Silvia POPESCU
Marin DRĂGUŞIN Silviu BUBURUZAN

TĂRÂMUL TĂCERII
Cimitirul Sfântul Gheorghe din Piteşti

Editura DOSOFTEI
IAŞI, 2008

4.10.2011
10 nov. 2012

3.03.2020
22.09.2021

Prof. Silvia POPESCU, Preot Marin DRĂGUȘIN,
Drd. Silviu BUBURUZAN

Tărâmul tăcerii: Cimitirul Sfântul Gheorghe din Pitești

Prof. Silvia POPESCU

Preot Marin DRĂGUȘIN Drd. Silviu BUBURUZAN

Tărâmul tăcerii: Cimitirul Sfântul Gheorghe din Pitești

Editura DOSOFTEI
Iași, 2008

Coperta: Iulian Holic
Fotografii: Silvia Popescu

Culegere computerizată și corectură: Silvia Popescu
Prelucrare grafică și tehnoredactare: Simona Fusaru

Referent: prof. univ. dr. Ion Popescu-Sireteanu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
POPESCU, SILVIA
Tărâmul tăcerii: Cimitirul Sfântul Gheorghe din Pitești /prof. Silvia Popescu, preot Marin Drăgușin, drd. Silviu Buburuzan. - Iași: Editura Dosoftei, 2008
ISBN: 978- 973- 8108- 57 - 8

I. Drăgușin, Marin
II. Buburuzan, Silviu
726.82(498 Pitești)

Cuprins

Abrevieri

d. = decedat
D. J. A. N. = Direcția Județeană a Arhivelor Naționale
m. = mort
ms. = manuscris
p. = pagina
P = parcelă
pp. = paginile
/s.a./ = *sine anno* = fără an
Sf.= Sfântul, Sfânta
/s.l./ = *sine loco*= fără loc
/s.n./ = *sine nomine*= fără nume
Z = zonă

PREFAȚĂ

Lucrarea TĂRÂMUL TĂCERII: CIMITIRUL SF. GHEORGHE DIN PITEȘTI este o carte închinată celor trecuți în lumea umbrelor și este, totodată, o oglindă care reflectă gradul de civilizație la care a ajuns societatea piteșteană, și cuprinde contribuțiile importante ale celor mutați la cele veșnice la istoria economică, politică și culturală a orașului.

Scrierea aceasta este realizată din prețuire pentru ceea ce au creat, cu mijloace diferite, mai multe generații de piteșteni, valoroși pentru cultura noastră istorică și spirituală, de la oameni simpli cu diverse ocupații până la vestiți negustori, proprietari, slujitori ai armelor și ai cuvântului scris, preoți, medici, farmaciști, arhitecți, artiști, învățători și profesori, ingineri, economiști, juriști și importanți politicieni, conducători ai orașului și județului.

Cimitirul Sf. Gheorghe a fost deschis spre sfârșitul secolul al XIX-lea, în 1880. Până atunci au fost folosite alte cimitire din oraș, care ulterior au fost desființate treptat.

Un cimitir este nu doar un loc de înmormântare, ci templul în care stăm de vorbă cu părinții și cu părinții părinților, cu frații și cu prietenii trecuți în lumea tăcerii. Acolo ne reculegem, spălăm cu lacrimi mormintele proaspete, ne amintim că și noi suntem trecători, că timpul ne va învălui în mreje de liniște și de uitare.

Nedreptățile din viața pământească au fost uitate și *tărâmul tăcerii* îi primește pe toți în liniște, fără părtinire și fără patimă, amintindu-ne de versurile lui Eminescu din **Scrisoarea I**: „Deși trepte osebite le-au ieșit din urna sorții,/ Deopotrivă-i stăpânește raza ta și geniul morții".

Viața umană se desfășoară în două planuri cu așezări mai mari sau mai restrânse. În primul plan se află satul sau orașul cu toate frământările, iar în al doilea este *cetatea morților*, cu liniștea și neliniștea ei, cu monumentele a căror viață este prelungită uneori în cărți de acest fel.

Cartea are două părţi principale: **Introducere** şi **Dicţionar**.

Documentarea pentru întocmirea lucrării am realizat-o la Direcţia Judeţeană a Arhivelor Naţionale Argeş, în biblioteci, la Registrele de înmormântări deţinute de Administraţia Cimitirului Sf. Gheorghe, dar am adunat şi date din arhive personale (fotografii inedite, acte de studii), informaţii orale de la urmaşi sau cunoştinţe ale celor decedaţi. În unele cazuri, din lipsă de informaţii, în **Dicţionar**, am prezentat numai datele preluate de pe monumentele funerare.

În **Anexe** am inclus, între altele, copii de pe documente privitoare la tema urmărită, preluate de la Direcţia Judeţeană a Arhivelor Naţionale Argeş.

Am lucrat cu gândul că scrierea noastră va contribui la o mai bună cunoaştere a vieţii sociale şi culturale din oraşul Piteşti din 1880 până astăzi.

Autorii ţin să mulţumească pentru informaţiile oferite folosite de noi în cuprinsul lucrării, doamnei inginer Lelia BĂDICĂ, preotului paroh Gheorghe CERNĂTESCU, preotului paroh Iosif COBZARU, familiei prof. Doina şi Alexandru CRIŞCOTĂ, actorului şi scriitorului Ion FOCŞA, doamnei arhitect Adriana MICU, domnului arhitect Alexandru MULŢESCU, domnului avocat dr. Titică PREDESCU, doamnei Hanni SCURTU, doamnei biolog dr. Profira VIDRAŞCU, tânărului Gabriel PINTILEI.

AUTORII

UN CIMITIR

Un cimitir, oriunde s-ar afla, reprezintă o coordonată, spaţială şi spirituală, pentru o comunitate umană. El are un nume (mai ales în mediul urban) şi câteva repere orientative: o biserică sau capelă, morminte, alei, statui sau chiar monumente, arbori şi flori, dar şi oameni care poposesc aici, cu lumânări, flori, rugăciuni şi lacrimi.

Un cimitir reprezintă, prin urmare, *prezentul.*

Un cimitir, oriunde s-ar afla, este o pecete a *trecutului*, pentru că în el se odihnesc sub semnul veşniciei cei dinaintea noastră, rude, prieteni, oameni dragi sau eroi şi anonimi. În acest fel cimitirul reproduce viaţa fostă a unui sat, oraş sau a unei ţări, cu oameni, vremuri şi fapte dăruite eternităţii, prin drumeţi, ciobani, plugari, preoţi, oşteni, scriitori, oameni de ştiinţă şi politicieni.

Un cimitir, oriunde s-ar afla, rămâne şi un semn al *viitorului*, pentru că ne arată unde vom ajunge şi noi la clipa hotărâtă de Creator şi pentru că ne determină să dialogăm cu cei care "locuiesc" acolo.

În acest fel, peste spaimă şi taină, el ne îndeamnă la fapte bune, omenie, înţelepciune şi dreaptă credinţă, reamintindu-ne cu fiecare prilej ceea ce scria pe o cruce : " Ce eşti, am fost; Ce sunt, vei fi" !

Prof. univ. dr. ILIE DAN

INTRODUCERE

MOTTO: ***Optima sapientia est meditatio mortis.*** **(*lat.*: „Meditația asupra morții este cea mai bună înțelepciune".)**

Din timpuri foarte îndepărtate, omul a dorit să știe că moartea lui nu reprezintă decât o altă treaptă a vieții, că sufletul lui își continuă drumul său, însă nu în corpul de acum, ci într-o lume perceptibilă numai spiritelor, că trupul va învia și că va fi dăruit cu o nouă viață.

Moartea era considerată un somn de durată, de aceea marii demnitari ai unor neamuri străvechi erau înmormântați în ținută de luptă, înconjurați de osteni călări. Unii dintre aceștia erau înmormântați și cu soțiile lor alături. Dumnezeu a pus în inima omului gândul veșniciei și de la neamurile vechi până astăzi, omul a zidit cetăți mortuare prevăzute cu spații și camere pentru odihna celor trecuți dincolo.

Arheologii ne-au prezentat și ne prezintă adeseori tipuri destul de variate de înmormântare, de la morminte văzute pe mari distanțe, cum sunt vestitele piramide egiptene, la mormintele fastuoase din Valea Regilor, la mormintele trace descoperite în Peninsula Balcanică, până la morminte modeste, aproape toate uitate de vreme și de oameni.

La unii nubieni (din Nubia, la sud de prima cataractă a Nilului), la unii beduini și în Egiptul preistoric, morții erau îngropați într-o piele de capră și nu aveau sicriu, ritual considerat mai târziu ca fiind barbar. Morții, la nubieni, ca și în Egiptul de sus, din epoca preistorică, erau așezați pe partea stângă, cu capul spre sud și fata spre vest (Constantin Daniel, **Pe urmele vechilor civilizații**, București, Editura Sport-Turism, 1987, p. 13). La alți nubieni, mortul este culcat pe partea dreaptă, în poziție chircit, pe direcția vest-est, cu capul spre est, fața fiind spre nord, după credința că stelele dinspre nord pot avea o influență benefică pentru dăinuirea mortului (idem, **ibidem**, p.14); se puneau și alimente pentru mort. Deasupra mormântului se făcea un tumul.

Capela, a cărei construcție a fost terminată în 1904.

Mormintele arată nivelul de viață a comunității (tribului, neamului), de la cele lipsite de inventar până la cele bogat înzestrate, de la cei îngropați fără sicrie, în pământ, până la cei mumificați și așezați în sarcofage. Regii erau înmormântați în piramide. (idem, **ibidem**, pp. 13-35).

La noi, au fost descoperite atât în zona subcarpatică cât și în cea de câmpie, la Curtea de Argeș, Câmpulung Muscel, Cetățeni, Suslănești, Pitești, Retevoiești, Snagov, București, Plumbuita, Comana, Târgșor etc. numeroase morminte în mai mari sau mai mici rezervații funerare caracterizate prin prezența unor materiale care trebuia să-l însoțească pe cel decedat, de la vase de ceramică la obiecte de sticlă. Arheologul Flaminiu Mîrtzu spune că în mormintele cercetate „ca material predomină sticla cafeniu-violetă, cu rezistență relativă, uneori casabilă, sensibilă la procesul chimic produs prin îndelungată ședere în sol". Se vorbește și despre „prezența în inventarele mormintelor medievale, a unor mici vase de sticlă, având corpul oval sau cilindric sau tip amforetă fără mănuși, și în toate variantele cu gâtul foarte alungit, iar fundul aplatizat". „Vasele în cauză cumulează implicații multiple privind nu numai cultul funerar ci și istoria social-economică, istoria artelor și istoria culturii de pe teritoriul României". (Flaminiu Mîrtzu, **Ecouri argeșene nevalorificate privind etnogeneza: vasele funerare medievale din sticlă** în „Argessis": Studii și comunicări. Seria istorie. VII. Pitești, Muzeul Județean Argeș, 1995, pp. 45-51).

Întrucât istoria noastră se întinde pe mii de ani, găsim tipuri destul de variate de înmormântare și de morminte, întotdeauna diferențiate după neamuri și religii, după ordinea socială și după locul pe care l-a ocupat cel decedat în societatea căreia îi aparținea. Există tipuri de construcții specifice conducătorilor militari de seamă și destinate membrilor de rând ai unor anume societăți, aceștia din urmă diferențiindu-se după avere.

Din timpuri străvechi, daco-geții practicau înhumarea. Poziția de înhumare nu era unică (în poziție fetală, așezați pe spate sau lateral, în diferite direcții). Lângă cadavru, se așezau armele, podoabele, uneltele decedatului, după ocupația acestuia.

În secolele IV-I î. H. se generalizează la daco-geți ritul incinerației în dauna celui al înhumării. Sunt cunoscute multe forme de incinerație în spațiu, ori chiar în același cimitir. Acest rit rămâne cel dominant la daco-geți până în secolele IV-V d. H și are variate forme, diferențiate după regiuni și după statutul economic și politic al decedaților (conducători, șefi militari). Cele mai multe sunt morminte cu urnă, aflate pe întreg teritoriul dacic. În

O nouă capelă de proporții mai mici, cu dotări moderne, a fost construită în imediata apropiere a capelei din 1904, prin truda și strădania preotului paroh Gheorghe Cernătescu. Capela a fost sfințită în anul 2001, de P.S. Calinic, Episcopul Argeșului și Muscelului

astfel de morminte se găsesc și obiecte de inventar, fragmente ceramice, vase de ofrandă.

Gropile aveau forme diferite (rotunde, ovale, dreptunghiulare, cilindrice) și mărimi variabile. Sunt găsite adeseori și morminte fără urnă, fiind și cele mai simple. Deasupra unor morminte de incinerație care aparțineau celor cu un rol economic și politic militar au fost clădiți tumuli.

Ritul înhumării acum era practicat rar. Există cimitire în care mormintele de înhumare alternează cu cele de incinerație.

În general, inventarul funerar cuprinde: ceramică, brățări de bronz sau de argint, piepteni de os, mărgele de lut, de sticlă, de piatră, uneori de aur, fibule, inele, oglinzi de metal alb, coliere, lame de cuțit, verigi de fier, ace de bronz, cuie, prisnele de lut, clopoței de bronz. S-au descoperit și arme de luptă sau de vânătoare. La daco-geți nu se puneau monede în morminte pentru trecerea Styxului.

Daco-geții au avut un sistem propriu de înmormântare, influențat uneori de neamurile conlocuitoare (sarmați, celți etc.). Înhumarea era rit de înmormântare aproape exclusiv la sarmați, uneori și la celți.

Este sigur că și la daco-geți erau folosite unele ritualuri și practici funerare (banchete, dansuri funebre, sacrificii umane și animale, bocete, libații), dar nu sunt documente scrise care să le confirme (Protase, **Autohtonii...**, I, pp. 85-107). Totuși, unii istorici greci, între care Herodot, spun că la neamurile trace înmormântările erau sărbătorite prin cânt și joc (Crișan, **Spiritualitatea**, pp. 115, 116).

Unele neamuri au practicat și practică și azi incinerarea. Cenușa morților este depusă în urne și urnele sunt înmormântate dar, uneori, este aruncată în vânt ori pe ape.

Trecerea de la ritul de înhumare la cel de incinerare se explică prin religia daco-geților. Totuși, înhumarea se mai întâlnește mai cu seamă la copii. Resturile arderii se depuneau într-o urnă, care se îngropa (Daicoviciu, **Dacii**, pp. 134-137).

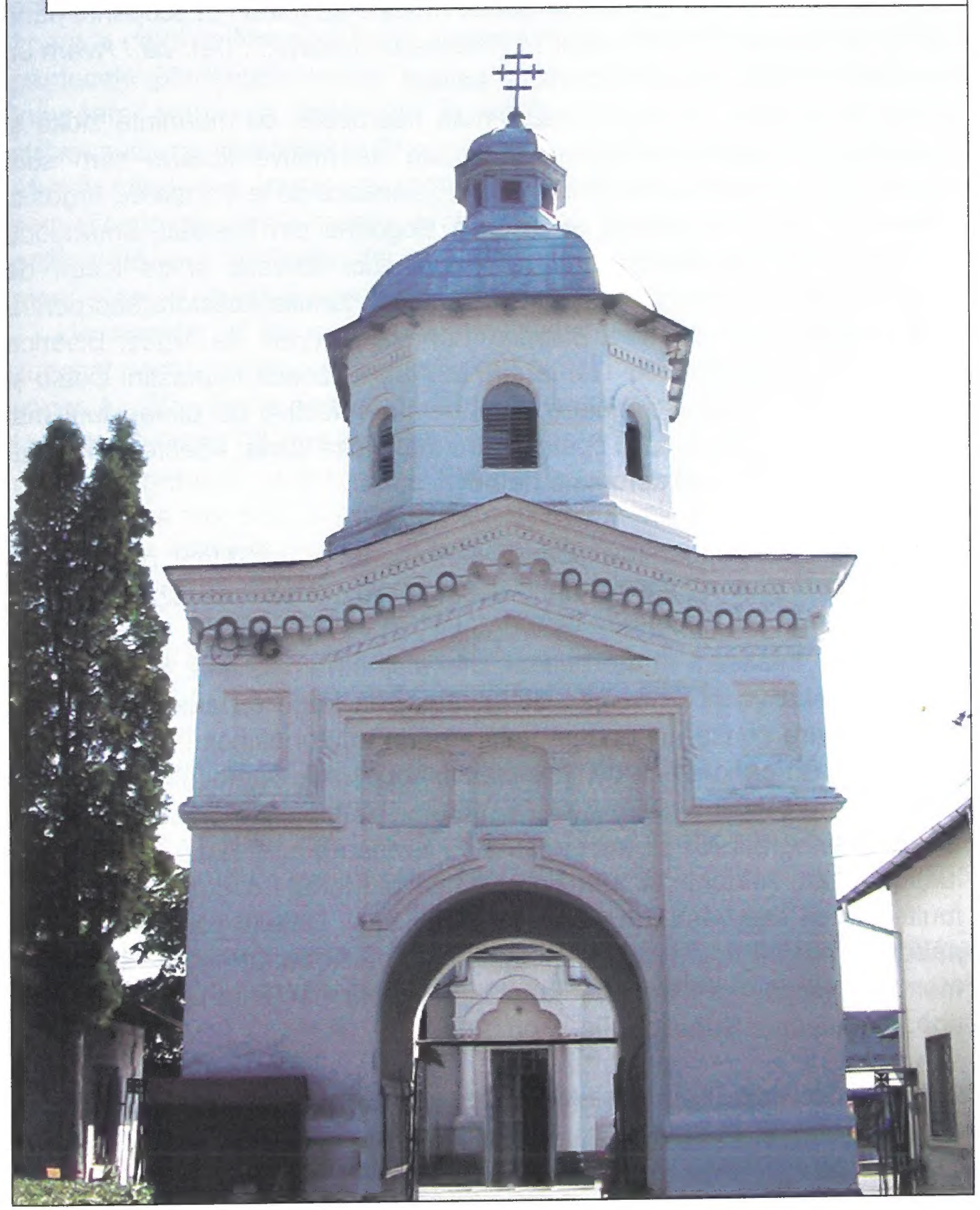
Începând cu sec. al IV-lea d. H. , mormintele tumulare erau ale unor șefi militari, ale unor războinici și sunt de incinerație și foarte rar de înhumație. Concluzia este că „geto-dacii au practicat cu preferință incinerația" (Crișan, **op. cit.**, p. 126).

Apariția creștinismului la noi, mai întâi în Dobrogea, duce la forme specifice de înmormântare.

La Niculițel, în nordul județului Tulcea, s-a descoperit o bazilică despre care se spune ca a fost construită la sfârșitul secolului al IV-lea - începutul

CLOPOTNIȚA

Clădirea este în stil neoromânesc. Apartenența la acest stil este dată de brâul în torsadă, de cornișa cu bumbi (de tablă) și de alte numeroase detalii caracteristice. Soclul turnului poligonal, cornișa, felul în care sunt subliniate golurile clopotniței și chiar forma acoperișului.

secolului al V-lea. Sub altarul acestei bazilici s-a descoperit o criptă în care era „o ladă mortuară care a servit ca mormânt colectiv, adăpostind osemintele a patru martiri", și anume: Zoticos, Attalos, Kamasis și Filippos. „Bazilica de la Niculițel prezintă o mare importanță pentru istoria Bisericii noastre, căci aici s-au păstrat singurele moaște de martiri descoperite până acum, pe teritoriul Patriei noastre" (Păcurariu, **Istoria**..., I, p. 79). Avem un mormânt de înhumare de tip creștin arhaic.

Bisericile sunt, în unele cazuri, mari necropole, cu morminte zidite și acoperite cu lespezi sculptate, încadrate de motive florare, cum sunt Biserica Sf. Nicolae numită și Biserica Domnească de la Curtea de Argeș și Biserica Sf. Nicolae numită și Biserica Bogdana din Rădăuți, amândouă fiind mari necropole domnești. Unele biserici servesc și ca locuri de înmormântare pentru ctitori, pentru oameni din familia acestora sau pentru alte personalități, cum sunt Biserica Mănăstirii Curtea de Argeș, Biserica Mănăstirii Putna, Biserica Trei Ierarhi din Iași, Biserica Mănăstirii Dealu și altele. Sunt morminte singulare și morminte colective de dimensiuni mai mari, cripte sau cavouri, cu spații pentru mai multe sicrie. Acestea din urmă datează din epoci mai apropiate de noi.

În mitologiile popoarelor, moartea este văzută în chip diferit, de obicei ca rezultat al vrăjilor și voinței unor dușmani văzuți sau nevăzuți, deveniți zeități.

Ea este înfățișată în mod diferit, mai ales ca un schelet, ca o bătrână scheletică. La vechile neamuri de vânători, ea trage cu arcul; la cele de agricultori are coasă. Își anunță venirea prin urlatul câinelui, prin cântatul cocoșului sau când găina cântă asemeni cocoșului. Cântecul bufniței este prevestitor de moarte. Sunt și alte semne ale apropierii morții, despre care au scris etnografii. Omul trebuie sa aibă lumânare la moarte, spre a avea lumină pe căile întunecate din lumea cealaltă. Mortul trebuie să treacă mai multe poduri sau vămi, de aceea i se pun bani. Cățelul pământului, care păzește mormintele, este îmblânzit, deci îmbunat prin tămâierea mormântului nou, prin aprinderea toiagului și prin stropirea mormântului cu apă. (Ceaușanu, **Superstițiile**..., pp. 98-119).

Cuvântul *cimitir* vine din grecescul *kimitirion (koimeteion)*, iar în limba română avem și forme populare ale cuvântului, și anume *țintirim, țîntirim.* Cimitirul este considerat un loc sfânt, din cauza aceasta sinucigașii erau și

sunt îngropați undeva la o margine, fără preot. I. Evseev, în **Dicționar de simboluri,** p. 38, spune că cimitirul este „loc unde se îngroapă morții și se leagă de simbolismul mormântului. În limba greacă, *koimeterion* avea și sensul de cameră nupțială, atestând legătura ritului înhumării, atât cu ideea morții, cât și cu cea de renaștere, viață, căsătorie. Practica înmormântării apare la omul de Neanderthal și era un gen de <însămânțare> a mortului în pântecele pământului-mamă pentru o nouă naștere. Inițial, locurile de înhumare erau sub casă sau în apropierea casei, pentru ca spiritul strămoșului să ocrotească, în continuare, familia și gospodăria. Chiar și atunci când s-a mutat la marginea localității, cimitirul și-a păstrat semnificația de vatră a moșilor și strămoșilor. Cimitirul este un loc sacru, al odihnei de veci, al tristeții, dar și al reculegerii, al legăturii directe dintre cei morți și cei vii, la toate popoarele lumii".

Un sinonim al lui *cimitir,* cu circulație destul de mare, este *țintirim.* Judecat pentru o vină pe care astăzi nu o mai cunoaștem, ciobanul dintr-o variantă a **Mioriței** le cere celor care l-au condamnat să nu-l îngroape „Nici în dalbul țintirim,/ Că-ntre morți oi fi străin", ci doar „În vârfuțul muntelui/ Sub crucea molidului" (Vulcănescu, **Etnologie**, p. 240). În munte, adeseori păstorii care mor sunt îngropați în apropierea stânii. Unul spune: „Pe mine dac-oi muri,/ Nu mă-ngroape în țintirim,/ Da pe mine mă-ngropați/ Înaintea strungilor" (idem, **ibidem**). „În munți locurile de îngropare au fost numite *la morminți.* În fond acestea nu sunt numai morminte de păstori ce au sucombat de bătrânețe, din accident [...], ci și mormintele celor pedepsiți de ceată: „Voi să mă-ngropați/ La morminți cătați/ Nu la cei uitați" (idem, **ibidem**).

Un sinonim al lui *cimitir* este *progadie*, atestat pe la anul 1800. Are variantele: *podradie, pogradă, pograde, pogradie, podgrade, progadă* și altele. Este cuvântul slav *podăgradiie.* În **Micul dicționar academic** are sensurile: 1) „curte a unei biserici folosită ca cimitir"; 2) „cimitir (pe lângă o biserică)".

Un cimitir este o parte a ființei noastre, un loc al memoriei, nu atât ca spațiu geografic, cât mai ales spiritual care contribuie la realizarea unei comuniuni cu cei dispăruți.

Tipurile de cimitire cunoscute sunt: cimitire rurale, cimitire orășenești (municipale), cimitire pe familii domnești sau boierești (cimitirul familiei Sturdza din incinta Mănăstirii Frumoasa din Iași), cimitire mănăstirești,

cimitire ale parohiilor, cimitire militare, cimitire ale eroilor (cimitire de onoare), cimitire ale diferitelor etnii, cimitire de închisori (Sighet). De curând s-au descoperit în orașul Pitești, în perimetrul vechii pușcării, oseminte umane.

Un tip special de cimitir este Cimitirul vesel de la Săpânța, Maramureș, protejat astăzi ca sit UNESCO. Aici crucile sunt vopsite în albastru specific, cu sculpturi colorate și cu versuri hazlii, mucalite, încrustate în lemn, despre viața celui plecat.

În Clopotiva, sat din Țara Hațegului (Hunedoara) morții se îngropau în grădină, lângă casă. La Merișor, în aceeași regiune, nu era cimitir până în 1935. (Ion Conea, **Clopotiva**, I, pp. 287-288).

În trecut, cimitirele erau în jurul bisericilor, toate sau aproape toate fiind în mediul rural. Totuși, amintim de Biserica Sf. Treime din Siret în jurul căreia arheologii au decopertat cimitire din epoci diferite, în căutarea legendarei cetăți a primilor domni ai Moldovei. Tot aici, în jurul bisericii Sf. Ioan Botezătorul, în actuala piață centrală a orașului a fost un cimitir. Cu timpul, cimitirul a fost mutat în afara orașului. La Putna, în cimitirul satului, a fost dusă de către Ștefan cel Mare, biserica de lemn a lui Dragoș Vodă, de la Volovăț, domnul făcând în acest sat biserică de piatră. La Iași, în jurul Bisericii Sf. Nicolae Domnesc a fost un cimitir descoperit cu prilejul săpăturilor în vederea amplasării unei linii de tramvai. În apropierea sau în incinta unor mănăstiri sau schituri găsim cimitire unde sunt înmormântați viețuitorii decedați ai acelor lăcașuri și, uneori, oameni de seamă ai timpului.

Despre rolul și importanța cimitirelor vorbește Sf. Ioan Gură de Aur: „Mergi în cimitire, o, frate, că acolo este școala cea mai înaltă a sufletelor, care ne vorbește despre Dumnezeu". Iar preotul Ilie Cleopa spunea că: „Cimitirul este facultatea facultăților și școala școlilor".

În general, istoria cimitirelor începe cam în același timp cu istoria așezărilor și a bisericilor acestora. În cimitire oamenii cinstesc memoria celor dispăruți prin ridicarea de monumente funerare deosebite, cripte, cavouri.

Cuvântul românesc *mormânt* se explică prin latinescul *monumentum* evoluat la *monmăntu* și apoi la forma actuală, cu varianta de singular *morminț* la românii bănățeni și la aromânii din sudul Dunării. În epoca

modernă, a pătruns în limba română, pe cale cărturărească, cuvântul *monument* cu sensul „operă de sculptură, sau de arhitectură făcută în amintirea unui eveniment important sau a unui personaj ilustru".

Cuvântul *mormânt* are sensuri nediferențiate în funcție de tipul, de măreția sau de modestia personajului acoperit, astrucat cu țărână sau cu glii (bucăți de pământ tăiate cu tot cu iarbă și puse deasupra mormântului).

În lumea daco-romană orașele au dispărut în urma năvălirilor barbare. Tradițiile au fost păstrate în sate, unde multă vreme nu era o deosebire între oamenii bogați și cei săraci, chiar și când conducătorii de obști (juzii, cnejii, întemeietorii de sate) au devenit oameni înstăriți, diferențiați prin bunuri materiale de restul obștii sătești.

Fiecare mormânt este purtătorul, la suprafață, al sentimentelor trăite de cel care îngrijește mormântul. Adesea multe flori, plante ornamentale, brazi, arbuști de pe morminte au fost transplantate din grădina proprie a decedatului. Așezarea florilor și încadrarea mormintelor cu bordură realizată din iarbă, din plante verzi mărunte fac mormintele personalizate. Fiecare dorește un mormânt expresiv, duios, din care florile vorbesc. Uneori florile sunt așezate în ordinea înflorii lor, în succesiunea anotimpurilor.

În marea monografie **Înmormântarea la români**, Simion Florea Marian prezintă informații din cercetări proprii și de la corespondenți de pe întreg teritoriul românesc, mai puțin Basarabia, referitoare la obiceiurile și tradițiile de înmormântare. Adeseori se ocolește chiar pronunțarea cuvântului *moarte*, acesta fiind înlocuit cu *vreme*, așa cum verbul *a muri* este înlocuit cu *a se duce, a se muta din viață, a se muta la cele veșnice, a fi chemat la Domnul, a trece dincolo, a trece în Țara de peste veac, a trece la Domnul, a trece la cele veșnice*. Se mai folosește expresia *a muri de moarte bună*, adică a muri de moarte naturală, în opoziție cu moarte violentă. În concepția populară moartea este o mare călătorie spre locuri necunoscute.

Marea durere a despărțirii de cei dragi induce în familie și între cei apropiați o stare de jale și aceasta se manifestă prin doliu, plâns și bocete. La înmormântare participă întreaga colectivitate sătească, întrucât moartea îi privește pe toți deopotrivă și toate se cer făcute după datină. La moartea unui copil, participarea colectivității este mai restrânsă, față de prezența acesteia la înmormântarea unui om matur și mai cu seamă a unui om de vază.

La tinerii necăsătoriți, înmormântarea este ca o nuntă, cei decedați fiind îmbrăcați în veșminte specifice. Iar celor morți în locuri depărtate li se face

și în sat o înmormântare cu tot ceremonialul, cu deosebirea că sicriul rămâne gol.

Greutatea pământului de pe mormânt a dus la folosirea cuvintelor: „să-i fie țărâna ușoară".

Mortul se așează în groapă cu picioarele la răsărit și cu capul spre apus, în concordanță cu tradiția creștin-ortodoxă.

După așezarea mortului în groapă și acoperirea sicriului cu pământ, la ieșirea din cimitir, participanților la înmormântare li se dă câte un colăcel și un pahar de vin ori de rachiu.

S. Fl. Marian, în lucrarea citată, de unde am preluat foarte multe informații, ne spune că, dacă cel îngropat a fost un om bun, se zice: „Dumnezeu să-l ierte", dacă a avut și părți negative în comportament se spune: „Dumnezeu să-l ierte, că a făcut și bune și rele", dacă a fost slab de fire, risipitor, băutor, se spune: „Dumnezeu să-l ierte, dar acolo e mai bun, căci a băut destul și a sărăcit familia" sau „Ar fi fost mai bine sa fi murit mai demult, căci atunci familia sa n-ar fi suferit atâta" (p. 220).

De obicei, mai ales în zonele de deal și munte, la capul mortului, lângă cruce se înfige un brad, adus anume și pus mai întâi înaintea casei. „În obiceiurile noastre de înmormântare, elementele folclorice mai importante sunt cântecele ceremoniale – Bradul, Zorile, Cocoșdaiul, Cântecul cel mare – bocetele și jocurile de priveghi.

În regiunile de munte ale Olteniei, în unele părți din Banat și în sudul Ardealului, mai cu seamă în Hunedoara, este și astăzi obiceiul ca la capul celor ce au murit tineri, al flăcăilor și fetelor și chiar al tinerilor căsătoriți să se pună un brad. Obiceiul pare a fi fost răspândit altă dată aproape în toată țara, dar după datele de astăzi este greu să stabilim limitele lui de altă dată(...).

Când moare un tânăr, o ceată de flăcăi, de obicei șapte sau nouă, pleacă la pădure pentru a tăia bradul. Se taie un brad tânăr, lung de patru până la cinci metri, care e curățat de crăci până aproape de vârf, unde i se lasă doar o mică coroană. Flăcăii iau bradul pe umăr și pornesc cu el spre sat. La sosirea în sat, un grup de femei îi întâmpină cu **Cântecul bradului**. Dacă pădurea este departe, flăcăii se duc călări. Mai de mult era obiceiul ca ei să plece cântând din fluier cântece de jale. La casa mortului, bradul este împodobit cu flori, panglici colorate și clopoței. În unele locuri, se pun în brad obiecte de ale celui mort, de pildă inele. Astfel împodobit, bradul este așezat lângă casă până în ziua înmormântării. În cortegiul funerar, bradul

este purtat de doi flăcăi și însoțit de femeile care cântă cântecul. În cimitir este așezat la capul mortului lângă stâlp <sau lângă cruce> și lăsat acolo ani de zile până se usucă, putrezește și cade".(**Istoria literaturii**..., I, pp. 43-44). Prezentăm, mai jos, **Cântecul bradului**:

Bradule, bradule,
Cin' ți-a poruncit
De mi-ai coborât
De la loc pietros
La loc mlăștinos,
De la loc cu piatră
Aicea, la apă?
Mi' mi-a poruncit
Cine-a pribegit,
Că i-am trebuit
Vara la umbrit,
Iarna la scutit.
La mine-a mânat
Doi voinici din sat
Cu părul lăsat,
Cu capul plecat,
Cu roua pe față,
Cu ceața pe brață,
Cu berde la brâu,
Cu colaci de grâu,
Cu securi pe mână,
Merinde pe-o lună.
Dacă eu știam,
Nu mai răsăream;
Eu de-aș fi știut,
N-aș mai fi crescut.
Și ei au plecat
Din vărsat de zori,
De la cântători.
Și ei au umblat
Văile cu fagii
Și munții cu brazii,
Până m-au găsit,
Bradul cel pocit.
Pe min' m-au ales,
Pe izvoare reci,
Pe ierburi întregi,
Pe cracă uscată
De moarte lăsată.
Ei când au venit,
Jos au hodinit,
Au îngenuncheat,
De-amândoi genunchii
Și s-au închinat,
Iară s-au sculat,
Cu securea-au dat,
Jos m-au doborât,
M-au pus la pământ.
Și ei m-au luat,
Tot din munți în munți
Prin brădui mărunți,
Tot din văi în văi
Prin brazi măruntei,
Dar ei nu m-au luat
Ca pe alte lemne,
Ci ei m-au luat
Tot din vale-n vale
Cu cetina-n vale,
Să le fiu de jale
Cu poale lăsate,
A jale de moarte.
Eu dacă știam,
Nu mai răsăream;
Eu de-aș fi știut
N-aș mai fi crescut.
Când m-au doborât,

Pe min' m-au mințit,
C-au zis că m-or pune
Zână la fântână,
Călători să vină.
Ș-au zis că m-or pune
Tălpoaie la casă,
Să mă șindrilească
Cu șindrilă trasă.
Dar ei că m-au pus
La mijloc de câmp,
La cap de voinic,
Câinii să-i aud,
A lătra-n pustiu
Și-a urla morțiu
Și să mai aud
Cocoșii cântând,
Muieri nimăind
Și preoți cântând,
Ploaia să mă ploaie,
Cetina să-mi moaie,
Vântu să mă bată,
Cetina să-mi cadă,
Ninsoarea să-mi ningă,
Cetina să-mi frângă.
Eu dacă știam
Nu mai răsăream,
Eu de-aș fi știut
N-aș mai fi crescut.
Ei când m-au tăiat,
Ei m-au îmbunat
Că ei mă sădesc.
Nu mă săcuiesc.
Ei m-au mințit
Că m-au săcuit,
Jos la rădăcină
Cu fum de tămâie,
Mai pe la mijloc
Chiți de busuioc,
Tot milă și foc:
Sus la crângurele
Chiți de ocheșele,
Tot milă și jele.
Eu dacă știam
Nu mai răsăream,
Eu de-aș fi știut
N-aș mai fi crescut.

(**ibidem**, pp. 44-46).

Bradul în această funcție rituală simbolizează tinerețea. Elementele de podoabă puse în brad aveau cândva o semnificație magică, iar astăzi sunt doar elemente decorative. „În tradiția populară, pomul simbolizează viața cu toate momentele ei importante (nașterea, căsătoria, moartea), iar pasărea – sufletul care, după moarte, trece în lumea eternă, veșnică. La înmormântare pomul, împodobit cu fructe, colăcei și păsărele din aluat, merge înaintea sicriului, ca apoi să fie așezat la capul mortului" (Emilia Pavel, **Studii de etnologie românească**, Iași, Editura Princeps Edit, 2006, p. 175). La capul celor tineri și mai ales la capul fetelor se pun: iederă, liliac și trandafiri. Lângă morminte se plantează pomi fructiferi, meri, peri, vișini și cireși, iar pe mormânt se plantează flori și mai ales busuioc, măghiran, rosmarin, vâsdoage, ocheșele și multe altele. În aceeași zonă unde se aude cântecul bradului, se folosește în toate diminețile cântecul zorilor, cu același

rol ceremonial. În revărsatul zorilor, în zilele când mortul stă pe masă, este cântat cântecul ceremonial numit *zorile*. Este cântat tot de femei așezate cu fața spre răsărit: „Melodia Cântecului zorilor, ca și a Cântecului bradului este din cele mai vechi ale folclorului nostru. Impresionantă prin sonoritățile ei, este în forma autentică cântată în sat, în zori de zi, de o frumusețe plină de o mare forță evocatoare.

Zorilor, zorilor,
Voi surorilor,
Voi nu vă pripiți
Să ne năvăliți
Până și-o găti
Dalbul de pribeag
Un cuptor de pâine,
Altul de mălai,
Nouă buți de vin,
Nouă de rachiu,
Ș-o văcuță grasă,
Din ciread-aleasă,
Să fie de masă.
Zorilor, zorilor,
Voi surorilor,
Voi nu vă pripiți
Să ne năvăliți
Până și-o găti
Dalbul de pribeag
Turtiță de ceară,
Fie-i de vedeală,
Vălușel de pânză,
Altul de peșchire,
Fie-i de gătire.
Zorilor, zorilor,
Voi surorilor,
Voi să nu pripiți,
Să ne năvăliți,
Până și-o găti
Dalbul de pribeag
Un car cărător,
Doi boi trăgători
Că a călător,
Dintr-o lume,
Într-altă lume,
Dintr-o țară,
În altă țară,
Din țara cu dor
În cea fără dor,
Din țara cu milă,
În cea fără milă.
Zorilor, zorilor,
Voi surorilor,
Voi să nu grăbiți
Să ne năvăliți,
Până ș-o găti
Dalbul de pribeag,
Nouă răvășele,
Arse-n cornurele,
Ca să le trimită
Pe la nemurele,
Să vină și ele,
Să vadă ce jele"

(Variantă din Gorj, **ibidem**, pp. 48-49).

Se crede că acest cântec al zorilor este o străveche invocație adresată soarelui, căruia i se cere să răsară ceva mai târziu spre a se putea face

toate pregătirile necesare înmormântării. În unele zone, a doua și a treia zi după înmormântare merg mai multe femei la cimitir și-i cântă celui plecat cântecul zorilor, marcând cu un cuțit dimensiunile mormântului, ca mortul să nu iasă în afară (Marian, **Înmormântarea,** p. 221). Într-un cântec al zorilor cules din Banat de către Simion Mangiuca acestea sunt văzute ca niște zâne: „zorilor, surorilor,

mândrelor, voi zânelor".

Varianta bănățeană a cântecului zorilor continuă cu unele amănunte privitoare la înmormântare.

Dalbul de pribeag, adică mortul, trimite vești, numite *răvășele arse-n cornurele,* ceea ce înseamnă că sunt sigilate asemeni răvașelor domnești. Este chemată prin urmare, familia și, se înțelege, colectivitatea să participe la evenimentul înmormântării. Mortului i se pun bani să poată plăti vămile (**Istoria**..., pp. 51-53).

Despărțirea definitivă se face și prin bocetele pe care le cântă femei din familie sau bocitoare angajate, aceste bocete sunt niște lamentații improvizate pe moment sau preluate de la o bocitoare la alta. Acestea se numesc pe alocuri *cântare de mort* sau *cântare la mort.* Despre bocitoare, când plâng, se spune în Ardeal *că se cântă,* iar în Moldova *se jelesc.* Bocetul este un cântec de zi și ține de la răsăritul până la asfințitul soarelui. „Folclorul nostru nu cunoaște bocitoare profesioniste, dar ca și pentru celelalte obiceiuri, există în anumite regiuni și femei mai pricepute care sunt chemate sau vin din proprie inițiativă și îndeplinesc această practică îndătinată. Ele se bocesc mai cu seamă în momentul înmormântării, acasă, pe drum și la cimitir, fie singure, fie împreună cu femeile din familia mortului" (**Istoria** ...I, p. 54).

Într-un bocet se spune:
Dragul nostru trupușor,
Cum s-a face lutișor,
Dragii noștri ochișori,
Cum s-or face mândre flori,
Oi săracă față albă,
Cum te-i face țărnă neagră,
Din sprâncene
Sânziene,
Din mânuțe,
Flori albuțe,
Din guriță,
Tămâiță.
(Marian, **Înmormântarea...**, p. 213)

Și:

Bucură-te sinterim,
Mândră floare-ți răsădim,
N-o răsădim de-nflorit,
Răsădim de putrezit,
Nu răsădim să-nflorească,
Răsădim să putrezească.
(idem, **ibidem**, p. 213).

Prezentăm și următoarele versuri dintr-un bocet:

Fosta-am două surorele
Ca doi pui de rândunele.
Dumnezeu de bun și sfânt
Pe noi azi ne-a despărțit
Tu-n groapă, io pe pământ,
Tu-n groapă te-i odihni,
Io-n lume m-oi năcăji.
(idem, **ibidem**, p. 214)

După plânsul bocitoarelor, începe preotul ectenia morților sau panachida; după aceasta, preotul sau altă persoană ține o cuvântare, dacă cel decedat are merite deosebite.

După cuvântare se face paosul sau apaosul, adică stropirea în formă de cruce cu vin sau și cu untdelemn a capacului de la sicriu.

În unele părți, când groparul aruncă lut peste sicriu, vine o femeie din familia decedatului și-i dă acestuia "peste groapă, un cocoș sau o găină neagră ori pestriță, apoi o ulcicuță cu apă, o năframă sau un ștergar, un colac sau o pâne" și-i mai dă sare, o lumânare și un ban. O parte din acestea sunt plata groparului, iar altă parte se dă pentru sufletul celui mort (idem, **ibidem**, pp. 214-215).

Găina are menirea de a scurma ca astfel să deschidă drum celui mort spre poarta raiului. Cei înstăriți dau peste groapă un miel, o oaie, o juncă sau o vacă cu vițel, toate acestea se dau unui bărbat sau unei femei sărace. La capul mortului se pune o cruce. În trecut se punea și o piatră. Boierii și domnii plăteau să li se facă pietre de mormânt, frumos sculptate, cu inscripții și flori.

Se păstrează cam peste tot obiceiul ca, timp de mai multe zile, până la patruzeci, mormântul sa fie tămâiat, dimineața și seara, și se aprinde o lumânare. În aceste patruzeci de zile, sufletul ar umbla pe acasă și pe la mormânt, după aceea ar trece în lumea cealaltă. Dacă mortul nu are femeie în familie, se angajează o tămâietoare.

În trecut, în ajunul înmormântării, seara, se sacrificau oi în vederea pregătirii mesei din ziua următoare, iar pielea și capul oilor sacrificate se dădeau preotului, de aici și expresia a *da pielea popii.* Azi, această expresie înseamnă a *muri.*

După coborârea mortului în mormânt, unii dintre cei care l-au petrecut iau parte la masa numită *comând, praznic sau pomană*. Se așează toți în jurul mesei sau meselor și preotul face ectenia morților, amintind pe cel răposat de curând, cât și pe cei răposați din familia acestuia, apoi binecuvântează masa. La sfârșitul praznicului, i se dă fiecăruia câte un colac și o lumânare. Acum preotul face ectenia pentru cei vii și urează ca Dumnezeu să le înmulțească anii. Aceste praznice se repetă, pe alocuri, a treia și a noua zi, la șase săptămâni, la un an, la trei ani, la șapte, la nouă și la doisprezece ani (idem, **ibidem**, pp. 233-243).

Se folosește și expresia a *da ortul popii* care înseamnă, la origine, a-i da preotului banul pentru serviciul de înmormântare, cuvântul *ort* denumind o monedă cu valoare mică, de un sfert de leu. Astăzi expresia înseamnă *a muri*.

Pentru cei trecuți de curând în lumea umbrelor se fac pomeniri și pomeni, dar se fac pomeniri și pentru cei morți mai demult. Aceste pomeniri au numele de *moși*.

Sunt mai multe feluri de moși după regiuni și după sărbătorile de peste an. *Moșii de Crăciun* când se dau de pomană colac și lumânare și alte produse alimentare. *Moșii de iarnă* poartă și numele *cârnelegi* ori *câșlegele de iarnă*. Acești moși împreună cu moșii de toamnă se numesc *moșii cei mari*. Se dau de pomană: grâu fiert, brânză, carne.

Moșii de păresimi sunt întotdeauna pe nouă martie în ziua celor patruzeci de sfinți. Se fac niște colăcei numiți sfințișori sau mucenici. Sunt și alte sărbători numite moși asupra cărora nu ne mai oprim aici (Marian, **Înmormântarea**, pp. 244-253).

În unele zone ale țării este tradiția ca din ziua înmormântării timp de șase săptămâni (patruzeci de zile), o fată să ducă apă la diferite case și aceasta se numește slobozirea apei sau a apelor.

*

Din documentele consultate la Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Argeș, din presa vremii, din însemnările de pe pietrele și monumentele funerare ale Cimitirului Sf. Gheorghe din Pitești reconstituim istoria, gândirea și spiritul începutului secolului al XIX-lea, referitoare la existența primelor cimitire din oraș.

Și în Pitești, ca peste tot, cimitirele erau în jurul bisericilor.

Astfel, în jurul Bisericii Sf .Treime (schitul Beștelei) a fost un cimitir încă din vremea când aici era un schit. Cimitire au fost în centrul orașului, în jurul Bisericilor Sf. Gheorghe, Buliga, Sf. Nicolae, Maica Precista din Coastă.

Lângă Biserica Maica Precista (din Coastă) se află mormântul și monumentul funerar al Elenei Mariuțeanu, născută Vărzaru (1845-1879).

Pe soclul monumentului funerar stă scris: „În a vieții dulce etate/ Moartea pe frunte m-a sărutat/ Iluzii june dulce adorate/ S-a stins în pieptu-mi mut și secat./ Candela tristă parcă-mi șoptește/ D-acei ce moartea m-a despărțit/ Părinți în lacrimi copii ce crește/ Fără de mamă ș-un soț iubit".

În grădina bisericii Sf. Gheorghe, în partea dreaptă a intrării în pridvor, s-a păstrat un mormânt pe a cărui cruce găsim următoarea inscripție: „Aici repauzează Ioniță Lăzărescu, comersant, născut 1852 iunie în 17 și încetat din viață la 1877 aprilie în 5 și Petre Lăzărescu student în medicină născut 1855 iunie 5 și decedat la Lom Palanca de tifos în 31 ianuarie 1878 ca medic în armata română".

Din vremea aceea și până astăzi se păstrează în curtea Bisericii Sf. Treime un mormânt de familie cu decedați în anii 1861 și 1863.

La Valea Rea (Găvana II) și Meculești sunt cimitire în jurul bisericilor. În orașul Pitești, ca și în alte orașe, înmormântările se făceau, până pe la sfârșitul secolului al XIX-lea în cimitirele din preajma bisericilor, pentru că biserica era considerată un loc sacru, plin de sfințenie. Sfânta euharistie și prezența moaștelor în biserică iradiau sfințenie și, astfel, făceau ca locul sfințit din preajma bisericii să fie folosit drept cimitir.

O dată cu creșterea populației orașului, aceste cimitire au devenit neîncăpătoare, marginile lor ajungând până în imediata vecinătate a locuințelor și a străzilor. Din această cauză, s-a luat măsura ca înmormântările să se facă în curtea bisericii Sf. Treime (Beștelei), unde era loc mai mult. Dar și aceasta era o rezolvare temporară, așteptându-se o nouă soluționare a necesității de a-i îngropa pe cei decedați.

Spre a se evita dezordinea existentă în toată țara, la 27 martie 1864, este promulgată și publicată în „Monitorul Oficial", **Legea pentru înmormântări** pe care o reproducem în întregime:

„Lege pentru înmormântări din 27 martie 1864:

1. Toate culturile sunt datoare a-și întocmi cimitiruri pentru înmormântare, în depărtare, cel puțin, de 200 metri de la marginea fiecărui oraș sau sat.

2. Îndată ce se vor înființa asemenea cimitiruri, nu se va mai putea face nici o înmormântare în biserici, templuri, sinagoge, spitaluri, capele, în nici un edificiu unde se adună credincioșii de orice religie pentru celebrarea cultului lor, nici chiar afară din aceste edificii, dacă aceste locuri se află în ocolul orașelor și satelor.

3. În orice cimitir creștin, va fi admis a se înmormânta, sau în parte sau în morminte de familii oricine, fără osebire de rit. Asemenea se va admite la cimitirul ortodox a se înmormânta și acei morți de alte religiuni, pentru cari nu vor fi cimitiruri speciale.

4. Această lege se va executa pentru București cel mult în termen de un an de la data promulgărei ei, de optsprezece luni pentru cele alte orașe ale țării, și de trei ani pentru sate, fără a se opri satele a face mai înainte chiar cimitiruri, de vor voi.

La caz de neexecutare a acestei legi, în termenile arătate mai sus, municipalitățile și la neurmare din partele, departamentul competinte, va înființa cimitiruri pe conta coreligionarilor nesupuși.

5. Pretutindenea unde Statul are moșii în apropiere de orașe sau sate, Guvernul este autorizat a da locul gratis pentru asemenea trebuințe.

6. Cimitirurile actuale se vor menținea îngrădite în termen de cincisprezece ani, afară de cazuri când mormintele s-ar deșerta de părțile îndrituite; dupe acest termen ele vor putea primi o altă destinațiune.

O singură excepțiune se va face în favoarea acelor cimitire din orașe, care, de către respectivele autorități comunale, se vor destina a fi prefăcute în piețe sau grădini publice, însă după strămutarea mormintelor". (Hamangiu, C., **Codul general al României**. Vol. IX-X, (Codurile, legile, și regulamentele uzuale în vigoare). 1856-1922. Întocmai după textele oficiale. Legi uzuale. București, Editura Librăria „Viața Românească", 1922, p. 59).

Pe baza acestei **Legi,** se poartă o corespondență de durată între Prefectura Pitești și Ministerul Finanțelor, căruia îi erau subordonate proprietățile Statului, arendate unor persoane particulare.

Primăriile aveau obligația să organizeze cimitire în afara localităților.

O lungă corespondență privitoare la amplasarea și îngrădirea noilor cimitire are loc între Prefectura districtului Argeș și Primăria urbei Pitești. Am urmărit această corespondență în documentele aflate la Direcția Județeană Argeș a Arhivelor Naționale. Constatăm dintru început că termenul de înființare a cimitirelor în mediul urban a fost mult depășit prin birocrația specifică vremii.

„După Ordinul D-lui Ministru Finanțelor, no. 25508", adresat „D-lui Prefect" în D. J. A. N. Argeș, Fond Primăria Oraș Pitești, Dosar 29/1868, fila 12, se spune: „Primăria comunei Pitești, prin raportul cu no. 1258 a.c. a intervenit către acest Minister ca să cedeze din proprietatea Statului numită Stănceasca cinci pogoane teren pentru cimitirul comunităților reformată, luterană și catolică. Iar printr-un alt raport cu no. 1560, tot Primăria arată că arendașu n-a dat încă nici un răspuns la invitațiile ce i-au făcut în această privință.

Informându-vă despre aceasta, vă invit Domnule Prefect a pune în vederea acelui d. arendași dispozițiunele art. 5 din Legea promulgată și publicată prin Monitorul Oficial cu no. 71 din anul 1864, insistând ca să cedeze cele cinci pogoane loc pentru expusa necesitate fără nici o despăgubire. Îndată ce va consimți pe de o parte să luați din parte-i o declarație înscrisă pe care legalizând-o s-o trimiteți în original la Ministeriu, iar pe de alta să obligați pe zisele comunități a-și închide imediat terenul acela". (ss Ministrul Catargiu).

Se dovedește, însă, că acel teren era în proprietatea unui anume N. Grigorescu, acesta oprind amenajarea și îngrădirea locului în baza unei sentințe a judelui de pace a comunei urbane Pitești. Reprezentanții celor trei confesiuni se plâng că au făcut cheltuieli cu procurarea materialelor și cu plata lucrătorilor[1]. Proprietarul N. Grigorescu vine cu hotărâre judecătorească și-i amenință pe cei care construiau că-i va "izgoni cu putere publică", deci cu portăreii judecătoriei[2] .

„Consiliul comunal în ședința de la 8 iunie curent au decis ca locul în mărime de 20 pogoane din proprietatea Statului Stănceasca, situat pe ambele coaste ale vâlcelei Zanaua, între dl. Nae Slăvescu și G. Zavragiu la capul de poște Alonașului și care loc să înceapă din drumul Național spre apus să serve pentru cimitir conform Legii din 1864".[3]

În 8 iunie 1868 se cerea găsirea unor locuri pentru înființarea a două cimitire în partea „de la deal a comunei", „locul dupe Domeniul Statului Stănceasca, situate pe ambele coaste ale vâlcelii Zanaua, lățimea între locurile Domnu[lui] N. Slăvescu și George Zavragiu, iar lungimea din marginea Drumului Național spre apus până unde se va împlini suma de douăzeci pogoane sau și mai mult trebuincioasă cel puțin pentru un secol; acest loc însă e cedat conform Legii rurale la cinci indivizi foști clăcași". Se dau numele acestora și „ urmează dar a li se da schimb alte locuri tot din zisa proprietate peste drumul Național spre răsărit și dupe ce mai întâi se

va cere şi o opţine de la Domnu Ministru respectiv cedarea către comună a douăzeci pogoane, conform Legii cimitirelor, în urmă să se trateze cu aceste individe schimbu şi despăgubirea ce sa va cuveni pentru strămutarea clădirilor lor".

Ministerul Finanţelor, direcţia Domeniilor, trimite la 15 iunie 1868, Primarului oraşului Piteşti, adresa cu următorul conţinut: „În virtutea art. 5 din legea pentru înfiinţarea cimitirelor pe la comune, Ministerul este dispus a ceda gratis acele cinci pogoane, teren pe proprietatea statului numită Stănceasca, de lîngă acea comună, ce arătaţi prin adresa Dvs. cu no.1258, că este necesar pentru înfiinţarea cimitirelor comunităţilor reformată, luterană şi catolică". Dar acea proprietate era deja arendată până în 1871, arendaşului Marincea Ţecu.[4]

„Pentru al doilea cimitir cuvenit părţii de de la vale a comunei, am designat locul slobod situat afară din Bariera (Slatina) alături de pe la vale de podişca dupe vălceaua (Rusca) cu întindere din Drumul Naţional (şoseaua Slatina) spre răsărit pe cât ţine toată întinderea dintre ambele văi: Rusca şi Geamăna Mică, în prevedere ca din timp în timp să se dea acestui cimitir spaţiu reclamat de necesitate". Locul era însă dat unor clăcaşi, iar Primăria promitea să dea teren în schimb din proprietatea oraşului şi „despăgubirea pentru strămutarea acelor clăcaşi". Urma ca aici să se ajungă la o înţelegere cu comunitatea armeană. Se cerea a se pune în lucrare „de urgenţă" înfiinţarea acestor cimitire „căci nici spaţiul [...], nici legile igenii publice nu mai permit a se înmormânta morţii în oraş, cu osebire la cele două biserici din pieţele Sf. George şi Sfântul Niculae".[5]

Consiliul comunal deliberează „a să pune în lucrare înfiinţarea cimitirelor, conform Legii pentru înmormântări" şi trimite Ministrului Finanţelor „raportul comisiunii compusă mai dinainte pentru alegerea locurilor necesarii, în care raport să coprinde că pentru partea de de la deal a comuni să să ia din Domeniul Statului Stănceasca 20 de pogoane, loc ce să află situat pe ambele coaste ale vălcelei Zanaua.[6]

Se cere „rectificarea hotarului" dintre moşia Stănceasca şi moşia Trivalea.[7]

Locul din Valea Stancei era solicitat şi de Garda Civică pentru exerciţii şi „tragere la ţintă", încât comandantul acestei instituţii protestează împotriva cedării către Primărie a locului pentru cimitir. Pe de altă parte, se spune că „în timpul de faţă Valea Stanci e unica preumblare a mai jumătate populaţiei oraşului, aci mai găsesc verdeaţă, umbră, apă, e foarte trist dar a

se ocupa şi această parte cu morminte" şi se spune în continuare: „această pădure păstrată şi regulată va deveni locul cel mai prim pentru preumblarea orăşanilor".[8]

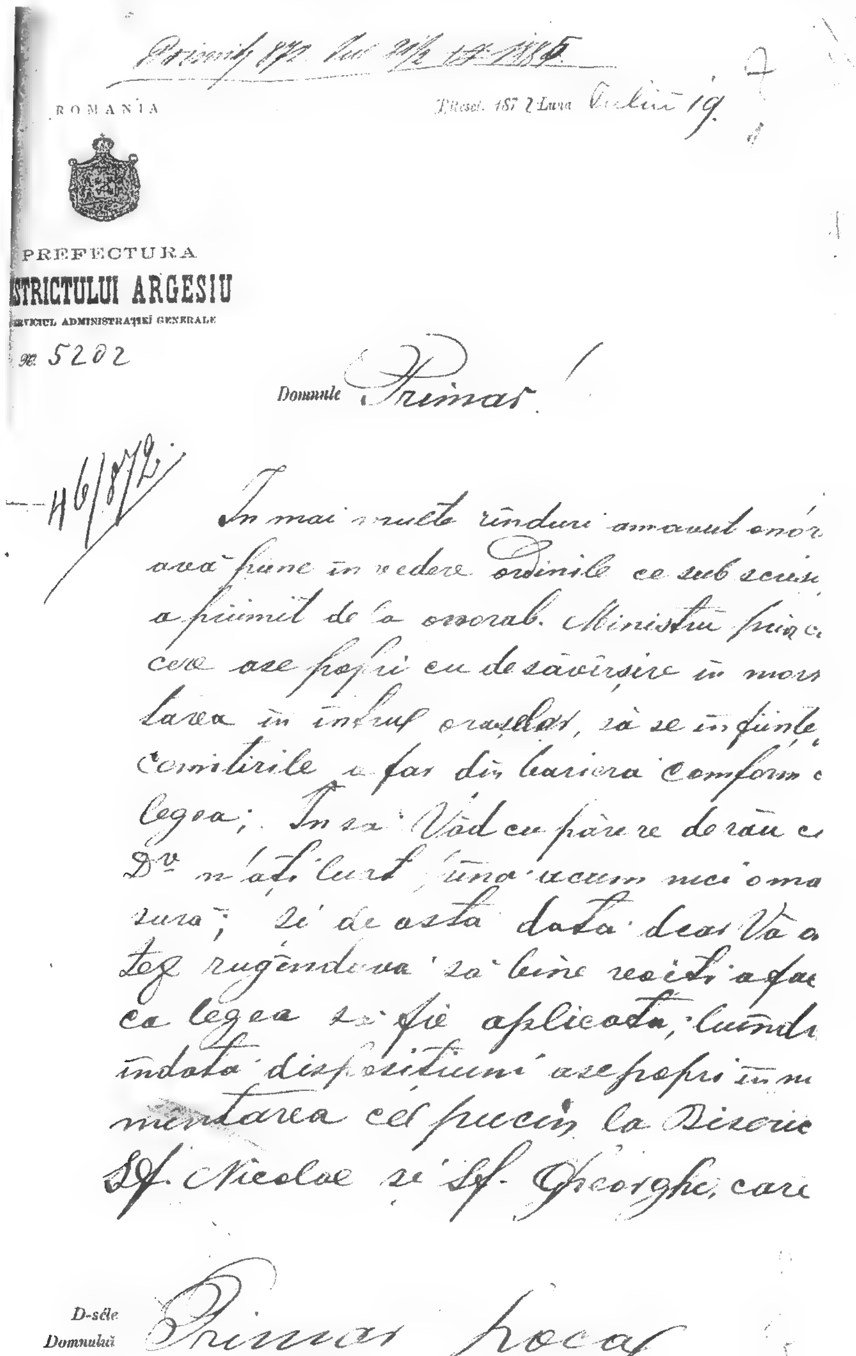
La 9 ianuarie 1869 se revine cu cererea de a se pune urbea Piteşti în posesia celor 20 pogoane, din proprietatea statului Stănceasca pentru cimitir.[9]

Prezentăm câteva dintre încercările de rezolvare a acestei necesităţi care, cum arată documentele, nu mai poate suferi amânări. Totuşi discuţiile s-au prelungit mult în timp, iar birocraţia copleşea soluţionarea problemei, mai ales că unii arendaşi nu acceptau să cedeze acele terenuri. Se cer, prin urmare trei locuri diferite pentru trei cimitire: cel ortodox cu 20 pogoane, cel catolic, reformat, luteran şi cel armean.

La 19 iulie 1872, prefectul Districtului Argeş se adresează primarului punându-i în vedere ordinul Ministrului: „a se popri cu desăvârşire înmormântarea în întrul oraşelor să se înfiinţeze cimitirile afar din barieră conform cu Legea" şi urmează constatarea: „însă văd cu părere de rău că Dv. n-aţi luat până acum nici o măsură" şi îi face rugămintea „să binevoiţi a face ca Legea să fie aplicată, luând îndată dispoziţiuni a se popri înmormântarea cel puţin la biserica Sf. Nicolae şi Sf. Gheorghe".[10]

La 8 august acelaşi an, prefectul i se adresează primarului cu reproşul că: "aţi tolerat încă a se înmormânta la biserica Sf. Gheorghe. Alaltăieri chiar s-a îngropat acolo un răposat". Îi cere primarului să-i spună „ce împrejurări mijloceşte de nu se păzeşte legea, mai cu seamă în urma invitaţiunei ce v-am făcut".[11]

Aşadar, în 1872 încă se făceau înmormântări în jurul bisericilor Sf. Nicolae şi Sf. Gheorghe. „În şedinţa din 5 august 1872 un consilier spune că „de la moşi strămoşi înmormântările se fac la biserică de către enoriaşi unde fiecare cetăţean îşi aduce prinosul la acel sfânt locaş unde aparţine şi mai ales sexul femeiesc ţinea mult şi ţine chiar şi în ziua de astăzi ca religiunea ortodoxă să-şi împlinească cu a vizita mormintele unde ştiu că sânt îngropaţi mumă, tată şi fiu, acum dar o lege menită imperios a se pune în aplicaţiune pentru formarea chimitirelor, sântem datori a ne pleca capul fără a mai merge în alte detaliuri de vreme ce cimitirul deocamdată nu o să se poată înfiinţa devreme ci la cele două Sf. Biserici coprinse în adresile dl. prefect citate mai sus au ajuns într-un grad ca înmormântările să nu mai poată avea locul fiindcă spaţurile le lipseşte [...], propune ca înmormântările de la cele două Sf. Biserici să se facă la Sf. Biserică Sf. Treime din această

ROMANIA

PREFECTURA DISTRICTULUI ARGESIU

SERVICIUL ADMINISTRAŢIEI GENERALE

No 5202

Piteşti 1872 Luna Iunie 19

Domnule Primar!

46/872

In mai multe rânduri am avut onoare a pune în vedere ordinile ce subscrisul a primit de la onorab. Ministru prin care cere a se profi cu desăvârşire înmormântarea în interiorul oraşelor, să se înfiinţe cimitirile afar din bariera conform legea; însă văd cu părere de rău că D-v. n-aţi luat până acum nici o măsură; şi de astă dată deci Vă atest rugându-vă să binevoiţi a face ca legea să-şi fie aplicată, luând îndată dispoziţiuni a se profi înmormântarea cel puţin la Biserica Sf. Nicolae şi Sf. Gheorghe, care

D-sale Domnului Primar Local

comună care are un spaţiu destul de încăpător şi cu timpul poate chiar ca la zisul Sf. locaş să se poată forma şi cimitirul [...].

Dl. Locoţiitor de primar consultă consiliul dacă primeşte şi uneşte cu propunerea făcută de dl. Consilier I. Constantin ca înmormântările de la Bisericile Sf. Nicolae şi Sf. Gheorghe să se facă de acum înainte la biserica Sf. Treime (Beştelei).

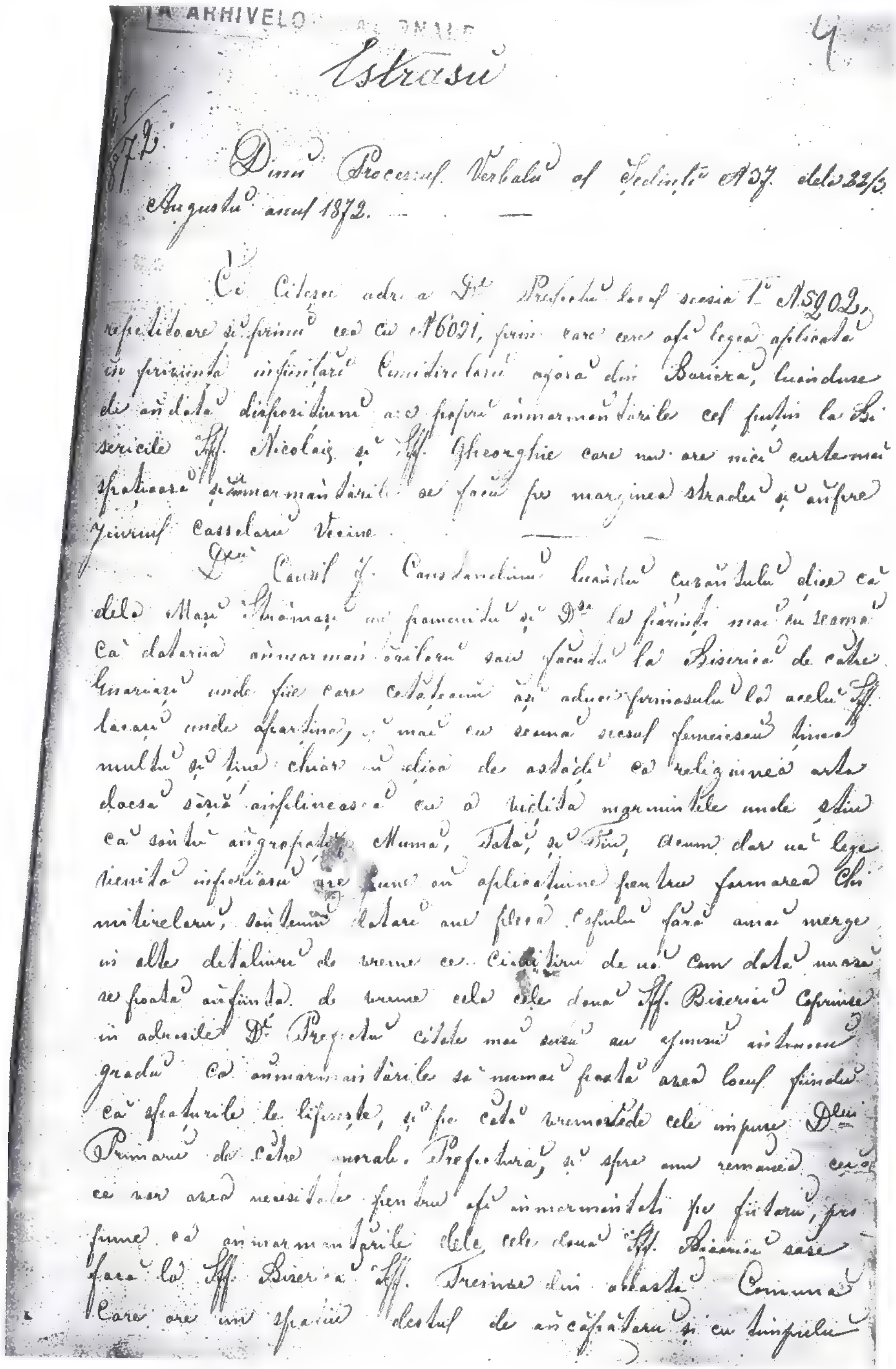
Consiliul având în vedere *Legea pentru înmormântări*, având în vedere adresile dl. Prefect local şi având asemena în vedere că spaţiul de loc de la Bisericile Sf. Nicolae şi Sf. Gheorghe este foarte mic şi înmormântările se fac pe marginea stradei şi împrejiuriul caselor vecine, şi fiindcă comuna până astăzi nu are înfiinţat cimitir, consultându-se decide în unanimitate ca înmormântările de la aceste două biserici să se facă de acum înainte la Biserica Sf. Treime (Beştelei) din această comună deoarece are loc destul de spaţios". Extras din procesul verbal al şedinţei 07 de la 22/3 august, anul 1872.[12]

Primăria adresează către Părintele Protopop al Districtului Argeş, la 26 august 1872, următorul document: „În conformitatea deciziunii luată de Consiliul comunal al acești comune prin procesul şedinţei de la 22/3 august curent subscrisul vă roagă cu onoare să binevoiţi a da ordine serioase preoţilor de la bisericile Sf. Nicolae şi Sf. Gheorghe din acest oraş ca de astăzi înainte să nu mai permită a se îngropa la acele două biserici nici un mort căci înmormântarea urmează a se face la biserica Sf. Treime (Beştelei) deoarece la acele două biserici le lipseşte spaţiul dând tot de odată ordin şi preoţilor de la biserica Sf. Treime de a permite la această biserică înmormântările şi de la cele două sf. Biserici numite mai sus".[13]

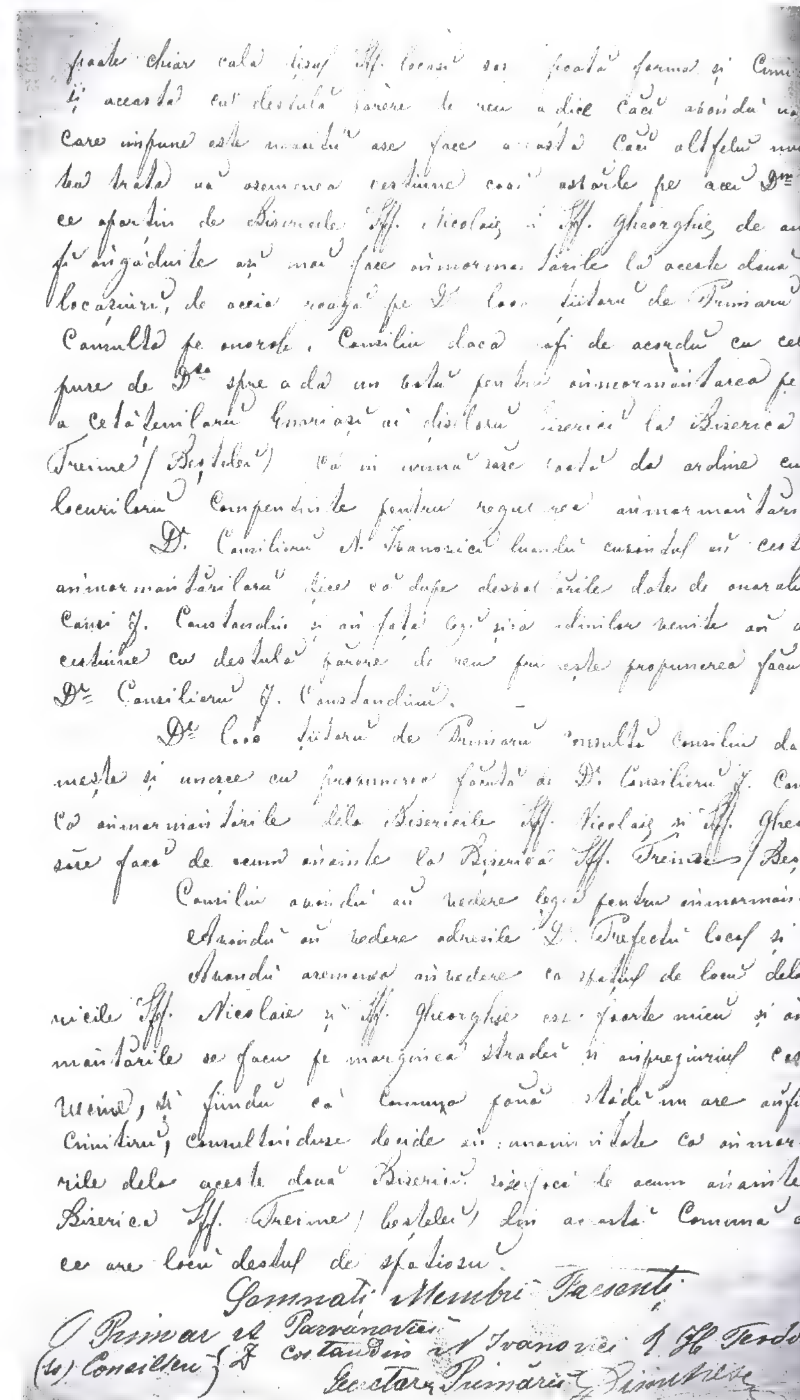
Pe pagina a doua a filei 5 se redă, pentru public, acelaşi conţinut, sub titlul **Publicaţie şi afişe**.

Printr-o adresă din 26 iunie 1872, protopopul judeţului întreabă dacă Primăria „are cimitiruri înfiinţate pentru oraşiu şi dacă dispoziţiunele luate prin încheierea de la 22 august 1872 s-a comunicat şi protopopii şi epitropilor bisericilor Sf. Gheorghe şi Sf. Niculae", la care Primăria răspunde că până la acea data nu erau cimitire înfiinţate.[14]

Menţionăm că, la 5 septembrie 1872, protopopul districtului Argeş se adresează Primarului cu o copie după protestul preoţilor de la biserica Sf. Gheorghe. Prezentăm adresa care însoţeşte această copie: „Am onoare a vă alătura pe lângă aceasta întocmai copie dupe protestul cu care ne-au întâmpinat preoţii de la biserica Sântului Gheorghe din urbea Piteşti asupra căruia vă rog a face împreună cu onorabilu consiliu cele ce veţi găsi de

Estrasu

Din Procesul Verbalu al Sedintei No. 37 dela 22/3 Augustu anul 1872.

Semnati Membri Presenti

cuviință la dreptățile ce credeți că vor fi având cei într-însul semnați". Semnează protopop I. Păunescu, iconom.[15]

Comitetul permanent Argeș, în ședința din 24 februarie 1877 ia unele hotărâri în problema înmormântărilor: „Comitetul având în vedere că Primăria locală încă până acum nu a luat nici o dispozițiune pentru înființarea cimitirilor ce dupe lege toate comunele urmează a avea spre a nu se mai înmormânta oamenii de pe biserici. Având în vedere că această comună dejea are destinate terenurile necesarii pentru facere acestor cimitire cum și fondurile destinate pentru facerea lor atât în bugetul anului trecut precum și în cel de pe anul curent, fără însă să se fi luat vre o măsură cel puțin de a se închide acele cimitire.

Având în vedere că pe la mai multe biserici din orași, din cauza strîmptorii terenurilor, au devenit cu totul în neputință de a se mai putea face înmormântări, fiind atât vătămătoare aceasta orășanilor din punctul de higienă, cum și contrarie legii caz pentru care au și priimit la comitet contestație din partea d-lui comandant al Dorobanților pentru biserica Buliga că curtea acelui lăcași fiind destinată pentru cazarma Dorobanților, este peste putință de a se mai înmormânta acolo, fiind vătămătoare aceasta oamenilor ce locuiesc în acea curte, infectându-se aerul.

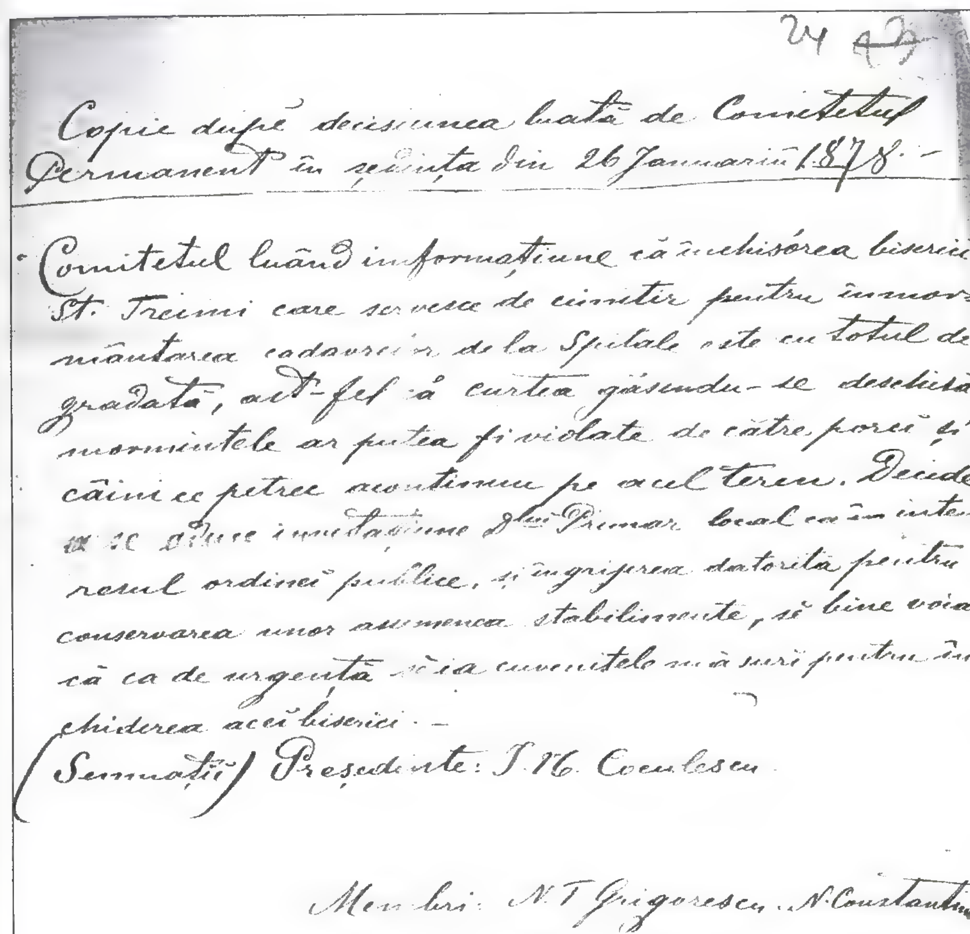
Comitetul pentru aceste considerante pe de o parte decide a se trage atențiunea d-lui Primar în privința înființării acelor cimitire, în termenul cel mai scurt, luând măsuri ca deocamdată cu sumele prevăzute în budgete pe anul trecut și cel curent, să închiză ambele locuri, făcând și câte o mică casă provizorie regulând a nu se mai permite înmormântările pe la biserici; iar pe de alta până la regularea acelor cimitire, să se oprească asemenea înmormântări atât de la Biserica Buliga cum și de la altele care prin pozițiunea lor ar aduce vătămare populațiunii, rezervându-se bisericile acele mai izolate și care vor avea curți spațioase și nelocuite". Semnează Președinte I. N. Coculescu.[16]

Într-o **Publicațiune** a Primăriei Pitești din 15 martie 1877, se menționează necesitatea de a se închide „de urgență terenul destinat cimitirului de pe Trivale". Se stabilește „darea în antrepriză a închiderii cu lăturoaie late de cinsprezece centimetri" și „la fiecare metru câte o babă lungă de trei metri și groasă de cincisprezece centimetri".[17]

În lunile aprilie-august 1877, se organizează o licitație pentru îngrădirea cimitirului din Trivale, dar nici la prima și nici la a doua licitație nu s-au prezentat solicitanți. Se licitează construirea a două capele și a două case necesare ambelor cimitire, cel din fața gării și cel din Trivale. Dar nu se

prezintă nici un amator. Licitația se amână pentru ziua de 11 septembrie, când de asemenea nu se prezintă solicitanți.[18]

Comitetul permanent, în ședința din 26 ianuarie 1878, ia următoarea hotărâre: "Comitetul luând informațiune că închisoarea bisericii Sf. Treimi care servește de cimitir pentru înmormântarea cadavrelor de la spitale este cu totul degradată, astfel că curtea găsindu-se deschisă mormintele ar putea fi violate de către porci și câini ce petrec încontinuu pe acel teren. Decide a se aduce invitațiune d-lui Primar local ca în interesul ordinei publice și îngrijirea datorită pentru conservarea unor asemenea stabilimente să binevoiască ca de urgență să ia cuvenitele măsuri pentru închiderea acei biserici". Semnează președinte I. N. Coculescu.[19]

24

Copie după decisiunea luată de Comitetul Permanent în ședința din 26 Januariu 1878. –

Comitetul luând informațiune că închisórea bisericii St. Treimi care servesce de cimitir pentru înmormântarea cadavrelor de la Spitale este cu totul degradată, astfel că curtea găsindu-se deschisă mormintele ar putea fi violate de către porci și câini ce petrec necontenit pe acel teren. Decide a se aduce invitațiune d-lui Primar local ca în interesul ordinei publice, și îngrijirea datorită pentru conservarea unor asemenea stabilimente, să binevoiască ca de urgență să ia cuvenitele măsuri pentru închiderea acei biserici. –

(Semnații) Președinte: I. N. Coculescu

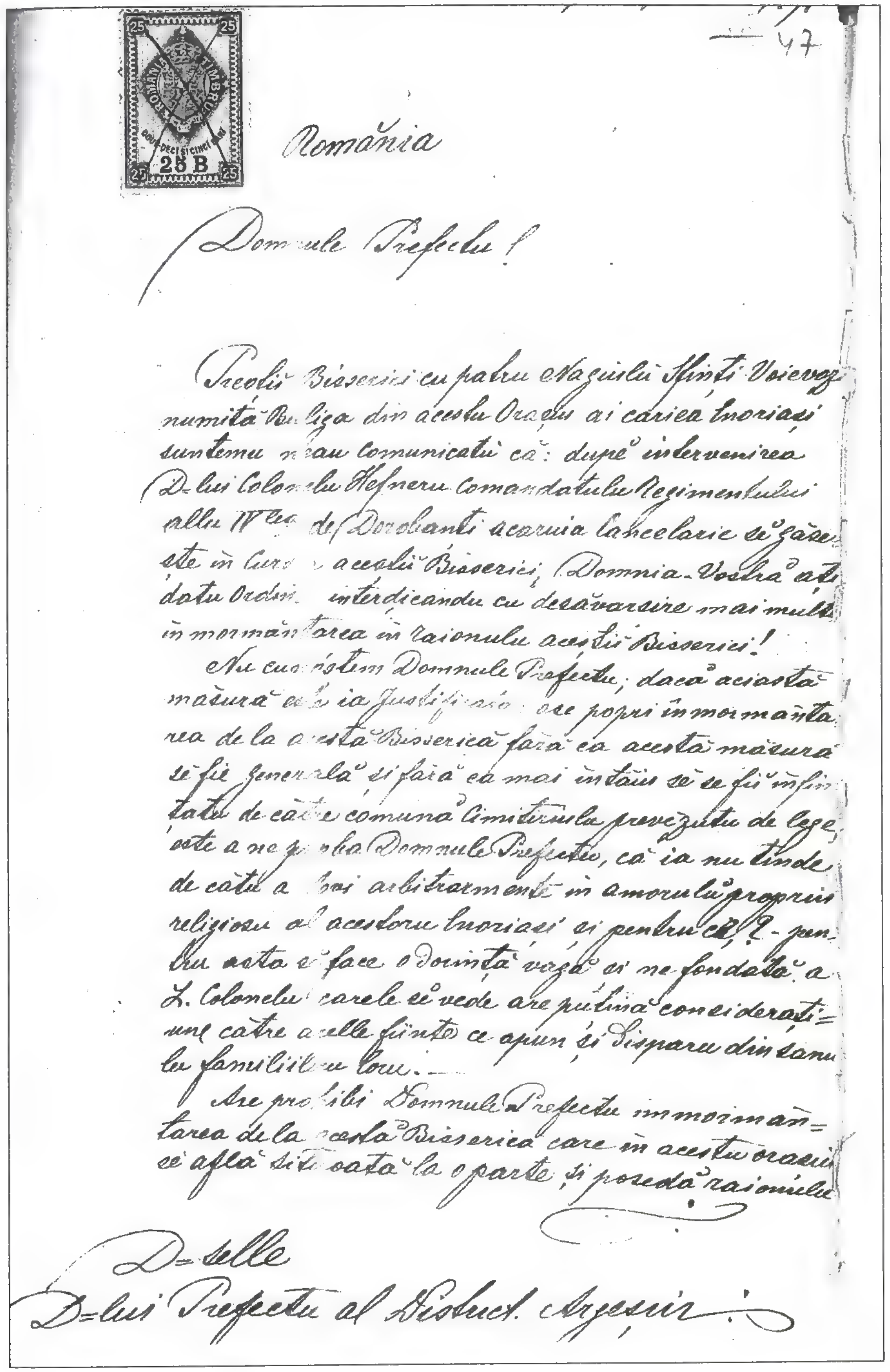
Membri: N. T. Grigorescu, N. Constantinescu

Schitul Trivalea trimite la 29 martie 1878, primarului din oraşul Piteşti, următoarea adresă: „Deoarece aţi luat dispoziţiuni de a închide locul destinat lângă biserica schitului Trivalea pentru cimitirul oraşului şi în care se va cuprinde şi biserica cu cele alte dependinţi ale ei, şi fiindcă pentru închiderea propriu-zisă a bisericii şi cele alte mi s-au dat de Guvern oarecare materiale din pădurea Schitului.

Apoi viu printr-o aceasta a vă declara, D-le Primar, că cedez acest material care se compune din patru sute 400 de tufani pe lângă babele ce deja le-am mai cedat, spre a se întrebuinţa la zisa închisoare în care să se coprinză şi biserica cu dependinţele rugându-vă ca pentru tăierea şi transportarea din pădure a acestor lemne (prăjini) să-mi liberaţi 25 lei douăzeci şi cinci". Primarul acceptă această plată[20].

Cu o adresă din 5 mai 1878, Ministerul Cultelor şi al Instrucţiunei Publice trimite următoarea adresă Primăriei Piteşti: „Domnule Primar, spre răspuns la raportul D-voastre sub no 891 relativ la împrejmuirea bisericei Sf. Treime (Beştelei) din acea comună am onoare a vă face cunoscut că Ministerul încă după raportul sub no 532 din 2 martie anul curent au cerut D-lui Prefect respectiv un deviz de costul unei asemine împrejmuiri". (ss. Ministrul).

Enoriaşii bisericii Buliga nu acceptă să nu se mai facă înmormântări în curtea bisericii lor şi se adresează prefectului prezentându-i acestuia argumentele lor. Prezentăm documentul în întregime[21]:

47

România

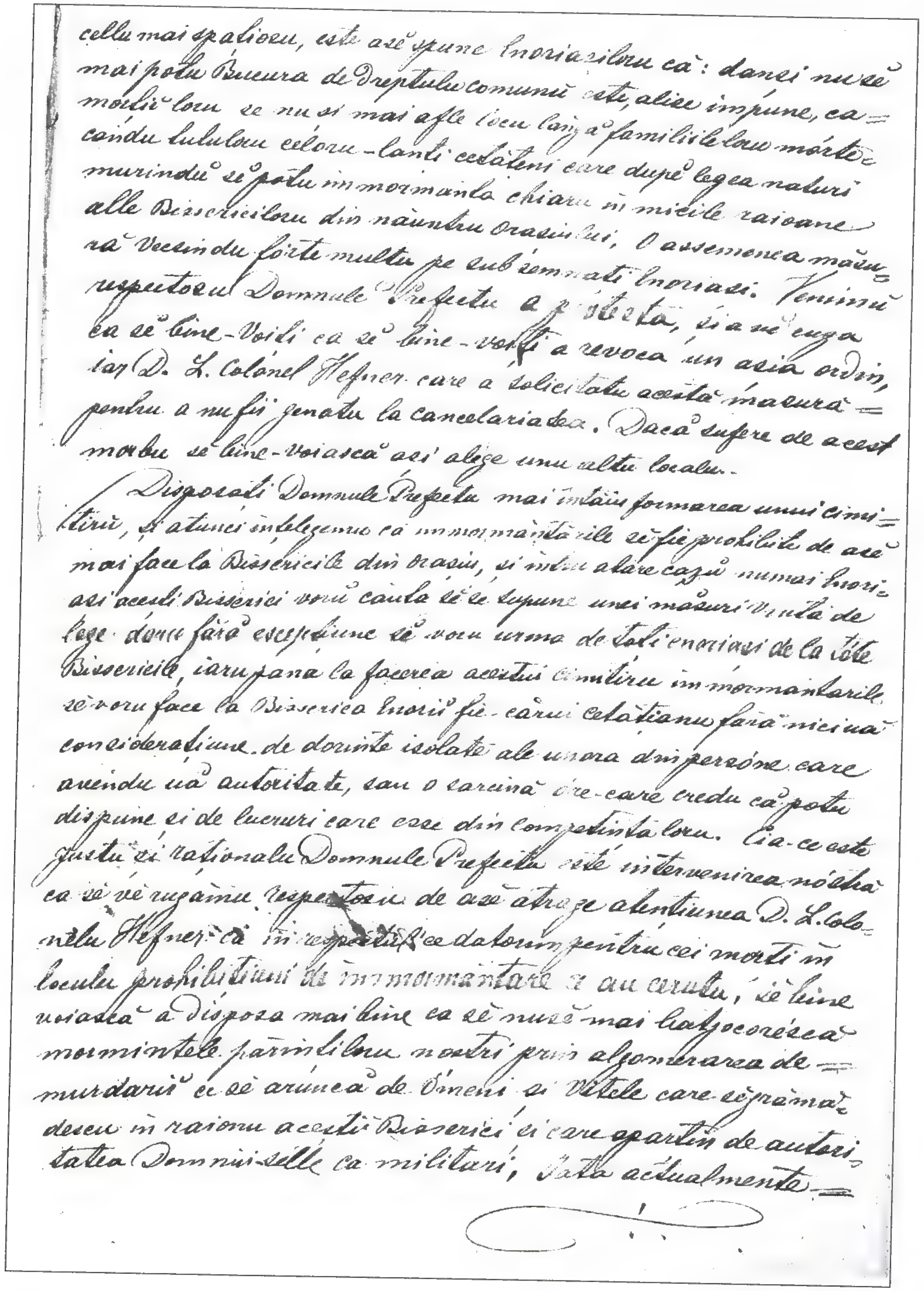
Domnule Prefectu!

Preoţii Bissericii cu patru Naghiuli Sfinţi Voievozi numită Buliga din acestu Oraşu ai cariea Enoriaşi suntemu ni s-au comunicatu că: dupe intervenirea D-lui Colonelu Hefneru Comandatului Regimentului allu IV-lea de Dorobanţi acaruia Cancelarie se găseşte în curtea acestii Bisserici; Domnia-Vostra aţi datu Ordin interdicandu cu desăvarsire mai multe înmormăntarea în raionulu acestii Bisserici!

Nu cunoştem Domnule Prefectu, dacă aciastă măsura [illegible] ia justificată [illegible] opri înmormăntarea de la acesta Bisserică fără ca acesta măsură se fie generală şi fără ca mai întăiu se se fii înfiintatu de către comună Cimiteriulu prevezutu de lege; este a ne [illegible] Domnule Prefectu, că ia nu tinde de cătu a [illegible] arbitrarmente în amorulu propriu religiosu al acestoru Enoriaşi şi pentru că [illegible] pentru asta se face o dorinţă vază şi ne-fondată a D. Colonelu carele se vede are puţina consideratiune catre acelle fiinte ce apun şi disparu din sanulu familiiloru loru. —

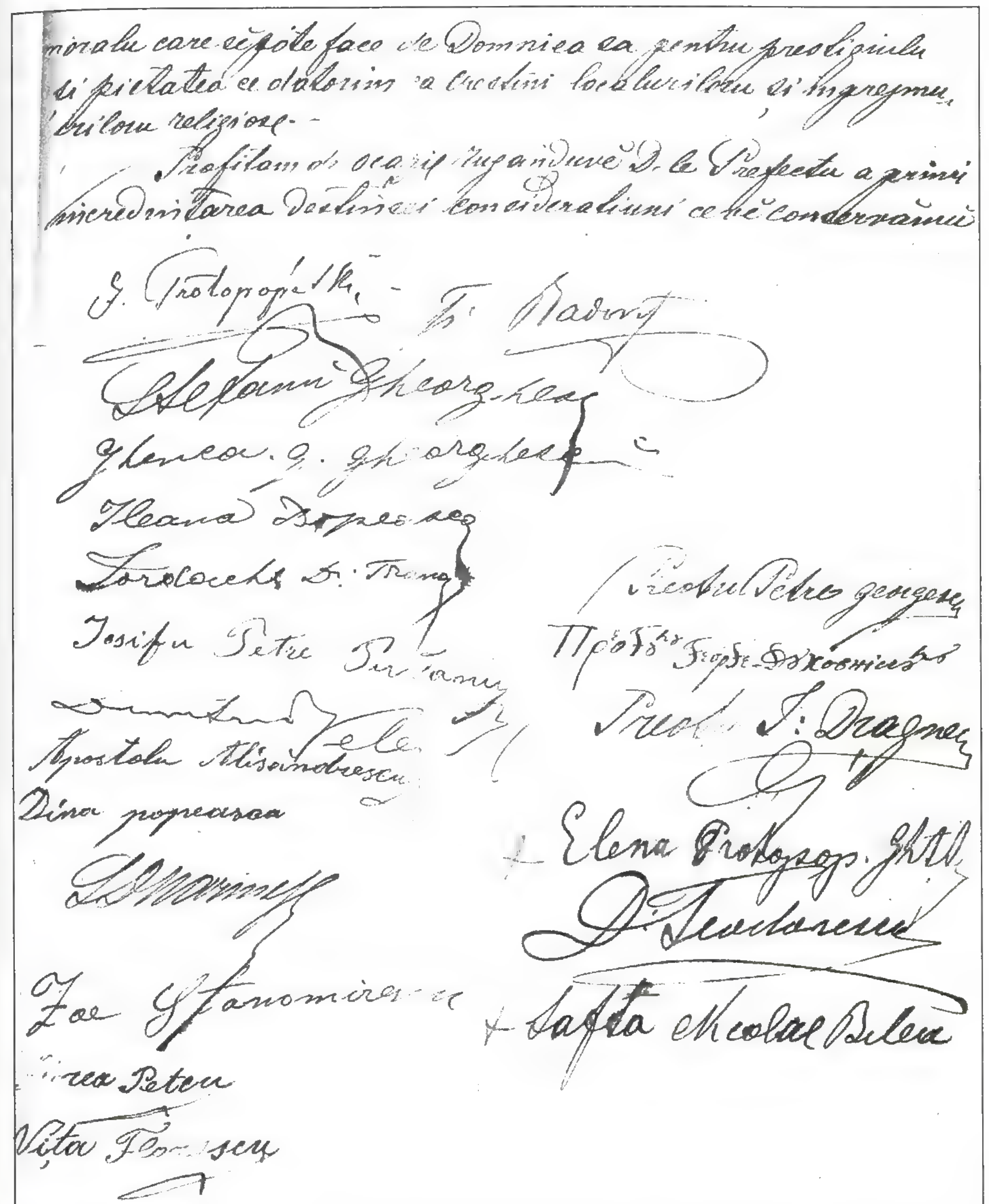
Are prohibi Domnule Prefectu înmormăntarea de la acesta Bisserica care în acestu oraşu se afla situată la o parte, şi poseda raionulu

D-selle
D-lui Prefectu al District. Argeşiu

cellu mai spaliosu, este a se spune enoriasiloru ca: dacă nu se
mai potu bucura de dreptulu comunu este, alice impune, ca
mortii loru se nu si mai afle locu langa familiile loru mortea
candu lululoru celoru-lanti cetateni care dupe legea naturii
murindu se potu inmormanta chiaru in micile raioane
alle Bisericiloru din năuntru orasului; O asemenea măsu-
ră veciindu forte multu pe subsemnati enoriasi. Venimu
respectosu Domnule Prefectu a protesta, si a ve ruga
ca se bine-voiti ca se bine-voiti a revoca un asia ordin,
iar D. L. Colonel Hefner care a solicitatu acesta măsură
pentru a nu fi genatu la cancelaria sea. Dacă sufere de acest
morbu se bine-voiasca asi alege unu altu localu.

Disposati Domnule Prefectu mai întâiu formarea unui cimi-
tiru, si atunci intelegemu ca inmormântările se fie prohibite de a se
mai face la Bisericile din orasiu, si intru atare cazu numai enori-
asi acestei Biserici voru cauta se se supune unei măsuri vinita de
lege dare fără esceptiune se voru urma de toti enoriasi de la tote
Bisericile, iaru pana la facerea acestui cimitiru inmormantarile
se voru face la Biserica enorii fie-carui cetatianu fara nici una
consideratiune de dorinte isolate ale unora din persone care
avendu ua autoritate, sau o sarcina ore-care credu ca potu
dispune si de lucruri care esse din competinta loru. Cia-ce este
justu si rationalu Domnule Prefectu este interveniirea nostra
ca se ve rugamu respectosu de a se atrage atentiunea D. L. Colo-
nelu Hefner ca in respectul ce datorim pentru cei morti in
loculu prohibitiunii de inmormantare ce au cerutu, se bine
voiasca a dispoza mai bine ca se nu se mai batjocorescă
mormintele parintiloru nostri prin aglomerarea de
murdarii ce se arunca de omeni si vitele care se primăvară
desu in raionu acestei Biserici si care apartin de autori-
tatea Domnii-selle ca militari, iata actualmente

morale care se pote face de Domnie ca pentru preoțimile
si pietatea ce datorim ca crestini locasiuriloru si ingrejmu-
riloru religiose. —
Profitam de ocasie rugandu-ve D-le Prefectu a primi
incredintarea deosebitei consideratiuni ce ve conservamu

J. Protopopescu — Th. Radu...
Alexandru Gheorghescu
Ghenea G. Gheorghescu
Ileana Popescu
Iordache D. Tran...
Iosifu Petre ...
Dumitru Vele...
Apostolu Alisandrescu
Dina popeasa
... marin...
Zoe Stanomirescu
...rea Petcu
Vita ...scu
Preotul Petre ...
Protos. ...
Preot. I. Dragnea
Elena Protopop. ...
D. Teodorescu
Safta Nicolae Bulea

La 23 noiembrie 1878, primăria cere preoților de la biserica Buliga să solicite ajutor financiar din partea enoriașilor prin subscripție pentru construirea unei capele la Cimitirul Sf. Nicolae. În acest scop trimite un

registru în care să fie consemnate sumele donate, dar cum ne spune o însemnare de pe pagina a doua a acestei file: „preoții de la biserica Buliga ne-au declarat că nu pot face asemenea subscripțiuni deoarece enoriașii sunt datornici”.[22]

O adresă de la 26 ianuarie 1879 a epitropului bisericii gregoriene către primarul orașului confirmă stăruința autorităților în rezolvarea problemei cimitirului acestei comunități. Acest cimitir urma să fie făcut în partea „de la vale a orașiului spre a servi pentru înmormântarea rămășițelor celor ce repausează din ritul gregorian”. Rezoluția primarului menționează: „s-au resolvat în consiliu în ședința de astăzi 14 aprilie 1879”.[23]

Serviciu Tehnic prin arhitectul comunal trimite, la 19 februarie 1879, primarului adresa următoare: „Domnule Primar conform cererei D-voastră verbal, prin care însărcinându-mă de a face o măsurătoare pentru înființarea unui cimitir, pe Moșia Statului în mărime de zeci pogoane mari, pentru D-nii orășani piteșteni, de religie ortodoxă, mergând la localitate și făcând cuvenita măsurătoare pe fața pământului și prin facerea de moșoroaie însemnând mărimea cuvenită, pentru care am și format o schiță de plan, care cu respect vi s-a înaintat Dumneavoastră pe lângă aceasta spre cele de cuviință”. [24]

Printr-o adresă a Prefecturii Districtului Argeș din 16 martie 1879 către Primarului comunei urbane Pitești se spune că „în baza art. 5 din Legii pentru înmormântare din anul 1865[în loc de 1864], onor administrațiunii a Domeniilor Statului prin adresa no 8210, încuviințând a se ceda acestei comune zece pogoane loc din moșia Statului Stănceasca pentru înființarea cimitirului în schimbul terenului ce i se cedase de Ministrul Finanțelor prin aceeași moșie în anul 1869, deoarece acel teren este băltos și împroprietăriți mai mulți locuitori pe dânsul”. Primarul este invitat ca, pe baza schiței de plan făcută de inginerul comunal, să se deplaseze la fața locului împreună cu subprefectul și să primească terenul în discuție.[25]

Întrucât terenul cedat în suprafață de 10 pogoane era băltos și pe el erau împroprietăriți cetățeni a fost schimbat cu un teren în aceeași suprafață delimitat prin vecini. Unul dintre vecini este cimitirul nemțesc (catolic), care nu apare până acum în documentele văzute de noi.[26]

În 24 mai 1879 se solicită primăriilor Craiova, Caracal și Ploiești model de formular pentru acte de concesiune, taxe de înmormântare.[27]

ROMANIA

PRIMARUL COMUNEI CARACALU

ACTU DE CONCESSIUNE

D.................... dupe cererea ce a facut, a obținut in anul.............. luna .... ḑiua .... concessiunea terenului din acest cimitir însemnat pe plan la No.............. Figura.............. de categorie .... pentru .... morminte, și a respuns taxa acestui terren de Lei .... precum constata recipisa .... cu aceiași data de mai sus.

Presentul act s'a liberat de Primărie spre constatarea drepturilor ce decurg din acésta concessiune, care s'a înscris în registru general al Cimitirului la No. ......

D. Concessionar este obligat a se conforma dispozițiunilor articolilor de mai jos din regulament pentru inmormântari pe cât privesce categoria terrenului ce i s'a concedat.

Primar

Secretar

Articolul 26. Locurile private se înparte în:

a) Locurile date pe perpetuitate.

b) Locurile date pe termen de 30 de ani.

c) Locurile temporale date pe un termen de 10 ani cel mult.

Art. 27. Locurile date pe perpetuitate, se vor prețui dupe intinderea lor socotindu-se de 1. 2 saŭ 3 morminte; întinderea acestor locuri va fi ficsată dupe modul urmator:

1. Locul socotit de un mormânt va avea $3^m 00 \times 2^m 00$
2. Locul socotit de două morminte va avea $3^m 00 \times 4^m 50$
3. Locul socotit de trei morminte va avea $3^m 00 \times 7^m 00$

Acele locuri se vor plati la început și o dată pentru tot-d'auna cu preciurile următóre:

Pentru cele d'intâiŭ Lei 50.

Pentru cele d'al doilea „ 100.

Pentru cele d'al treilea „ 150.

Aceste locuri nu intra în categoria unei proprietăți ordinara, prin urmare nu se vor putea înstreina de cât sub titlu de moștenire, de inparțire între rude, saŭ de dar de la o rudă la alta. Ori ce dare din aceste locuri s'ar face, saŭ în total, saŭ în parte la vre o streină de familie, va fi socotită ca nefacută și nu va avea nici o valóre.

Art. 28. Locurile luate pe 30 ani se vor putea lua din noŭ dupe 30 ani espirați, însă nici o dată mai scump de cât cu preciurile cu care s'aŭ luat la inceput.

Aceste locuri vor avea dimensiunile următóre:

1. Cele de un mormânt vor avea suprafacia $2^m 30 \times 1^m 20$
2. Cele de două morminte vor avea suprafacia $2^m 50 \times 2^m 00$
3. Cele de trei morminte vor avea suprafacia $2^m 50 \times 3^m 00$

Vor fi taxate în modul următor și se va plăti la început, o dată pentru tot-d'auna.

Pentru cele d'ântêiŭ Lei 25.
— cele d'al doilea „ 50.
— cele d'al treilea „ 75.

Ne reinoindu-se inchirierea dupe espirarea celor 30 ani, administrația cimitirelor va mai ascepta doui ani, dupe espirarea cărora neivindu-se nici o cerere din partea familiei, va trece îndată în possesia Cimitirului.

Art. 29. Locurile temporale vor avea numai mărimea de $2^m 00 \times 1^m 00$, se vor taxa cu Lei 8, se va numara însă aci inainte, care dupe espirarea termenului, nu vor mai putea fi reînoite, ci vor trece la massa terenului cimitirelor.

Art. 30. Locurile perpetue și trei-ḑeci-anale se pot cumpăra ori când; locurile temporale însă nu se pot cumpăra de cât la mórtea persónei pentru care se destină. In aceste morminte nu se pot îngropa de cât un singur mort.

Art. 31. Cei ce au locuri perpetue, aŭ voia de a face pe dânsele: mausele, statue, cavouri, petre mortuarii și ori ce semn indicativ de înmormântare.

Art. 32. Cavourile însă nu vor putea fi construite afară din facia pământului, de cât cu condiție de a fi înpărțite in apartimente saŭ casse disponibile, ce aŭ a se închide ermeticŭ, dupe depunerea mortului care va fi tot o dată pus și într'un cosciug de plumb închis ermetic.

Art. 33. Cavourile subterane vor fi construite ast-fel în cât parchetul lor se fie in profunditate fixata pentru tóte mormintele in genere.

Art. 34. Pe locurile luate pe 30 ani nu se pot face mausele nici cavouri, nici înprejmuiri de ḑid ci se pot pune petre și cruci indicative și se pot ocoli cu o balustrada de fer. Aceste objecte dupe espirarea termenului, cu reintórcerea terenului la massa cimitirului de nu se va fi cerut de rudele familiei, se vor ridica dupe loc de Administrația cimitirelor, și se vor face proprietatea sa. De va face însă cine-va cavouri, ori în fund saŭ d'asupra pe aceste locuri, dupe condițiile prescrise, aceste cavouri dupe espirarea termenului nereinoit nu se vor putea reclama de fostii proprietari, ci vor remânea proprietate a cimitirului.

Art. 36. Pe mormintele temporale se pot pune numai cruci mici saŭ pietre, și nu se póte face de cât o balustrada de lemn fórte basă, dar bine facuta fară a se erta a se face înprejmuiri cum va voi fie cine. Aceste objecte nereclamate până la espirarea termenului, saŭ neridicate o septemâna saŭ cel mult o luna, dupe aceste ramân proprietate a Cimitirului.

Art. 40. Nici un mormânt nu se va putea deschide 'nainte de șapte ani espirați și constatați fara o autorisație speciala și motivata.

Art. 46. In camerile mortuare nu se pot depune de cât acei morți, pentru care s'ar lua locuri perpetue, și adastă preparația mormântului. Adestarea nu va fi mai lunga de cât trei ḑile cel mult dupe termenul fixat de îngropare și atunci dupe constatarea de posibilitate a medicului verificator, și cu condiție de a fi depus acel mort intr'un cosciug ermetic de plumb saŭ tinichea, care va sta in altul de stejar tot ermetic închis. Acésta autorisare nu se va putea da nici o dată în timp de epidemie.

Art. 57. Porțile cele mari ale cimitirelor vor fi deschisse numai la Sâmbata morților, când aŭ a se face serviciuri funebre solemnele pentru toți morții.

Aceste porți se vor deschide asemenea numai ca să intre carele mortuare și persónele ce însoțesc în trăsura pe mort. Persónele ce vin pe jos saŭ in urma saŭ inaintea convoiului vor intra pe portița cea mica.

Art. 58. Carul mortuar va putea înainta în Cimitir pe drumurile cele largi, iar unde se strimtésa locul se va opri, și mortul se va transporta până la grópa pe bracie.

Art. 59. Este poprită intrarea in Cimitir la ómeni beți, la vânzatori de ori ce fel de lucruri, la copii fara parinții lor, la indiviḑi ce ar avea cu sine câini saŭ alte animale domestice, la cerșetori.

Art. 61. Este cu totul oprit de a sări peste înprejmuirile cimitirului, saŭ a se sui pe dânsele ori pe înprejmuiri parțiale ori pe monumente; de a umbla saŭ a se așeḑa pe iarba; de a se sui pe arbori; de a rupe flori dupe morminte, in fine de a se face cea mai mica stricaciune saŭ neorânduiala. Este poprită de a face necurațenii; de a se preumbla prin Cimitir fara scop și a se opri fara trebuința.

Art. 62. Administrația Cimitirelor nu este respunḑatoare de nici un furtișag ce s'ar face în Cimitir. Familiele vor îngriji a nu pune nici o data pe morminte lucruri de preciŭ.

Art. 63. Pentru ori ce construcție de mormânt, cavoŭ, statua, mausole, grilagiu saŭ înprejmuiri se vor înfațișa mai întâiŭ la direcția Cimitirelor (la Primarie) desemnuri de plan și faciade, iar pentru cavouri și mausole se va arata special și secții transversale, spre a se esplica modul divisiilor interióre și raportul lor cu suprafacia terenului.

Acestea se vor trimite în esaminarea și aprobarea architectului municipalitaței care va trebui sa pronuncie aprobarea saŭ desaprobarea, dupe legiuirile și dispositiile ce s'ar lua asupra modului construcției acestor morminte. Numai dupe aprobarea cu, saŭ fara modificații, va putea rectorul sa dea voia d'a se construi saŭ așeḑa acel monument.

Art. 64. Cioplirea pietrelor și a lemnelor, stingerea varului, facerea mortierului și ori ce alte lucrari pregatitóre, nu se pot face in Cimitir. Aci se aduce materialul pregatit și mortierul facut în cât nu mai ramâne de cât înbinarea bucaților; chiar și atunci se va popri a se face schele mari care ar împedica circulația. Se vor lua asemenea mèssuri ca constructorii se nu faca nici o stricaciune, caci pentru cea mai mica vor fi responsabili acesti constructori fara nici un cuvânt de îndreptare.

Art. 65. Tóte gunóele și rămășițele ce ar resulta dintr'o construcție se vor transporta in fie care séra de constructorii acelor lucruri afară din gradină; iar cei ce se vor înpotrivi la acésta messura nu vor fi primiți a mai lucra in Cimitir.

Art. 102. Preoții Cimitirelor nu pot pretinde nimic de la saraci, adica de la aceia ce se aduc în Cimitir neînsoțite de vre-un preot. ~~De la cei-l-alți vor avea dreptul a lua numai un sfanț de mort~~.

Art. 103. Cântareții nu vor putea veni de cât dupe invitația rudelor mortului, libere sunt aceste persóne a nu plati pe cei ce aŭ cântat ne invitați, cântareții Cimitirelor priimesce jumatate plata preoților de vor avea a cânta.

Art. 104. Pentru morții pentru care se va fi dobândit permisia de a fi oficiați la Cimitir, preoții cimitirului vor priimi onorariŭ ca preotul de rând al cartierului, iar cantareții pe jumatate (onorariul preotului de rând al cartierului este fixat prin art. 98 al regulamentului, la 2, 4 saŭ 6 ~~sfanți~~ dupe starea mortului.)

Art. 106. Paraclisserii nu pot pretinde nimic; ~~va da fie cine ce va voi~~.

Art. 110. Numai morții a caror rude vor fi dobândit o promisie speciala de a se face serviciul funebru la Cimitir, vor putea fi oficiați în Capela cimitirului.

Prin adresa nr. 1442 din iunie 1879 către primarul urbei Ploiești se cere planul capelei cimitirului din acel oraș „ca să-l aplicăm și noi la cimitirele ce am proiectat să le facem, fiindu-ne recomandat de prea sf. Episcopul al Eparhii Argeșiu". Aceeași adresă se trimite și primăriilor Craiova, Focșani, Buzău.[28]

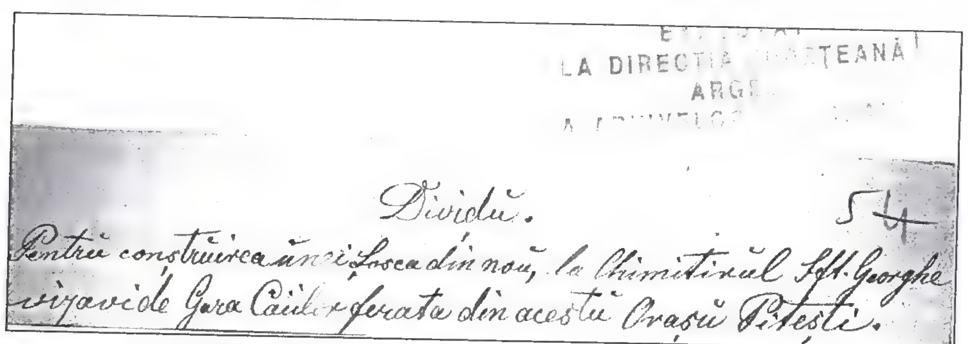
Prefectul Districtului Argeș la 26 iunie1879 îl înștiințează pe primar că a luat cunoștință de faptul că i s-a acordat comunității Gregoriene locul stabilit în cimitirul din josul orașului, pentru înmormântarea morților de acel rit. În rezoluția de la 31 iulie același an de pe acest document se spune: „deoarece în ziua de 4 corent subsemnatul am mers în unire cu consiliu și D. inginer comunal la cimitirul de la gară și am fixat locul necesariu pentru ritul Grigorian. Se va invita D. arhitect a forma și înainta Primării de îndată o schiță de plan". Semnează primarul.[29]

La 20 august 1879 primarul primeşte oferta lui Marin Tâmplaru, locuitor în cătunul Niculcesei, alături cu cimitirul, prin care se angajează să păzească cimitirul şi îngrădirea, în schimbul a două pogoane de pământ în stăpânire temporară, pe câtă vreme va fi îngrijitor al cimitirului.[30]

Se întocmeşte un deviz „pentru lucrarea de şosea comunală pentru cimitirul oraşului Piteşti dupe Trivale", la data de 16 august 1879.[31]

Serviciul Tehnic al oraşului la 17 august 1879 adresează primarului un document prin care îl informează că a fost alcătuit de către arhitectul comunal şi de inginerul şef al judeţului un plan privitor la „şoseaua ce duce la cimitirul Sf. Gheorghe vizavi de Gara Căilor Ferate din acest oraş" şi îi prezintă un deviz alcătuit de inginerul şef şi altul al arhitectului privitor la toate lucrările referitoare la acest drum.[32]

Devizul pentru noul drum ce duce la Cimitirul Sf. Gheorghe vizavi de Gara Căilor Ferate din acest oraş Piteşti este foarte amănunţit şi cuprinde, probabil, tot necesarul de materiale; este vorba de o lucrare complexă cu apeduct şi două poduri.[33]

LA DIRECŢIA ... EANĂ
ARG...

Divizu.

Pentru construirea unei şosea din nou, la Chimitirul Sft. George vizavi de Gara Căilor ferată din acestu Oraşu Piteşti.

Biserica Sf. Vineri trimite primarului cu data de 20 august 1879 o adresă prin care îi comunică acestuia că :"neputând aduna nici o sumă de bani în ajutor facerii cimitirelor şi capelelor, am onoare a vă înapoia registru de subscripţiune ce ne aţi trimis". Semnează preotul Becescu[34]

Episcopul Ghenadie al Argeşului, la data de 4 septembrie 1879, se adresează primarului de la Piteşti cu întrebarea dacă cele două cimitire „ din acel oraş au luat săvârşire de toată lucrarea precum şi dacă se află în stare de a funcţiona"[35]

La 19 octombrie 1879, printr-o adresă semnată de arhitectul serviciului tehnic al urbei Piteşti se comunică Primarului că s-a terminat închiderea „ambelor cimitire ale comunei" şi se cere achitarea sumelor cuvenite.[36]

La 10 septembrie 1879, Epitropul Bisericii Gregoriene cere aprobare primarului de a face o poartă cu clopotniţă în Cimitirul comunal de la gară.[37]

La 23 decembrie 1879, Serviciul tehnic al Primăriei Urbei Piteşti îl înştiinţează pe primar că s-a întocmit planul topografic al Cimitirului Sf. Gheorghe înfiinţat vizavi de Gara Căilor Ferate din acest oraş.[38] Pe acelaşi document se menţionează că în şedinţa extraordinară a consiliului din 4 februarie 1880, consiliul a numit un comitet compus din domnii consilieri [...] care să elaboreze un regulament necesar la înmormântări.[39]

Epitropia bisericii gregoriene se adresează la 4 octombrie 1880 primarului spunând că printr-o decizie din 14 aprilie 1879 s-a fixat un loc în cimitirul comunal de la gară; se solicită încă două pogoane de pământ pentru construirea camerei intendentului şi servitorilor, alături de terenul ce li s-a dat pentru a se face construcţiile necesare. Arhitectul Carl Zacharias îi înaintează primarului două planuri de situaţie a locului în mărime de două pogoane mari cedate domnului epitrop al ritului gregorian, din locul cimitirului din faţa gării, conform rezoluţiei din 11 noiembrie 1880.[40]

Arhitectul comunal prezintă, la 8 martie 1880, primarului planul şi devizul de construcţie a unor dependinţe de la ambele cimitire din acest oraş: cimitirele Sf. Gheorghe şi Sf. Nicolae (câte un salon de aşteptare şi câte o cameră mortuară la fiecare cimitir şi o cameră pentru îngrijitori).[41]

Tot în martie 1880 i se cere primarului să fie începută construirea şoselei la cele două cimitire de la cazarma din deal. Tot aici se trec numele proprietarilor din Trivale. Aceştia se bucură de executarea şoselei.

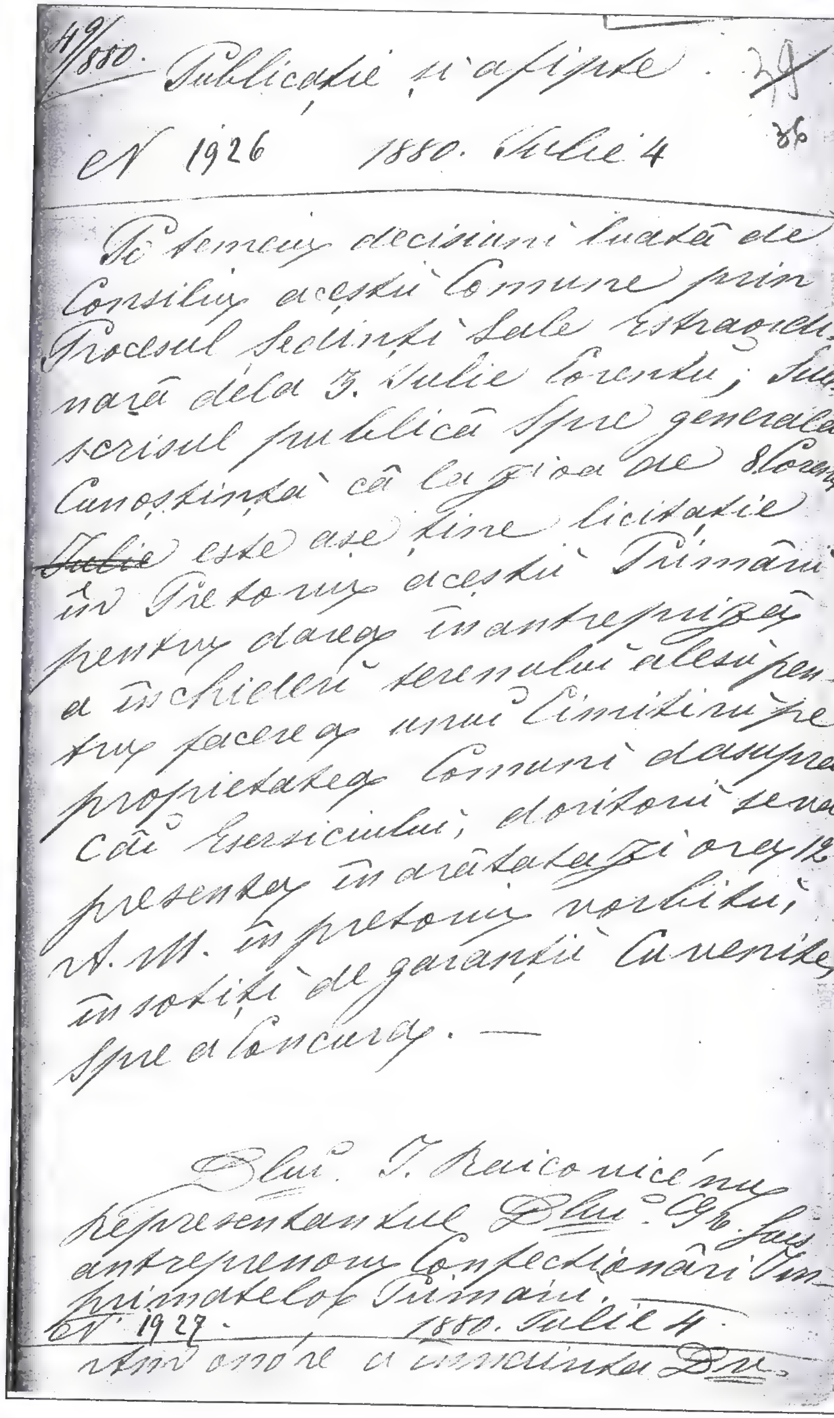
În 1880 Primăria decide să deschidă pe locul proprietatea comunei „de deasupra căii execiţiului" un nou cimitir.

În iulie acelaşi an se ţine o licitaţie pentru darea în antrepriză a închiderii terenului ales pentru facerea unui cimitir pe proprietatea comunei, „deasupra căii Eserciţiului".[42]

Au câştigat licitaţia Arganini Luigi, antreprenor şi Palo Valentino.[43]

Din statul de salarii pe luna septembrie 1880, se vede că la acea data cimitirul Sf. Gheorghe avea patru salariaţi.[44]

Ca urmare a unei cereri verbale făcută unui locuitor de către Primarul oraşului la data de 25 octombrie 1880, cu privire la angajarea unui car funebru necesar cimitirului, cel solicitat se angajează „ca pentru timp de trei ani de zile, socotit de la brevetarea mea, să am disponibile patru dricuri, împărţite în patru clase". Dricul de clasa I având „decoraţii cu cinci îngeri, în conformitate cu al capitalei, având şiase cai, opt lachei, îmbrăcăminte postav cu garnitură fir galben, pălării de eleganţă cu garnitură de fir, încălţaţi

49/880. Publicaţie şi afipte. 38/36

№ 1926 1880. Iulie 4

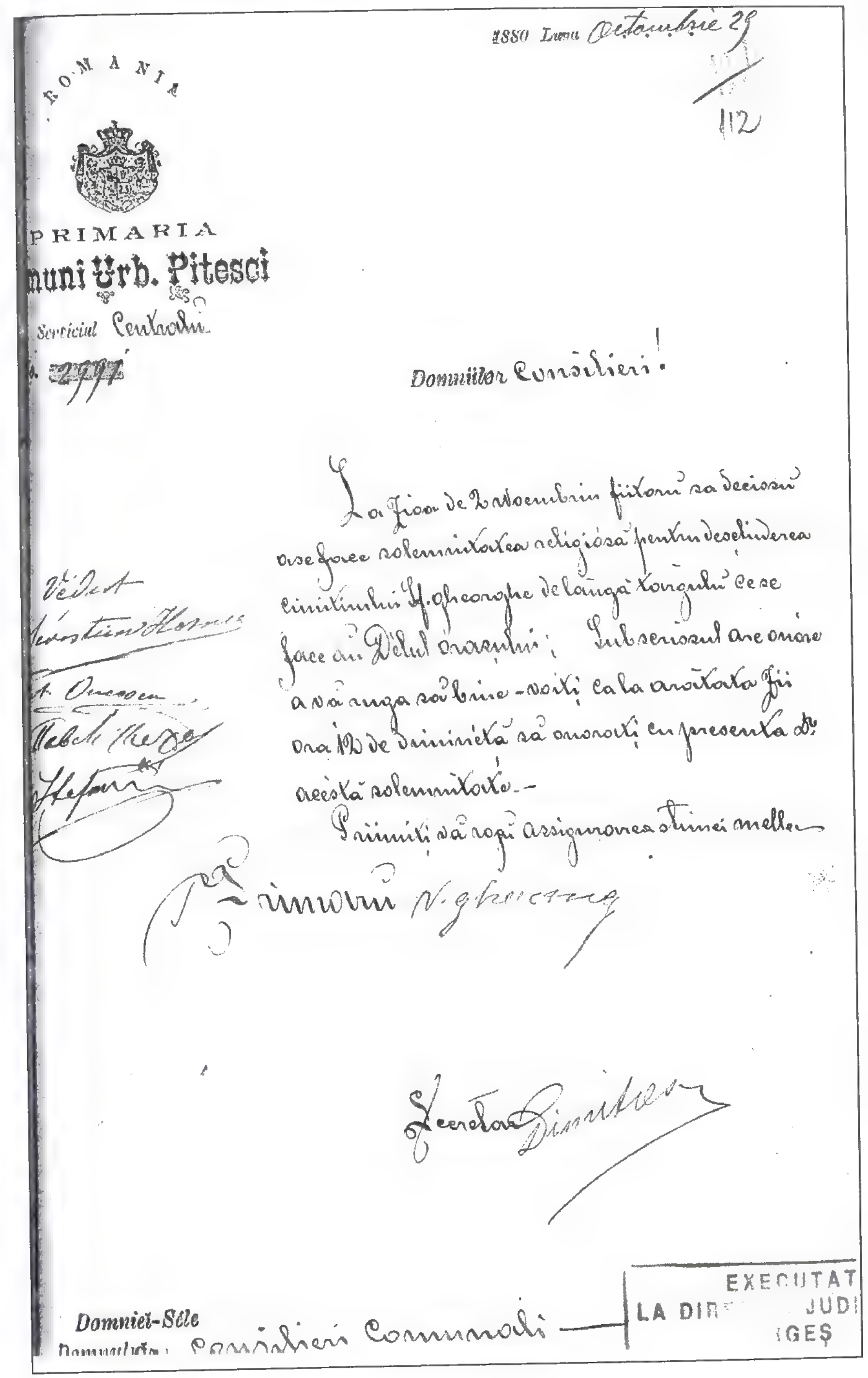
Pe temeiul deciziunii luată de Consiliul acestei Comune prin Procesul [illegible] şedinţei sale estraordinară dela 3. Iulie curentu, subsemnatu publică spre generala cunoştinţă că la ziua de 8 [illegible] este a se ţine licitaţie în pretoriul acestei Primării pentru darea în antreprize a închiderei terenului alesu pentru facerea unui Cimitir pe proprietatea Comunei după condiţiile Eserciţiului; doritorii se vor presenta în arătata zi orele 12 A.M. în pretoriul vorbitu, însoţiţi de garanţii cuvenite, spre a concura. —

Dlui. I. Raicoviceanu

Representantul Dlui. [illegible] fost antreprenoru confecţionării imprimatelor Primăriei.

№ 1927. 1880. Iulie 4.

Am onoare a încunoştinţa Dv. [illegible]

1880 Luna Octombrie 29

112

ROMANIA

PRIMARIA

Comunei Urb. Pitesci

Serviciul Centralu

№ [illegible]

Domnilor Consilieri!

La ziua de 2 Noembrie viitoru s'a decisu a se face solemnitatea religiósă pentru deschiderea cimitirului Sf. Gheorghe delângă târgului ce se face în Dealul oraşului; Subsemnatul are onore a vă ruga să bine-voiţi ca la arătata zi ora 10 de diminéţă să onoraţi cu presenţa Dv. acéstă solemnitate. —

Primiţi vă rogu asigurarea stimei melle

Primaru [illegible]

Secretar Dimitrescu

Văzut [illegible]

Domniei-Sele Domnilor Consilieri Comunali

EXECUTAT LA DIR[illegible] JUD[illegible] [illegible]GEŞ

cu botfori, având supliment: a) decor la locuința mortului poartă și antreu, catafalc toată îmbrăcămintea postav, b) decor la antreul bisericii, catafalc în biserică postav negru oranist [=baldachin], c) colivă cu poză". Dricul de clasa a II-a era elegant, însă fără îngeri, cu 4 cai, 5 lachei, doliu la poartă, la antreu, catafalc de cașmir. La clasele a III-a și a IV-a, îmbunătățirile se reduc. Sunt menționate și prețurile în funcție de clase. Dricul de clasa întâi urma să fie comandat în străinătate.[45]

La 29 octombrie 1880, Primarul îi anunță pe consilieri că „la ziua de 2 noiembrie va avea loc solemnitatea religioasă pentru „deschiderea Cimitirului Sf. Gheorghe de lângă târgul ce se face în dealul orașului".

În 1880 actele emise de Prefectura Pitești erau semnate de prefectul G. Micescu.

Începând cu 1 noiembrie 1880 postul de intendent al Cimitirului Sf. Gheorghe din Pitești este garantat material de preotul Ion Becescu de la biserica Sf. Vineri, care depune o garanție personală legalizată de poliția locală sub numărul 1555. Intendentul G. Georgescu transmite domnului primar echipa cimitirului formată din patru gropari și cere încuviințarea ca să se dea confirmarea începerii lucrului de la 1 noiembrie 1880.[46]

Intendentul G. Georgescu printr-o cerere adresată primarului îl informează că: „Gardianul destinat pentru paza de zi și de noapte la cimitir nu posedă nici o armă, pentru care iar vă rog să binevoiți a dispoza cele legale".[47]

Spre sfârșitul anului 1880, preotul Ion Becescu cere primarului restituirea garanției în bani depusă pentru intendentul Iorgu Georgescu de la Cimitirul Sf. Gheorghe, care a fost instalat în funcție pe baza garanției depuse de preot. Preotul cere ca garanția depusă să fie retrasă cu data menționată în petiția sa.[48]

În data de 16 decembrie 1880 se încheie un proces verbal de constatare a calității lucrărilor de construcție a camerelor executate la Cimitirul Sf. Gheorghe, în conformitate cu planul și devizul: „lucrarea este executată solidă, are mici defecte care nu aduc nici un prejudiciu construcțiilor. Considerăm că se poate accepta lucrarea respectivă". Semnează Ion Robescu, consilier comunal, și Carl Zacharias, arhitect comunal. Semnatarii au fost însoțiți de antreprenorul Arganini Luigi.[49]

Prin inventar, la 17 ianuarie 1881, G. Georgescu predă obiectele de la Cimitirul Sf. Gheorghe lui Sp. Florian[50]:

PRIMARIA COMUNEI UBANE PITESCI

PUBLICATIE

Cu adresa părintelui Protocreŭ al județuluĭ Argeșiŭ No. 131, primindu-se Regulamentul pentru înmormântărĭ și pomenirĭ, votat de Sf. Sinod al Sfintei bisericĭ Autocefale Ortodoxe-Române în ședința sa de la 28 Maiŭ 1873.

Sub-scrisul îl publică spre generala cunoștință precum urmédă.

p Primar N. GHERMAN. Secretar I. Dimitrescu.

№ 403.
1881, Februarie 14.

REGULAMENT

PENTRU

INMORMÊNTARĬ ȘI POMENIRĬ

Art. 1. Familia repausatuluĭ tot-d'a-una se va înțelege cu Protoereul locului, saŭ în lipsă cu preotul procstos despre numĕrul preoților, diaconilor și altor bisericoșĭ, ce ar dori ca să însoțéscă corpul repausatuluĭ la Cimitir.

Art. 2. Numaĭ aceĭ preoțĭ și diaconĭ vor însoți procesiunea, carĭ vor fi invitațĭ prin biletul Protoereuluĭ saŭ al loco-țiitoruluĭ sĕŭ.

Art. 3. Protoereul va regula, ca familia rapausatuluĭ să pună la disposiția preoților și diaconilor ceruțĭ de ea trăsurĭ, care săĭ conducă pênĕ la Cimitir.

Art. 4. La înmormêntarea ómenilor săracĭ, convoiul funebru va fi însoțit de unu din preoțĭ enorieĭ la care aparținea repausatul, preotul la asemenea casurĭ, este dator a însoți corpul repausatuluĭ pe jos până la Cimitir.

Art. 5. Afară de enoria sa, niciĭ unuĭ preot nu'ĭ este permis a lua parte la procesiunele funebre, fără biletul de învitare al Protoereuluĭ.

Art. 6. Preoțiĭ și diaconiĭ enorieĭ, unul saŭ toțĭ, unde vor fi maĭ mulțĭ, tot-d'a-una vor fi preferițĭ și numaĭ când familia repausatuluĭ ar voi să invite maĭ mulțĭ preoțĭ, Protoereul va învita și pe alțiĭ de la alte enoriĭ, pe care anume va voi familia, saŭ pe care îĭ va destina Protoereul, care în asemenea cas va păḑi o justă ordine ca toțĭ pe rând să fie învitațĭ.

Art. 7. Pomenirile repausaților se pot face la bisericile parohiale. Când familia repausatuluĭ va voi a face pomenirea la Cimitir, va fi obligată a chema pe preoțiĭ parohiĭ séle.

Acest regulament s'a votat în unanimitate de către Sântul Sinod al sânteĭ bisericĭ Autocephale Ortodoxe-Române în ședința sa de la 28 Maiŭ 1873.

Președinte, NIFON MITROPOLITUL UNGRO-VLACHIEI.

Pe lângă care se maĭ adaogă ca disposițiune locală articolile jos notate din regulamentul comisiuneĭ însărcinată de înalt prea sfinția sa Părintele Mitropolit al Ungro-Vlachieĭ și primat al Românieĭ cu deosibire de lumânărĭ în car nu sunt prevĕḑute căriĭ bisericeĭ aparține.

Art. 8. Oficiul mortuaĭ se va face la biserica parohială d'aci mortul se va transporta la Cimitiru destinat însoțit de Clerul parohial, saŭ și de alțĭ preoțĭ pe care îĭ va maĭ cere familia de la Protoereul respectiv conform articoluluĭ 6. Iar stofa de pe sicriul mortuluĭ și lumânările rĕmân d'a dreptul ale bisericiĭ a căria parohie a aparținut repausatul.

Art. 9. Parastasele morților, se vor face la bisericile parohiale, după terminarea slujbiĭ parastasuluĭ dacă va voi familia póte se ca pe Arhiereŭ și pe vre unul din preoțiĭ bisericeĭ ca să se ducă la Cimitir să citéscă la mormênt moliftele de ertăciune.

Episcop, GHENADIE AL II-lea ARGEȘIŬ.

Protoieria judeţului Argeş trimite Primăriei, la 11 februarie 1881, **Regulamentul pentru înmormântări şi pomeniri**, votat de Sf. Sinod al Bisericii Autocefale Ortodoxe Române în şedinţa sa din 28 mai 1873.[51]

La 10 martie 1881, noul intendent al Cimitirului, Sp. Florian solicită Primăriei cumpărarea unor unelte: 2 sape, 2 cazmale, 2 lopeţi de fier, 4 mături de nuiele, 2 lopeţi de lemn pentru a „nu suferi serviciul la facerea mai multor gropi după împrejurări".[52]

Aceste obiecte şi altele, înregistrate într-un „inventariu de toate obiectele" au fost predate de către fostul îngrijitor Spirache Florian noului intendent Costache Panaitescu la 1 aprilie 1881.[53]

Secretarul Primăriei Piteşti trimite la 24 mai 1881 o adresă intendentului Cimitirului Sf. Gheorghe, din care reţinem următoarele: „suntem informaţi că, atât publicul care vizitează cimitirul precum şi oamenii din acel serviciu calcă iarba. Subscrisul vă pun în îndatorire ca să aveţi îndeaproape priveghere spre a nu îngădui a se călca iarba fie de către oricine".[54]

Printr-un document datat 20 aprilie 1881 şi semnat de primar şi secretarul Primăriei se stabilesc unele „condiţiuni pentru cumpărarea de către comună a unui clopot necesariu la Cimitirul Sf. Gheorghe din această comună. Clopotul va fi din metal, să aibă sunet frumos, în greutate până la una sută zece oca fără accesoriile lui. Clopotul va fi aşezat de antreprenor înăuntrul cimitirului pe stâlpi groşi de lemn de tufan în dimensiunile de 15/18 cm grosime şi 5 metri lungime având acoperiş de şiţă (draniţă), fusul de fier ca la clopotele de la biserici. Acesta va avea inscripţiunea „Cimitirul Sf. Gheorghe din comuna Piteşti, anul 1881". Se fac mai multe licitaţii pentru confecţionarea clopotului, care va fi instalat la două luni de la încheierea licitaţiei. Preţul stabilit prin licitaţie urma să se achite antreprenorului în două rate. Recepţia va fi făcută de o comisie a Primăriei. Se stabileşte clauza potrivit căreia, dacă, în timp de şase luni de la instalare, clopotul se va sparge, antreprenorul trebuie să-l retragă şi să restituie sumele primite.

La 29 mai 1881, Primăria se adresează Părintelui Protopop al oraşului: „Mâine 30 corent fiind Sâmbăta morţilor şi urmând a se face pomenirea cuvenită aşa precum se urmează şi în capitala Bucureşti, vă rog, Părinte Protopop să binevoiţi a lua de urgenţă dispoziţiuni ca, îndată după ieşirea de le biserici, între orele 9 şi 10 dimineaţa să se întrunească toţi preoţii împreună cu toţi cântăreţii de la toate bisericile din comună la Biserica Sf. Gheorghe, în veşminte sacerdotale, având şi steagurile bisericii, de unde va porni procesiunea la cimitir, spre a se servi pomenirea tutulor morţilor după

cum prescrie religiunea. În acest interval toate clopotele de la toate bisericile vor suna pentru care sfârşit s-a şi făcut publicaţiunea cuvenită spre cunoştinţa publicului spre a însoţi această procesiune". S-a făcut un anunţ denumit **publicaţie** cu acest conţinut.[55]

Spre indignarea primarului, preoţii nu au participat la această procesiune, nu au mers la cimitir, ceea ce a făcut ca primarul să se adreseze episcopului Ghenadie. Acesta îi răspunde printr-o scrisoare din 11 iunie 1881, vorbindu-i primarului despre „amestecul de atribuţiuni", episcopul fiind „singurul în drept a da instrucţiuni asupra serviciilor religioase în cuprinsul Eparhiei sale".[56]

Serviciul tehnic al Primăriei, prin arhitectul C. Zacharias, solicită primarului la 1 decembrie 1881, prin cererea nr. 4053, 380 bucăţi pari pentru numerotarea mormintelor din Cimitirul Sf. Gheorghe şi vopsea.

În anul 1882, se poartă o corespondenţă foarte diversă ca tematică între Primărie, Prefectură şi administraţia cimitirului orăşenesc privind buna întreţinere a cimitirului.

La 2 februarie 1882, intendentul cimitirului îl informează pe primar că s-au terminat lemnele de foc pentru încălzirea camerelor cimitirului. În aceeaşi lună, se cer primarului „să se dea 5 oca de theii (tei) fiind necesar pentru legarea plantaţiilor din cimitir, care din cauza vânturilor s-au rupt", şi alte materiale: 4 cazmale ascuţite în vârf, 4 lopeţi de fier rotunde, 4 mături de nuiele.

Dintr-o corespondenţă între primărie, prefectură şi administraţia cimitirului aflăm că s-au întocmit un deviz şi o schiţă pentru repararea palanului (gardului) cimitirului, solicitându-se lemn de stejar de bună calitate (pari, proptele).

Intendentul îi spune primarului că „întâmpin cele mai mari dificultăţi cu familiile morţilor, deoarece nici unul nu ştie unde îşi are mormântul său, mai ales la despărţirea locurilor; se cere urgent numerotarea mormintelor". Din conţinutul altor documente aflăm că intendentul cere văruirea şi spălarea camerei de serviciu, cere aprobarea ca oamenii să semene flori pe morminte, cu obligaţia să le ude seara să nu se usuce.

La 18 iunie1882, Serviciul cimitirului comunei Piteşti, prin intendentul său, C. Panaitescu, îi cere aprobare primarului pentru confecţionarea unui registru de chitanţe pentru consemnarea taxelor ce se primesc de la morminte, iar primarul recomandă antreprenorului tipăriturilor să confecţioneze un asemenea registru şi să i-l dea intendentului.[57]

Din documentele consultate, reiese că între atribuțiile primarului era și numirea unor persoane care desfășurau diferite activități în cadrul cimitirului: intendent, îngrijitor, gropari, paznici, tămâietoare. Tot primarul aproba diferite concedii și executarea unor lucrări de împrejmuire cu grilaj și construcția de monumente funerare.[58]

Dintr-un document, din octombrie 1882, cu antetul tribunalului, aflăm că procurorul G. Uric face cerere către primar să fie dezgropat un cadavru pentru autopsie.

În perioada 1884-1886 are loc o bogată corespondență între Primărie, Prefectură și Consiliul de Igienă al Consiliului Argeș referitoare la mutarea cimitirului catolic, luteran și calvin de pe Valea Stancei, întrucât s-a constatat că apa care trece prin acest cimitir alimentează orașul și poate deveni o sursă de infecție. Între reprezentanții comunității catolice din Pitești semnează și Ștefan Babick.

La 16 iunie 1885, Comitetul de Igienă și Salubritate Publică a hotărât „să se mute cimitirul comunității catolice, protestante din locul unde se află actualimente, pentru motive că se află lângă sursele de apă care alimentează orașul, că nu se află instalat la distanța reglementară de oraș și că cimitirul este pus pe un plan înclinat, împiedicând evaporațiunea miasmelor".

„Această deciziune subsemnatul [primarul] încă de la 22 august trecut [1884] am comunicat-o d-lor epitropi ai biseric. catolice, protestante, acordându-le un termen de o lună ca să ia dispoziții pentru strămutarea cimitirului, osemintelor pe un alt loc la distanță regulamentară".[59]

Găsim în documentele Primăriei de la 1885 un amplu raport către consilieri în care se prezintă, amănunțit, pe secțiuni, situația orașului de la vremea aceea: secțiunea culte, populația Comunei, mișcarea populației, situația sanitară, averea mobilă și imobilă a Primăriei Comunei Urbane Pitești, situația învățământului, lucrările Consiliului Comunal, actele de creanțe, procesele Comunei cu diferite persoane, acte de dreptul de proprietate, cimitirele din Comună. Aflăm că existau „11 biserici ortodoxe, 1 catolică, 1 calvină, 1 gregoriană, 1 luterană, 1 istrailită". Bisericile ortodoxe erau: Mavrodolu, Sf. Ioan, Sf. Nicolae, Sf. Gheorghe, Sf. Vineri, Precista din Coastă, Greci, Sf. Ilie, Buliga, Trivalea, Beștelei. Din situația statistică a populației rezultă că erau 11.058 suflete, din care 5.521 bărbați și 5.557 femei, iar după naționalități: 8.333 români, 1.501 evrei, 1.224 diferite naționalități. Cimitirele existente erau: „1 al românilor, 1 al armenilor, 1 al evreilor, 1 al catolicilor, luteranilor, calvinilor. În Cimitirul nostru s-a împărțit

locurile în trei clase, 1 clasă locurile ce se iau pentru perpetuitate, a II-a clasă cele ce se iau pe termen de 10 ani, a III-a clasă pentru cei săraci care nu plătesc nimic". În continuare se vorbește despre necesitatea de a se construi o capelă la cimitirul ortodox și de a se muta cimitirul catolic din Valea Stancei din cauză că pe acolo trec izvoarele captate în oraș pentru alimentarea cu apă a populației.[60]

La 27 februarie 1886, prefectul trimite primarului o copie a Jurnalului n. 261 încheiat de Consiliului sanitar superior cu rugămintea de a duce la îndeplinire dispozițiile cuprinse în citatul Jurnal, comunicând apoi Prefecturii Districtului Argeș rezultatele analizei chimice ce se va efectua asupra apei din izvorul de pe „Valea Stanci".[61]

Documentul datat 10 iunie 1896 ne informează că dorința cetățeanului D. Caramitru din Pitești a fost de a dona suma de 400 lei pentru construirea Capelei Cimitirului Sf. Gheorghe. Această dorință a fost dusă la îndeplinire de ginerele său.[62]

La 18 decembrie 1901, Primăria Comunei Urbane Pitești dă următoarea Ordonanță:

Primăria Comuneĭ Urbane Pitesci

ORDONANȚA

№ 4420

Noĭ Eftimie Ionescu Primarul Comuneĭ Urbane Pitesci. Avênd în vedere disposițiunile art. 1 din legea de la 27 Martie 1864 pentru înmormîntărĭ, care prende că Cimitirele să aibă o depărtare de cel puțin 200 metri de la marginea omu[n]eĭ.

Avînd în vedere că Cimitirul Catolic-Luteran-Calvin din acest oraș nu înunește condițiunile de maĭ sus.

Avînd în vedere decisiunea Consiliuluĭ de Higienă și salubritate publică al ...dețuluĭ Argeș din treĭ Martie 1898, prin care opinează pentru desființarea acestuĭ cimitir pe motive de higiena publică și anume: n'are depărtarea cerută ... lege de la ultima casă de locuința și este situat pe un termen înclinat cu ...ante repezĭ a caror scurgerĭ cad asupra isvoarelor din care se alimentează o...șul cu apă de băut.

Considerînd ca de la 1898 până în present s'a făcut din partea Primărieĭ ...mersurĭ continuă pentru mutarea aceluĭ cimitir pe un teren suficient, ce se o...ră gratis în moșia orașuluĭ alăturĭ cu Cimitirul Ortodox și comunitățile aces...r treĭ riturĭ n'au fost următorĭ.

Pentru aceste motive

In virtutea drepturilor ce-mĭ conferă art. 55 și 58 din legea pentru organizarea Comunelor Urbane, bazat pe avisul Consiliuluĭ de higienă

ORDONĂM :

Interzicem înmormântarea cadavrelor în Cimitirul Catolic-Luteran-Calvin din [o]rașul Pitescĭ strada Trivalea.

Acordăm un termen de grație până la 1 Iunie 1902 numitelor comunitățĭ ca [s]ă-și facă un alt cimitir în alt loc, care să întrunească condițiunile legi.

Daca până la 1 Iunie 1902 nu vor avea făcut un alt cimitir, morțiĭ acestor [cul]turĭ se vor înmormânta în cimitirul general al orașuluĭ comform art. 8 din le[g]ea pentru înmormântărĭ.

Actualul cimitir dupe Trivalea rămâne sub îngrijirea și administrația Primă[r]ieĭ până ce vor expira termenile legiuite pentru desgroparea cadavrelor după [c]are termen se va decide întrebuințarea terenuluĭ comform ultimuluĭ aliniat de [s]ub art. 6 din legea pentru înmormântărĭ.

Toțĭ agențiĭ de poliție ădministrativă și Comunală sunt însărcinațĭ cu exe[c]utarea presențeĭ ordonanțe.

Această ordonanță se va afișa în oraș la ușa bisericilor catolice-luterane-cal[v]ine cum și la poarta Cimitiruluĭ dupe Trivalea și câte un exemplar se va co[m]unica preoților acestor treĭ riturĭ comform art. 58 din legea pentru organisa[r]ea Comunelor Urbane.

Un exemplar se va comunica D-luĭ Prefect al județuluĭ asemănat dispoziți[u]nilor citatuluĭ articol de lege.

Dată în Pitescĭ astă-zĭ 18 Decembrie 1901.

Primar, **Eftimie Ionescu**.

Secretar, *Th. Rădulescu*.

Cimitirul catolic din Trivale a fost proiectat în 1868, în baza **Legii înmormântărilor**, de către inginerul Robescu, și avea o suprafață de 5 pogoane. Acest cimitir a fost mutat, în 1902, în prelungirea cimitirului ortodox. În martie, același an, comunitatea celor trei confesiuni consimte „la strămutarea cimitirului confesiunilor catolice, luterane și calvine din Trivalea la Cimitirul Sf. Gheorghe al ortodocșilor din acest oraș”.[63]

Văduva lui Ștefan Babick face la 17 februarie 1903 un act de donație prin care dă orașului Pitești o sumă de bani în scopul construirii unei biserici a Cimitirului Sf. Gheorghe:

„Act de donațiune

Subsemnata Maria Șt. Babic, proprietară, văduvă, domiciliată în Pitești, declar prin aceasta că în dorința de a vedea Cimitirul Ortodox numit S-tu George, al orașului Pitești înzestrat cu o biserică a lui specială – fac donațiune Primăriei orașului Pitești, suma de lei 13.000 treisprezece mii capital, constatată prin actul de împrumut ipotecar, autentificat de Onor. Tribunal Argeșiu la no. 3503/892, trecut în registrul de inscripțiuni prin actul de transacție convențională autentificat în același Onor. Tribunal la no. 1654 din 9 februar 1896, preînnoită această prelungire de termen, cu actul autentificat tot de Onor. Tribunal Argeșiu la no. .

Acest ultim termen în plată expiră debitorului Dl. Ioan Ioanicescu, peste doi ani și jumătate.

Procentele pe doi ani mi le reserv pe seama mea a le încasa eu.

La punerea pietrei fundamentale a S-tei Biserici, voi mai da Onor Primării încă alți lei două mii 2000.

Această donațiune o fac sub următoarele condiții:

1.Fondul sus menționat, sub nici un motiv, să nu fie întrebuințat decât numai la construirea Sântei Biserici, și

2.Sântul locaș să poarte numele Sânta Maria având hramul S-tu Ștefan și S-ta Maria.

De asemenea să fie zugrăvite în biserică portretele în mărime naturală al mult regretatului meu soț Ștefan Babic și al meu”.

Pe verso: „Subsemnatul Primar al orașului Pitești, în puterea votului Consiliului Comunal și a aprobării legale ce i s-a dat, declar în numele Comunei că accept această donațiune, în condițiunile în cari este redactată.

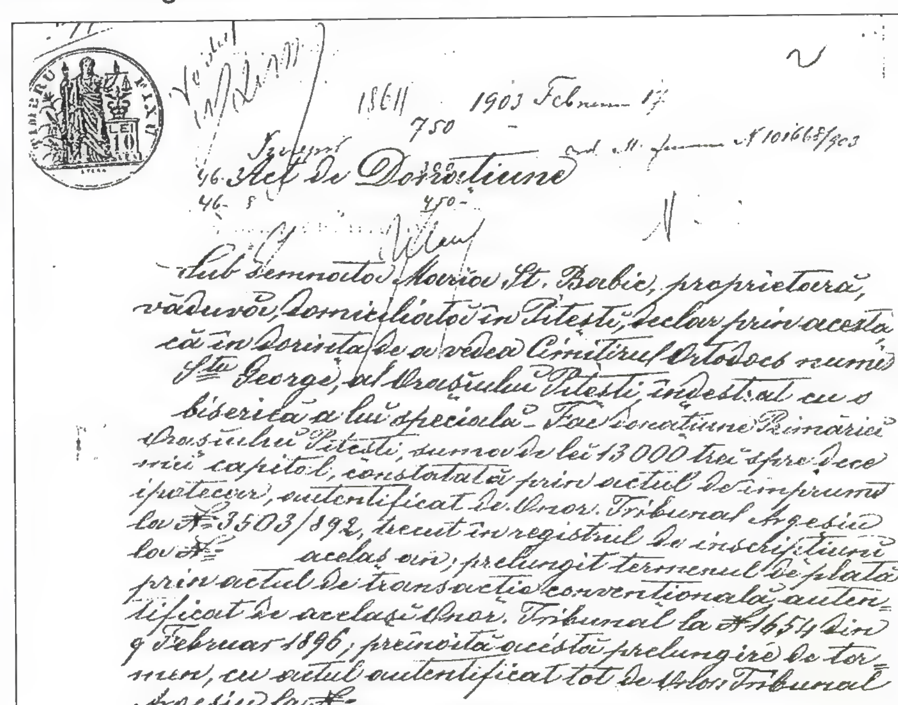
Acest act pentru a fi valabil s-a semnat de părți și autentificat de Onor Tribunal Argeșiu.

Făcut în Pitești, azi 10 februar anul 1903.

Donatoare Maria Șt. Babick

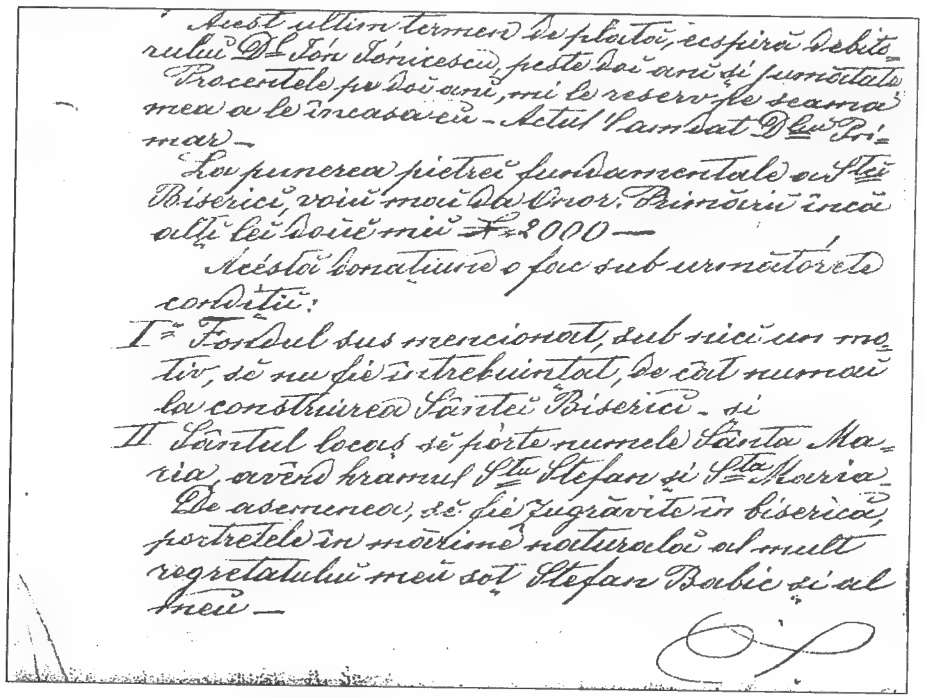
Donatar Primăria Urbei Pitești prin Primar (ss) N. Constantinescu”.

Urmează legalizarea Tribunalului.

1903 Febr. 17

Act de Donațiune

Subsemnata Maria St. Babic, proprietară, văduvă, domiciliată în Pitești, declar prin aceasta că în dorința de a vedea Cimitirul Ortodox numit S-tu George, al Orașului Pitești înzestrat cu o biserică a lui specială. Fac donațiune Primăriei Orașului Pitești, suma de lei 13000 treisprezece mii capital, constatată prin actul de împrumut ipotecar, autentificat de Onor. Tribunal Argeșiu la No 3503/892, trecut în registrul de inscripțiuni ... prelungit termenul de plată ... prin actul de transacție convențională autentificat de același Onor. Tribunal la No 1654 din 9 Februar 1896, preînnoită această prelungire de termen, cu actul autentificat tot de Onor Tribunal Argeșiu la No

Acest ultim termen de plată, ecspiră debitorului Dl Ion Ionicescu, peste doi ani și jumătate. Procentele pe doi ani, mi le reserv pe seama mea a le încasa eu - Actul l'am dat Dlui Primar -
La punerea pietrei fundamentale a Stei Biserici, voiu mai da Onor. Primării încă alți lei două mii F=2000 —
Acéstă donatiune o fac sub următorele condiții:
I. Fondul sus mencionat, sub nici un motiv, să nu fie întrebuințat, de cât numai la construirea Sântei Biserici - și
II. Sântul locaș să pórte numele Sânta Maria, având hramul Stu Stefan și Sta Maria. De asemenea, să fie zugrăvite în biserică, portretele în mărime naturală al mult regretatului meu soț Stefan Babic și al meu —

În 7 februarie 1904 Consiliul Comunal a aprobat construirea Capelei.

Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice, Administrația Casei bisericii comunică Primarului prin adresa nr. 2588 din 19 februarie 1904, aprobarea construirii Capelei cimitirului, conform planurilor și devizului, iar licitația se va ține conform „Legii Comptabilității generale a Statului".[64]

Inginerul Dimitrie Dima se angajează să execute construcția bisericii de la Cimitirul Sf. Gheorghe, dar lucrarea va fi încredințată lui Salvator Rozatza. În 1904 se termină construcția Capelei. Consilierii comunali la propunerea arhitectului de la Serviciul Tehnic al Primăriei decid, ca execuția clopotniței să fie încredințată aceluiași constructor, Salvator Rozatza.[65]

Pictura Capelei a fost executată de Gheorghe Popescu, pictor din Pitești, care a prezentat un memoriu și un deviz amănunțit. Pentru a i se încredința această lucrare au fost vizitate de către autorități însoțite de unii preoți, bisericile pictate de Gheorghe Popescu, cele din Leordeni, Golești, Priboieni, dar și cele din Pitești: Sf. Gheorghe, Sf. Ilie și Sf. Ioan.[66]

Perioada de execuție a durat până la sfârșitul anului 1906, iar în 17 decembrie același an se face „recepțiunea" picturii. Comisia delegată din Primărie consemnează în procesul verbal: „am constatat că s-a întrebuințat un material de calitate bună, că tablourile sunt în spiritul bisericei ortodoxe, executate cu artă și estetică, conform angajamentului". Și, în continuare, „comisiunea în de acord, am declarat recepționată pictura acestei capele în urma căreia Dl. Pictor G. Popescu se descarcă de angajamentul său, putând astfel fi achitat". Semnează membrii comisiei și cei îndreptățiți să semneze.[67]

În cursul anului 1907 se cer Primăriei autorizații pentru așezarea unor monumente, pentru împrejmuirea cu grilaj de fier a unor morminte, pentru mutarea osemintelor. Serviciul Sanitar trimite o notificare către Domnul Președinte al Comisiei Interimare Loco – în care arată că „deshumările nu se poate permite între 15 aprilie și 1 octombrie". Semnează medicul urbei.

Intendentul cimitirului Sf. Gheorghe solicită Primarului, în 1907, două mii de pari de tufan, ciopliți bine pe o parte pe care să se scrie numerele mormintelor și două registre pentru cimitirul catolic. Tot el, îi aduce la cunoștință „Domnului Președinte al Comisiei Interimare Loco", următoarele aspecte neplăcute din activitatea celor ce lucrează în cimitir: „La Cimitirul Sf. Gheorghe din acest oraș este (2) două femei bătrâne destinate pentru tămăiat, aprinderea candelilor, a lumănarilor [...] pe la mormintele familiilor de care sunt însărcinte, aceste femei nu are nici un salariu de primărie sau județ, ele sunt plătite de familii. Eu ca intendent al cimitirului sunt dator a le dirija și a le spune ca să facă așa dupe cum se prevede în Regulamentul de înmormântare, art. 42 și art. 66, că orice s-ar face în cimitir este responsabil îngrijitorul raportând direct Primăriei. Femeia anume Zoița, care este de mult timp în acest serviciu, ori de căte ori îi spui în cea ce privește datoria ei, ea îmi răspunde în niște termini foarte necuvincios, că ea nu face așa cum zic eu, că ea știe cum trebuie și că a mai fost și alți îngrijitori și nu îi ținea cont, mai întotdeauna se ia la ceartă cu cealantă babă că să nu ia când vine morții pre cei bogați, să îi ia numai ea (Joița), astfel ea cănd iese familia mortului afară din cimitir ea sa plece acasă, atunci eu o chem pe aceea care îi este răndul pentru a-i da lumănari, tămaie, untdelemn, ele se iau la ceartă ca niște țigani, fapt care este foarte necuvincios.

Această femeie este bătrănă și neputincioasă aproape nu mai poate nici să meargă, nici ca să mai facă acest serviciu, pentru că cimitirul este mare, se înmormântează zilnic 3-4 așa că este nevoie (trebuință) ca să fie în acest

serviciu o femeie mai în putere aleasă din acest oraș, să fie cunoscută ca cinstită, nu din cele care îi dă familia undelemn pentru candele și ea îl duce acasă, lucru ce s-a și întâmplat aci în trecut, ele sunt învațate cu vicleșug de oare ce nu a fost controlate de nimeri [...] Afară de astea femeia Joița nu tămâie ea personal, ci pune femeie tânără ca să tămâie mormintele, lucru care este oprit de lege și de regulament, spune că pentru acest serviciu să fie femeie bătrână onestă, și mai în putere.

Vă rog Domnule Președinte, să bine voiți ca femeia anume Joița să fie dată afară din acest serviciu, și adusă alta nouă, vrednică".[68]

Același intendent face o nouă intervenție către Primărie în legătură cu indisciplina și insubordonarea unor gropari: „unii din gropari care sunt acuma în serviciul cimitirului, anume Gavrilă și Badea, nu dau ascultare, sunt leneși, puturoși, fac serviciul cu ceasul, parcă Primăria i-a angajat cu ceasu, nu cu luna, umblă cu minciuni, cu părăciuni, cu intregi, parcă sunt niște anarhiști. Când vine ceasul 11 mănăncă și ar vrea să doarmă boierește, dacă le zic ca să curețe șoselele că este iarbă pe ele, începe a bombăni, zicând că acuma este timpul de odihnă, se ceartă între ei, ca cîinii se mănă unu pe altu sub pretecs că este mai vechi el. Eu le zic ca să facă câte ceva și ei umblă tot bufnind parcă muncesc de geaba, lucru care nu pot suferi, învățat cu serviciul militar pe care l-am făcut 19 ani de zile. Mă supăr câte o dată pe ei, cînd îi văz că umblă ca niște trăndavi și caută umbră mai deasă. Am suferit până acuma, că doar s-o lăsa de obiceiul ăsta. Apoi dacă am umbla așa încet nu mai ajungem la nici un rezultat bun, nici o dată, și ca să tragem pe șeful nostru pe sfoară, să ne aflăm în treabă numai când stă lângă noi; dupe ce pleacă să ne culcăm, învățați cu obicei rău. Apoi sunt și obraznici, nu țin cont că vorbește cu oameni mai culți de căt ei, necuviincioși, răspunde la ori ce vorbă cu ifos.

Pentru aceasta, vă rog Domnule Președinte, a bine voi ca să-i dați afară din serviciul cimitirului și înlocuiți cu alții buni". Rezoluția de pe document este următoarea: „se aprobă îndepărtarea din serviciu numai a lui Gavrilă, iar în ce privește pe Badea Popescu el va mai fi reținut în serviciu contând a-și îndrepta purtarea, în caz contrariu va fi depărtat și dînsul".[69]

La 20 decembrie 1909, se încheie un **Act de transacțiune** între Primăria orașului Pitești, reprezentată prin primarul N. G. Dumitrescu, (vezi **Dicționar**) și comunitatea celor trei confesiuni catolică, luterană și calvină. Reținem din acest document că la acea dată cimitirul catolic era mutat din Trivale. Locul unde a fost acest cimitir era „în partea dreaptă a șoselei ce

duce la parcul Trivalea" și se numea **Cimitirul Catolic** în amintirea fostei necropole. Acest loc este vândut de către comunitatea celor trei confesiuni, cu 6.000 lei Primăriei Pitești „pentru mărirea parcului Trivalea, proprietatea orașului".[70]

După 1930 nu se mai ține evidența înmormântărilor în registre separate după rit, ortodox și catolic.

Situația social-politică în care se afla orașul în anii războiului, între anii 1941 și 1945, se desprinde și din registrele de înmormântări ale Cimitirului Sf. Gheorghe.

Astfel, în perioada ianuarie-decembrie 1941, pe lângă cei decedați de moarte naturală, găsim șapte persoane decedate in Spitalul Militar sau Spitalul „I. C. Brătianu", doi soldați răniți pe front și morți în Spitalul „I. C. Brătianu". Aceștia sunt înmormântați la Cimitirul eroilor. Un decedat adus de la Azil și un sinucis (Ion I. Sârbu, iulie 1941).

În anul 1942, sunt aduși, de la Spitalul Militar, douăzeci și opt soldați români decedați și patru soldați sovietici: Nicolae Musacov, Isac Chiasvili, Teodor Ilisciuc, Grigore Gherasimenco.

În anul 1943: douăzeci și cinci de soldați români decedați aduși din Spitalul Militar și doi prizonieri sovietici. Un soldat decedat a fost transportat la Chișinău.

În anul 1944, în luna ianuarie, au fost înmormântați: un albanez Hatie M. Musli, doi polonezi Adrian Malic și Eggi Hamovschi, sergentul major sovietic Vasile Boncea (care era, probabil, român basarabean), un prizonier neamț Ferentz Rudi, treizeci soldați români, dintre care Teodor Mihuț și Teodor Duminică. Alte categorii de decedați: un sinucis și neidentificați, morți în timpul bombardamentului.

În martie 1944 au murit în Pitești persoane refugiate din Botoșani, Pașcani, Dorohoi și în dreptul numelui se specifică: *refugiat din localitatea...*, sau este menționat în **Registrul de înmormântări**,: *refugiat.* Tot în luna martie, decedatul Ilie Frișcă a fost adus din penitenciar.

În lunile aprilie-mai 1944, au fost înmormântați: doi piloți americani John E. [indescifrabil] și Guiot Huber, locotenentul american Eduard Roberts. Nicolae Toma și Alecse Rusciuc – morți împușcați și un prizonier rus. Au fost și morți neidentificați în timpul bombardamentului: 25 de sex feminin și 13 de sex masaculin înhumați la clasa 4.

În luna august au fost înhumați soldații sovietici Trofin Baica și Vasile Apostol.

În luna septembrie au fost înmormântați soldații sovietici:
Pavel Semeonovici Kintera, 33 ani;
Cârjean Vladimir Ivanovici, 32 ani;
Smochin Ion Nicolaevici, nu este menționată vârsta;
Cavalenco Gherasim Grigore, 34 ani;
Seldici Isac, 30 ani;
Strasa Csifenco Mihail Petrovici, (adus de la Spitalul Militar);
N. Andreașenco, nu este menționată vârsta.
Tot în luna septembrie 1944 au decedat:
Iosif Ioniță, fruntaș, Regimentul 34 Dorobanți;
Constantin Manea, soldat;
Ilie Constânceanu, 34 ani, spânzurat;
Tița Dumitru, sergent TR (adus de la Spitalul Militar);
Tănase Radu, fruntaș (adus de la Spitalul Militar);
Teodor Bogatu, caporal (adus de la Spitalul Militar).
În luna octombrie 1944:
Niță Gheorghe, 29 ani (adus de la Spitalul Militar);
Fota Ion, 46 ani, plutonier major;
Niculae Dimitrovici Bojog, 18 ani, soldat sovietic;
B. Ștefan Feodorovici, 19 ani, soldat sovietic;
Otto Kenosche, prizonier german; catolic;
Hubert Poseman, prizonier german, catolic;
Wilhelm Robert, 40 ani, soldat, prizonier german;
Ervin Witman, 42 ani, soldat, prizonier german;
Carol Vegner, 19 ani, prizonier german, catolic (adus de la Spitalul Militar), înhumat în zona 4;
Max Vulfrecht, nu este menționată vârsta.

În anul 1945, au decedat și au fost înhumați doi soldați români aduși de la Spitalul Militar, patru de la Spitalul „I. C. Brătianu", între care caporal Marin Alexandru.

În **Registrele de înmormântări**, la rubrica numele și prenumele mortului, întâlnim și indicații precum: *soldat român, german necunoscut, ostaș sovietic caporal, prizonier ungur, necunoscut, lt. rus superior, lt. rus, necunoscut prizonier german, soldat rus, un necunoscut cerșetor, vagabond, o necunoscută majoră, cadavru neidentificat, fiica lui Steliana, fiul lui Paladia, fiul lui Cetiucă*, (copii decedați îndată după naștere), *Ion Neagu zis Negulescu, Marian Marinescu zis Cătușeanu, Petre Teodorescu*

zis Briceag, Ioniță Ciuvică zis Șchiopu. Prin *zis* se precizează supranumele persoanei.

Până la sfârșitul lunii august 1945 sunt înhumați în cimitirul Sf. Gheorghe peste treizeci de soldați decedați în Spitalul Militar sau la Spitalul „I. C. Brătianu".

În septembrie 1945 sunt înmormântați soldatul sovietic Milohanev Gh. Ivanovici, caporalul sovietic Slobojamin Niculae Timifnovici. Au fost înmormântați douăzeci soldați și caporali români aduși de la Spitalul Militar și de la Spitalul „I. C . Brătianu".

Unele dintre numele ostașilor străini înscrise în **Registrele de înmormântări** apar pe cruci cu grafie ușor diferită.

În perioada noiembrie 1945-iulie 1946, numărul soldaților decedați aduși din spitale scade. Doar șaisprezece sunt înhumați în cimitir, dintre care: Gh. Cozacu, Vasile Chimiș și sergentul major Ion Labu.

În **Registrele de înmormântări** sau pe cruci, în cimitir, găsim menționate nume de familii germane: Olga L. Hermel, G. Depner, Wilhelm Hampel, Elisabeta Scharcoff, Sofia I. Kuter, familia Materna, I. A. Kever, L. Hermel, Fr. M. Lehrer, A. Hubner, Victor Binder, Carol Gangl, Sattler Heinrich, Johan F. Schwartz, Lang, Nicht și altele. Aceștia s-au stabilit în Pitești și erau meseriași și negustori (dogari, frânghieri, tapițeri, bijutieri, fotografi, fierari), dar și ingineri, medici, farmaciști, muzicieni, pictori.

*

Între motivele pentru care Armand Călinescu a fost declarat cetățean de onoare al orașului Pitești, a fost și acela că „a făcut mari lucrări de interes obștesc, între care și asanarea cimitirului".

*

Sunt o seamă de personalități argeșene care s-au născut la Pitești, au urmat cursurile școlii generale și ale liceului în acest oraș, sau și-au desfășurat întreaga activitate aici, au devenit nume foarte cunoscute, au intrat în conștiința colectivă, dar nu sunt înhumate în Cimitirul Sf. Gheorghe.

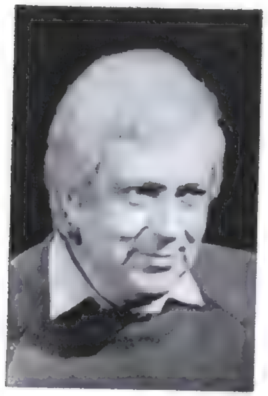
Astfel: Marin Teodorescu (Zavaidoc) este înmormântat în Cimitirul Mănăstirii Cernica, Daniel Turcea (1945-1979) - poet, licențiat al Institutului de Arhitectură „Ion Mincu" din București, autorul volumelor de poezii **Entropia**, Editura Cartea Românească, 1970, **Epifania**, Editura Cartea Românească, București, 1978, și, volumul postum, **Epifania**, colecția

„Hyperion", Editura Cartea Românească, 1982 - înhumat în Cimitirul Mănăstirii Cernica.

Directorul Bibliotecii Județene Argeș, eminentul om de cultură, scriitorul Silvestru Voinescu, trecut în lumea umbrelor în septembrie 2005, este înhumat în satul natal, Călinești.

Renumitul chirurg Mârtoiu Victor și fiul său, Mucenic – Cinel, tot medic, își dorm somnul de veci în satul Stănești, județul Argeș.

Scriitorul Toma Biolan este înmormântat în cimitirul Bisericii - monument istoric - din Cobia de Sus, județul Dâmbovița.

Actorul Dan Theodor Aciobăniței (20 martie 1948-10 iulie 1996), originar din Piteşti, unde locuia pe strada Egalității, absolvent al Institutului de Artă Teatrală şi Cinematografică Bucureşti, promoția 1973, clasa profesorului George Dem. Loghin, conf. Dem Rădulescu, şi-a început activitatea la Teatrul din Petroşani (1973-1975), stabilindu-se în oraşul Iaşi, ca actor la Teatrul Național „Vasile Alecsandri". A jucat în piesele: **Amphitrion** de Peter Hack, **Tatăl** de A. Strinberg, **Pescăruşul** şi **Livada de vişini** de A. P. Cehov, **Bertoldo la curte** de Masimo Dursi şi multe altele. Este înhumat în Cimitirul Eternitatea din Iaşi. Actorul Dan Theodor Aciobăniței este prezentat în scrierea despre oamenii de seamă trecuți în lumea umbrelor intitulată **Personalități ieşene**, de Ioan Timofte, vol. IX, Iaşi, 2001, cu o prefață de academician Constantin Ciopraga. Volumele I-VIII ale aceleiaşi lucrări sunt semnate de Ionel Maftei.

Arhitectura funerară românească – componentă a patrimoniului național și european

Și în cultura românească începe o perioadă de valorificare a monumentelor de artă funerară și a arhitecturii funerare care constituie o componentă a patrimoniului național și european. Această temă a fost dezbătută la Simpozionul Național **Monumentul – tradiție și viitor**, desfășurat la Iași, 20-22 septembrie 2007, organizat de Complexul Muzeal Național „Moldova" Iași, Ministerul Culturii și Cultelor, Institutul Național al Monumentelor Istorice, Direcția pentru Cultură, Culte și Patrimoniu, Primăria, Prefectura, Consiliul Județean Iași.

În cadrul lucrărilor a fost prezentată comunicarea: **Arta și arhitectura funerară din România – componentă a patrimoniului european** de Corina Lucescu, Ana Maria Biro, Sorin Minghiat. Reproducem rezumatul acestei comunicări: „Monumentele de artă și arhitectură funerară reprezintă o categorie aparte a patrimoniului cultural național, față de care societatea românească are o oarecare atitudine de distanțare provenită din lipsa de mediatizare a valorii lor de patrimoniu precum și din lipsa valorificării lor intrinseci. Monumentele de artă și arhitectură funerară nu beneficiază de un concept general de valorificare socio-cultural-turistică, deși la nivel european există concepte și mecanisme de mediatizare și punere în valoare a acestui patrimoniu. Cimitirul – muzeu european este o componentă, devenită clasică, a turismului cultural actual.

O cercetare privind arta și arhitectura funerară implică cercetarea cimitirelor axată pe interdisciplinaritate precum și o circumscriere în antropologia istorică. Cercetarea cimitirelor românești reprezintă un demers necesar focalizat spre depistarea și identificarea elementelor identice și specifice, prin perspectiva semnificațiilor simbolice și a sensului real de spațiu sacru. Realizarea unei analize comparative între spațiul Transilvaniei, al Moldovei și cel al Țării Românești va determina o perspectivă asupra mentalităților colective, axată pe hermeneutica cimitirelor urbane în contextul istoriografiei europene.

Un prim pas către cunoașterea patrimoniului artistic și arhitectural funerar se poate realiza printr-o inventariere, abordată în mod științific,

urmată de o evidență la nivel național, fapt care va conduce la constituirea unei Liste a Monumentelor de Artă și Arhitectură Funerară din România, la care se poate anexa o Bază de Date Naționale.

Conservarea, restaurarea și valorificarea monumentelor de artă și arhitectură funerară implică măsuri de reglementare precum și metodologii specifice de inventariere și evidență asemănătoare celor din domeniul monumentelor istorice."

*

Unele monumente funerare (statui, busturi, cruci, pietre de mormânt, cavouri) și, în parte, feroneria existente în Cimitirul Sf. Gheorghe din Pitești sunt atât de bine realizate, încât pot fi incluse în sfera celor de patrimoniu. Am identificat astfel de monumente și le-am propus, în cuprinsul lucrării, pentru includerea în patrimoniu. Ar fi necesar ca Primăria, prin instituțiile subordonate, să elaboreze un catalog riguros întocmit al acestor opere de artă. Dinamica existentă la ora actuală în cimitir ar putea duce curând la risipirea și pierderea unor lucrări valoroase artistic, realizate din materiale de calitate și de nume sonore de arhitecți, sculptori, pietrari.

Pe unele monumente funerare întâlnim numele sculptorilor: N. Kagheorghis, Jean Mihelis, sculptor din București, A. Schmidigen din București, G. Liritis, sculptor București, pe arhitecții D. Sima și Ștefan Arganini din Pitești.

Pe sculptorul N. Kagheorghis îl găsim în lista de autori, școli, artă plastică pe www.archweb.cimec.ro și pe site-ul Institutului de Memorie Culturală - poartă către patrimoniul cultural românesc.

Monumentul Eroilor din Prundu este executat tot de N. Kagheorghis, în 1929.

Din Cimitirul Sf. Gheorghe sunt trecute în **Lista monumentelor istorice** la cod LMI 2004, Ag-IV-m-B-13875 monumentul funerar al lui Matache Damian, datat începutul secolului XX și monumentul funerar al lui Ion Șt. Teodoru, cod LMI 2004 AG-IV-m-B-13876, începutul secolului XX. (**Monitorul Oficial**, p. I, anul 172 (XVI), nr. 646 bis. Legi, decrete, hotărâri și alte acte, 16 iulie 2004. Anexă la Ord. Nr. 2.314/ 2004 al ministrului culturii și cultelor privind aprobarea **Listei monumentelor istorice**, actualizată, și a **Listei monumentelor istorice dispărute**).

Note:

1 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 29/1868, fila 3
2 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 29/1868, fila 4
3 D. J. A .N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 19/1868, fila 7
4 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 16/1898-1907, fila 1
5 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 29/1868, fila 46
6 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 29/1868, fila 7
7 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 29/1868, fila 14
8 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 29/1868, fila 44
9 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 29/1868, fila 11
10 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 23/1872, fila 1
11 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 23/1872, fila 3
12 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 23/1872, fila 4
13 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 23/1872, fila 5
14 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 23/1872, fila 7 și verso
15 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 23/1872, fila 8
16 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 20/1877, fila 2
17 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 20/1877, fila 3
18 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 20/1877, filele 6, 8, 10, 11
19 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 21 /1878, fila 24
20 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 21/1878, fila 28
21 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 21/1878, filele 47, 48
22 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 21/1878, fila 75
23 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 7/1879-1880, fila 6
24 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 7/1879-1880, fila 2
25 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 7/1879-1880, fila 4
26 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 7/1879-1880, filele 5, 6
27 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 7/1879-1880, filele 9, 11, 12, 16
28 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 7/1879-1880, fila 12
29 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 7/1879-1880, fila 17
* În 1868 a fost promulgată Legea pentru construcția căilor ferate în România. Inaugurarea oficială a căii ferate București – Pitești și a gării orașului Pitești a avut loc în anul 1872.
30 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 7/1879-1880, fila 8
31 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 21/1878, fila 2
32 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 21/1878, fila 3
33 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 21/1878, fila 5
34 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 21/1878, fila 7
35 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 7/1879, fila 20
36 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 21/1878, filele 13, 20
37 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 7/1879, fila 22
38 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 7/1879, fila 23

39 D. J .A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 26/1880, filele 39-43
40 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 8/1879, fila 31
41 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 26/1880, fila 3
42 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 26/1880, fila 36
43 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 26/1880, fila 71
44 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 26/1880, fila 85
45 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 26/1880, fila 101
46 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 26/1880, filele 115, 117
47 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 26/1880, fila 118
48 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 26/1880, fila 135
49 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 26/1880, fila 137
50 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 7/1881, fila 8
51 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 7/1881, filele 13, 15
52 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 7/1881, fila 16
53 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 7/1881, fila 22
54 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 7/1881, f. 29
55 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 7/1881, fila 30
56 D. J. A .N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 7/1881, filele 36, 37
57 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 14/1882, fila 13
58 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 14/1882, filele10, 24
59 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 51/1885-1886, fila18
60 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 57/1885, filele 20, 21
61 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 51/1885-1886, fila 10
62 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 32/1896-1904, fila 2
63 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 16/1898-1907, filele 23, 25
64 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 18/1904-1906, filele 1, 3
65 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 18/ 1904-1906, filele 32, 53
66 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 18/1904-1906, fila 130
67 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 18/ 1904-1906, fila 140
68 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 22/1907, fila 13
69 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 22/1907, fila 14
70 D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 39/1910, filele 1, 2

Aspecte ale plasticii unor monumente funerare din Cimitirul Sf. Gheorghe din Pitești

Dicționarele de artă definesc noțiunea de monument funerar drept „un edificiu, în general de mici dimensiuni (de tipul cavoului), drept o sculptură sau o compoziție sculptată, o stelă, un obelisc, un stâlp sau o lespede memorială, menite să marcheze locul înhumării unei sau mai multor persoane și destinate păstrării memoriei acestora" (**Dicționar de artă**, Ed. Meridiane, București, 1995, vol. 1, p. 291).

În peisajul divers al plasticii monumentelor funerare românești, Cimitirul Sf. Gheorghe din Pitești se înscrie pe aceeași linie de moștenitor al unei tradiții funerare în general ortodoxe și catolice, care pleacă de cele mai multe ori de la orizontala criptei, completată discret cu cruci simple sau bogat ornamentate, la înscrierea pe verticală a volumelor, în semn de prețuire aleasă față de defuncți. Monumentele se circumscriu în general stilului eclectic, caracteristic ultimelor decenii ale veacului al XIX-lea, ce combină monumente specifice glipticii antice greco-romane, de tip **aedicola** (din termenul latin „aedicola", diminutiv al lui „aedes", mic templu sau capelă mică), **stelă** – lespede de piatră, plasată vertical ca însemn funerar (partea inferioară a stelelor este de obicei rezervată inscripțiilor comemorative), **obelisc** - monument de piatră, cel mai adesea monolit, dispus vertical, înalt și subțire, în formă de trunchi de piramidă, terminat în partea superioară printr-un vârf piramidal, numit *piramidion*, de inspirație egipteană, **cruce** – așezată discret pe coronamentele aedicolei, obeliscului, stelei sau ale micilor capele sau transformată ea însăși prin dimensiune și/sau ornamentică într-un veritabil monument.

Aedicola se compune în general dintr-o placă dreptunghiulară verticală, flancată de colonade sau coloane la stânga și la dreapta. Deasupra ei apare un fronton triunghiular sau circular pe care este uneori amplasată cununa omagială de lauri. Accesul la aedicola se face prin câteva trepte, care dau ansamblului un aspect rafinat de templu în miniatură.

Câteva exemple:

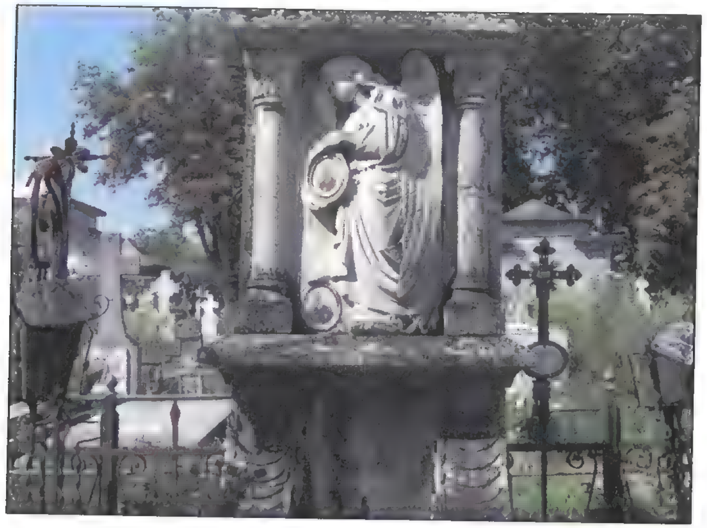

Fig. 1

În această imagine, aedicola este susținută pe o bază solidă de piatră, flancată de doi contraforți ornați cu frize vegetale pe care se suprapune micul templu, având două colonade cu capitel corintic care străjuiesc un înger cu proporții de copil, în altorelief. Reprezentarea este specifică atelierelor manufacturiere ale vremii și stilului neoclasic, tributar formelor mai sobre. Se observă drapajul destul de rigid al veșmintelor îngerului, aripa apropiată mai degrabă de stilizarea decorativă decât de moliciunea penelor într-o reprezentare iconică.

Îngerul ține între mâini unul dintre portretele ceramice ale celor doi defuncți reprezentați prin portrete. Placa cu înscrisurile celor ce odihnesc aici e chiar la baza templului. Frontonul circular de deasupra este bogat ornamentat cu jerbe de piatră ce marchează capetele semicercului.

Fig. 2

Alte reprezentări de ființe angelice: putem deduce din alăturarea colonadelor cu capitel corintic care flanchează îngerul din fig. 2, că este vorba tot de o aedicula, aici fiind prezentată doar partea de jos. Îngerul apare reprezentat de astă dată în

basorelief, înscris într-un semicerc ce sugerează bolta cerească. El sprijină brațul stâng pe un mic altar ce are înscrisurile funerare trecute pe o placă de formă ovală.Tehnica basoreliefului și liniile decorative amintesc de siguranța contururilor art-nouveau.

Fig. 3

În fig. 3 avem o reprezentare puțin stângace a unui înger ce susține între mâini o floare cu cinci petale. Este tratat în altorelief mai pronunțat în zona capului, după care liniile corpului se estompează, aripile lipindu-se de medalionul în care e plasată întreaga figură. Deasupra îngerului apare un arc de factură neogotică, cu fleșe și pinaclu, care încadrează o inflorescență cu șase petale de această dată. Nu știm dacă a fost în intenția artistului să crească numărul de petale al florii, ca un semn al noii vieți de după moarte într-un loc mai bun, sau a fost doar un capriciu de moment, ce poate părea din punct de vedere estetic, ca motiv, chiar pleonastic.

Fig. 4

În fig. 4 avem un templu mic din care lipsesc însă colonadele, apare placa paralelipipedică specifică de altfel și formei de obelisc a monumentului funerar – trunchi piramidal înalt, încheiată cu un fronton suprapus pe un joc de plăci paralelipipedice dispuse în crescendo spre fronton. Frunze de acant străjuiesc centrul și marginile frontonului, pe al cărui coronament este amplasată o cruce pe care este suprapusă o formă circulară, coroana așezată pe cruce.

Figura centrală a îngerului tratată în altorelief ne privește din interiorul unei nișe dreptunghiulare, cu

partea superioară rotunjită în forma unei cochilii, element împrumutat din stilul rococo.

Fig. 5

În această aedicola avem, străjuit de cele două coloane ce susțin cornișa, un bust, realizat atent, de factură neoclasică – grija față de detalii, perfecțiunea execuției vorbesc de la sine. În spate se observă două coloane și alte două busturi, ale părinților celui reprezentat în prim-plan. Această asociere de busturi, ca o mărturie a dorinței defuncților de a fi împreună și după moarte, impresionează într-un mod straniu privitorul. Cei din spate îl susțin pe cel din prim-plan, așa cum coloanele susțin cornișa. Dubla simbolistică imprimă un dramatism puternic acestui monument. Monumentul funerar al familiei Teiuleanu.

Fig. 6

Spre deosebire de aedicola clasică, aici lipsesc coloanele, se păstrează doar trunchiul paralelipipedic, pe care se suprapun antablamentul și frontonul specifice stilurilor clasice, la capetele celui din urmă – frunze de acant, bogat sculptate îl flanchează. Pe coronamentul acestui mic templu este așezat un îngeraș sprijinit pe un genunchi ce străjuie de la înălțime perspectiva. Dar el intră în rivalitate de formă, conținut și reprezentare cu cel plasat dedesubt, pe soclul paralelipipedic tratat în basorelief, și surprins din profil. Cele două figuri angelice par să-și dispute zonele de influență: unul cerul, celălalt pamântul supus vremelniciei. Stilul reprezentării diferă de la unul la celălalt, încât par realizați de artiști diferiți. Cel de sus, rond-bose, sobru, apropiat de reprezentările din sculptura romană, celălalt, cu linii îndulcite și postură renascentistă. Monumentul funerar aparține familiei Elena și Spirea N. Mamulea.

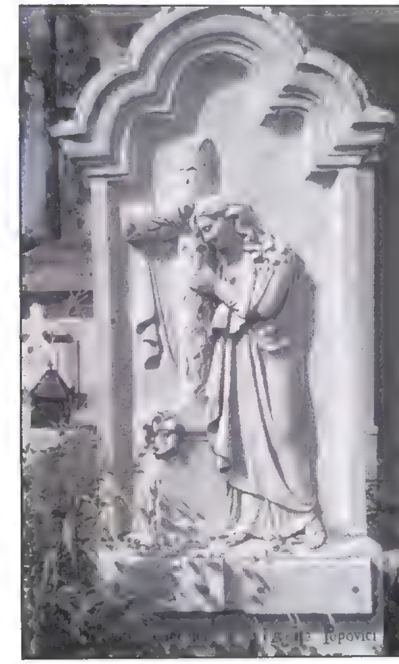

Fig. 7

În această imagine surprindem un templu ce nu respectă întru totul regulile. Lipsesc antablamentul și coloanele, locul lor fiind luat de doi pilaștri înguști, frontonul este transformat într-o succesiune de arce multiple ce formează un coronament în arc trilobat, ce închide aedicola. În mijloc, figura unui înger ce se sprijină de o cruce plasată pe un postament și ornamentată cu frunze de viță-de-vie oferă protecție, compasiune, liniște defunctului. Sculptura nu e lipsită de calități artistice, drapajul veșmintelor îngerului atent ritmat, altorelieful, manifestat mai mult în zona capului, aplatizându-se spre zonele mai puțin interesante pentru artist – membrele, este specific artei începutului de secol XX.

Obeliscul

Importat din tradițiile egiptene, și mai apoi romane, este intâlnit în formele sale mixte. El primește deseori figuri sculptate în basorelief sau altorelief chiar pe stâlpul piramidal. Alteori, coronamentul piramidal este înlocuit cu sculpturi rond-bose sau decorații somptuoase. Rareori el apare în forma sa clasică din materiale nobile – marmură șlefuită, fără alte artificii ornamentale, străjuit uneori de câte un bust.

Fig. 8

De această dată, pe corpul central al obeliscului apare în basorelief silueta grațioasa a unui înger, în care artificiile ornamentale – vase, panglici în bătaia

vântului, atitudinea degajată, postamentul pe care este susținut îngerul, medalionul încastrat în ornamentică, toate vădesc o clară influență barocă. Inițialele defunctului Angel Ionescu apar sub formă de monogramă în medalion.

Fig. 9

În imagine avem un tip de obelisc al cărui coronament este populat de statuia unui înger de inspirație renascentistă, ce prin gestul mâinii ridicate oferă binecuvântare celor din cimitir. Trunchiul obeliscului este mai puțin masiv, dar e acoperit de un promontoriu trapezoidal ce dă monumentalitate statuii.

Fig. 10

Aici, în fig. 10, obeliscul are un coronament rond-bose, un vas rotund, înconjurat de o jerbă de flori, pe care își sprijină un genunchi un putti inocent. Monumentul datează din jurul anilor 1920 și este evident influențat de curentul art-nouveau, specific acestor ani. Sculptura este atent realizată, amintind de trompe-l'oeil-urile pictate pe cupolele cu aparența de cer, străjuite de îngerași ce privesc în sus. Aici, îngerul ne îndeamnă la tăcere, spre odihna răposaților. Monumentul funerar aparține lui Stelian Anastasiu.

Fig. 11

Și în acest monument, îngerul ne îndeamnă la tăcere, și e reprezentat într-o manieră mai lumească, părând un copilaș care abia învață să meargă decât un îngeraș cu virtuți protectoare. Stilul sculpturii e ușor stângaci, prin abundența detaliilor edulcorante ale veșmântului și crucea cu aparență de trunchi de copac.

Fig. 12

Iată și un obelisc de la început de secol XX. Marmura neagră atent șlefuită impune un sentiment de perenitate și de respect, sentiment accentuat de bustul de marmură albă din prim-plan. Portretul este atent studiat, probabil asemănarea cu defunctul a fost intens urmarită. Liniile și volumele nu șterg caracterele particulare ale celui reprezentat, cum se întâmplă deseori în sculptura de sorginte neoclasică, în care particularul este absorbit de general. Întregul ansamblu impresionează prin sobrietate și noblețe.

Crucea

Simbolul cel mai des întâlnit în cimitirele ortodoxe și catolice, ca semn al jertfei și iubirii Mântuitorului, apare și în Cimitirul Sf. Gheorghe din Pitești, în forme variate – de la lucrări de mici dimensiuni, cruci modeste și uneori ornamentate stângaci, mozaicate, cu postamenți din piatră de râu, până la cruci de dimensiuni monumentale din materiale scumpe – marmora.

Fig. 13

Figura Mântuitorului realizată în tehnica basoreliefului se percepe ca o creație în stilul troițelor de lemn sau al sculpturii romanice ce supune personajul constrângerilor cadrului. Monumentul este realizat din marmoră.

Fig. 14

Aici crucea apare ca fiind susținută de un înger, plasat la nivelul solului, pe un postament mic în doua trepte, ce susține mișcarea șoldie a personajului și acesta ușor disproporționat, capul nu respectă canonul clasicizat de șapte capete și jumătate. Realizarea artistică nu e riguroasă, ca în cazul tendinței neoclasice, liniile nu sunt ferme, din contră, unduirile pietrei dau un aspect nenatural brațului ce susține crucea, care de astă dată este jumătate din dimensiunea personajului ce o susține.

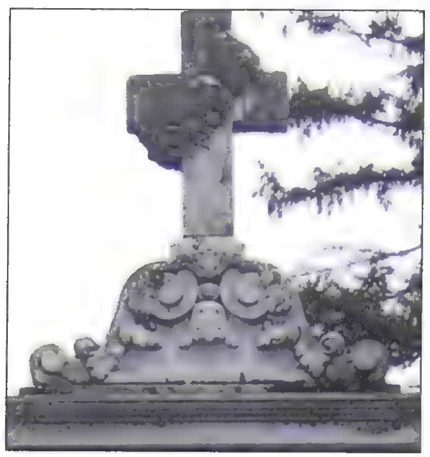

Fig. 15

Crucea ca și coronament al unui stâlp paralelipipedic apare aici bogat ornamentată, cu volute descendente de acant mulate pe un postament trapezoidal. Deasupra lor se înalță crucea proporționată, cu trei brațe egale și o coroană de trandafiri admirabil lucrată, așezată în diagonală. Proporțiile sunt armonioase, întreaga compoziție dă un sentiment de echilibru și acceptare a morții, din perspectiva veșniciei sufletului.

Fig. 16

O cruce de dimensiuni medii, plasată pe un postament paralelipipedic inspirat de altarele romane, se înalță flancată de un disc circular – simbol al lumii, acoperit de o coroană de flori diverse – narcise, lalele, trandafiri, reprezentarea fiind mai curând o stilizare decorativă a florilor decat una apropiată de realitate.

Fig. 17

Și aici raportul între postament și cruce este unul moderat, crucea este pusă în valoare prin dimensiune. Postamentul paralelipipedic are un coronament în arc de cerc multiplicat spre exterior, cu scopul de a proteja clipeusurile de ceramică ale defuncților. Crucea are brațe egale, cu colțurile brațelor traforate în unghi drept, pentru un efect plastic inedit. Un crin își extinde inflorescențele spre brațele crucii într-o mișcare ascendentă de la baza crucii spre vârf. Crinul în tradiția occidentală are aceeași semnificație cu trandafirul – sângele Mântuitorului care picură din rănile sale se transformă în trandafiri.

Fig. 18

În această imagine, crucea apare plasată la nivelul solului, fără alte artificii de monumentalizare a ei, cu brațele ușor curbate la capete, urmând forma discului circular din interior. Pe marginile discului compus cu crucea apar inscripționate inițialele lui Iisus Hristos. În centrul crucii apare o jerbă de gușa porumbelului (Silene) ascendentă suprapusă unui text inscripționat într-o formă dreptunghiulară ce amintește de vechile înscrisuri ce trebuiau derulate pentru a fi citite. După informația de pe cruce, primul înmormântat în acest loc a fost inginerul Constantin Cutcutache în anul 1904.

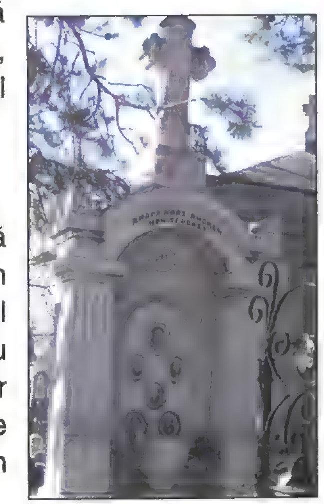

Fig. 19

Acest monument de tip aedicula e de o factură ușor diferit de restul monumentelor de același tip din cimitir prin proporții: coloanele care susțin frontonul sunt de fapt pilaștri de formă ușor piramidală ce au la capăt capitele în stil doric. Deasupra coloanelor avem un fronton semicircular flancat la capete de frunze de acant. Pe coronamentul frontonului – un

soclu paralelipipedic – este susținută o cruce cu trei brațe legate în arc treflat cu inițialele lui Iisus Hristos IS – HR – NI – KA pe cele patru brațe. Pe frontonul circular avem o inscripție în latină. În spațiul dintre coloane avem o ramă terminată semicircular, care mărginește spațiul destinat clipeusurilor, în număr de șase. Între coloane întâlnim, ca element de noutate, o jardinieră tratată în același stil neoclasic, sobru, ca și restul ansamblului.

Fig. 20

Stâlpii octogonali din piatră delimitează locul unui mormânt. Sunt în număr de zece, număr ce simbolizează partea rațională a universului, granița lui cu infinitul. Ceea ce este ciudat este că ei au o formă ce contrazice o stabilitate bună, fiind mai înguști la bază decât la vârf. Sunt ornați cu capete de lei, destinate probabil protejării odihnei defunctului. Stâlpii au, la partea superioară, jardiniere inspirate din arta romană. Între acești stâlpi sunt plasate amfore ce au la bază o friză ornamentală cu frunze de acant. Gura amforei este astupată de o floare cu opt petale. Mânerele amforei sunt ca două volute voluminoase în partea corespunzătoare gâtului amforei.

Fig. 21

Soclurile îmbină stabilitatea formelor paralelipipedice cu instabilitatea sferei în plan fizic. Deși sfera este forma cea mai întâlnită în univers și cea mai stabilă, ea simbolizează de asemenea relația dintre vremelnicia terestrului și veșnicia spiritului.

Fig. 22

Pe un postament de tip altar se suprapune o aedicula cu două coloane ionice ce susțin un antablament decorat cu metope florale, deasupra cărora se suprapune frontonul cu frunză de acant. Deasupra frontonului se află un coronament octogonal decorat cu capete de serafimi având între ei crucea celtă. Ornamentele de pe cornișa frontonului se repetă pe cornișa trunchiului octogonal ce se sfârșește printr-o curce cu trei brațe egale. Îngerul din medalion este lucrat în altorelief specific perioadei de început al curentului art-nouveau în care capul și aripile se detașează mai mult decât restul corpului din medalionul în care este înscris. Monumentul îmbină rigoarea neoclasică cu rafinamentul art-nouveau. Monumentul aparține preotului Marin S. Diaconescu.

Un monument de tip obelisc cu un soclu paralelipipedic pe care se înalță un trunchi de piramidă terminat cu un antablament în care metopele sunt înlocuite de una singură și frontonul este semicircular, cu alternanțe de profile ascuțite și semicirculare la capete și în centru decorații cu frunza de acant.

Un bust care îmbină tradiția neoclasică a acurateții tehnice de execuția veșmintelor cu naturalețea portretului ce probabil repetă fidel trăsăturile defunctului. Bustul are virtuți artistice certe. **Fig.23**

Drd. ADRIANA MICU, artist plastic, șef de lucrări, Facultatea de Arhitectură, Universitatea Tehnică "Gh. Asachi" din Iași

*

Simboluri florale funerare. Pe monumentele funerare întâlnim, alături de alte motive decorative: gheare de leu, entrelacuri, ove, busturi de femei, îngeri în diferite ipostaze, ornamente de inspirație florală gravate sau realizate în relief mediu sau jos, în marmură, granit, piatră, ce ne duc cu gândul la semnificația florilor de pe monumentele respective, pline de sugestii, amintiri, suspine, regrete, promisiuni de a nu-l uita niciodată pe cel dispărut.

Între simbolurile funerare găsim o mare varietate de plante: trandafiri, lalele, frunze de stejar, garofițe de câmp, frunza de Cycas revoluta sau sagotierul japonez, garoafe, maci, dalii, bumbișori, crizanteme, margarete, așezate singure sau în jerbe, ghirlande și coronițe.

Anemonele, macul și panselele sunt flori fragile care sugerează caracterul efemer al vieții umane. Fiecare dintre aceste trei flori simbolizează nuanțat moartea.

Frunza de Cycas revoluta sau sagotierul japonez este o ferigă cu aspect de palmier, cu trunchi gros, din care pornesc frunze lungi, penate, de culoare verde închis. Planta trăiește foarte mult. Este frunza gladiatorilor și ea semnifică rezistența, sinceritatea, nemurirea. Cycasul face frunze o dată pe an.

Capsula de mac, una dintre emblemele misterelor eleusine simbolizează consolarea, uitarea, somnul. Este dorința firească a oamenilor ca moartea să fie percepută ca un somn îndelungat.

Un obelisc pe care este așezată o coroană din marmură realizată din trandafiri și frunze de stejar, înconjurată de o panglică cu vârfurile în sus, reprezentând o elevație spirituală, o depășire a condiției terestre, o mișcare de sfințenie, o apropiere de valorile absolute ale cerului.

Un buchet de bumbișori (crizanteme) este așezat cu vârful în jos, sugerând înfrângerea, catastrofa, moartea. Crizantema, simbol solar, prin forma sa, este asociată ideii imortalității, longevității și liniștii. Este prezentă în zilele de cinstire a moșilor de toamnă.

Ornament sculptural floral în formă de coroniță cu margarete și trandafiri, așezată pe o cruce din piatră în formă de copac tăiat cu cioturi.

În Cimitirul Sf. Gheorghe, trandafirii apar pe monumentele funerare, în compozițiile sculpturale, de obicei în buchet, ținut în mână de o ființă pură, o tânără, un înger

cu aripi mari. Trandafirii prinşi în buchet sunt imaginea sufletului, simbolul învierii şi nemuririi, al renaşterii mistice, al regenerării. În creştinism trandafirul a devenit simbolul Maicii Domnului (Rosa Virtuosa) şi al lui Iisus Hristos (Rosa Aurea).

Ghirlandă cu trandafiri, margarete şi frunze de stejar.

Laleaua, simbolul dragostei, dar şi al speranţei într-o nouă viaţă după moarte, este adesea desenată pe cruci sau apare sub forma de buchet.

Niciunde limbajul simbolurilor nu este mai evident decât în cimitire.

FERONERIE. În Cimitirul Sf. Gheorghe găsim o mare diversitate de lucrări executate din fier sau alte materiale metalice, sub formă de felinare, candele, suporturi metalice pentru flori, sfeşnice, cruci metalice, uşi de cavouri, portiţe şi grilaje care împrejmuiesc mormintele sau grilaje pentru ferestrele de la cavouri.

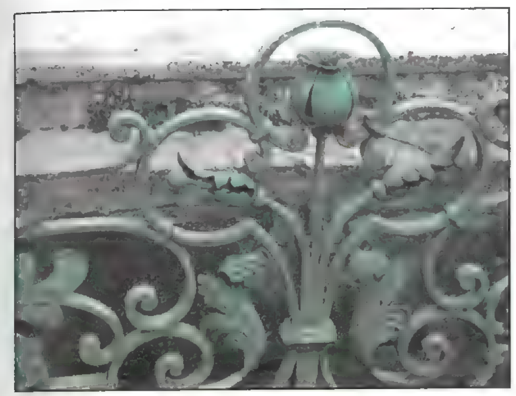
Modelele de feronerie sunt de inspiraţie florală, geometrică sau religioasă. Distingem feroneria clasică, feronerie de inspiraţie art-nouveau şi art deco, anii 1920-1930.

Unele lucrări de feronerie sunt executate cu migală, de către meşteri pricepuţi, instruiţi în vestitele şcoli de arte şi meserii, altele realizate mai recent, din fier forjat, din ţeavă rotundă sau dreptunghiulară.

Prezentăm câteva modele de grilaj, felinare şi candele.

Grilajul de fier forjat în care ritmica florii de crin alternează cu fleşe şi pinaclu de tip inflorescenţă cu şase petale şi pistil.

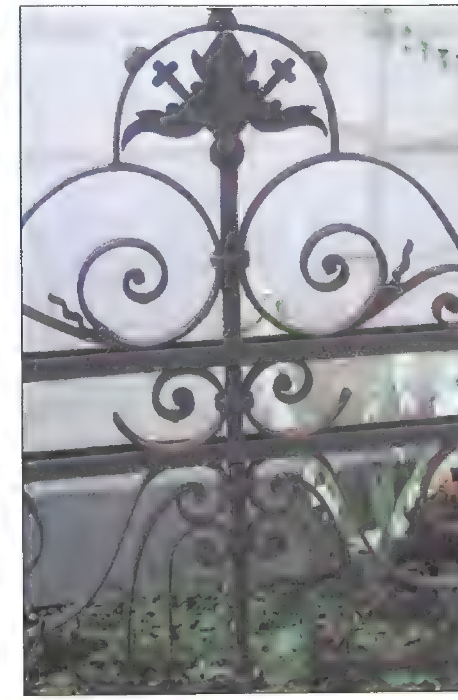

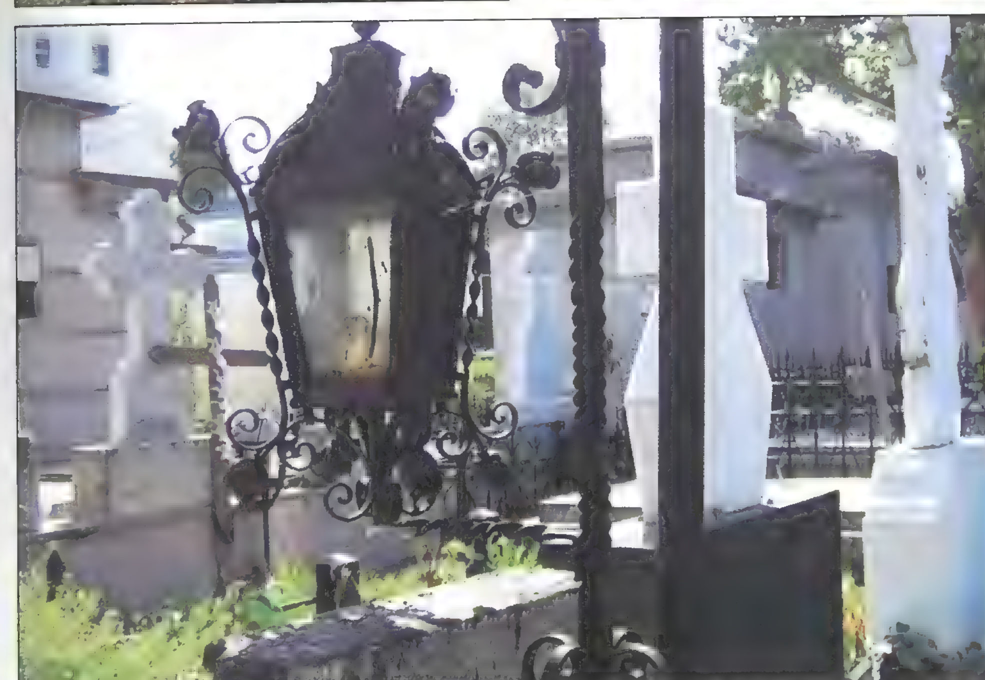

CRUCEA. Crucea, această carte de identitate creştină în piatră, reprezintă tainica întâlnire dintre dorurile celor vii (braţele crucii), cu dorinţele celor morţi (baza ei împlântată în pământ) şi năzuinţa către Dumnezeu (vârful ei îndreptat spre cer).

În Cimitirul Sf. Gheorghe întâlnim atât cruci impunătoare din marmură, granit, mozaic, cât şi cruci simple, obişnuite, din piatră şi din lemn. Pe toate sunt trecute datele esenţiale ale decedatului, uneori profesia, şi, câteodată, se remarcă prezenţa unor epitafuri, a unor inscripţii morale, religioase, poetice, de dragoste sau disperare.

Cele două simboluri, alfa şi omega, reprezentând începutul şi sfârşitul vieţii, sunt frecvent desenate în partea de mijloc sau de jos a crucii. Simbol al creştinătăţii, crucea poartă însemnele: IIS, HR, NI, KA, adică Iisus Hristos Mântuitorul/Biruitorul. Alteori, crucile sunt puternic personalizate, vădind dorinţa familiei ca monumentul să fie inconfundabil.

Cruce celtică de granit negru, sugerând vechile cruci din Bretagne şi Ţara Galilor. Însemnele IIS, HR, NI, KA sunt înscrise pe ceea ce rămâne din discul pe care se reflectă braţele crucii. O ramură de iederă din bronz porneşte de la soclu şi se înalţă către braţele crucii. Iedera reprezintă un simbol al forţei în mitologia celtă, dată fiind capacitatea plantei de a urca pe copaci şi pe edificii şi chiar de a le înăbuşi. Fiind veşnic verde, iedera reprezenta şi părţile permanente ale sufletului şi minţii umane. Simbolurile precreştine ale iederei sunt asociate cu zeiţa Arianrhod, divinitate selenară.

Crucea din mozaic, cu piese intarsiate de marmură, are în partea superioară o ramură de măslin. Ramura de măslin este atât un simbol al perioadei antice greco-romane, reprezentând

pacea, cât şi unul creştin: porumbelul purtând în cioc ramura de măslin se întoarce pe arca lui Noe, vestind sfârşitul potopului. În spiritualitatea creştină, aşadar, ramura de măslin reprezintă speranţa, regăsirea. Despre măslin, ale cărui frunze rămân verzi şi iarna, se spune că nu moare niciodată, pentru că mlădiţele ce dau din rădăcini se dezvoltă şi rodesc.

Soclul puternic profilat se desprinde dintr-un buchet de flori. Crucea este ornamentată cu entrelacuri care subliniază muchiile. Secţiunea crucii este octogonală. Materialul folosit la executarea ei este calcarul de Mateiaş.

Prin modelul traforat al crucii se zăreşte cerul.

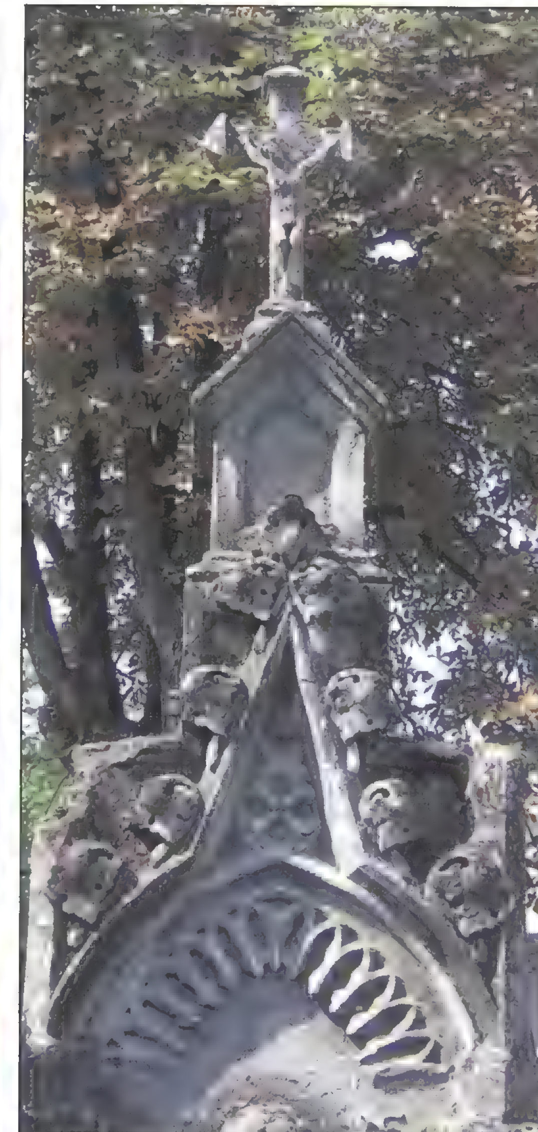
Crucea este tăiată în formă de copac cu cioturi.

AICI SE
ODIHNEŞTE
IOAN
FOLESCU
DECEDAT LA
31 OCTOMB
1940
IN ETATE
DE 57 ANI
ŞI SOŢIA SA
FILOFTEIA

Soţii
ECATERINA şi GH TONESCU
cu fiii lor
TITIŞOR, IONEL şi IONICA.

DICȚIONAR

Acest dicționar cuprinde o listă selectivă a persoanelor înmormântate în Cimitirul Sf. Gheorghe din Pitești de la sfârșitul secolului al XIX-lea până astăzi.

Pentru fiecare persoană am căutat date biografice și, unde a fost cazul, date bibliografice. Ne referim, se înțelege, la activitatea unor scriitori, profesori și învățători, preoți, cercetători, folcloriști, etnologi, ziariști, medici, precum și la activitatea unor actori care au onorat scena Teatrului Al. Davila din localitate. Tot aici am cuprins date privitoare la artiști plastici, arhitecți, ingineri, constructori de instrumente muzicale, ofițeri și generali.

Cimitirul este organizat pe zone și parcele. În cadrul fiecărei zone sunt mai multe parcele. Zonele și parcelele sunt numerotate. La sfârșitul prezentării fiecărei persoane am specificat zona și parcela în care se află înhumată. În **Anexe** includem o schiță a zonelor și parcelelor. Zonarea Cimitirului Sf. Gheorghe, în anul 2006, este următoarea:

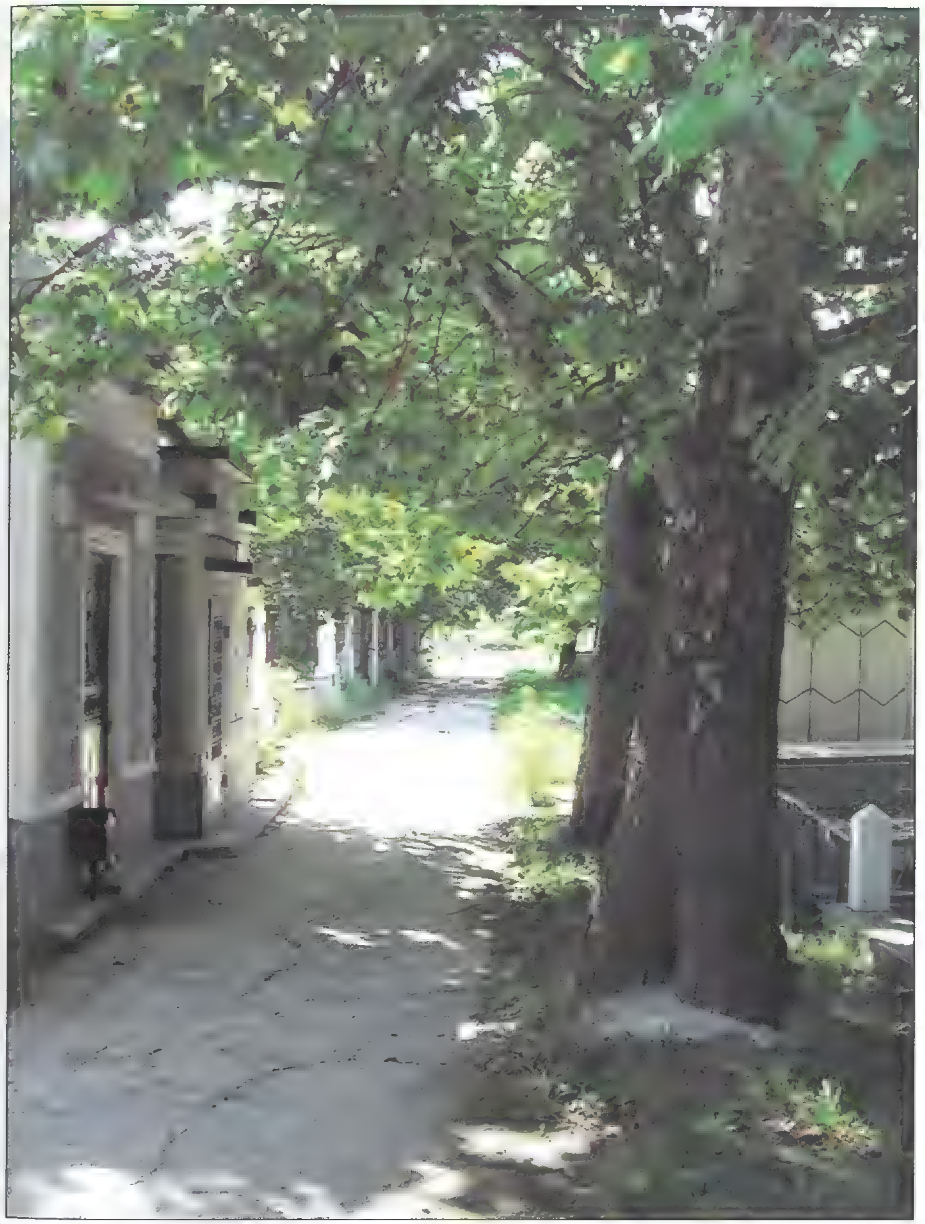
Zone	Suprafete (mp)
Extindere 2000-2003	11 800
Zona I	30 368
Zona a II-a	55 428
Zona a III-a	35 192
Total suprafata	132 788

În pomelnicul Bisericii Sf. Ioan, alături de enoriașii din parohie, de preoții care au slujit sau slujesc aici, de cântăreții bisericești, de eroi, se află și vrednicii de pomenire, preoții Emanoil Braniște, Marin Braniște, Marin S. Diaconescu, Valeriu Drăgușin, Eugen Ion, Constantin Lăcrițeanu, Ion Polexe, care sunt incluși și în lucrarea noastră.

Numele proprii subliniate arată că există un articol în dicționar despre respectiva persoană.

Din clipeusurile așezate pe monumentele funerare de-a lungul vremii, putem stabili relația dintre vestimentație și construirea identităților sociale, dintre stiluri vestimentare și evoluții sociale. Blănurile arată rangul și locul unui personaj. Femeia, oglinda bunăstării acumulată de bărbat, purta haine

complicate și scumpe, bijuterii, dantele, voaluri, pălării din materiale deosebite. Bărbații aveau uneori la gât eșarfă sau cravată, iar capul acoperit cu pălărie de postav tare, cu boruri înguste sau pălăria boemă cu boruri largi.

ACHIMESCU, Dumitru (1909-1987), arhitect. A absolvit Liceul Radu Greceanu din Slatina. A urmat Şcoala de Desemnatori şi Conductori Arhitecţi a Academiei de Arhitectură Bucureşti (1928-1932), apoi Şcoala de Drumuri şi Poduri „Anghel Saligni" Bucureşti (1932-1937). A funcţionat ca arhitect şi director tehnic la Prefectura Slatina, a construit Cercul Militar din Slatina şi primele case cu tendinţe moderne din acest oraş. S-a stabilit în Piteşti, unde a participat la lucrările de renovare şi modernizare a următoarelor edificii:

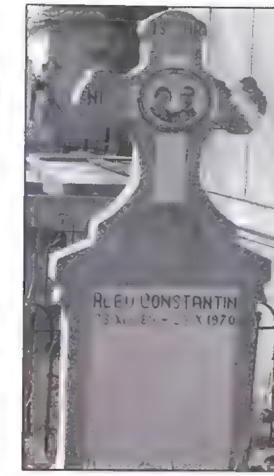

Teatrul Alexandru Davila, Restaurantul Argeşul, Bufetul Expres, Şcoala de Meserii (astăzi Liceul Textil). A contribuit la construirea Spitalului Militar. A proiectat băncile stadionului oraşului, a fost şeful şantierului din Craiovei, a condus lucrările de construcţie la Cinematograful Dacia din Piteşti.

Informatii de la Cornel Achimescu, fiu.
Z 3, P 1

ADAMEȘTEANU, Mircea (1906-1965), profesor. S-a născut în comuna Taporu, fostul județ Vlașca. Absolvent al Facultății de Filosofie și Litere din București, specializarea Istorie. După terminarea facultății, funcționează la mai multe licee din localitățile Alexandria, Giurgiu, Chișinău și Tg. Ocna. Predă din anul 1946 în Pitești, la Școala Medie Tehnică de Comerț si la Liceul I. C. Brătianu. În paralel cu activitatea didactică, a desfășurat și muncă de cercetare istorică privitoare la monografia pe care a dorit să o scrie despre municipiul municipiului Pitești.

Bibl.: Dinu, **Figuri de dascăli**, p. 217.
Registrul 5, locurile 17-18.

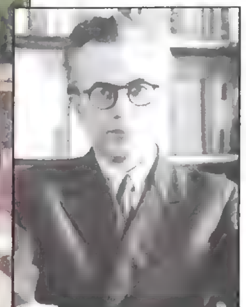

ALBU, Constantin (1881-1970), profesor de muzică. S-a născut în București, unde a absolvit școala primară și cursurile secundare. Licențiat al Conservatorului din București, specializarea Corn englez. S-a remarcat ca bun instrumentist încă din timpul conservatorului. A fost angajat la Filarmonica din București, apoi a obținut un angajament la Filarmonica din München ca instrumentist pentru corn englez. Cânta și la violoncel și pian. Și-a susținut examenul de capacitate pentru învățământ, devenind profesor de muzică titular. Din 1912, a fost numit profesor titular la Liceul I. C. Brătianu din Pitești, unde a activat până în 1945, când s-a pensionat. Președinte și dirijor al Societății Corale „Armonia". Profesorul Albu a cântat într-o orchestră dirijată de compozitorul Pietro Mascagni. Împreună cu prietenul său, lutierul Remus Macarie, a înființat un cvartet de coarde în 1913. Începând cu anul 1923, a condus corul Catedralei Sf. Gheorghe din Pitești. A condus corala „Cântarea Argeșului". Unul dintre foștii săi elevi, inginerul Ion Albulescu, îl caracterizează astfel: „Potrivit ca înălțime, bărbat frumos, față roză de sănătate, cu o mustață frumos arcuită, într-un fel egală, cu o ținută de artist. L-a caracterizat dragostea de muzică, stăruind să sădească în sufletele sensibile dragostea de această supremă artă a armoniei reușind în mare măsură. Din mâna lui au ieșit artiștii Veselovscki, Lerescu, Al. Bădulescu, N. Brânzeu, compozitori și cântăreți de operă."

Bibl.: Dinu, **Figuri de dascăli**, pp. 125 - 128.
Voinescu, **Un secol**, p. 85.
Z 1, P 3

AMAN, George (1908-2002) profesor. Absolvent al Facultății de Filosofie și Litere, Universitatea București și al Seminarului Pedagogic Universitar Titu Maiorescu din București, unde a fost reținut ca asistent universitar onorific al directorului acestei instituții, profesorul I. Rădulescu-Pogoneanu. În anul 1936, a obținut doctoratul în filosofie și litere, cu mențiunea *magna cum laude.* Profesor de limba română și limba latină la Curtea de Argeș, apoi la Pitești, la Liceul I. C .Brătianu. Din 1965, profesorul George Aman a predat la Institutul Pedagogic din Pitești cursul special de compunere și analiză literară. În 1965 a devenit lector, iar în 1971 conferențiar. A predat cursurile Introducere în știința literaturii și Metodica predării limbii și literaturii române în școală. A publicat lucrări de pedagogie și de literatură. A locuit pe strada Crinului. Cavoul

profesorului George Aman se află lângă havuz. În semn de prețuire, în memoria distinsului și eruditului profesor, pe piatra funerară din interiorul cavoului stă scris: „A educat și instruit generații de elevi și studenți. Omagiu luceafărului învățământului".

Informații de la Maria Aman, soție.
Bibl.: Constantinescu, Argeș. **Dicționar**, p. 279,
Dinu, **Figuri de dascăli**, pp. 241 - 243.
Z 1, P 2

ANGHEL, Florin (1917-1986), profesor de limba franceză, publicist. S-a născut în comuna Ungheni, județul Argeș. În copilărie a emigrat cu părinții săi în Franța, unde a urmat primele trei clase primare și o parte din clasa a IV-a. Urmează cursurile Liceului I. C. Brătianu din Pitești. Licențiat al Universității din București, Facultatea de Filosofie și Litere, specializarea Limba franceză, specializarea secundară Limba română. Profesor suplinitor la Câmpulung-Mușcel, referent tehnic în cadrul Ministerului Educației și Învățământului, a lucrat la Agerpres București ca redactor-șef adjunct la emisiuni pentru străinătate. În anul 1954, se transferă de la Câmpulung la Pitești, fiind încadrat la Liceul Zinca Golescu. Din 1958 până la pensionare a fost profesor de limba franceză la Liceul I. C. Brătianu. Încă din timpul liceului publică la revista „Junimea", apoi, ca student, la „Universul literar". Își continuă activitatea publicistică atât în presa locală „Secera și ciocanul", cât și în cea centrală „Scânteia", „România liberă", „Contemporanul", „Gazeta literară". S-a aflat printre membrii fondatori ai cenaclului „Liviu

Rebreanu" din Pitești, a editat revista școlară „Mlădițe" cu prilejul centenarului Liceului I. C. Brătianu. Volume publicate: **Dulcea povară a anilor tineri**, București, Editura Albatros, **Adolescența... e ca zorile**, București, Editura Albatros, 1984. După încheierea activității didactice, scriitorul și gazetarul Florin Anghel declara: „voi continua să scriu despre acele fapte și întâmplări care vor impulsiona ochiul și inima mea, atâta vreme cât mâna va mai putea ține condeiul drept".

Bibl.: Dinu, **Figuri de dascăli**, pp. 291 - 294,
Constantinescu, **Argeș. Dicționar**, p. 277.
Z 1, P 4

APOSTOL, Constantin (1930-1977), ziarist. Redactor la ziarul local „Secera și ciocanul". A transcris câteva dintre poeziile lui Topîrceanu, rămase în manuscris, acum pierdute, de la sora poetului, Ralița Iliant.

Bibl.: Cruceană, **Momente**, p. 193-197.
Z 1, P 4

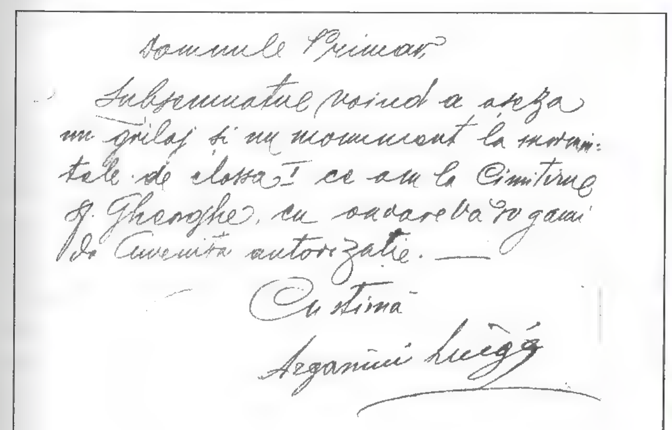
APOSTOL, Ioan (1867-1920), comerciant.

Z 1, P 3

APOSTOL, Nicolae (1922-1993), veteran de război.

Cimitirul veteranilor de război

ARGANINI, Luigi (1852-1920), antreprenor. La 28 iulie 1880, Luigi Arganini semnează ca antreprenor, alături de Paul Valentini, lucrările de îngrădire a cimitirului, iar la 24 noiembrie 1909, face o cerere către primar, în care solicită aprobarea „de

Domnule Primar
Subsemnatul voind a așeza un grilaj și un monument la mormintele de clasa I ce am la Cimitirul S. Gheorghe, cu onoare vă rog a mi se concede autorizație. —
Cu stimă
Arganini Luigi

a așeza un grilaj și un monument la mormintele de clasa I ce am la Cimitirul Sf. Gheorghe".

D. J. A. N. Argeș, Fond Primăria orașului Pitești, dos. 22/1909, f. 42.

Z 1, P 3

ARSENE, Constantin (1914-1992) învățător. S-a născut în comuna Cîlnău, județul Buzău. A avut opt frați. A urmat cursurile Școlii Normale din Buzău, pe care le-a absolvit în 1936 ca șef de promoție. A activat câțiva ani în învățământ, pe urmă a fost mobilizat pe front. A fost inspector școlar șef al Regiunii Argeș, între 15 septembrie 1950 și 22 martie 1956. Apoi a funcționat ca învățător la Școlile generale nr. 3 și nr. 4 din Pitești, până la data de 1 septembrie 1976, când s-a pensionat. Activitățile didactice și de îndrumător cultural ale distinsului învățător emerit Constantin Arsene au fost elogiate atât de presa locală, cât și de cea centrală. „Gazeta învățământului" din 26 februarie 1966 îl numea „un autentic artist al profesiei pedagogice", iar în „Școala Argeșului" din 1974, pp. 30-31, se spunea: „Învățătorul emerit Constantin Arsene este exemplul cel mai tipic ce ni-l oferă înțelegerea deplină a conținutului titlului de noblețe ce-l poartă [...]. Temeinica pregătire științifico-pedagogică, folosirea creatoare a experienței înaintate au constituit suportul măiestriei sale profesionale. Sute de tineri sau oameni maturi, foști elevi, azi ingineri, profesori, tehnicieni, medici etc. își amintesc cu venerație de învățătorul iubit, îl prețuiesc și stimează, îl întâmpină cu căldură".

Apreciat publicist și autor de manuale școlare, învățătorul emerit Constantin Arsene a fost membru în Colegiul Editurii Didactice și Pedagogice. Învățătorul Constantin Arsene a primit Ordinul Muncii clasa a III-a, precum și alte distincții.

„A slujit școala 40 de ani închinându-și viața pentru instruirea și educarea copiilor patriei" aflăm din inscripția funerară de pe monumentul ridicat în memoria ilustrului învățător piteștean.

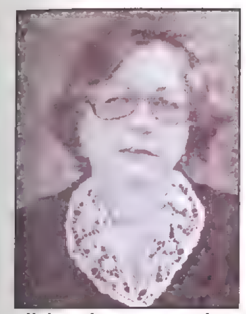
Bibl.: Dinu, **Figuri de dascăli**, p. 304.

Z 2, P 6

ARSENE, Maria (1923-2006), învățătoare. Născută în Tohani, județul Buzău. Soția învățătorului Constantin Arsene. „S-a dedicat cu pasiune și devotament școlii și educației copiilor pe care i-a iubit ca pe proprii fii" este inscripția de pe placa funerară.

Z 2, P 6

ARSENESCU, Gheorghița (1940-1997), profesoară. Născută în comuna Costești-Vale, județul Dâmbovița. Liceul Teoretic din Găești, Facultatea de Filologie, București. A fost profesoară la Leordeni, județul Argeș, în perioada 1964-1981 și la Școala nr. 3 Pitești, 1981-1996. A obținut toate gradele didactice. Membru în Comisia Națională a Concursului „Mihai Eminescu". Autoare a cărții **Vocabularul limbii române**, apărută în mai multe ediții. A fost un cadru didactic exemplar în relațiile cu ceilalți profesori și cu elevii. În amintirea ei, amfiteatrul Școlii nr. 3 îi poartă numele.

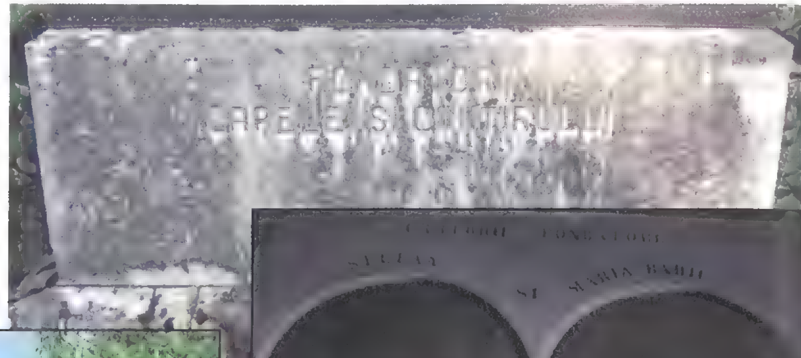

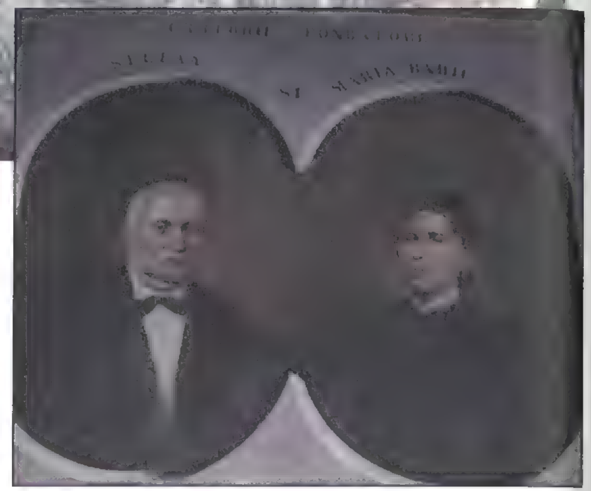

Dicu, Mitulescu, **Monografia**, p. 255.

Z 2, P 6

BABICK, Ștefan (1813-1894) farmacist și soția sa, **BABICK, Maria** (1822-1907) sunt considerați ctitorii capelei și ai cimitirului. Ștefan Babick și-a făcut farmacie în Pitești în 1847, numită „La Esculap", situată pe Ulița Mare. Aceasta era a doua farmacie în oraș, după cea înființată de Zontag, numită „La Salvator". Soții Babick au contribuit cu suma de 15 000 lei pentru construcția bisericii și a clopotniței. Chipurile lor sunt pictate în pronaosul Capelei cimitirului. Ștefan Babick a donat ceasul de la Biserica Sf. Nicolae, care a fost demolată în timpul comunismului. Pentru instalarea ceasului, a adus un meșter de la Sibiu.

Impresionantul monument funerar așezat la intrarea în cimitir este construit din granit negru de Suedia. Pe un soclul larg se înalță o stelă cu inscripții, dominată de o cruce, alături de care sunt așezate busturile celor doi soți, Maria și Ștefan Babick.

Bibl.: Act de donație a unei sume de bani semnat de Babick Maria.

Z 1, P 3

BACHIDE, Vasili (1868-1946), negustor. A părăsit provincia grecească Ioanina, din Munții Epir, în jurul anului 1900, din cauza sărăciei, și s-a stabilit în România, în județul Argeș, la Rătești. A venit cu doi copii, Elefteria și Ianis. Aici a fost arendaș pe moșia lui Armand Călinescu. Cu timpul se îmbogățește, devine comerciant în Pitești. A

deschis o brutărie în zona gării și a avut un depozit de băuturi alcoolice. Mormântul este lângă havuz, în partea centrală a cimitirului, cu un monument funerar deosebit. Alături de Vasili Bachide sunt înmormântați soția sa, Leonora, și fiul, Teodor.

Informații de la Noni Pană, nepoată.

Z 2, P 1

BACHIDE, Teodor (1902-1977), primar. Fiul lui Vasili Bachide, născut la Rătești, județul Argeș. Școala primară la Pitești, Școala de limbă greacă la București, apoi a urmat la Pitești Liceul I. C. Brătianu. Absolvent al Facultății de Drept, în 1942. A lucrat în administrația publică. S-a înscris în partidul comunist. A fost primar al orașului Pitești în perioada 1946-1949. Exclus din partid în 1954.

Monumentul funerar din calcar este unic în cimitir. Linţoliul care acoperă monumentul are ciucurii vizibili pe două laturi și buchetul de trandafiri intensifică sentimentul durerii.

Informații de la Noni Pană, fiică.

Bibl.: Mavrodin, **Istoria Primăriei**, p. 215.

Z 2, P 1

BADI, Nicolae Dumitru (1936-1996), inginer mecanic. Debutează în versuri. A obținut premiul I la Concursul de poezie „Traian

Demetrescu", Craiova, 1979. A lucrat la Combinatul Petrochimic Pitești. A scris la revista „Argeș" în 1980. A fost primul președinte al Fundației Literare „Liviu Rebreanu", 1990-1996. A publicat versuri în volumul colectiv **Atelier de creație**,

editat de Clubul Tehnic din Pitești în 1980. Volume publicate: **Temple de rouă**, **Plecările pe ape** și, postum, **Lapidarium**, îngrijit de poeta Mona Vâlceanu.

Bibl.: **Cenaclul Liviu Rebreanu**, p. 26.
Z 2, P 6

BALABAN, Ionel C. (1916-1994), colonel. S-a născut la 9 aprilie 1917 în comuna Albești, județul Botoșani. Părinții Constantin și Filofteia erau refugiați din Argeș, ca urmare a ocupării zonei de sud a țării de către trupele germane. Tatăl său a fost subofițer în armata română. După absolvirea Liceul Teoretic din Pitești în 1938, urmează cursurile Școlii Militare pentru Ofițeri de Artilerie din Timișoara, fiind avansat la gradul de sublocotenent de artilerie. A participat la războiul din 1941-1945, îndeplinind funcțiile de comandant de secție, comandant de grup cercetare de artilerie și comandant de baterie în cadrul Regimentului 15 Artilerie (cu sediul la Curtea de Argeș). După 1948 și-a continuat cariera militară până în anul 1959, îndeplinind importante funcții de comandă. A fost decorat cu numeroase ordine și medalii, dintre care amintim: Ordinul Coroana României clasa a V-a cu spadă și panglică de Virtute Militară pentru fapte de arme în anul 1941, Steaua României clasa a V-a cu spadă și panglică de Virtute Militară în anul 1943, Coroana României clasa a IV-a cu spadă și panglică de Virtute Militară cu frunze de stejar în anul 1944. După pensionare s-a stabilit în Pitești, în casa părintească de pe Strada Negru Vodă, nr. 37. A fost primul președinte al veteranilor de război din Pitești. În anul 1990 se retrage din motive de sănătate. Era un bun orator și la înmormântările unor veterani a ținut cuvântări însuflețite de idealul patriotic pentru care au luptat. Fiii săi au fost ofițeri superiori.

Informații proprii și informații de la Marius Balaban, fiu.
Z 1, P 5

BALTĂ, Mihail (1894-1967), inginer. Constructor de poduri.

Inscripție funerară.
Z 2, P 8

BARANI, Iosif (1927-1998), colonel. S-a născut în comuna Brateiu, județul Sibiu. Tatăl a fost subofițer, mama casnică. Clasele primare și clasele I și a II-a

de liceu le-a absolvit în orașul Cluj-Napoca. După ce tatăl său a fost mutat cu serviciul la Mediaș, și-a continuat studiile la Liceul Militar de Aviație din acest oraș. A urmat apoi Școala de Ofițeri de Artilerie, pe care a absolvit-o în anul 1949. A fost repartizat la U.M. 03789 Tancuri Pitești. A frecventat cursurile Academiei Militare București. A revenit în Pitești, la Școala de Ofițeri de Tancuri. În anul 1971, a fost mutat la Făgăraș, la Centrul de Instrucție pentru Comandanți de Companie și Batalion, în funcția de lector. S-a întors în Pitești, pe funcția de șef de stat major la Școala de Subofițeri în anul 1979, de unde a ieșit la pensie în anul 1982. A făcut parte din Comisia de Examinare la avansarea la gradul de colonel. Ordine și medalii obținute: Steaua R.S.R., Meritul Militar clasa I, clasa a II-a, clasa a III-a și Medalia Crucea Comemorativă a celui de-al Doilea Război Mondial 1941-1945.

Informații de la Romeo Mircea Barani, fiu.
Cimitirul veteranilor de război

BARBU, Gheorghe (1936-1975), profesor. S-a născut la Săpânța, județul Maramureș. Crucea din piatră de pe mormânt este însoțită de o altă cruce din lemn, cioplită în noaptea priveghiului de un meșter popular maramureșean venit la înmormântare. Epitaful de mai jos este încrustat pe crucea de lemn:

Stați drumari puțin pă gânduri,
Și cetiți aceste rânduri:
Va crește amintirea prin ani,
Ca-n lemn crestată,
Prieten fără seamăn
Și frate totdeodată.

Informații proprii.
Z 2, P 1

BĂCANU, Petre (1896-1962), magistrat militar. Își are originea într-o familie de intelectuali. A fost Președintele Curții Marțiale din Craiova, profesor de drept civil la Facultatea de Drept din Sibiu. După război, a fost exclus din armată, a desfășurat munci inferioare pregătirii sale, devenind în cele din urmă jurisconsult la Textila Gară din Pitești.

Informații de la Viorica Paula Băcanu, fiică.
Z 1, P 2

BĂDESCU, Bazică D. (1930-1950), martir. Născut în satul Ciobani, comuna Mihăești, județul Olt, unde tatăl său era plutonier de jandarmi. A urmat șase clase la Liceul Militar din Timișoara și, la desființarea acestuia, s-a transferat la Liceul I. C. Brătianu din Pitești. Ultimul domiciliu a fost în comuna Hârsești, județul Argeș. A făcut parte din organizația anticomunistă „Casa albă" din Liceul I. C. Brătianu. La 26 august 1949, a fost arestat împreună ca alți 35 de membri, majoritatea elevi din județul Argeș. Ancheta a avut loc în închisoarea improvizată de pe Bulevardul Regina Elisabeta (astăzi Republicii), în clădirea de la nr. 96. În timpul anchetei, a fost supus torturilor, s-a îmbolnăvit de tuberculoză și a murit în 1950, înainte de a fi judecat. La 2 septembrie 1950, Tribunalul Militar Craiova, prin sentința nr. 698, a condamnat pe ceilalți colegi de suferință la detenție între un an și trei ani și jumătate. Decesul tânărului martir Bazică Bădescu a fost înregistrat la Starea Civilă din Primăria Pitești cu nr. 45/1950, fără precizarea cauzei morții deoarece în acei ani, rubrica respectivă lipsea din registre.

Bibl.: Ionescu, **Martiri**, p. 76, apud revista „Memoria", 2002, nr. 40-41, p. 250.

BĂDESCU, Marin Manu (1915-2005), profesor, istoric literar. A predat limba și literatura română la Colegiul Național I. C. Brătianu din Pitești. A publicat **Corespondența inedită a lui Al. Davila** (1973), **Oameni de seamă ai Liceului Nicolae Bălcescu** (1974), **Călătoriile lui Carol Davila** (1984), **Scriitori români și străini - Corespondență inedită**. La aniversarea vârstei de 90 de ani (24 ianuarie 2005), profesorul Marin Manu Bădescu a primit din partea primarului Piteștiului, Tudor

Pendiuc, o diplomă de excelență pentru întreaga sa activitate consacrată culturii argeșene.

Bibl.: „Curierul zilei", Pitești, 27 iulie 2005, p. 20.
Z 2, P 6

BĂIULESCU, Aron, cunoscut negustor. Casa lui Aron Băiulescu se află în Târgul din Vale. A fost construită în jurul anului 1900. Consilier, epitrop și casier al Bisericii Mavrodolu. A făcut importante donații acestei biserici. Alături de mormântul lui Aron Băiulescu se află și cel al inginerului consilier silvic Gheorghe Năstăsescu.

Bibl.: Onu, Novac, **Biserica Mavrodolu**, pp. 68-69.
Z 1, P 3

BĂIULESCU, Ion (1881-1969), profesor. Născut la Câmpulung-Mușcel, unde a absolvit și școala primară. În 1892 s-a înscris la Liceul I. C. Brătianu, obținând diploma de bacalaureat în 1899. A fost coleg cu viitorul poet Ion Minulescu și cu viitorii avocați Istrate Micescu și Honoriu Bănescu. Aceștia, printr-o cerere adresată directorului și profesorilor, solicită aprobare pentru înființarea societății culturale „Junimea", fondată în 1897 activă și astăzi. Licențiat al Facultății de Filosofie și Litere de la Universitatea București, secțiile Filosofie și Geografie, fost student al lui Titu Maiorescu. Din 1907 până în 1941, a funcționat ca profesor titular la Liceul I. C. Brătianu din Pitești. În monografia Liceului N. Bălcescu, este citat un proces-verbal de inspecție în care profesorul Băiulescu este prezentat ca profesor de vocație. Un fost elev de-al său scrie elogios despre acesta în articolul **Un profesor zeificat**: „Puțini dintre excelenții profesori, care au activat între cele două războaie mondiale la liceul „N. Bălcescu" din Pitești, au avut o așa mare priză în masa elevilor ca Ion Băiulescu! Înalt și supt la față, ca descins dintr-o icoană bizantină, scânteietor și înarmat la minte ca Pallas Atena, fascinant ca privirea unui fachir indian, cu patosul și incantația vocii unui mare seducător de mase, lecțiile sale erau urmărite cu mare admirație. Intransigent, nu admitea nici o abatere de la etica școlarului... Lecțiile sale de psihologie, logică, morală ori sociologie excelau prin conciziune și eleganță. Erau clare și lapidare, uneori saltante, alteori

șerpuitoare ca un izvor ce a ajuns la vale, de-abia scăpat din munte! În două cuvinte: fără reproș. Nu ne-a recomandat niciodată, dar nici nu simțeam nevoia unor manuale ajutătoare. L-am avut profesor și la dirigenție, atât în clasa a VII-a, cât și în clasa a VIII-a literară, când ni se făcea o demonstrație de măiestrie pedagogică; orele acestea erau transformate, atunci, la adevărate lecții de etică; model de predare ca disciplină în învățământul secundar și model de comportament în relațiile dintre oameni, în munca zi de zi. Erau cu toții în câștig: noi prin dojană ori stimulare, dânsul că-i dădeam ascultare și ne căzneam să-i corespundem exigențelor. Toată lumea îl admira, îl iubea... Imaginea profesorului zeificat va dăinui peste secole, în inima numeroșilor discipoli, care o vor transmite nepoților și strănepoților".(„Junimea", revistă a liceului, nr. 2-3, dec. 1971, pp. 23-24). În 1966, la centenarul liceului, profesorul Ion Băiulescu a primit din partea Ministerului Educației și Învățământului titlul de „profesor emerit". Ion M. Dinu încheie medalionul închinat profesorului astfel: „Model de probitate, corectitudine și conștiinciozitate, cetățean de mare onoare al orașului Pitești, Ion Băiulescu a fost o fală rară în rândul dăscălimii școlii românești". Mormântul și crucea sunt acoperite cu un strat gros de vegetație, încât nu au putut fi fotografiate.

Bibl.: Dinu, **Figuri de dascăli**, pp. 122-124.
Z 1, P 2

BĂJENARU, Theodor (1917-1976), actor. Născut în localitatea Oltenești, Huși, azi județul Vaslui, în refugiul din timpul primului război mondial, fiind fiul colonelului Gheorghe Băjenaru, ulterior funcționar în Ministerul Industriei. Din aceeași familie fac parte tenorul Ion Băjenaru, pictorul Dan Băjenaru și scriitorul Grigore Băjenaru (1907-1986), autorul romanului **Cișmigiu et Comp.** (1942). A urmat școala primară la Cluj în perioada 1924-1928. În 1936 a dat examenul de bacalaureat și s-a înscris la Academia de Muzică și Artă Dramatică din Cluj. A fost student la clasa profesorului Zaharia Bârsan (1878-1948), dramaturg, poet, prozator, autorul scrierii dramatice în trei acte și în versuri **Trandafirii roșii** (1915). În 1938 a fost încorporat ca soldat TR și trimis la Ploiești, la Școala de Ofițeri de Rezervă. În 1939 a absolvit școala și și-a continuat studiile la Academie, al cărei licențiat devine în 1940. Încă din studenție, Theodor Băjenaru a fost distribuit în diferite roluri pe scena Teatrului Național din Cluj. După absolvire, a fost încadrat la Teatrul Național din Cluj. În 1940, este ocupat Ardealul de Nord de către trupele horthyste, teatrul se refugiază la Timișoara,

iar tânărul actor este concentrat. A participat la al Doilea Război Mondial pe frontul de est, a fost rănit grav, iar după însănătoșire, căpitanul Theodor Băjenaru a participat la luptele din Munții Tatra. A fost decorat cu medalii române și sovietice. Declarat invalid de război și ales membru al Comitetului Național al Veteranilor din Războiul Antifascist. La întoarcerea de pe front, a fost numit șeful Ansamblului Artistic Horia, Cloșca și Crișan. A scris și texte pentru brigăzile artistice. A jucat la teatrul particular al lui Tudor Mușatescu din București și s-a stabilit la Pitești, unde s-a căsătorit cu Marilena Rădulescu. A jucat pe scena Teatrului Al. Davila din Pitești, în perioada 1956-1970. A interpretat roluri în numeroase piese, dintre care amintim: **Surorile Boga, Poarta, Omul cu mîrțoaga, Titanic Vals, Singur printre dușmani, Fata fără zestre, Mincinosul, Mitică Popescu, Topaze, Răzvan și Vidra, Copacii mor în picioare**. Cu ocazia pensionării, artistul piteștean se adresează auditoriului cu următoarele versuri: „În această-mprejurare/N-am să țin o cuvântare/Nici discurs de-nmormântare,/Sunt OPTIMIST de la născare./Poate că de astă dată.../Nu - nu fac cronică rimată/Poate una... pensionată!/Mă despart cu multă stimă/De colegii mei de grimă/Adio doamnă cabinieră/Eu am plecat în altă sferă/Și fiindcă rima mi-e grăbită/Boțoc, plec fără recuzită./Adio scenă și decor/Cu mașiniști și cu sufleur/Adio domnule regizor/Știu, n-am fost prea... ha, ha, actor./M-am descurcat... n-a fost ușor/Am mai jucat un plasator/Dar totu-a fost fermecător./Când părăsesc azi acest stal/Plec și din crângul din fundal/Și las și luna din plafon/Și ceru-albastru de carton/Și-apoi când se va stinge/La reflector lumina/V-am spus LA REVEDERE/Căci a căzut cortina!"

Și-a legat numele de câteva roluri memorabile, așa cum amintește actorul Ion Focșa în cuvântul de la înmormântarea lui Theodor Băjenaru: „Cine poate uita rolul «provincialului» din «Omul cu mîrțoaga», din «Mitică Popescu» în care cronicile îl detașează cu superlative. Fugea de roluri principale sau mari, era încântat când primea un rolișor mic pe care îl migălea ca un bijutier. În tot ce făcea depunea pasiune. În ultimii ani își descoperise o nouă vocație, căreia i s-a dedicat cu aceeași putere de muncă: profesor la Școala Populară de Artă". A fost apreciat de elevii săi și de publicul căruia i-a dăruit cu pasiune, dragoste și mărinimie munca sa.

Informații de la Doina Crișcotă, fiică.
Bibl.: Ion Focșa, **A murit Dodo** (ms).
Z 1, P 2

BĂLĂNESCU, Ștefan I., învățător.

Inscripție funerară
Z 1, P 2

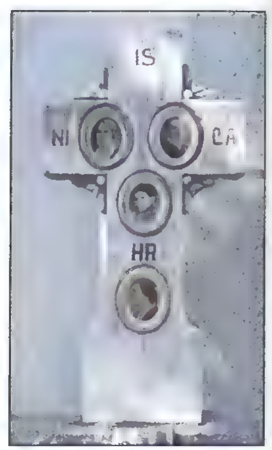
BĂLĂNESCU, Ștefan Șt., medic.

Inscripție funerară

Z 1, P 2

BELIZARIE Gheorghe (1887-1943), pictor. Fiul lui Paraschivopol (Paraschiv) Belizarie, pictor bisericesc venit din Grecia pentru a realiza pictura Catedralei Grecești din Brăila, s-a stabilit în România. Paraschiv Belizarie a avut patru fii, Ioan, Gheorghe, Dumitru și Nicu. Gheorghe Belizarie s-a născut în comuna Domnești, județul Argeș. La vârsta de doisprezece ani, a rămas orfan de tată. A moștenit talentul părintelui său, a lucrat timp de cinci ani sub îndrumarea lui Petre Serafim, maestru de pictură, și încă trei ani împreună cu fratele său, Dumitru Belizarie. În anul 1914, s-a căsătorit cu Elisabeta Șerban Anton. Lucrările sale de pictură murală se întâlnesc în patruzeci și șase de biserici din Oltenia, Muntenia, Moldova și Transilvania. Sunt remarcabile picturile din bisericile principale ale orașelor Balș, Bușteni, Cugir, Bucureștii Noi, Gheorghieni, Mediaș, Miercurea Ciuc, Piatra Neamț, Pitești, Stroiești. Pictura din Pitești se găsește în Biserica Maica Precista, ctitorită în secolul al XVI-lea și refăcută în secolele al XIX-lea și al XX-lea. Pictura realizată în această biserică de Gheorghe Belizarie se păstrează fragmentar. La 8 aprilie 1914, la Biserica Mavrodolu se înregistrează oferta pictorului Belizarie pentru pictarea bisericii, și la 19 aprilie, Administrația Casei Bisericii aprobă efectuarea picturii, iar la 11 decembrie 1914, i se eliberează pictorului Gheorghe Belizarie un certificat care atesta valoarea lucrării sale. În arhiva familiei, se află, între altele, o scrisoare cu aprecieri elogioase, semnată de Mitropolitul Ardealului, Nicolae Bălan. Și pictorul Arthur Verona a apreciat valoroasa pictură a lui Gheorghe Belizarie. Gheorghe Belizarie și fratele său, Ioan, sunt înmormântați în cavoul familiei.

Informații de la Achim Elena, fiică.

Bibl.: Constantinescu, Grigore, **Notă informativă referitoare la activitatea artiștilor plastici din familia Belizarie**, 1984, 2 p. (ms)

Onu, Novac, **Biserica Mavrodolu**, p. 75.

Z 1, P 1

BELIZARIE, Ioan (1918-1943), pictor. Frate cu Gheorghe Belizarie. Absolvent al Academiei de Arte Frumoase din București, profesor la Liceul Comercial din Pitești. A refăcut pictura la Schitul din Trivale. La vârsta de 25 de ani, s-a stins din viață.

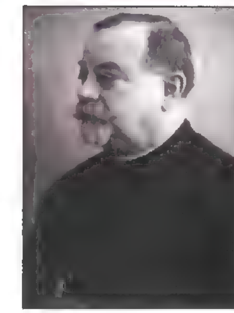
Z 1, P 1

di BENEDETTO, Luigi (1870-1935), paroh decan romano-catolic, în perioada 1932-1935.

Inscripție funerară

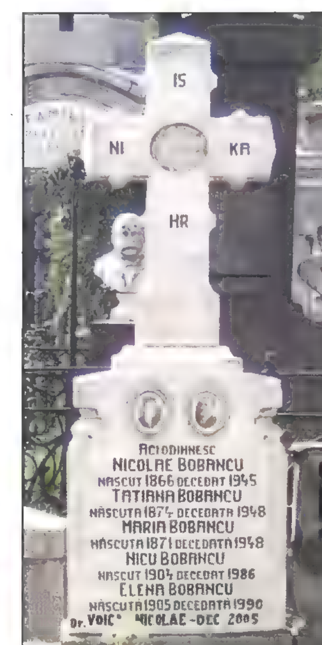
Z 1, P 4

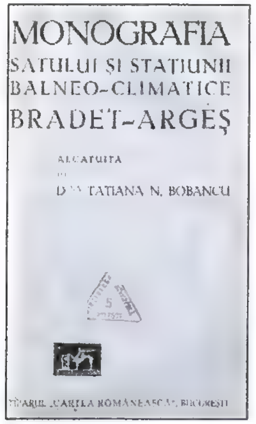

BINDER, V. (1873-1935), meseriaș. În anul 1925 avea firmă înregistrată de frizerie.

Trecut în registrul de decese, parcela catolică.

BOBANCU, Tatiana (1874-1948), institutoare, publicistă. Fiica preotului Ioan I. Petculescu și sora lui Nicolae și a lui Gheorghe Petculescu. Reprezentantă de seamă a vieții culturale argeșene de la începutul secolului al XX-lea: autoare de manuale școlare, bibliotecară, muzeografă, bună cunoscătoare a monumentelor istorice din Pitești. În 1929, a înființat Ateneul Popular „G. Ionescu-Gion", pe care l-a condus timp de 20 de ani, împreună cu un grup de intelectuali din oraș. A scris mai multe lucrări despre cultura argeșeană, a publicat articole despre scriitori români în publicațiile vremii. Astfel, în gazeta săptămânală de informație și îndrumare obștească „Argeșul", III, nr. 108, 23 ianuarie 1944, p. 8, în articolul **Să ne cunoaștem scriitorii și poeții**, Tatiana Bobancu scrie despre Al. Hrisoverghi. A publicat lucrările: **Din publicațiile Ateneului**

popular „Ionescu-Gion" din Pitești; **Album religios. Bisericile din orașul Pitești cu un mic istoric** (Pitești, Tipografia „Aristica" P. Mitu, 1933), **Monografia satului și stațiunii balneo-climatice Brădet Argeș** (București, Editura Cartea Românească, f. a., 57 p.). Tatiana Bobancu a activat în cadrul conducerii filialei argeșene a Societății Crucea Roșie din România și a publicat, în această calitate, **Căminul familial și Căminul neamului românesc. Carte dedicată fiicelor României Mari**, Editura „Casa Școalelor", București, 1926, 68 p. În volumul **Album religios. Bisericile din orașul Pitești cu un mic istoric**, autoarea prezintă următoarele date despre capela Cimitirului Sf. Gheorghe: „Acest Sf. locaș este așezat pe dealul care mărginește orașul Pitești în partea de apus. Din preajma lui se vede panorama întregului oraș mărginit în zare cu lanțuri de dealuri și catena Carpaților. Când timpul e senin și atmosfera clară, se desemnează perfect masivul Făgărașul cu piscul Negoiul, în zarea depărtată.

Frumusețea peisajului, care te dispune spre meditație internă te-ar atrage să faci o rugăciune în acest sf. locaș; dar gândul dureros, că aici sălășluiesc morții, care dorm aici ultima lor noapte pământească, înainte de a fi înmormântați, te face să te depărtezi cu multă întristare. Această biserică este construită în formă de cruce și are o singură turlă.

Interiorul bisericii este spațios, luminos și frumos pictat. Pisanie nu există. Ctitorii ei sunt Ștefan și Maria Babic, ale căror chipuri sunt pictate în stânga, pe peretele de la intrare. Pe partea dreaptă a aceluiași perete sunt portretele M. S. lor regele Carol I și regina Elisabeta. Începutul construcției a fost în 1905-906 și s-a sfințit în anul 1907.

În această capelă nu oficiază statornic nici un preot; ci numai când vine fiecare preot din oraș la înmormântări. Odată pe an la duminica tuturor sfinților (prima duminică după Rusalii) se oficiază în această capelă o mare slujbă religioasă, când se face un parastas preoților și membrilor decedați, care făceau parte din Societatea de înmormântare «Ajutorul».

Pentru cimitirul orașului se destinase mai întâi locul, unde s-a clădit în urmă Școala normală de Băieți «A. Odobescu». Chiar se sfințise și locul pentru capelă, în prezența decedatului protopop Căprescu și a primarului de atunci def. Nae Vicșoreanu.

Preoții Gh. Popescu, profesor Liceul Brătianu, Nae Boerescu inst. Școala nr. 1 Băieți, Ioan Petculescu instit. no. 3 Băieți, azi toți decedați, au intervenit cu mare stăruință la primar, să doneze actualul loc pentru cimitir. Deoarece ar fi fost prea departe, cimitirul orașului, dincolo de gară. Și astfel în urma

insistenții celor 3 preoți fruntași, care au luptat în trecut, pentru multe revendicări ale clerului, cimitirul s-a așezat pe locul unde se găsește azi".

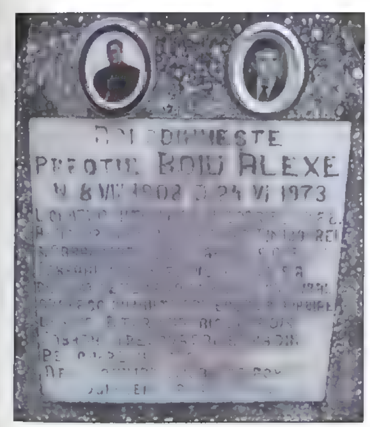
Bibl.: Cruceană, **Momente**, pp. 29-32,
Dinu, **Figuri de dascăli**, pp. 111-114.
Z 1, P 3

BOIȚEANU, Ion (1885-1946), general de corp de armată. Secretar general al Ministerului Apărării (1941-1942), secretar general al Ministerului Apărării și comandant al Diviziei a 3-a Infanterie (10.02.1942-20.03.1943), comandant al Corpului 1 de Armată (20.03.1943-04. 04.1944), director la Școala de Înalte Studii Militare (1944), ministrul culturii (1944), ministrul justiției, apoi comandant al Corpului 4 de Armată (03.12.1944-08. 04.1945).

Piatra funerară care acoperă cripta din cimitir este decorată cu porțiuni similare stemei Statului Major General din ziua de astăzi (reliefurile vegetale) și cu însemne militare, caschetă, arme. Aceste elemente sunt menite să împodobească mormântul și să onoreze memoria celui dispărut.

Bibl.: www.genealogie.free.fr
Z 1, P 2

BOIU, Alexe (1908-1973), preot. Licențiat în Teologie, Litere și Filosofie. A păstorit în Banat, eparhia Timișoarei și Caransebeșului, în parohiile Cheșinț, Zăbrani, Becicherecul-Mic, unde a activat pe teren bisericesc, cultural și obștesc cu multă pricepere și dăruire de sine. A terminat de construit biserica din Zăbrani, a renovat biserica din Becicherecul-Mic. A fost stimat și iubit de popor.

Inscripție funerară.
Z 1, P 1

BONCESCU, Corneliu (1913-1990), preot. A fost protopop de Costești, apoi preot paroh la Biserica Sf. Ilie. A obținut gradul de preot iconom stavrofor.

Cavoul preotului Marin Preoțescu a fost preluat de preotul Boncescu.

Informații proprii
Z 1, P 3

BRANIȘTE, Emanoil (1919-2002), preot. Absolvent al Facultății de Teologie și al Seminarului Pedagogic Universitar Titu Maiorescu din București. Diacon, profesor de limba latină, preot la parohiile Maica Precista, Sf. Ilie, Sf. Nicolae și Sf. Gheorghe din Pitești. Împreună cu preotul Valeriu Drăgușin, a făcut parte din Corala bărbătească D. G. Kiriac a Palatului Culturii din Pitești. A publicat note bibliografice, cronici, recenzii în publicațiile de specialitate.

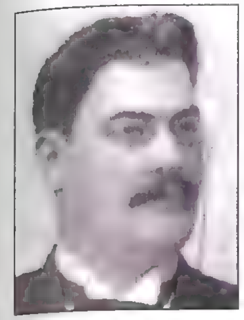
În anul 1988, Prea Sfințitul Calinic, Episcopul Argeșului și Mușcelului, i-a acordat rangul onorific de iconom stavrofor.

Bibl.: Dinu, **Oameni de seamă**, pp. 121 - 123.
Z 1, P 3

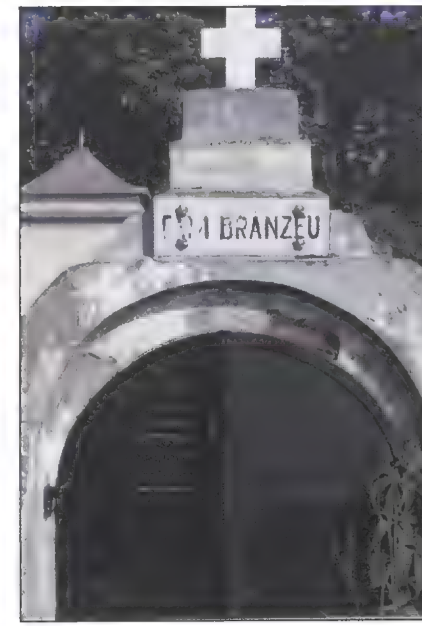

BRANIȘTE, Marin (1915-1996), preot. Născut în comuna Suseni, jud. Argeș. Seminarul teologic din Curtea de Argeș (1927-1935) și Facultatea de Teologie din București (1935-1939). A urmat și cursurile Seminarului Pedagogic Titu Maiorescu cu examen de capacitate pentru învățământul secundar, promovat în 1946. A susținut examenul de doctorat în 1980 cu teza **Însemnările de călătorie ale peregrinei Egeria, sec. IV**. A activat ca dirijor, cântăreț bisericesc, preot și profesor de religie. În Pitești a fost preot la Biserica Domnească Sf. Gheorghe, ocupându-se de restaurarea acestui monument istoric, profesor de educație moral-religioasă la o școală profesională (1945-1947), protopop în perioada 1948-1953. În 1974, a fost transferat la parohia ortodoxă din Viena, unde a activat până în 1993 și unde a editat Almanahul parohiei ortodoxe din Viena. A publicat însemnate lucrări de Patrologie și Istoria Bisericii Ortodoxe Române. Cercetător al unor monumente religioase din zona Argeș și autor al unor importante studii: **Patriarhi de Constantinopol prin Țările Românești, în a doua jumătate a secolului al XVII-lea**, **Câteva știri despre școlile din orașul Pitești înființate pe lângă biserici înainte de Regulamentul Organic**, **Vechile cruci de piatră din cuprinsul și vecinătatea orașului Pitești**. Își doarme somnul de veci în cavoul familiei, alături de soția sa, preoteasa Claudia.

Bibl.: Păcurariu, **Dicționarul teologilor**, pp. 61-62,
Constantinescu, **Argeș. Dicționar**, pp. 252-253.
Z 1, P 3

BRÂNZEU, Nicolae (1869-1939), profesor, avocat, prefect. Profesor la Liceul I. C. Brătianu în perioada 1897-1930. Originar din Roșia de Recaș, județul Alba. La vârsta de 27 de ani obținuse deja trei licențe: Teologie, Litere și filosofie și Drept. În 1896, a fost încadrat de Ministerul Cultelor ca revizor școlar al județului Argeș, apoi ca profesor definitiv la Liceul I. C. Brătianu; a fost avocat (înscris în Baroul Argeș în anul 1907) și prefect de Argeș (10 august 1907-29 decembrie 1910, 5 ianuarie 1914-5 aprilie 1917, 5 decembrie 1918-24 februarie 1919); a susținut înființarea societății literare „Junimea", a Ateneului local, a Liceului Zinca Golescu.

Cavoul profesorului Nicolae Brânzeu din Cimitirul Sf. Gheorghe este de tip vechi numit hipogeu. Intrarea este asemănătoare gârliciului. În interior se ajunge pe trepte, într-o încăpere funerară, în care criptele sunt dispuse pe pereți, în adâncime.

Bibl.: Predescu, **Istoria Baroului**, p. 23.
www.prefecturaarges.ro
Z 1, P 2

BRĂILEANU, Florea - Cavoul, orientat cu fața spre răsărit, este o construcție solidă, masivă, impunătoare, de forma unei capele. Grilajul din fier forjat, cu o grosime mare, cu frumoase motive geometrice și florale, este așezat la ușă și la cele două ferestre. Poziționată pe mijlocul cavoului, turla are ferestrele în formă de torsadă.

BREAZU, Aurel (1917-2002), medic.

Z 1, P 2

BUCIU, Valeriu (m. 2001), actor. A debutat în 1954, la Teatrul Al. Davila din Pitești, în piesa **Drumul soarelui** de Virgil Stoenescu, în regia lui Constantin Dinischiotu. A interpretat peste șaptezeci de roluri pe scena teatrului piteștean, dintre care: Păcală din **Înșir-te mărgărite** de V. Eftimiu, Decebal din **Apă vie** de Sorin și Nicolae Holban, Mache Rezachescu din **D-ale carnavalului** de I. L. Caragiale, Ciobanul din **Răzvan și Vidra** de Bogdan Petriceicu Hasdeu, Titu Tabacu din **Bălcescu** de Camil Petrescu, Procopiu din **Titanic vals** de Tudor Mușatescu. Dan Giurea în lucrarea **Călător printre literele tipărite** scrie: „compoziția lui Valeriu Buciu este, la rându-i, notabilă", cu referire la rolul din Titanic vals.

Bibl.: Tudor, **Istoria Teatrului**, pp. 29-31.

Z 1, P 3

BUDESCU, Radu (1853-1928), preot iconom stavrofor. În anul 1909, preotul Radu Budescu solicită primarului „cuvenita autorizație pentru a închide cu grilaj de fier și a ridica un monument pe mormântul decedatului Tache Nicolau în Cimitirul Sf. Gheorghe, locul nr. 784, clasa I" (D. J. A. N. Argeș, Primăria orașului Pitești, dosar 22/1909, f. 3). În același loc va fi înmormântat, mai târziu, și preotul Budescu. Grilajul și monumentul se păstrează și astăzi. Mormântul este plin de vegetație, neîngrijit, crucea de pe monument este căzută.

Z 2, P 2

BUNESCU, Simion F. (1896-1981), originar din comuna Drăgolești, județul Argeș. A fost director de bancă, a activat în Consiliul parohial al Bisericii Sf. Ioan.

Informații proprii.

Z 2, P 2

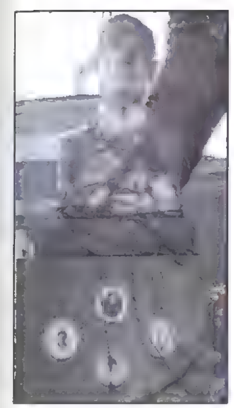

BURDULEA, Marin I. (1908-1982), conductor arhitect. S-a născut în comuna Corbu, satul Burdulești, județul Olt. În calitatea sa de conductor arhitect, s-a implicat în obținerea aprobărilor de la Ministerul Construcțiilor pentru realizarea locuințelor tip de pe Bulevardul Eroilor din Pitești, construite pentru salariații Întreprinderii de Poduri Metalice și Prefabricate din Beton, unde își desfășura activitatea. Din motive politice, i s-a desfăcut contractul de muncă și a fost șomer timp de un an, apoi a fost angajat la secția Drumuri și Poduri, județul Argeș. Aici s-a ocupat de repararea unor poduri și de asfaltări de drumuri din localitățile Mănicești, Brezoi-Voineasa, Vitomirești, Vulturești și multe altele. Își doarme somnul de veci în cavoul familiilor Burdulea și Gumă.

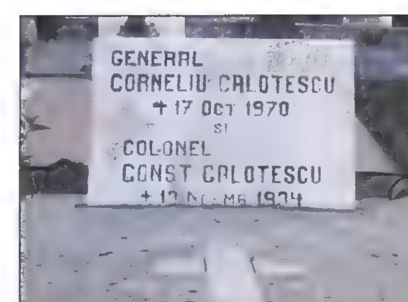
Informații de la Elena Gumă, fiică.

Z 2, P 4

BUZOTESCU, Victor D. (1901-1959), locotenent colonel rezervă.

Z 1, P 3

CALOTESCU, Constantin (m. 1934), colonel. A fost comandantul Regimentului 4 Argeș, în perioada 1917-1918. În 1933, colonelul Calotescu era președintele Societății „Mărăști" a Demobilizaților din Pitești și a organizat, în Sala Teatrului Comunal, o „Mare Adunare Națională", „de protestare contra tendințelor revizioniste, concomitent cu adunări similare, atât în țară, cât și în țările aliate, Cehoslovacia, Iugoslavia și Polonia". Îl roagă pe șeful Poliției să participe

„împreună cu toți membrii, și a desemna persoana care să cuvânteze în numele instituției” pe care o conducea.

Bibl.: **Pitești. Mărturii**, p. 359, doc. nr. 358.
Z 1, P 2

CALOTESCU, Corneliu (1889-1970), general de divizie. Fiul maiorului Constantin și al Feliciei Calotescu. S-a născut în Pitești. A absolvit 7 clase liceale și Școala Militară de Infanterie, Școala Specială de Infanterie, Școala Superioară de Război. A urmat Cursul de Formare al Maiorilor din Franța, în 1927. Căsătorit cu Julliette Topliceanu. A participat la campania din Bulgaria în 1913, la războiul din 1916-1918. A făcut Campania de la Tisa, în 1918-1919, la Comandamentul Diviziei 1 Vânători. A avut diferite misiuni. A primit numeroase recompense și decorații. În 1939, a obținut gradul de general de brigadă, iar în 1942, general de divizie, iar în 22 martie 1945, a fost trecut din oficiu în rezervă, cu gradul de general de divizie.

Bibl.: Novac, **Generali piteșteni**, II, pp. 101-126.
Z 1, P 2

CALOTESCU, N. (1859-1922), căpitan. În anul 1917, era consilier comunal, așa cum reiese din procesul-verbal pentru aprobarea unui împrumut la Banca Națională, cu „scop de a obține impozitul poruncit de Comandatura Supremă a Grupului de Armată v. Mackensen pentru cheltuielile Administrației din teritoriul ocupat”. Pe soclul monumentului apare numele lui Cristian C. Vasilescu, probabil o persoană din familie. Monumentul funerar este executat de sculptorul Ștefan Arganini din Pitești.

Bibl.: **Pitești. Mărturii**, I, doc. nr. 293, pp. 311-313.
Z 1, P 3

CERCHEZ, Teodor (m. 1944), farmacist. A fost președintele colegiului farmaciștilor în perioada 1932-1944.

Informație de la Dorina Mureșan, farmcist.
Z 1, P 1

CHECAIS, Alexandru (1868-1916), inginer. A condus executarea lucrărilor de construcție a Fabricii Textila din Pitești, în perioada 1907-1908, bucurându-se de încrederea administratorilor- delegați de la Țesătoria Română din București.

Cavoul inginerului Checais este un monument funerar unic în Cimitirul Sf. Gheorghe. Monumentul este sub forma unui portic având trei pereți masivi și

trei deschideri cu patru coloane către est. Coronamentul porticului se compune dintr-o succesiune de elemente trilobate amintind de gardul de piatră ce înconjoară Biserica Mănăstirii Argeșului. Mormintele sunt sub formă de cripte înalte, realizate din piatră.

Bibl.: **Pitești. Mărturii**, vol. I, doc. 252, pp. 270-271.
Comentariul monumentului funerar: arhitect Alexandru Mulțescu.
Z 1, P 2

CHERCEA, Emil (1903-1986), colonel.

Z 1, P 3

CHERESTENI, Frantz (1889-1954), profesor. S-a născut la Pitești, într-o familie de meseriași. Clasele primare le-a urmat la Școala nr. 3, iar cursurile liceale la I. C. Brătianu. Și-a îndeplinit serviciul militar, după care a urmat cursurile Facultăților de Drept și Științe Naturale de la Universitatea din București. Licențiat în drept în 1911 și în științele naturii în 1913. Și-a început activitatea didactică fiind profesor suplinitor la școli din Galați și Ploiești. A participat la primul război mondial, în 1916-1918, cu gradul de plutonier tunar. Din 1921 a fost profesor și, în două rânduri, director al Liceului I. C. Brătianu, unde a funcționat până în 1954, anul decesului. A fost un profesor cu o bună pregătire, și-a iubit școala și elevii, a fost un om de omenie, fiind prețuit de colegi și de contemporani. A avut relații de prietenie cu scriitorii Ion Minulescu, Al. Cazaban, cu profesorul Simion Mehedinți și cu frații Longinescu.

Bibl.: Dinu, **Figuri de dascăli**, p. 149.
Z 1, P 3

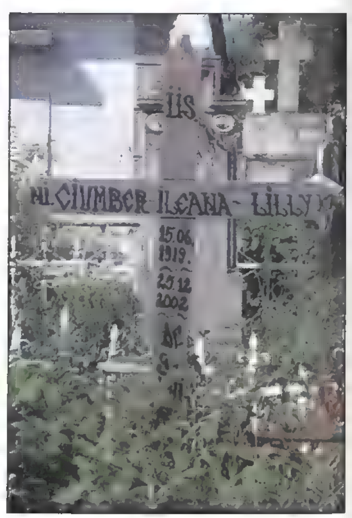
CIARDELLA, Antonin (1839-1891), preot romano-catolic. Şi-a desfăşurat activitatea la Piteşti, unde a pus bazele păstoririi spirituale din acest oraş. În perioada 1872-1891, preotul Ciardella a fost parohul comunităţii catolice din oraş şi ultimul paroh misionar pasionist. Inscripţia de pe piatra funerară mărturiseşte dragostea şi preţuirea enoriaşilor: „HIER RUTH IN GOTT UNSER GELIBETER PHARER P. ANTONIN CIARDELLA GEB DEN 9 NOVEMBER 1839 GEST DEN 20 MAI 1891 NACH 19 JANR. FRIEDE SEINER ASCHE DIE DANKBARE GEMEINDE" (*germ.*: Aici odihneşte întru Dumnezeu al nostru iubit paroh Antonin Ciardella, născut la 9 noiembrie 1839, mort la 20 mai 1891. Fie-i ţărâna uşoară! Recunoştinţă din partea comunităţii!)

Fotografie obţinută de la Preotul Iosif Cobzaru, parohul Bisericii Romano-Catolice Sfinţii Apostoli Petru şi Paul din Piteşti
Z 1, P 4

CINTILICĂ, Valeriu (1938-2002), violonist. S-a născut în Spineni Olt. Şi-a desfăşurat activitatea ca instrumentist de muzică populară (vioară). A fost component al orchestrei „Doina Argeşului" din Piteşti şi dirijor al orchestrei Combinatului Petrochimic.

Extindere cimitir, Parcela B.

CIUMBER, Elena Lilli (1919-2002), actriţă. A activat în Teatrul Al. Davila din Piteşti, în perioada 1.XI.1951-30.IV. 1967. Între alte roluri a interpretat şi pe Elena Ivanovna Popova din **Ursul** de Cehov, în 1954, şi Agripina, nora cea mică, din piesa **Ochiul babei**, dramatizare de George Vasilescu, după povestirea

Soacra cu trei nurori a lui Ion Creangă, în 1955. Lilli Ciumber „izbuteşte să câştige spectatorul prin jocul simplu, dar lăuntric". Pe cruce, numele artistei este scris Ciumber Ileana-Lilly.

Căpitanu, **Teatrul „Alexandru Davila"**, p. 60.
Z 1, P 2

CIUNEL, Petrică (1913-1998), maistru la Întreprinderea de Poduri Metalice şi Prefabricate din Beton Piteşti. Născut în comuna Pieleşti, jud. Dolj. Mama agricultoare, tatăl ceferist. Primul dintre cei zece copii ai familiei. A urmat cursurile şcolii primare în satul natal, apoi Şcoala Superioară de Arte şi Meserii Regele Ferdinand I din Craiova, pe care a absolvit-o în anul 1934. Şcoala de Picheri la Bucureşti. S-a căsătorit în anul 1942 cu Silvia Florian. A participat la construcţia liniei ferate Bucureşti-Craiova, prin Videle-Vlaşca. A lucrat ca maistru în balastieră unde se sortează agregatele şi apoi în secţia prefabricate, pe linia tehnologică de fabricare a traverselor de beton precomprimat pentru calea ferată. Bine pregătit profesional, a fost numit prin decizia nr. 4822 din 1965 instructor la cursurile de calificare în meseria de betonişti pentru a instrui elevii betonişti din punct de vedere practic. Rezultatele bune obţinute de Petre Ciunel în secţia prefabricate au fost remarcate de inginerul-şef Petre Georgescu şi de şeful secţiei, ing. Ion Peteu, care a devenit apoi director adjunct şi, ulterior, director de întreprindere. A activat în cadrul corului Întreprinderii Textila Gară, dirijat de prof. Emanoil Popescu. A fost un om devotat muncii, conştiincios, dârz, respectuos, apropiat de oameni.

Informaţii proprii.
Z 1, P 1

CIUNEL, Silvia (1918-1996), şef de serviciu la biroul de aprovizionare la Întreprinderea de Poduri Metalice şi Prefabricate din Beton Piteşti. S-a născut la Lupeni, jud. Hunedoara. Mama a fost croitoreasă, iar tatăl miner, decedat într-un accident de mină. Între 1926-1931 a urmat cursurile şcolii primare din Lupeni, 1931-1935 Gimnaziul Mixt din acelaşi oraş, apoi a lucrat ca funcţionară la Societatea Antigaz Vulcan, şi la construcţia liniei ferate Bucureşti-Craiova, prin Videle-Vlaşca. Între 1948-1950, a

fost funcționară la Serviciul Tabliere Cluj, iar din 1950 până în 1973, anul pensionării, a fost, la începutul angajării, referent tehnic și apoi șef serviciu birou aprovizionare la I.P.M.P.B. Pitești. Fire de ardeleancă tenace, înzestrată cu o capacitate de muncă inepuizabilă, ambițioasă, mărinimoasă, dinamică, ordonată, cu dorința de a termina bine un lucru început, a muncit în posturile pe care le-a ocupat cu devotament și conștiinciozitate. Activitatea îndelungată depusă la Întreprinderea de Poduri Metalice și Prefabricate din Beton a fost bine apreciată și prețuită de Teodor Cocinescu, fostul director al întreprinderii în perioada 1949-1960, de inginerul-șef Mircea Rusu, autorul lucrărilor **Montarea podurilor**, București, Editura Căilor Ferate, 1958, **Montarea în construcții**, București, Editura Tehnică, 1983, **Podurile de-a lungul timpului**, București, Editura Tehnică, 1988, de colegii de serviciu și de persoanele din afara întreprinderii.

Informații proprii.
Z 1, P 1

COCULESCU, Nicolae (1803-1891), primar, consilier, deputat. Participant la Revoluția de la 1848, ctitor și director al Teatrului Național din Pitești înființat în 1852, publicist și traducător, militant pentru înfăptuirea Unirii Principatelor din 1859. Nicolae Coculescu a fost prezent în delegația care l-a întâmpinat pe domnitorul Alexandru Ioan Cuza în București. Monumentul de marmură albă este copleșit de vegetație agățătoare.

Dicu, Mitulescu, **Monografia**, pp. 28-29.
Z 1, P 2

CODREANU, Adrian (1962-1996), inginer de aeronave. Născut la Pitești, unde urmează cursurile primare, gimnaziale și Liceul I. C. Brătianu. Licențiat al Facultății de Aeronave, Universitatea București. A fost repartizat la Fabrica de Avioane Craiova, apoi a lucrat la Fabrica de Avioane Ghimbav.

Z 2, P 9

CODREANU, Ion (1929-2006), locotenent colonel. Născut în comuna Poiana, județul Arad. A învățat primele clase în comuna natală. A absolvit liceul la Buzău, după care a urmat Școala de Ofițeri Tancuri și Auto la Pitești. A fost repartizat la Unitatea Militară de Tancuri Mizil, avansat în grad și numit ca profesor la Școala de Tancuri și Auto din Pitești. Tatăl inginerului Adrian Codreanu. A ieșit la pensie în 1984.

Informații de la Alexandra Codreanu, soție.
Z 2, P 9

CONDEESCU, Constantin J. (1833-1891), maior. În 1871, a condus Batalionul 3 din Regimentul 2 Dorobanți, din cadrul căruia compania a XII-a a fost instalată în Pitești. Cazarma situată în Târgul din deal a fost ocupată, pe rând, de dorobanți, vânători și apoi de artileriști. Crucea din marmură neagră are ca ornament permanent o ramura de metal cu frunze care o înconjoară până în vârf.

Bibl.: Popa, Dicu, Voinescu, **Istoria municipiului**, p. 148.
Z 1, P 3

CONDEMIN, Nicolae (1850-1920), general doctor. Crucea a fost executată de Șt. Arganini din Pitești.

Z 1, P 2

CONSTANTINESCU ARSENESCU, Constanța (născută FOSTIROPOL) (1902-1998), profesoară. Licențiată în științele naturii și drept.

Z 1, P 3

CONSTANTINESCU, Gheorghe (1894-1998), general. Originar din Moldova, stabilit la Pitești. Participă la cele două războaie mondiale. În luptele din Moldova din august 1944, este luat prizonier, fiind eliberat în 1948. Decorat cu „Coroana României" și „Steaua României". Sărbătorirea centenarului său (1994) a fost inițiată de Asociația Veteranilor din Argeș, la care au luat parte personalități ale vieții militare și politice. S-a stins din viață la 104 ani.

Bibl.: Dinu, **Oameni de seamă**, pp.49-51.

CONSTANTINESCU, Romulus (1935-2007), poet, pictor, grafician. S-a născut în Călărași, județul Ialomița, s-a stabilit cu familia în Găești, apoi la

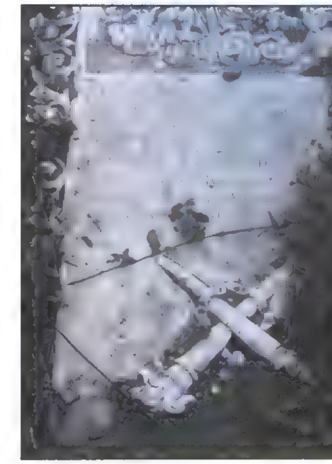
Pitești. Urmează cursurile Liceului Economic din Pitești, dar este atras de lumea artei. A participat la expoziții personale și de grup. „Romică este omul destinat să rămână nemuritor prin urmele lăsate de neșters: lucrările lui de pictură, grafică, poezie sunt documente care vor dăinui peste timp și ne vor aduce aminte de figura luminoasă a unui artist incontestabil" (Mihai Ghițescu).

Bibl.: Mihai Ghițescu, **In memoriam Romulus Constantinescu**, „Jurnal Artistic Rebreanu", anul II, nr. 4 (11), 2007.
M. Fulgeanu-Matei, **Drum bun printre stele, nea Romică**, în „Cafeneaua literară", 10, 2007, p. 32.

Z 1, P 3

CONSTANTINESCU, Valeriu Decebal (1914-1947), maior. Pe aceeași parte a monumentului este trecut și numele Ecaterinei I. Rătescu, născută Ecaterina Pandele Popescu, la 7 decembrie 1840, încetată din viață la 27 februarie 1867. Monumentul funerar și cripta sunt executate din marmură albă. În cei șaizeci de ani care au trecut de la înhumare, mormântul s-a lăsat, pământul aproape a acoperit cripta bogat ornamentată cu un chenar cu motive florale și cu însemnele militare.

Z 1, P 1

CONSTANTINESCU-PITEȘTI, Maria, poetă. A fost casnică, soțul ei a fost patronul unui atelier de cizmărie. În acest atelier și-a început ucenicia adolescentul Nicolae Ceaușescu. Soții Constantinescu au avut doi copii: un fiu și o fiică. Poeta debutează editorial la Editura Eminescu, în 1973, cu volumul de versuri **Ciutele**, cu o scurtă prefață de Aurel Martin, din care cităm: „Sensibilitate precumpănitor elegiacă, Maria Constantinescu-Pitești are sentimentul acut al scurgerii timpului și al tăcerilor inefabile, când dialogul abordează teme esențiale, iar întrebările sunt ele însele tulburătoare". „Expresie selectivă a unei activități de peste treizeci de ani, debutul editorial al Mariei Constantinescu-Pitești se recomandă de la sine, prin

tot ce are el revelator". Al doilea volum **Clopote de amurg**, îi apare la Editura Litera în 1976. Cele mai vechi poezii sunt din 1936 și 1937, iar ultimele datate din 1973. Poeta stăpânea perfect versificația clasică, dar a scris și în vers alb. Fotografia ei deschide volumul din 1973. În semn de aducere-aminte, redăm mai jos frumoasa poezie **Ulciorul**: „Din dimineți uitat într-un ungher/Cu zări închise-n pas, sunt un ulcior/Brumat de vers și hăituit de dor,/Lăcătuit de ani și ars de ger. În jurul lui cresc păienjeniș/Cu fire lungi, întrețesându-i ceasul/E prăfuit și singur la tot pasul,/Cu înserări crescând pe-acoperiș./Din lut incert, gemu prelung ulciorul/Tot adunând în coaja lui arșițe/Cu rodul greu, hălăduind în spice,/Ce le strivi în pasu-i călătorul./Dar în adâncuri zvonuri de lăute/Îi culcă tâmpla-n cuiburi de lumini./Curg veșnicii și înfloresc grădini,/Și-mi dă să sorb din ape ne-ncepute!/Și n-o să știe în veacu-i trecătorul,/Călcând pe vetre de păienjenișuri,/Cu tâmplele arzând în luminișuri,/Cât mi-e de plin de simfonii ulciorul!".

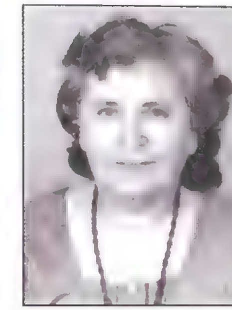
După cum ne informează scriitorul Mihai Ghițescu, soțul Ludmilei Ghițescu și prieteni cu familia Constantinescu, de la poetă au rămas douăsprezece volume de poezii inedite. Manuscrisele au fost moștenite de fiul soților Constantinescu, fost medic în Pitești, necăsătorit, decedat și el.

Bibl.: Maria Constantinescu - Pitești, volumele **Ciutele**, **Clopote de amurg**.

Z 2 P 3

CREMENESCU, Gheorghița (1928-1990), medic. Născută Florea Gheorghița în comuna Cerătu, jud. Dolj. Școala primară (1935-1940) în satul natal, Liceul Teoretic Slatina (1940-1948), Facultatea de Medicină Generală București (1948-1954). Activitate profesională: medic intern Spitalul Colțea din București; 1954-1956 Circumscripția sanitară Mălureni, jud. Argeș; 1957-1961 Circumscripția sanitară Oarja, jud. Argeș. Între anii 1961 și 1963 a funcționat ca asistent universitar la Facultatea de Medicină București, Catedra de Expertiză Medicală a Capacității de Muncă. Între 1963-1990 medic specialist și primar la Secția de Expertiză

Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă a regiunii, respectiv, a județului Argeș. A deținut funcția de medic-șef al Secției și al Oficiului de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă al județului Argeș. A prezentat comunicări la întâlniri științifice și a publicat mai multe lucrări, dintre care amintim: **Incidența invalidității prin discopatii operate în județul Argeș**, Institutul de Expertiză și Recuperare a Capacității de Muncă (I. E. R. C. M) București, 1980, **Invaliditatea prin nevroze și psihopatii la muncitorii din industria textilă din orașul Pitești**, I.E.R.C.M., București, 1981. În Cimitirul Sf. Gheorghe se află înmormântată în cripta familiei.

Informații de la Gheorghe Cremenescu, soț.

Z 1, P 5

CRIȘCOTĂ, Marin (1905-1982), medic. Absolvent al Liceului Gh. Șincai. Licențiat al Universității București, Facultatea de Medicină. Doctor în medicină. Externat și internat la Spitalul Brâncovenesc din București. Și-a desfășurat activitatea ca medic militar între 1928 și 1946. Prin concurs devine medic extern (1930-1932) și intern (1932-1936). A fost ofițer medic la Spitalul Militar Central (1937-1938). Căpitan medic la Spitalul companiei nr. 16 (1941-1942). Decorat cu Ordinul Crucea Regina Maria clasa a II-a, în 13 ianuarie 1942. Căpitan medic la regimentul 6 Artilerie. A participat atât la războiul de pe frontul de est, cât și pe frontul de vest. Maior, medic șef al Serviciului sanitar al companiei nr. 16. Decorat cu Ordinele Coroana României clasa a IV-a în grad de ofițer cu spade în 18 mai 1945 și Steaua României clasa a V-a. Șef de serviciu la secția Boli interne a Spitalului Militar Pitești (1945-1946). După 1946, doctorul Marin Crișcotă a funcționat ca medic la Industria Textilă 11 Iunie Găvana, Dispensarul TBC Pitești, medic specialist Policlinica CFR, Dispensarul Întreprinderii de Poduri Metalice și Prefabricate din Beton Pitești (1957-1973),

de unde s-a și pensionat. Pentru activitatea meritorie pe care a depus-o în slujba sănătății semenilor, doctorul Crișcotă a fost recompensat cu Meritul sanitar. Mormântul său se afla lângă havuz, alături de cel al rudelor de origine greacă, familia Pispiris, înhumate aici. Inscripția de pe monumentul funerar este și în limba greacă.

Informații de la Alexandru Crișcotă, fiu.
Z 2, P 2

CRJIJANOVSKI, Pavel (m. 1981), artist liric. A făcut parte din comitetul de conducere al Coralei „Cântarea Argeșului", înființată în anul 1946. Și-a continuat activitatea solistică în cadrul Corului Palatului Culturii din Pitești. În perioada 1961-1962, corul a pus în scenă opereta **Ana Lugojana** de Filaret Barbu, în care Pavel Crjijanovski a interpretat rolul lui Moș Toma.

Bibl.: Voinescu, **Un secol**, p. 94.
Z 1, P 4

CRJIJANOVSKI, Vera (1888-1973), balerină și pianistă. A evoluat pe marile scene ale capitalelor europene. După stabilirea în orașul Pitești, dădea lecții de pian. Împreună cu soțul său, Pavel, și-au construit o criptă în Cimitirul Sf. Gheorghe din Pitești. Nu au avut copii. Era o persoană distinsă, cultă, dornică să le împărtășească din cunoștințele dobândite de-a lungul anilor și copiilor cărora le preda lecții de pian.

Suportul felinarului de lângă cripta familiei Crjijanovski a fost executat de St. Arganini.

Informații proprii.
Z 1, P 4

CRUCEANĂ, Gheorghe (George) Șt. (1919-1985), economist. S-a născut în comuna Mozăceni, Argeș. Licențiat în drept, economist, a fost șeful Serviciului de Statistică al fostului raion Pitești. A colaborat, sporadic, cu

articole în presa locală. Soția lui, Maria Cruceană, a fost o distinsă învățătoare care a luminat pregătirea școlară a multor serii de elevi. Familia Cruceană are doi fii, Victor (Bebe), de profesie inginer, și Mihai, profesor de educație fizică.

Informații de la Paul Cruceană, nepot.
Z 3, P 3

CRUCEANĂ, Ion (1911-1999), publicist, folclorist. S-a născut în comuna Mozăceni, județul Argeș, coborâtor pe linie paternă dintr-o veche familie de moșneni, strămoșul său, *Moșu* Cruceană, figurând ca locuitor în comună pe la începutul secolului al XVII-lea. Ion Cruceană era fiul lui Stancu Cruceană, erou din primul război mondial, al cărui nume îl găsim menționat în lucrarea **Cartea eroilor** argeșeni. Clasele primare le-a urmat în satul Babaroaga (Mozăceni), avându-l ca învățător pe Badea Pătrașcu, apoi a mers la gimnaziul din Găești. În anul 1925, gimnaziul este ridicat la rangul de liceu, cu numele de „Liceul model Dr. C. Angelescu". La Găești i-a avut profesori pe Ion Nanu la fizică și chimie, pe viitorul academician, critic și istoric literar Șerban Cioculescu, pe Vladimir Streinu. Licențiat al Facultății de Litere și Filosofie a Universității din București, unde a audiat cursurile renumiților profesori Nicolae Cartojan, Dimitrie Caracostea, Alexandru Rosetti, Ovid Densusianu, Constantin C. Giurescu, Nicolae Iorga, Dan Simonescu. În anul 1933, a fost încorporat și a satisfăcut stagiul militar la Școala de Ofițeri de Rezervă-Infanterie de la Ploiești, pe care a absolvit-o cu gradul de plutonier-major. La terminarea facultății, a fost avansat la gradul de locotenent. În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, împreună cu Regimentul 4 Dorobanți - Argeș participă la luptele de la Iași - Cârligu. A fost

decorat cu Ordinul Coroana României și cu Medalia Eliberarea de sub jugul fascist. A lucrat ca funcționar în sistemul financiar, la Secția Financiară a Regiunii Pitești, apoi Argeș, până în 1973, anul pensionării. A fost căsătorit cu Gheorghița, născută Bădescu, învățătoare, originară din comuna Sălătrucu, județul Argeș, și a avut patru copii: Florin, Eliza-Lidia, Paul și Radu. Ion Cruceană nu a făcut politică. A fost membru fondator al Cenaclului literar Liviu Rebreanu din Pitești, al Asociației Folcloriștilor Argeșeni

C. Rădulescu-Codin, precum și al Filialei Filateliștilor din Pitești. A colaborat la diverse publicații din țară, a susținut comunicări științifice, a publicat cărți. A îndrăgit creația populară și a fost un pasionat culegător de folclor, dovadă fiind volumul **Pe Argeș în jos, pe un mal frumos**, Pitești, Centrul de Îndrumare a Creației Populare și Mișcării Artistice de Masă al Județului Argeș, 1981. A colaborat la volumele colective: **Spune, Argeș, spune tu**! (Pitești, 1962), **Cine-a zis dorului dor** (Pitești, 1963), **Pe Argeș în sus și-n jos** (Pitești, 1964), **Cântece și strigături populare noi** (București, 1966), **Folclor poetic nou** (București,1968), **Liberi, independenți și suverani** (Pitești, 1977), **Cântarea României**, culegere literară (1977), **Străbună vatră românească**! (București, 1978), **Folclor poetic argeșean** (Pitești, 1979). A publicat volumul **Momente și figuri argeșene**, vol. I, Pitești, Palatul Culturii, 1980. Este îngropat în cripta familiei.

Bibl.: Cruceană, **Ion Cruceană - 90 de ani**, în Caiete, pp. 87-91, Datcu, **Dicționarul etnologilor**, p. 205.

Z 1, P 2

CUCUIANU, Pavel (1950-1995), inginer aviator.

Z 1, P 2

DAMIAN, Matache (m. 1902), proprietar. Monumentul funerar de o valoare artistică deosebită, sub formă de baldachin, este descompletat. Lipsește bustul de pe soclu, probabil al celui decedat. Acesta este unul dintre cele două monumente de patrimoniu din Cimitirul Sf. Gheorghe trecut în **Lista monumentelor istorice** (vezi **Introducere**).

În anul 1891 se cere o autorizație către Primăria orașului Pitești pentru instalarea „unui călușeiu cu vaporaș în întâia zi de Paști , pe locul d-lui Matache Damian, pe B-dul Elisabeta"

Bibl.: Ștefănică, **Distracțiile**, p. 23.

Z 1, P 3

DĂDĂRLAT, Pica Mădălina Cristina (1970-1999), medic. Inscripția funerara și fotografia de pe cavou îl fac pe trecător să se oprească o clipă. La numai 29 de ani, a trecut la cele veșnice.

Z 1, P 1

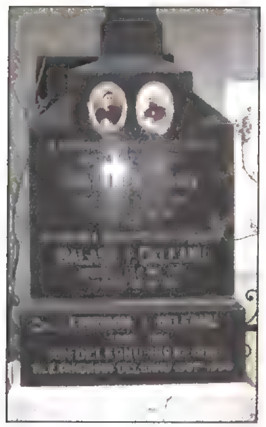
DEJAN, Constantin C. I. (1916-1996), preot. S-a născut la Slănic, comuna Aninoasa, județul Argeș. Școala primară și seminarul în cadrul Orfelinatului pentru Orfanii de Război de la Mănăstirea Negru-Vodă din Câmpulung-Mușcel, Facultatea de Teologie, București (1934-1938). A urmat și cursurile de sociologie sub îndrumarea prof. Dimitrie Gusti. A contribuit la realizarea Muzeului Satului din București. A fost decorat cu Meritul Cultural clasa a II-a, pentru activitatea desfășurată în cadrul Institutului Social Român. Preot la Mănăstirea Văleni și la Biserica Bârseștii de Jos, județul Argeș (1941), apoi la bisericile Găvana, Sf. Treime (fostul schit Beștelei), Sf. Vineri. Protopop la Protopopiatul Pitești (1948, 1954-1985). A publicat studii și articole referitoare la personalități argeșene și lăcașuri de cult în revistele: „Argeș", „Lumină Lină", „Păstorul ortodox" și în „Analele științifice" ale Universității din Pitești. Postum, la comemorarea a zece ani de la trecerea la cele veșnice, prin strădania fiului său, inginerul Octavian Dejan, i-au apărut două cărți: **Istorioare duhovnicești**, Pitești, Editura Europroduct, 2006, 173 p. și **Repere spirituale pentru creștinul adevărat**, (în colaborare), Pitești, Editura Europroduct, 2006, 172 p. Câteva repere spirituale extrase din cărțile preotului Constantin Dejan: „Viața când începe este ca o zi, purtând în primele ceasuri de bucurii și nădejdi,

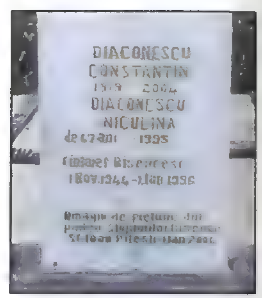
ultimele clipe de durere, așa cum zorile dimineții poartă în ele umbrele nopții. Între zorii dimineții și crepusculul nopții trăiești și îți urmezi drumul vieții și al datoriilor", „...trebuie să-ți pui în rânduială viața după rânduielile lui Dumnezeu, cu înțelepciune, bărbăție, cumpătare și dreptate, având sufletul pregătit să întâmpine cu bună nădejde și încredere pe Dumnezeu, oricând ar vrea el să te cheme".

Informații de la Cecilia Grigorescu, fiică, și Octavian Dejan, fiu.
Bibl.: Cristocea, **Argeș. Dicționar**, pp. 88-89,
Constantinescu, **Argeș. Dicționar**, p.26.
Z 3, P 1

DELEANU, Balașa I. (1869-1935) A aparținut unei familii bogate din Pitești, și a făcut donații substanțiale Bisericii Mavrodolu, între care un iconostas din alamă, în 1912, în memoria soțului său, Ioan; preot paroh era I. Sălcescu.

Bibl.: Onu, Novac, **Biserica Mavrodolu**, p. 116.
Z 2, P 4

DIACONESCU, Constantin (1919-2004), cântăreț bisericesc. Placa funerară a fost așezată prin grija părintelui paroh Marin Drăgușin, de la aceeași biserică unde a funcționat cântărețul bisericesc Diaconescu.

Z 1, P 3

DIACONESCU, Marin S. (1899-1995), preot. A fost profesor în satul natal, Teiu, unde a predat religie, istorie, română și muzică. A funcționat ca profesor de religie în perioada 1933-1937 la Liceul I. C. Brătianu, ca profesor de educație morală la Școala de Infirmiere, ca director al Căminului Județean Argeș între 1942-1945, calitate în care a reușit să dinamizeze activitatea celor 140 cămine culturale din județul Argeș. A condus revista „Păstorul ortodox", cu apariție lunară, între 1931 și 1948. Din 1931, a fost preot paroh la Biserica Domnească Sf. Gheorghe, de unde s-a pensionat în 1962. La 22 octombrie 1963, Protoieria face cunoscută îmbisericirea părintelui Marin S. Diaconescu la Biserica Mavrodolu. De la părintele Marin S. Diaconescu ne-au rămas valoroase mărturisiri despre viața și activitatea marelui arhiereu protopsalt Evghenie Humulescu-Piteșteanul. În cuvântul la înmormântarea preotului Marin S. Diaconescu, părintele protopop C. Dejan spunea: „În cele douăzeci de volume de amintiri, dactilografiate și cartonate împreună cu alte șapte volume de predici, însumând peste șapte mii de pagini, se reconstituie o viață desfășurată de-a lungul unui veac și drumul său printre oameni, visuri și frământări". Pe soclul impresionantului monument funerar al părintelui Marin S. Diaconescu, găsim inscripția evanghelică: „Viața veșnică este aceasta: Să te cunoască pe Tine singurul Dumnezeu adevărat și pe Iisus Hrisots" (Ioan, XII,3). (Vezi comentariul monumentului funerar, în acest volum, p. 79)

Informații proprii.
Bibl.: Dejan, Obrocea, **Pași**, pp. 191-198,
Scurtu, **Evghenie Humulescu-Piteșteanul**,
în „Argeșul Ortodox", 2007.
Z 2, P 2

DIMA, Dimitrie (1876-1923), inginer constructor. Fiu al lui Gheorghe Dima, proprietar al unui depozit de lemne în Strada Sf. Vineri, vizavi de Biserica Sf. Vineri. În locul acestui depozit au fost construite, în 1901, case în stil baroc, unde a trăit și activat Dimitrie Dima. A copilărit în Pitești. A urmat liceul la Zürich (Elveția); în 1895 a început studii la Facultatea de Construcții din București. Obține diplomă de la Universitatea Tehnica Ducală din Darmstadt (Germania). A fost președinte al Asociației Studenților de Origine Latină din Germania. În 1903, devine membru al Societății Politehnice Române. Împreună cu ing. Tiberiu Eremie (cel care a construit Arcul de Triumf din București și catedralele din Timișoara și Orăștie) și cu ing. Gogu Constantinescu, viitor mare savant, înființează Societatea de construcții Beton și Fier în 1908. Între 1908 și 1912, a construit Biserica Sf. Vineri din Pitești (arhitect I. N. Socolescu). Inginerul D. Dima a construit poduri la Tupilați (Roman) peste râul Moldova, la

Rogozna peste râul Siret, la Răcăciuni și Adjudul Vechi, între 1909-1912, peste râul Doamnei și peste Argeș, la intrarea în Pitești (1912-1915) și multe altele. Prefect de Argeș în 1921. Se stinge din viață la 47 de ani. Actualul Colegiu Tehnic din Pitești îi poartă numele.

În 1947 a fost reînhumat la schitul de la Podișor din comuna Dragoslavele.

Întrucât a fost înhumat în Cimitirul Sf. Gheorghe aproape un sfert de secol (1923-1947), considerăm că este necesar să-l prezentăm în această lucrare.

Bibl.: Voinescu, **Argeșeni în spiritualitatea**, pp. 33-37.

DIMA, Gheorghe (1950-1995) profesor. S-a născut în comuna Coșești, județul Argeș. Absolvent al Liceului Zinca Golescu din Pitești și al Facultății de Chimie-Fizică, Universitatea Al. I. Cuza din Iași (1971). A susținut doctoratul la Universitatea din București cu teza **Descărcări în gaze cu catozi cavitari** (1991). A fost asistent, lector, conferențiar la Universitatea din Pitești. A publicat studii și articole și a prezentat comunicări la importante întâlniri științifice. Post-mortem, i se acordă titlul de profesor universitar.

Bibl.: **Medalioane**, p. 71. Z 2, P 9

DINESCU, Ioana (1867-1958), profesoară. Directoare și profesoară a Școlii Profesionale M. Teiuleanu în perioada 1899-1932. Crucea din marmură a fost executată de sculptorul N. Kagheorghis.

Z 1, P 3

DINU, Marin (1934-2004), conferențiar universitar doctor. Născut în comuna Săpata de Sus, județul Argeș. Absolvent al Școlii Medii Tehnice de Comerț, Pitești. Licențiat al Universității București, Facultatea de Chimie Fizică și al Institutului Politehnic Iași, Facultatea de Chimie. Doctor inginer din anul 1973. Absolvent al cursurilor postuniversitare „Utilizarea izotopilor radioactivi" de la Facultatea de Fizică a Universității București. A lucrat ca inginer tehnolog la Uzina de Sodă Govora, la Întreprinderea de Produse Chimice din Târgoviște, la Combinatul de Fibre Sintetice Săvinești,

Piatra Neamț (1961-1980). A funcționat ca inginer principal la Întreprinderea Argeșana Pitești. Din 1993 a deținut funcția de conferențiar la Facultatea de Științe Comerciale din Pitești, apoi s-a transferat, din 1996, la Universitatea din Pitești. Activitatea științifică este concretizată într-un număr destul de mare de studii și articole, 8 brevete de invenție, 30 de inovații certificate, prin participarea la simpozioane naționale și internaționale. În perioada 1996-1999 a tipărit trei manuale universitare și trei îndrumare de laborator la Universitatea din Pitești. A fost responsabil de contracte și convenții de cercetare științifică, a organizat noi laboratoare. Ca apreciere a colaborării cu revistele de spcialitate a obținut o diplomă din partea Revistei Industria Ușoară-Textile, București, 1984. Activitatea științifică în plan internațional a fost recunoscută de către instituțiile Politehnica LODZKA, Filia w Bielsku-Bialej, Instytut Wlokienniczy, 1980 și Clemson University SUA, 1983.

Informații de la Elena Dinu, soție.
Z 1, P 5

DOBRE, Marin (1912-1993), profesor, căpitan.

Cimitirul veteranilor de război

DOBRE, Violeta Maria (1986-2004), poetă. A fost elevă la Colegiul Național I. C. Brătianu. A frecventat cenaclurile „Aripi" și „Sind junior". Apreciată pentru poeziile sale. Prezentă în unele reviste literare și în antologia **Ucenicii vrăjitori**. Postum îi apare cartea **O stea pe bolta albastră**, prin grija profesoarei Mona Vâlceanu. Volumul cuprinde 251 poeme și eseuri, care îi depășesc vârsta. Totul este dominat de moarte, de nespusă tristețe și de iubire. A trecut dincolo prin proprie voință. Este o pierdere ireparabilă pentru familie, prieteni și poezie.

Bibl.: Diana Popescu, **Violeta Maria Dobre, „O stea pe bolta albastră"**, în ziarul „Viitorul Argeșului", nr. 321, 2 noiembrie 2007, p. 13.

Z 3, P 3

DOBRIN, Nicolae Gicu (1947-2007), fotbalist și antrenor. S-a sfârșit, în dimineața zilei de 26 octombrie 2007, talentatul fotbalist Nicolae Dobrin. A fost iubit enorm și a fost plâns de multe generații. Cu acest prilej, s-au făcut

nenumărate aprecieri cu privire la omul şi fotbalistul Gicu Dobrin şi la doamna Gica, soţia sa, care i-a fost mereu alături. Talent înnăscut, a debutat la 15 ani în meciul cu Ştiinţa Craiova. În 1966, a debutat în echipa naţională în meciul cu Germania. Stăpânea magistral pasa, driblingul şi fenta, avea o tehnică impecabilă, domina terenul din toate punctele de vedere, remarcându-se de la primele întâlniri ale formaţiei piteştene cu alte echipe. A fost o glorie a sportului românesc şi a avut o carieră fabuloasă. Omul, al cărui nume era pe buzele tuturor, era de o modestie rară şi de o bunătate ieşită din comun. El a marcat generaţii întregi, a jucat pentru public, să-l facă fericit. Din fotbal, Dobrin a făcut artă, a pus mult suflet în jocul său. Mulţi oameni mergeau la stadion numai pentru a-l vedea cum joacă, într-atât era de personal în jocul cu mingea. A pregătit mulţi tineri pentru fotbal. Din 1995 a fost cetăţean de onoare al oraşului Piteşti, a fost de trei ori declarat drept cel mai bun fotbalist român. Era numit „Prinţul din Trivale”. La catafalcul său, au venit oameni din toate colţurile ţării să-şi ia ultimul rămas bun. Impresionat de moartea neîntrecutului fotbalist, ca un omagiu adus marelui om de sport, Adrian Păunescu i-a dedicat acestuia un tulburător poem, din care cităm o strofă:

„Iluminat de driblingul din urmă
Dobrin, în tragic, driblingul din urmă.
Atâtea în acest final să spun
După un şir de faulturi mortale
Tăcere, se retrage cel mai bun,
Ne părăseşte Prinţul din Trivale!”.

Cimitirul militar

DOBRINESCU, Valeriu-Florin (1943-2003), profesor, doctor în istorie, cercetător, eseist şi publicist. S-a născut în comuna Ianca-Sat, judeţul Brăila. Studii: Liceul I. C. Brătianu din Piteşti, Facultatea de Istorie - Filosofie a Universităţii „Al. I. Cuza” din Iaşi, secţia istorie (1963-1968). A lucrat la Institutul de Istorie şi Arheologie „A. D. Xenopol” din Iaşi. Profesor la Facultatea de Litere şi Istorie din Craiova, director al Centrului pentru studiul relaţiilor internaţionale de pe lângă Universitatea din Craiova, profesor asociat la Universitatea „P. Andrei” din Iaşi, profesor la Universitatea din Piteşti între 1996-2003, redactor-şef al revistei «Rélations Internationales» din Craiova, membru al Comisiei pentru Istoria Relaţiilor Internaţionale din Milano şi al Asociaţiei Istoricilor Americani (1986-1990), consilier al Editurii Institutului European Iaşi

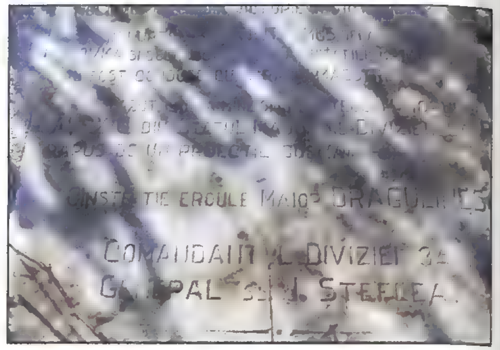

(din 1991), conducător de doctorat. A colaborat la reviste din Iaşi şi din ţară. Volume publicate: **Relaţii româno-engleze. 1914-1933** (1986), **România şi organizarea postbelică a lumii** (1988), **Nicolae Titulescu şi Marea Britanie** (1991), **Emigraţia română din lumea anglo-saxonă** (1993), **Basarabia în anii celui de-al Doilea Război Mondial** (1995), **România la Conferinţa de Pace. Paris: 1919-1920, 1946-1947** (1996), **The Diplomatic Struggle over Bassarabia** (1996), **România şi Ungaria de la Trianon la Paris** (1996). A obţinut premiul „Nicolae Iorga” al Academiei Române pe 1990 pentru lucrarea **Relaţii româno-engleze**. În septembrie 2003, a apărut volumul **Omagiul istoricului Valeriu Florin Dobrinescu**, 830 p., publicat de Muzeul Vrancei. În 28 decembrie 2003, Valeriu Florin Dobrinescu s-a mutat la cele veşnice. Slujba de înmormântare s-a oficiat la Biserica Sf. Andrei din Trivale. Au fost prezenţi reprezentanţi ai universităţilor din ţară, ai preşedinţiei, ai Parlamentului, ai Guvernului şi ai Academiei Române, ai marilor muzee şi ai arhivelor. Au participat studenţi şi ziarişti. În memoria istoricului Valeriu Florin Dobrinescu, a apărut volumul **Istorie şi societate** (I), 2005. La mormânt i-a fost aşezat monumentul funerar **Povara lumii,** realizat de sculptorul piteştean Marius Ivanovici.

Bibl.: Busuioc, **Scriitori**, pp. 159-160, Popa, **Valeriu Florin Dobrinescu. Paradigma**, p. 24.

DRĂGULINESCU, Alexandru (m. 1944), maior. A murit pe frontul de vest în luptele de la Hut-Timuș din Pontatovka și Dumitrovka.

Prezentăm următorul **Ordin de zi** din 24.VIII.1944, săpat în lespedea funerară:

„La postul de comandă al Batalionului II R.30 D. «Mușcel» a căzut maiorul Drăgulinescu Alexandru comandantul acestei unități.

Fire răsboinică și bravă, luptător neîntrecut, comandant ales și iubit și-a condus batalionul cu mult curaj și din victorie în victorie.

În luptele de la Hut-Timuș de la Slobozia-Pontatovka și de la Dumitrovka unitățile batalionului său au fost conduse cu o rară măiestrie.

A căzut lângă mine și în brațele maiorului Alexiu din Statul Major al Diviziei la P.C. răpus de un proiectil dușman.

Cinste ție eroule maior Drăgulinescu.
Comandantul Diviziei a III-a,
General I. Șteflea."

Z 1, P 3

DRĂGUȘANU, Eugeniu (1930-2005), inginer silvic. A fost angajat la Ministerul Justiției ca expert tehnic, specialitatea industrializarea lemnului. A deținut timp de peste treizeci de ani funcția de director al Liceului Industrial de Construcții Civile din Pitești. Este autorul **Monografiei satului Bădești: comuna Pietroșani - Argeș** /s. n./s. l./, 2002, 254 p.

Informații proprii.
Z 3, P 5

DRĂGUȘIN, Iuliana Margareta (1932-1998), educatoare. Fiica preotului Ioan și a Mariei Popescu din parohia Drăghicești, comuna Călinești, județul Argeș. A urmat cursurile școlii elementare în satul natal, apoi Liceul Pedagogic de Educatoare M. Teiuleanu din Pitești, pe care l-a absolvit în anul 1950. S-a căsătorit cu preotul Marin Drăgușin. Preoteasă care și-a înțeles chemarea, Margareta Dăgușin a inițiat și a susținut acțiunile filantropice ale parohiei, a adus bucurie și mângâiere în căminele de asistați sau ale copiilor orfani. A cântat, de cele mai multe ori solistă, în diferite coruri. Model pentru femeile din parohie, a fost prezentă permanent în corul Bisericii Sf. Ioan Botezătorul. A fost

o fire optimistă, veselă, radiind bună dispoziție și exuberanță. Prietenii, colegii și rudele o alintau cu apelativul „Bujorel". Mama distinsei, binecunoscutei și apreciatei artiste lirice Gabriela Drăgușin, solistă a Operei Române din București.

Informații proprii.
Z 3, P 1

DRĂGUȘIN, Valeriu (1942-2001), preot, profesor, scriitor. Fiu al preotului Nicolae Drăgușin și al Elenei născut în satul Drăgolești, comuna Cotmeana, județul Argeș. Bunicul dinspre tată, Gheorghe Drăgușin, a fost ctitorul bisericii din satul natal, biserica aflându-se și astăzi pe pământurile familiei Drăgușin. Valeriu Drăgușin - fratele mai mic al preoților Marin, parohul Bisericii Sf. Ioan Botezătorul din Pitești, și Constantin, preot și dirijor al Corului Patriarhiei Române și profesor la Conservatorul „George Enescu" din București - a absolvit Seminarul Teologic din Craiova, apoi Institutul Teologic din București și cursurile de doctorat în teologie. A predat în învățământul general muzica la Școala Generală din Munteni-Buzău, județul Ialomița, și limba latină la Liceul din Căzănești, timp în care a fost și colaborator la ziarul „Tribuna Ialomiței". În cei aproape trei ani cât a funcționat ca profesor de muzică, a creat un adevărat curent de simpatie pentru această disciplină: din Bărăgan, de la școala lui,

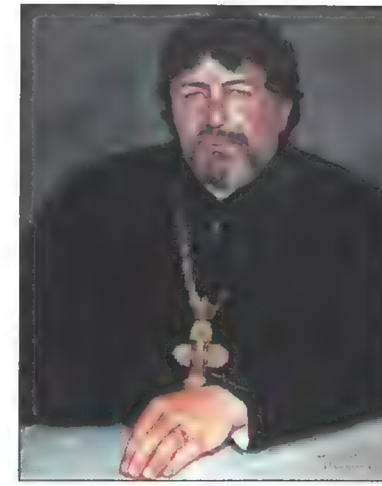

câțiva elevi ajung la licee de muzică din București. La școala din Munteni - Buzău a înființat cenaclul muzical „George Enescu". A dirijat corul de copii al școlii, a organizat și a participat la diferite concursuri, s-a ocupat și de regizarea unor spectacole cu teme istorice. Aceasta a fost prima sa experiență didactică, devenită pasiune, care îi va marca sensibilitatea, îi va spori generozitatea și dăruirea și îi va aduce satisfacții pe măsura râvnei, a acumulărilor și a investițiilor de cercetare pe care le-a făcut cu mult suflet.

Tablou de Vasile Tudor

În 1970, a fost hirotonit preot de către Prea Sfințitul Iosif Gafton al Râmnicului și Argeșului, pe seama parohiei Bradu de lângă Pitești. După 18 ani de activitate remarcabilă în sat - a construit casa parohială, a organizat și îngrijit cimitirul satului, a îngrijit cu devotament sufletele oamenilor - a fost numit protoiereu al Protopopiatului Pitești.

Între 1988 și 2001 a slujit ca preot paroh al Bisericii Sf. Treime și a avut în subordine Capela Cimitirului Sfântul Gheorghe din Pitești. Din anul 1991, a făcut parte din Catedra de Exegeza Noului Testament a Seminarului Teologic din Pitești. În 1995, a fost numit lector la Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității din orașul de pe Argeș, unde a predat cursul de Formare duhovnicească. Din 1990, a devenit redactor al rubricii **Morala creștină** în ziarul „Argeșul Liber". A colaborat și la ziarul „Curierul zilei". După înființarea postului local de televiziune Antena 1, în 1996, a fost redactor al emisiunii săptămânale **Lumină călăuzitoare**. A publicat articole și studii în „Cultura", „Lumină Lină", „Păstorul Ortodox" și în revista Facultății de Teologie din Pitești. Și-a susținut examenul de admisibilitate la doctorat, apoi a elaborat teza de doctorat cu titlul **Formare și trăire duhovnicească în lumina Sfintei Evangheliii după Matei**. S-a stins din viață pe 31 iulie 2001. La trecerea în neființă a părintelui Valeriu Drăgușin, ziarele piteștene titrau: **La înmormântarea preotului Drăgușin au plâns și pietrele, Ieri clopotele din Argeș au bătut a jale: Părintele Drăgușin s-a dus în Rai; 30 de preoți l-au condus, ieri, pe preotul Drăgușin pe ultimul drum; E trist Piteștiul fără Dumneavoastră, Părinte Drăgușin!** Volume publicate: **Marea vieții**, Iași, Editura Bucovina, 1999 și **Trepte spre cer**, Iași, Editura Universitas XXI, 2002.

Bibl.: Drăgușin, Marin, **Amintiri, reflecții**, pp. 178-188.

Z 1, P 3

DUMINICĂ, Aurel, actor. A fost actor la Secția de estradă a Teatrului Al. Davila din Pitești. Era un om citit, scria partiturile pentru această secție.

Informații de la actorul și scriitorul Ion Focșa.

Z 1, P 5

DUMITRESCU, Al. (1866-1931), profesoară. Timp de treizeci de ani, între 1901-1931, a funcționat ca profesoară la Școala Profesională M. Teiuleanu.

Z 1, P 3

DUMITRESCU, Alexandru (1875-1949), avocat.

DUMITRESCU, Costică I. Proprietar. Directorul Fabricii de tăbăcărie „Căprioara" din Găvana, înființată în 1904.

Monument funerar special, cavoul este amplasat în mijlocul unei piramide. Piramida este întreruptă de un *dromos* care merge către ușa cavoului. Pământul care alcătuiește piramida este încadrat de un zid de sprijin pe contur și muchiile sunt alcătuite din borduri puternice de beton tratate ca și bordura zidului de sprijin cu o profilatură care să le sublinieze rostul. De peste nivelul superior al piramidei se înalță partea superioară a cavoului ale cărui colțuri sunt tratate ca niște pile angajate. Acoperișul este alcătuit din trei nivele puțin înalte, supraetajate și în retragere. Retragerea datorită perspectivei sugerează ideea

de înălțare. Pictura interioară este realizată de Gheorghe Belizarie. Datorită unicității acestui obiectiv și datorită amplasării ca și capăt de perspectivă al aleii principale a Cimitirului Sf. Gheorghe este firesc ca el să fie introdus pe lista monumentelor istorice.

Informații proprii.

Comentariul monumentului funerar: arhitect Alexandru Mulțescu.

Z 3, P 2

DUMITRESCU, Nicolae G. (1857-1948), profesor, primar, senator. Cunoscut și sub numele de Nae Dumitrescu. S-a născut în Răceni-Mușcel, fiu al unor părinți înstăriți, cu titlul de postelnic, pe care l-a moștenit. A urmat școala primară în sat, liceul la „Matei Basarab" în București, cu studii de geografie la Sorbona. Coleg, la Paris, cu Dinu și Vintilă Brătianu, cu Simion Mehedinți. Timp de 45 de ani, a fost profesor de geografie la Liceul I. C. Brătianu din Pitești, fiind și director al acestui liceu. În vremea directoratului său, s-a ridicat impunătoarea clădire a

Liceului din strada Armand Călinescu. A fost primar al orașului Pitești (în 1907, 1911, 1918), senator, prezident al Băncii Românești din Pitești și al Societății Electrica Pitești, membru fondator al Ateneului Popular „Gh. Ionescu-Gion". A avut merite incontestabile în modernizarea orașului, în asfaltarea străzilor și a trotuarelor. Lui îi datorăm construirea și deschiderea, în 1914, a Teatrului din Pitești. În casele lui de pe Bulevardul Republicii, astăzi funcționează Centrul Județean al Creației Populare Pitești.

Bibl.: Dinu, **Figuri de dascăli**, pp. 34-36,
Cojocaru, **Un memorialist**, pp. 11-12.

Z 2, P 2

DUMITRESCU, Niță (1855-1922) Basorelieful de pe monumentul funerar este inspirat din art nouveau. În acesta, îngerul morții îi cuprinde pe cei doi soți, ale căror portrete apar în zona centrală a basoreliefului. Monumentul este

completat de două fotografii ceramice color. Stela propriu-zisă este din marmură albă. Alături se află înmormântată soţia sa, Maria (1860-1944).

Comentariul monumentului funerar: Alexandru Mulţescu.
Z 1, P 1

DUMITRESCU, Traian, fost medic-şef al oraşului Râmnicu Vâlcea.

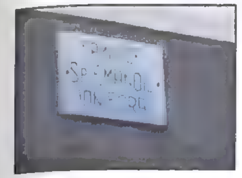
Z 1, P 1

DURAC, Ion (1954-1998), poet. În volumul omagial **Cenaclul literar Liviu Rebreanu** i se publică, postum, câteva poezii. Reţinem poezia **Ţărmul din sud**: „Celor plecaţi pe mare departe de patrie/Un cântec de naufragiu la ţărmul din sud/prin saloane se aude în fiecare noapte/prin saloane se aude în fiecare noapte/plâng mateloţii cu barba în pahare/Plâng de dor şi de singurătate.../Pe cheiuri pustii la ţărmul din sud/bărbaţii îşi caută o umbră".

Z 1, P 1

EMANOIL, Spiridon (1886-1961), avocat. În mai 1912, se înscrie ca avocat în Baroul Argeş. Avea cunoştinţe vaste, vorbea limbile greacă, franceză şi germană. A fost sfătuitorul lui Armand Călinescu şi a susţinut procesul împotriva statului român al Adelei Călinescu. A fost de două ori prefect de Argeş, de la 28 noiembrie 1937 la 10 februarie 1938 şi de la 30 mai 1940 la 10

iulie 1940. După al Doilea Război Mondial, dădea meditaţii şi consultaţii juridice pentru a supravieţui. Avocatul Spirică Emanoil, cum îi spuneau colegii, dădea şi lecţii de vioară. A fost arestat, judecat şi a avut domiciliu obligatoriu la Măcin, în Dobrogea, la carierele de piatră, unde se afla o parte din crema intelectualităţii româneşti şi foşti demnitari în 1953.

Informaţii de la Mariana Clemens, nepoată, stabilită în Germania şi de la av. dr. Titică Predescu.
Bibl.: Predescu, **Istoria Baroului**, p. 143.
www.prefecturaargeş.ro/prefecţi
Z 1, P 3

ENESCU, Elena (1899-1971) Născută în Munţii Apuseni, în comuna Bucium, jud. Alba. În 1918, s-a refugiat în Ungaria, la Debreţin. A fost mama profesorului piteştean de limba română, pasionat de arta dramatică, Constantin Haica.

Z 2, P 8

FLORESCU, Mucenic (1898-1977), preot-învăţător.

Z 1, P 3

FLORESCU, Petre (1873-1938), medic. Soţia sa, Ana, i-a vândut Mareşalului Ion Antonescu impunătorul imobil din Strada Republicii colţ cu Bd. Eroilor,. Acesta a transformat casa în garnizoană, care a fost bombardată în timpul bombardamentului asupra Piteştiului din 1944.

Z 2, P 3

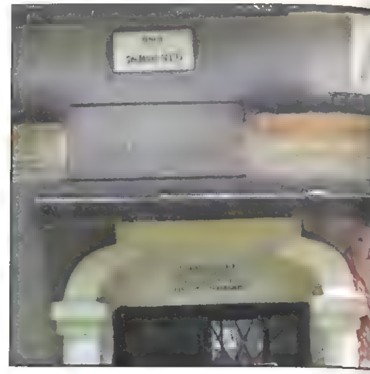

FLORIU, Gheorghe Decedat la bombardament în 6 mai 1944.

Z 1, P 3

FOSTIROPOL, Alexandru (1860-1940), avocat. S-a înscris în Baroul Argeş la 4 mai 1884. Primar al Piteştiului la 1917.

Predescu, **Istoria Baroului**, p. 142.
Z 1, P 3

FRATEA, Gheorghe (1915-1999), medic. În cavoul doctorului Fratea este înmormântat și fiul său, Liviu (1951-2003), care a fost medic chirurg la București. Un epitaf stă scris deasupra intrării în cavou: „Ce e dincolo de moarte/Și ce taine ea ascunde/Acum le cunosc pe toate/Dar nu pot a vă răspunde."

Informații proprii.
Z 1, P 2

FUCHS, Emma (1872-1911) Proprietarul Fuchs a construit o fabrică de bere în Trivale, cunoscută aproape în toată țara. În secolul al XX-lea, fabrica i-a aparținut lui Schwartz.

Z 1, P 5

FULGEANU, Constantin Ion (1933-2005), profesor. Născut la Pitești, în cartierul Găvana. A urmat cursurile Liceului I. C. Brătianu, pe care le-a absolvit

în anul 1952. A fost coleg de liceu cu viitorul om de știință și scriitor, Nicolae Leonăchescu. Licențiat al Universității din București, Facultatea de Filologie, în anul 1957. A frecventat cursurile facultății alături de Eugen Simion, Nichita Stănescu, Aurel Petrescu, Pavel Ruxăndoiu. Între 1958-1962 a fost director la Palatul Copiilor. A funcționat, în perioada 1962-1995, ca profesor de limba și literatura română la Liceul I. C. Brătianu. A fost șef de catedră. A înființat cabinetele de limba și literatura română și biblioteca acestora. A inițiat și a condus reviste literare și societăți literare (Societatea Junimea). A desfășurat o activitate însuflețită în cadrul Ligii Culturale pentru Unitatea Românilor de Pretutindeni, (al cărei președinte a fost profesorul Nicolae Spinei). Volume publicate: **Monografia Liceului „Nicolae Bălcescu" din**

Pitești 1866-1966-1991, ed. a II-a, Pitești, Ed. Tiparg, 1992, 140 p. + 16 f. il. (în colab.); **Oameni de seamă ai Argeșului. Nicolae Leonăchescu**, Editată de Societatea Culturală „Junimea" a Liceului „Nicolae Bălcescu", Pitești, 1992, 56 p. A scris și a publicat studii, eseuri, articole în presa locală și centrală, a pregătit generații de elevi, dintre care unii au devenit cunoscuți medici, oameni de afaceri, jurnaliști, oameni de televiziune. Avea în pregătire o carte despre profesorul Marin Manu Bădescu și intenționa să refacă Monografia Liceului. Multe pagini redactate au rămas în manuscris.

Informații de la Mihaela Fulgeanu-Matei, fiică.
Bibl.: Cristocea, **Argeș. Dicționar**, p.128.
Z 2, P 2

GAGIU, Constantin (1914-2000) și soția sa, **GAGIU, Angela** (1916-2004), comercianți. Făceau parte dintr-o clasă de oameni delicați. Constantin Gagiu a

fost epitrop la Biserica Sf. Vineri. Familie renumită și binecunoscută în Pitești, cu o clientelă numeroasă. Fiica lor, Liliana Gagiu, medic neurolog, este viceprimar al Municipiului Pitești.

Informații proprii.
Z 1, P 3

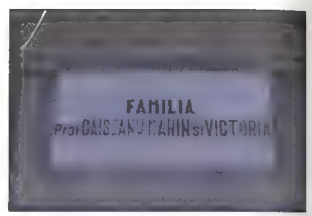
GANGL, Carol (1871-1935), meseriaș. În anul 1925, avea firma înregistrată de frânghier. În 1907, Carol Gangl solicită primarului acordarea

unui loc de veci în Cimitirul Sf. Gheorghe, parcela catolică, pentru înmormântarea fiului său în vârstă de nouă ani.

D. J. A. N. Argeș, Fond Primăria orașului Pitești, dos. 22/1907, f. 20.

GAVRILIU, Ion (1879-1942), profesor. Născut la Bârlad, unde a absolvit și liceul. Licențiat al Universității din Iași, Facultatea de Fizică și Chimie. A activat ca profesor suplinitor, apoi profesor titular de fizică și chimie de la Liceul teoretic din Brăila. În 1911, s-a transferat la Liceul I. C. Brătianu din Pitești și a funcționat ca profesor și director al liceului timp de un sfert de veac. În timpul directoratului său, a fost ridicată clădirea internatului școlii. Din amintirile foștilor săi elevi - ing. Ion Albulescu, dr. Aurel Breazu și prof. Dimitrie A. Nanu -, aflăm ca profesorul Ion Gavriliu a fost un adevărat părinte al școlarilor, un exemplu de muncă cinstită și de corectitudine.

Bibl.: Dinu, **Figuri de dascăli**, pp. 114-116.
Menționat în Registrul de înmormântări.

GĂISEANU, Marin (1912-2002), profesor. S-a născut în satul Ciocănăi, comuna Moșoaia, județul Argeș. Licențiat al Facultății de Litere și Filosofie din București, elev al lui C. Rădulescu-Motru, Mihail Dragomirescu, Tudor Vianu și Nicolae Bagdasar. A tradus din germană în română teza de doctorat a lui Panait Cerna, cu titlul **Lirica de idei**, publicată de Editura Univers în 1974. A mai publicat **Paul Verlaine - Poeme saturniene** și **Album zoologic**, Pitești, 2001. Se află înmormântat în cavoul familiei.

Bibl.: **Cenaclul Liviu Rebreanu**, p. 33.
Z 1, P 5

GĂLUȘCĂ, Gheorghe (1885-1976), farmacist. Născut în localitatea Mînjești, județul Vaslui. A urmat cursurile Facultății de Farmacie din București. S-a căsătorit cu Elena Orezeanu, fiica farmacistului Orezeanu din Pitești. Astfel, farmacia Orezeanu, a devenit Orezeanu-Gălușcă, și era situată în perimetrul Bisericii Sf. Gheorghe din Pitești. După naționalizarea din 1948, farmacistul Gălușcă a lucrat la Centrofarm până la pensionare.

Informații de la Gălușcă Gabriel, nepot.
Z 1, P 2

GĂLUȘCĂ, Sofia (1922-1995), farmacistă. Născută la Buzău. A absolvit Facultatea de Farmacie din București. A funcționat ca farmacistă în Slatina, apoi s-a stabilit în Pitești, unde a lucrat la farmacia Spitalului Militar. A fost nora farmacistului Gheorghe Gălușcă.

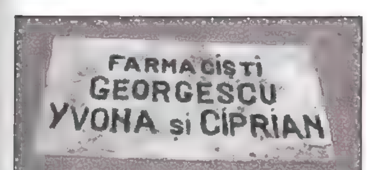
Informații de la Gălușcă Gabriel, fiu.
Z 1, P 2

GEBOIU, Pompiliu V. (1921-2004), plutonier. Născut în comuna Humele, județul Argeș. Școala primară în comuna natală. A făcut stagiul militar în anii 1942-1944; în acest timp a fost detașat pentru o lună în Germania la o specializare. A fost trimis pe front pentru șase luni cu Regimentul 1 Care de Luptă. Elev la Școala de Subofițeri Activi Cavalerie, pe care o părăsește fiind declarat inapt. Reangajat în trupele Ministerului de Interne între 1945 și 1954. La data trecerii în rezervă avea gradul de plutonier. Prin decretul nr. 373/28.II.1995 i s-a conferit Medalia Crucea Comemorativă a celui de-al Doilea Război Mondial 1941-1945, pentru serviciile militare aduse statului român în timpul celui de-al Doilea Război Mondial.

Informații de la Ioana Geboiu, soție.
Cimitirul veteranilor de război.

GEORGESCU, Ciprian (1919-2001), farmacist. S-a născut la București. Școala primară și liceul la Cernăuți. A fost întâi militar, vânător de munte, cu regimentul la Târgoviște, apoi deblocat pentru că avea rude (pe fratele său) în Australia. A participat și la cel de-al Doilea Război Mondial, inclusiv la luptele din Munții Tatra. După reocuparea Bucovinei, s-a refugiat în

ţară, unde a urmat cursuri universitare. Licenţiat al Universităţii Bucureşti, Facultatea de Farmacie. A lucrat la Spitalul din Drăgăşani şi apoi s-a stabilit la Piteşti, unde s-a căsătorit cu Yvona Dumitrescu, şi ea farmacistă. A funcţionat ca farmacist la Spitalul Brătianu, a fost inspector la Centrofarm. La pensionare a avut gradul de maior. Veteran de război. (Vezi capitolul **Aspecte ale plasticii unor monumente funerare**, fig. 16)

Informaţii de la Yvona Georgescu, soţie.
Z 1, P. 2

GEORGIAN, D. (1859-1941), preot. A slujit la Biserica Sf. Treime din Piteşti. A obţinut gradul de iconom stavrofor.

Informaţii proprii.
Z 1, P 3

GHEORGHE, Ion A încetat din viaţă în etate de 31 de ani. Monument funerar din piatră, cu ornamente deosebite, pe care apare inscripţia „1880 Piteşci", anul înfiinţării cimitirului.

Z 1, P 2

GHEORGHIU, Aritina (născută NICOLAU) (m. 1966), profesoară în Piteşti.
Z 1, P 1

GHEORGHIU, Gheorghe I., (m. 1958) profesor, director al Liceului Industrial de Băieţi.

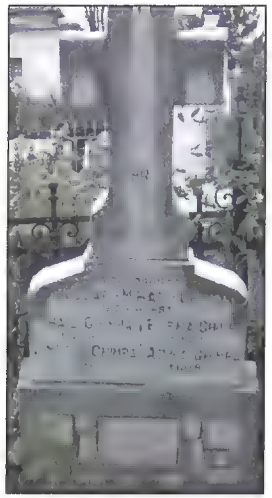
Edicului este format dintr-un soclu cu o jardinieră în consolă. Observăm o a doua zonă aşezată peste soclul pe care este montată placa de marmură cu portretele şi numele decedaţilor. Deasupra acesteia se află crucea aşezată pe un soclu având la dreapta şi la stânga două jardiniere nefuncţionale, din spatele cărora, pe două arce, se îndreaptă către cruce două ramuri de iederă. Crucea depăşeşte ca înălţime acest arc cu basorelief cu motive vegetale. Ansamblul este elegant, original.

Comentariul monumentului funerar: arhitect Alexandru Mulţescu.
Z 1, P 1

GHEORGHIU, Maria Gh. (m. 1931), profesoară la Liceul de Fete din Piteşti.

Z 1, P 1

GHIMPA, Dumitru I. (1865-1942), profesor. Era fiu de țărani din Optași, județul Olt. A urmat cursurile primare în satul natal. La liceul din Craiova a fost coleg cu Nicolae Titulescu. Prin concurs, a obținut o bursă și a urmat cursurile

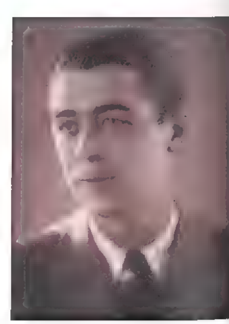

Facultății de Științe Fizico-Chimice de la Universitatea din București. A fost studentul preferat al profesorului doctor C. Istrate și s-a format în laboratorul acestuia, împreună cu vestitul profesor de mai târziu G. G. Longinescu. După susținerea licenței, a fost o vreme asistent al profesorului Negreanu. În 1901 obține, prin concurs, postul de profesor la Liceul I. C. Brătianu din Pitești, unde lucrează până la pensionare, în 1931, fiind și director în anii 1907-1911 și 1916-1920. A fost căsătorit cu o fiică a familiei Triandafil și este înmormântat în apropierea familiei. A înzestrat școala cu material didactic necesar și a susținut înființarea societății de gimnastică „Aquila". Membru fondator al Ateneului din Pitești, în cadrul căruia a ținut numeroase conferințe, una dintre acestea fiind **Din istoria diamantului**. Membru și președinte al Casei de Cultură a Profesorilor din Pitești. A scris o carte despre viața și activitatea profesorului doctor C. Istrati, rămasă în manuscris. A depus eforturi pentru înființarea Liceului de Fete din Pitești. Epitrop la Biserica Mavrodolu. Decorat cu ordinul „Coroana României în grad de ofițer". Blând și omenos, și-a iubit părintește elevii și profesia pe care a onorat-o cu demnitate. A murit la vârsta de 77 de ani, încununat de respectul întregului oraș. Soția sa, Elena Ghimpa, a fost membră a Societății Filantropice „Matroana", în 1914, care avea drept scop confecționarea de lenjerie pentru armată și înființarea unui spital pentru răniții din război.

Bibl.: Dinu, **Figuri de dascăli**, pp. 44-46.
Z 1, P 2

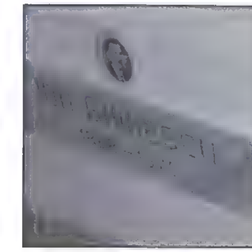
GHINESCU, Cornel I. (1916-1987), medic. Specializat în pneumoftiziologie. A înființat și a condus Spitalul TBC din Pitești. După ieșirea la pensie a devenit directorul Policlinicii Speciale. A primit gradul de medic emerit.

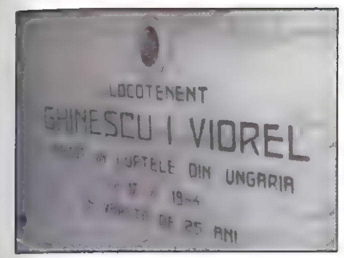
Informații de la Viorica Paula Băcanu, verișoară.
Z 2, P 2

GHINESCU, Ion D. (1888-1975), avocat, prefect. Înscris în Baroul de Argeș în noiembrie 1911. Prefect al județului Argeș între 15 noiembrie 1933 și 28 noiembrie 1937.

Informații de la Viorica Paula Băcanu, nepoată.
Bibl.: Predescu, **Istoria Baroului**, p. 143.
Z 2, P 2

GHINESCU, Viorel I. (1919-1944), locotenent. Este fratele medicului Cornel Ghinescu. A murit pe frontul din Cehoslovacia la 25 de ani. Era șeful batalionului care planta și desplanta mine. Fratele său, Cornel, l-a adus în cavoul familiei din Cimitirul Sf. Gheorghe din Pitești. Viorel I. Ghinescu, erou, se află, alături de alți eroi, trecut în Pomelnicul Bisericii Sf. Ioan Botezătorul.

Informații de la Viorica Paula Băcanu, verișoară.
Z 2, P 2

GHIȚESCU, Ludmila (1918-1991), profesoară, prozatoare, poetă. S-a născut în comuna Volintiri, județul Cetatea Albă, astăzi în Ucraina. Școala normală „Elena Doamna" din București, Institutul de Limba Rusă „Maxim Gorki", București. A activat ca educatoare, învățătoare, profesoară la mai multe școli din țară. S-a stabilit în Pitești în anul 1944, unde a funcționat ca profesoară de limba rusă la Liceul I. C. Brătianu. A fost inspector școlar la județul Argeș, în perioada 1949-1952. Membră fondatoare și președintă a

cenaclului literar „Liviu Rebreanu” din Pitești. Volume publicate - poezie: **Câmpii interioare** (1975), **Vifor albastru** (1972), **Între două dimineți** (1981), proză - **Enigma unui ametist** (1984). Membră titulară a Uniunii Scriitorilor din România. În anul 1943, a participat la Congresul scriitorilor de la Putna, continuând tradiția începută în 1871 de către Eminescu și Slavici. A obținut premiul revistei „Argeș” pentru poezie.

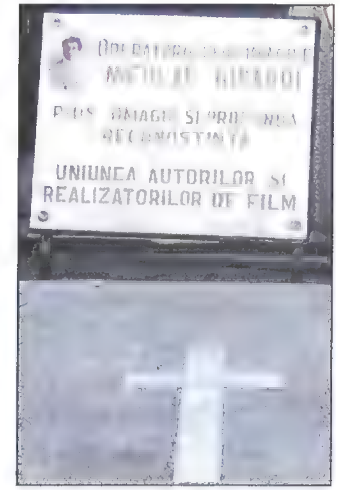
Informații de la Mihail Ghițescu, soț.
Z 2, P 6

GHIȚESCU, Matei (1854-1925), general.
Z 1, P 2

GIRARDI, Nicolae (1931-2000), operator de imagine. Părinții: mama Teodora și tatăl Virgiliu. S-a născut în comuna Mănăstirea, județul Ilfov. A făcut școala primară la Costești, județul Argeș, apoi a urmat cursurile Liceului Industrial din Pitești. În perioada 1950-1954 a fost student al Institutului de Artă Teatrală și Cinematografică București, Secția Operatorie. A colaborat cu regizorii Sergiu Nicolaescu, Gheorghe Vitanidis, Malvina Urșianu. A semnat imaginea de film la peste cincizeci de filme artistice. Era un bun specialist în filmarea scenelor de mase, de lupte cu soldați. A lucrat la Studioul Cinematografic Buftea, a fost șeful operatorilor de imagine. A semnat ca operator de imagine peliculele **Mircea** (1989), **Trenul de aur** (1987), **Fram** (1983), **Nea Mărin Miliardar** (1979), **Ultima noapte de dragoste** (1979), **Pentru patrie** (1977), film TV, **Cantemir** (1973), **Dragostea începe vineri** (1972), **Drum în penumbră** (1972), **Șeful sectorului suflete** (1967), **Cerul începe la etajul III** (1967), **Post restant**

(1961). Monumentul funerar al familiei Girardi este construit din piatră de Albești. În semn de omagiu, Uniunea Autorilor și Realizatorilor de Film din România a așezat pe cripta sa o placă comemorativă însoțită de fotografia lui Nicolae Girardi.

Informații de la Ioana Girardi, soră.
Z 1, P 5

GIUREA, Dan Emilian (1948-1999), ziarist, poet, cronicar de artă. S-a născut la Focșani, a urmat în orașul natal școala generală și liceul, iar Facultatea de Filologie la București, absolvită în 1971. Ziarist la câteva publicații, metodist la Casa Creației Populare Argeș, redactor la ziarul „Secera și ciocanul” Pitești, apoi redactor la revista „Argeș”. După 1990, a fost prezent permanent în presa cotidiană. A semnat cronici dramatice și plastice, a susținut rubrica „Jurnalul artelor” în revista „Argeș”. Rămân neuitate cronicile sale dramatice și portretele multor actori: Marta Savciuc, Cornel Poenaru, Angela Radoslavescu, Petre Dumitrescu, Nina Zăinescu, Sorin Zavulovici, Ileana Focșa, Luminița Borta, Ileana Zărnescu, Dem Niculescu și alții. La acestea se adaugă cronicile despre artiștii plastici Ioan Vrăneanțu, Radu Adrian, Traian Duță, Mircea Bârloiu. Prin grija soției sale, Victoria Giurea, s-a publicat la Editura Paralela 45, volumul postum **Călător printre literele tipărite**, cu o postfață de Sergiu I. Nicolaescu, care cuprinde secțiunile Reportaj, Arte, Originale. Își doarme somnul de veci în cavoul familiei din Cimitirul Sf. Gheorghe.

Bibl.: Rădulescu, **Carte de citire**, p. 372.
Z 2, P 4

GRIGORESCU, Alexandru, ofițer. A lucrat la Petrol și a fost corist la Casa de Cultură.
Z 2, P 1

GUȚĂ, Loredana (1972-2001), economist. Născută la Pitești, tatăl Alexandru, mama Gheorghița. A fost prima din cei patru copii ai familiei Guță. În clasele I-VIII, a fost elevă a Școlii generale nr. 5 din orașul natal. A urmat apoi cursurile Liceului Zinca Golescu, clasa chimie-biologie. A intenționat să urmeze Facultatea de Psihologie, dar s-a angajat ca funcționar administrativ. A urmat cursuri de stenodactilografie, a absolvit cursul de finanțe-bănci al Fundației „Școala Română de Afaceri”. Licențiată, în 1998, a Universității Constantin Brâncoveanu din Pitești, Secția Management-Marketing în afacerile economice. A lucrat ca economist la Camera de Comerț și Industrie Argeș.

La vârsta de 22 de ani este diagnosticată cu piatră la rinichi. Urmează tratament, a fost de mai multe ori internată în spital, s-a reușit eliberarea rinichiului stâng. Pentru rinichiul drept urma sa fie operată laparoscopic. Operația a fost un eșec, și la vâsta de 29 de ani Loredana a devenit amintire, lăsându-și familia și logodnicul îndurerați. Dispariția ei neașteptată i-a îndurerat profund pe părinți, colegi, rude, prieteni. Despre nereușita intervenție medicală, în cazul Loredanei Guță, s-a scris în ziarul „Gândul” din 1 noiembrie 2005 și cazul a fost prezentat de către mama decedatei într-o emisiune la o televiziune centrală.

Informații de la familie.
Z 2, P 6

HAGIULEA, Panait, consilier orășenesc. În 1843, îl găsim pe Panait Hagiulea ca membru al Consiliului orășenesc, semnând alături de alți membri ai Consiliului un „Jurnal încheiat de magistratul orașului Pitești privitor la încălcările hotarelor moșiei orașului și măsurile luate pentru înlăturarea acestora”, iar în 1857 semna „Jurnalul încheiat de Consiliul Municipal Pitești, privind oprirea vânzării produselor la speculă”.

Pitești. Mărturii, vol. I, doc. nr. 78, 130, pp. 110, 168.
Z 1, P 3

HARET, Felicia (1921-1997), farmacistă. A lucrat la Farmacia de la Gară și apoi la Centrofarm.

Informație de la Yvonna Georgescu
Z 1, P 2

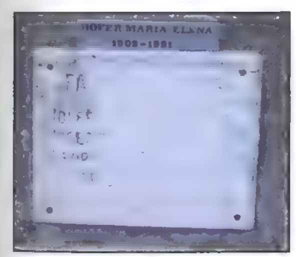
HARET, Ion (1912-1988), farmacist. Și-a desfășurat activitatea la farmacia din comuna Stâlpeni și la Ștefănești, județul Argeș. S-a pensionat de la farmacia din Ștefănești. A donat pentru Muzeul Farmaciei din Pitești două borcane pentru substanțe cu signatură albastră.

Informație de la Dorina Mureșan (născută Popescu).
Z 1, P 2

HERNEA, Sevastian (1837-1895), vicepreședinte al Societății Economice „Argeșul” Pitești, constituită la 23 aprilie 1879. Membru al Societății Cooperative a Meseriașilor din Pitești. Procesul-verbal al înființării acestei societăți a fost redactat la 17 august 1882, la Pitești, în localul Coculescu. Sevastian Hernea a fost și președintele Ligii Culturale, Secția Argeș, la 1892, în care calitate trimite la Sibiu, la gazeta „Tribuna” condusă la Slavici, un mesaj de solidaritate împotriva „barbariei agresorilor voștri” și amintește de lupta unor iluștri patrioți, între care dr. Ioan Rațiu, Cosma și alții.

Bibl.: **Pitești. Mărturii**, Indice, p. 436.
Z 1, P 2

HOFFER, Andreas (1873-1938), comerciant. În anul 1925 avea firmă înregistrată de mobilă.

Z 1, P 4

IATAN SCARLAT, Maria Mioara (1935-1990), actriță. A debutat pe scena teatrului piteștean în 1964, în spectacolul **Marele fluviu își adună apele** de Dan Tărchilă, în regia lui Constantin Dinischiotu. A fost o actriță complexă și profundă, a reușit să atragă atenția publicului grație talentului său actoricesc, farmecului și glasului încântător. Dintre cele peste douăzeci și cinci de roluri

interpretate, menționăm câteva: Clara din **Peripețiile lui Papkin** de Alexander Fredro, Blanche din **Canviota** de Eugene Labiche, Sonia din **Mitică Popescu** de Camil Petrescu, Colombina din **Mincinosul** de Carlo Goldoni, Zoe Trahanache din **O scrisoare pierdută** de Caragiale.

Bibl.: Tudor, **Istoria Teatrului**, pp. 52-53.
Z 1, P 2

ILIESCU-ZĂNOAGĂ, Ion (1895-1968), general de cavalerie. A luat parte la război pe frontul de est 1941-1944. Întrucât a fost comandant de mari unități, a fost considerat, ca și alții, criminal de război acuzat de crime săvârșite pe teritoriul Rusiei Sovietice, implicat și în acțiuni politice de rezistență anticomunistă, a fost condamnat la ani grei de temniță. Scriitorul Ioan Halmaghi în **Memoriile viitorului** îl prezintă pe deținutul politic Ion Iliescu-Zănoagă ca pe un caracter puternic, demn, cinstit cu el însuși și cu ceilalți, mare patriot. „Zănoagă era un temperament vioi, dublat de un luptător din rândurile prime ale bătăliilor. Fusese un mare campion al concursurilor hipice din România, și participase și la concursuri internaționale. Ne povestea cu pasiune și plăcere, scene dramatice din aceste concursuri, întreținând atenția tuturor încordată până la ultima secundă a povestirii. Un mare îndrăgostit de cavalerie, de cavaleria română. Fusese atașat Partidului Național Țărănesc afară, înainte de arestare. Zănoagă avea o ținută de general-comandant de oști, care știa să insufle curaj și încredere în acțiuni și plasa eroismul ca pe o virtute supremă, în existența umană, dar mai ales, în existența istorică a României, la ora aceea. Avea lacrimi în ochi când vorbea despre eroismul ostașului român de pe fronturile din Rusia."

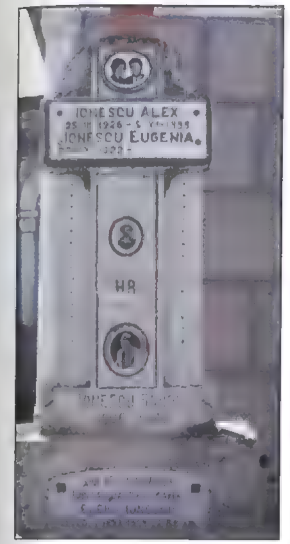

Bibl.: Halmaghi, Ioan, **Memoriile viitorului** (II)
Z 2, P 2

ION, Eugen (1938-1996), preot. A fost ghid la Mănăstirea Cozia, a slujit la Zorile, Costești, apoi la Biserica Mavrodolu din Pitești. A venit la Biserica Sf. Ioan Botezătorul la 1 decembrie 1981 și a slujit până la 18 ianuarie 1996, când a decedat. A locuit pe Strada Teilor. Soția sa, preoteasa Elena, a decedat la 28 iulie 1993.

Informații proprii.
Z 1, P 3

IONESCU, Alexandru (1926-1998), tehnician dentar.

Informații propii.
Z 1, P 3

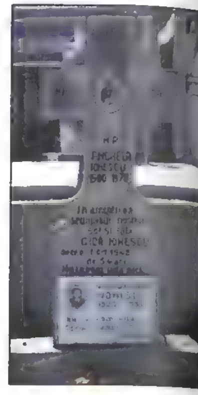
IONESCU, Anton (1941-2000), profesor. S-a născut în Drăgănești, județul Teleorman. Absolvent al Facultății de Chimie de la Universitatea din București, 1966. A fost lector titular la Catedra de Chimie-Fizică a Facultății de Științe din Pitești. Doctorand la Universitatea din București. Lector asociat (1974-1978) la Universitatea din Oran, Algeria. Volume publicate: **Analiză cantitativă.Volumetrie**, Pitești, 1981, **Analiză cantitativă.Gravimetrie**, Pitești, 1982, **Analiză calitativă**, Pitești, 1984, **Biochimie**, I,II, Pitești, 1992,1993.

Bibl.: **Medalioane**, p. 110.
Z 2, P 1

IONESCU, Constantin (1921-2001), coafor.

Informații proprii.
Z 1, P 3

IONESCU, Gheorghe (1923-1996), ceasornicar.

Informații proprii.
Z 1, P 3

IONESCU, Ioan Th. (1883-1938), avocat.

Z 2, P 1

IONESCU, Vasile (1908-1981), preot la Biserica Mavrodolu.

Informații proprii.
Z 1, P 1

IOV, Eufrosina, soția căpitanului **IOV**. Între anii 1923 și 1937, Eufrosina a fost soția căpitanului Iov, „cu care a trăit în cea mai deplină armonie", așa cum aflăm din inscripția de pe piatra funerară. Eufrosina se stinge din viață la 60 de ani. Binecunoscută figură a orașului, căpitanul Gheorghe Iov a deținut un atelier în care se confecționau brâie medicinale. Mașinile folosite la confecționarea lor erau invenția proprietarului. Pentru calitățile lor terapeutice brâiele erau răspândite în țările balcanice, dar și în Asia, Africa, America, de unde se primeau scrisori de mulțumire. Gheorghe Iov a fost autorul mai multor invenții brevetate de guvernul român și de unele guverne străine. Ca urmare a popularității și a celebrității sale, însuși autorul a creat, pe seama sa, și a făcut să circule în epocă diferite istorioare hazlii, devenind o legendă vie a orașului. Și astăzi mai sunt persoane ce își amintesc din anecdotele care circulau pe seama căpitanului Iov.

Informații proprii
Popa, Dicu, Voinescu, **Istoria municipiului**, p. 214
Z 2, P 6

ISTOC, Ermenegildo V. (1907-1993), profesor, italienist. A lucrat la Institutul Român din Italia (1934-1940), a fost profesor de limba italiană, limba germană și limba română la Liceul Militar Ștefan cel Mare din Cernăuți (1940-1942), profesor universitar doctor la Universitatea din Cernăuți (1942-1944), profesor la Liceul Comercial din Pitești (1944-1945), Liceul I. C. Brătianu din Pitești (1945-1947), Liceul Frații Buzești din Craiova (1947-1949). După Reforma învățământului din 1949 a fost obligat să lucreze la Bechet și, apoi, la Corabia, din cauză că a avut studii și activitate în Germania și Italia. Când a murit, profesorul Ermenegildo Istoc a fost adus de familie la Pitești și înmormântat în Cimitirul Sf. Gheorghe, lângă familia Martinescu.

Informații de la Virgiliu Martinescu.
Z 1, P 2.

KAGHEORGHIS, Nicola (1881-1944), sculptor. Foarte multe cruci și monumente funerare din Cimitirul Sf. Gheorghe poartă semnătura sculptorului N. Kagheorghis.

Informații proprii.
Z 2, P 1.

KELLER, Adolf Friederich (1820-1892). În anul 1860 construiește o fabrică de săpun și lumânări.

Bibl.: Voinescu, **Un secol**, p. 205.
Z 1, P 4

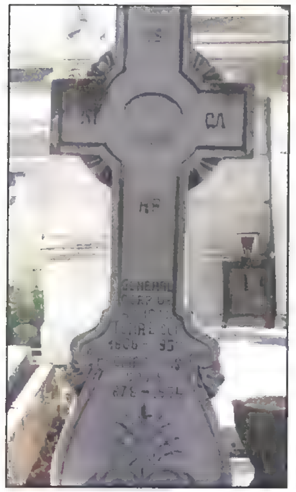
LĂCRIȚEANU, Constantin (m. 1999), preot. Până în 1948, a fost profesor de religie în Gorj și pe urmă a trecut la o parohie din același județ. După pensionare, s-a retras la Pitești, s-a îmbisericit la Sf. Ioan Botezătorul și a locuit în cartierul Trivale. Soția sa, Ana, a decedat pe 7 iulie 1996.

Informații proprii.
Z 3, P 3

LEHRER, Frantz M., consilier comunal. Fiul dogarului Mihail Lehrer. Ajunge proprietar de vii si face comerț en gros cu vinuri. La 28 noiembrie 1909, F. M. Lehrer, printr-o cerere adresată primarului, dorește să transporte „osămintele răposatelor mele rude, din fostul cimitir unde am cumpărat de veci trei locuri" în noul cimitir, unde vrea să aibă „tot trei locuri și anume no. 241, 242, 243, care le voi împrejmui cu grilaj".

Bibl.: **Pitești. Mărturii**, p. 294, doc. 275.
D. J. A. N. Argeș, Fond Primăria orașului Pitești, dosar 22/1909, fila 45.
Z 1, P 4

LIȘCU, Toma (1866-1958), general de corp de armată. Toma Lișcu a fost comandant al Corpului Grănicerilor în perioada 1918-1921 și cel care a realizat primul dispozitiv de pază al frontierei României Mari. S-a numărat printre participanții la festivitatea de inaugurare a „Porții Eroilor" din Trivale. La 24 iulie 2004, când s-au împlinit 140 de ani de existență instituțională a Poliției de Frontieră, a avut loc solemnitatea de dezvelire a bustului generalului Toma Lișcu din fața sediului Inspectoratului General al Poliției de Frontieră.

Bibl.: www.politiadefrontiera.ro
Z 2, P 1

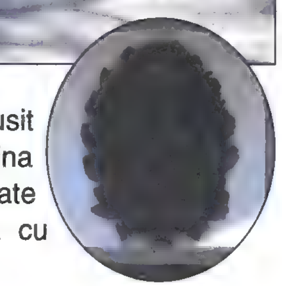
LUPESCU, Virgil V.-I. (1870-1948), profesor. S-a născut la Roșia de Secaș, jud. Alba. Școala primară în Roșia de Secaș, gimnaziul și liceul la Blaj. A absolvit Facultatea de Istorie și Latină la Universitatea din Iași. A suplinit la Iași, apoi, în 1895 vine la Pitești unde funcționează la Liceul I. C. Brătianu (1895-1935), Școala Normală de Băieți Al. Odobescu (1915-1916) și Liceul Comercial, unde a fost profesor și director. A avut doi copii: Lucia, născută în 1898 și căsătorită cu profesorul piteștean Ionel Gr. Rădulescu, și Eugen, născut în 1907, inginer silvic la Brașov. Profesorul Virgil Lupescu a fost autor de manuale școlare de istorie, între care: **Viața publică la romani. Manual pentru cl. VII secundară**, Tip. Mihail Lazăr Fiu, Pitești, 1910, 110 p, **Manual de antichități publice romane pentru cl. VII secundară**, Edit. Librăriei Alcalay & Co, București, 1915, 126 p., **Istoria patriei pentru clasa I comercială. Manual întocmit după ultimele date istorice**, ed.

A 2-a, Pitești, 1922, 163 p. + 1 f. pl. O altă lucrare importantă având caracter didactic este **Istoria patriei, adaptată pentru pregătirea examenelor de bacalaureat**, vol. I, 198 p., vol. II, 197 p., Librăria, Papetăria și Tip. „Aristica" P. Mitu, Pitești, 1928. Această lucrare a fost publicată în mai multe ediții.

Bibl.: Dinu, **Figuri de dascăli**, pp. 73-75.
Cristocea, **Argeș. Dicționar**, p. 160.
Z 1, P 2

MACARIE, Remus (1878-1925), lutier și profesor. S-a născut în Țifești, lângă orașul Panciu, jud. Vrancea. Dragostea pentru muzică și frumos a moștenit-o de la mama sa, Ruxandra. A fost al șaselea copil din cei opt ai familiei. Face școala în sat, în Tecuci și în Focșani. Licențiat al Universității din București, Facultatea de Științele Naturii. A fost numit în 1907 profesor la Liceul Ienăchiță Văcărescu din Târgoviște, de unde este transferat la Pitești în 1910. Zoltan Hegyas, în **Vioara și constructorii ei** (București, Editura Muzicală,/f.a./, p. 264), scria: „Macarie a fost unul dintre cei mai mari constructori români de instrumente, având un talent cu totul remarcabil". A învățat să construiască viori în 1908, în Italia, și la München, în Germania. O vioară a lui a fost mult apreciată de George Enescu și se află la Muzeul Enescu din Dorohoi, cu descrierea: **Remus Macarie, profesor Pitești.** Renumitul lutier a construit 76 viori, 4 viole și 4 violoncele. A funcționat la Liceul I. C. Brătianu din Pitești între anii 1910 și 1925. Scriitorul și publicistul Tudor Teodorescu-Braniște, în lucrarea autobiografică **Scara vieții** (București, Editura Eminescu, 1976, p. 34), în capitolul **În liceu,** afirma despre Remus Macarie că era „un foarte bun profesor de zoologie și botanică, adăuga la prelegerile din clasă plimbări prin lunca Argeșului ca să prindem gâze sau să culegem flori și plante pentru insectarul și pentru ierbarul pe care trebuia să-l aibă fiecare dintre noi. Era în același timp un iscusit fabricant de viori care, expuse sub numele lui în vitrina magazinului Jean Feder din București, erau foarte căutate de mulți violoniști din țară". În anul 1913, împreună cu

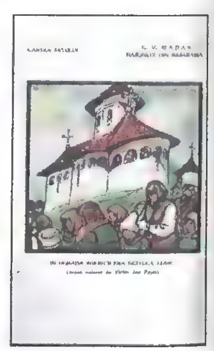
profesorul Constantin Albu, înființează un cvartet de coarde, prima formație instrumentală de muzică cultă din oraș. Cvartetul instrumental era compus din Remus Macarie, Constantin Albu, Gheorghe Nuțu, C. Stănescu-Delar. Pe cavoul din Cimitirul Sf. Gheorghe se află basorelieful lui Remus Macarie, însoțit de vioară, flacără și liră.

Bibl.: Dinu, **Figuri de dascăli**, pp. 99 - 102. Voinescu, **Un secol**, pp. 62 - 63.
Z 2, P 6

MADAN, Gheorghe Vasile (1872-1944), prozator, folclorist, jurnalist și actor. Născut în Trușeni, jud. Lăpușna (Basarabia). Face studii de Teologie la Chișinău până în 1891, când trece Prutul înot și se stabilește în țară. Îl cunoaște pe B. P. Hasdeu și intră în societatea „Milcov" a românilor basarabeni. La București urmează Conservatorul de Artă Dramatică, fiind vreme de doi ani actor la Teatrul Național din București. Se împrietenește cu

C. Dobrogeanu-Gherea și devine șef al restaurantului acestuia din Gara Ploiești. Împreună cu Șt. O. Iosif și Al. Antemireanu scoate revista „Floare albastră" (1898-1899), unde publică traduceri din Dostoievski, Herder, Belinski, Lermontov, Shakespeare. A fost redactor la „Epoca literară". După plecarea lui Caragiale, a condus (1908-1912) prima trupă de teatru românesc în Basarabia, a fost consilier comunal al Chișinăului din 1938. A revenit în țară în anii războiului. S-a stins din viață la Pitești și a fost înhumat în Cimitirul Sf. Gheorghe. Numele său figurează în Registrul de decese pe anii 1931-1980, la nr. de ordine 25 668. Îndemnat de Gherea, a publicat culegerea de poezii populare **Suspine** cu material cules din Trușeni și din localități învecinate. Cartea a fost prefațată de G. Coșbuc. A publicat studii privitoare la unele obiceiuri din Basarabia (despre naștere și botez, nuntă, înmormântare) și volumele de proză memorialistică **Răsunete din Basarabia** (1935) și **De la noi din Basarabia** (1938), care i-au adus faima de Creangă al Basarabiei. Istoricul literar basarabean Mihai Cimpoi îl consideră pe Vasile Madan prozator din familia artistică a lui Creangă, cu elemente care amintesc de Panait Istrati și Maxim Gorki. „Un povestitor de factură populară așezat la vorbă și pornit pe vervă, expunând întâmplarea cu jovialitate

și o anumită culoare, angajând ascultătorul într-un discurs pe care-l presoară - crengian - cu vorbe de duh".

Mormântul lui Gheorghe V. Madan a fost îngrădit și i s-a pus cruce din piatră cu o fotografie prin grija preotului Marin Drăgușin, parohul Bisericii Sf. Ioan Botezătorul și a epitropului basarabean Mihail Vladimir Tanov.

Bibl.: Cimpoi, **O istorie deschisă**, pp. 109-111.
Datcu, **Un Creangă basarabean**, pp. 151-158.
Dicționar general, **L-O**, pp. 170-171.
Z 2, P 1

MAMULEA, Spirea N. Antreprenor și proprietar al unui hotel care a funcționat începând din 1867.

Pitești. Mărturii, vol. I, doc. 159, p. 192
Z 1, P 3

MÂNDRU, Vasile (1870-1949), profesor. Profesorul Vasile Mândru a condus Societatea de Gimnastică „Aquila", înființată la 11 septembrie 1900. Această societate folosea pentru antrenamente sala de gimnastică a Liceului I. C. Brătianu, unde era profesor Vasile Mândru.

Bibl.: Popa, Dicu, Voinescu, **Istoria municipiului**, pp. 207-208.
Z 1, P 3

MANOFESCU, Florea Gh. (1902-1979), colonel medic. S-a născut în orașul Târgu-Jiu, județul Gorj, din părinți muncitori. A urmat cursurile școlii primare și ale Liceului Tudor Vladimirescu din Târgu-Jiu, pe care l-a absolvit în 1922. În timpul ocupației germane din 1916-1917, a lucrat ca muncitor la CFR Târgu-Jiu. După absolvirea liceului, a urmat cursurile Facultății de Medicină din București. A obținut diploma de doctor în medicină și chirurgie, cu teza **Despre loviri și răniri din punct de vedere medico-legal (studiu statistic)**, în 1928. După terminarea facultății a lucrat la diferite unități, fiind transferat din

garnizoană în garnizoană în interes de serviciu. A primit, în 1936, medalia „Victoria" pentru activitatea de cercetaș în gara Târgu-Jiu, în timpul primului război mondial. În perioada 1937-1941, a funcționat ca medic militar în garnizoanele Pitești, Râmnicu - Sărat, Craiova. A fost trimis pe frontul de răsărit cu Regimentul 14 Artilerie până la Stalingrad. Medic miliar la Spitalul Militar din Pitești și din Craiova și în alte obiective militare. După 1944, a obținut gradele de maior, locotenent colonel și colonel. În ultimii ani de activitate a fost șeful Catedrei Militare la Institutul de Medicină din Iași. A fost distins cu „Medalia Jubiliară" 10 ani de la înființarea primelor unități ale armatei populare române, medalia „Eliberarea de sub jugul fascist" în anul 1954. A fost citat pe Ordin de Zi pe Corpul de Tancuri Pitești, unde a făcut serviciul, pentru activitatea de medic. S-a pensionat în 1953.

Informații de la Mihai Manofescu, fiu.
Z 1, P 2

MARGINE, Ion (1915-2004), colonel, veteran de război.

Cimitirul veteranilor de război

MARINESCU, Constantin (1906-1975), colonel.

Z 1, P 2

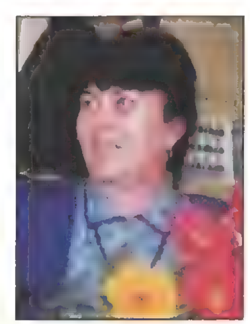
MARINESCU, Gogu (m. 1977), preot. A slujit în perioada 1940-1977 la Bisericile Maica Precistă și Sf. Ilie din Pitești.

Informații proprii.
Z 2, P 3

MARINESCU, Jacqueline (1939-2001), arhitect. S-a născut în Câmpina, județul Prahova. Mama Tinca Ion, tatăl Jacques Lespy, de origine franceză.

Jacqueline Lespy a urmat cursurile de zi ale liceului din orașul Slănic Prahova, pe care l-a absolvit în anul 1958. În același an a fost admisă la Școala Tehnică de Arhitectură din București, pe care o termină în anul 1961. A fost repartizată la Galați, unde a lucrat din 1961 până în 1963, la Institutul de Proiectări (D. S. A. P. C. Galați). Pe 15 septembrie 1962, s-a căsătorit cu Jean Marinescu, coleg de școală tehnică. Au un băiat, Alin Florin Marinescu. În anul 1963 a fost admisă la examen la Institutul de Arhitectură „Ion Mincu" București, pe care îl termină în anul 1969, la atelierul profesorului arhitect Ascanio Damian, la vremea aceea rectorul Institutului de Arhitectură. A fost repartizată, la cerere, la Institutul de Proiectare Pitești, unde a lucrat împreună cu soțul său până în anul 2001. Lucrări proiectate și care s-au executat sub șefia de proiect a arhitectei Jacqueline Marinescu, în perioada 1970-1989: blocuri de locuințe în orașele Curtea de Argeș, Mioveni, Câmpulung-Mușcel, Pitești, magazin de prezentare și depozit mobilă Câmpulung-Mușcel, studii pentru o colonie de locuințe în localitatea Mioveni (pentru specialiștii străini care lucrau la Uzina de Autoturisme Pitești). A lucrat, în colaborare cu soțul ei la realizarea proiectului pentru Hotelul Turistic Câmpulung, la proiectul de locuințe str. 1 Mai (actualmente I. C. Brătianu) Pitești. După 1989 a întocmit o serie de proiecte pentru societăți particulare, și anume: clădire de birouri de pe bulevardul Eroilor în Pitești, clădire de birouri la

intersecția străzii Doaga cu strada Teilor, construcție de locuit P+1 în Pădurea Băneasa București. S-a stins din viață, răpusă de leucemie, la 62 de ani. Crucea de la mormânt, unică prin sugestia de lumină și întuneric a marmurei albe și negre, a fost executată pe baza unui desen al arhitectei după moartea mamei ei.

Informații de la Jean Marinescu, soț.
Z 1, P 1

MARTINESCU, Gheorghe P. (Georgică) (1910-1944), proprietar și director al cotidianului piteștean „Presa", în perioada 1939-1944. S-a născut la Pitești, într-o familie de mari comercianți, pe care i-a moștenit, preluând de la tatăl său, Petre Martinescu, o cafenea, un hotel, un depozit de vinuri, două case pe strada Industriei (în spatele Prefecturii de astăzi, aflate pe locul pieței vechi). Cotidianul piteștean „Presa" a apărut în anul 1927, sub conducerea directorului și proprietarului Vlad Furtună (pseudonimul gazetarului Romulus Ionescu, colaborator la binecunoscutele publicații ale vremii „Curentul", „Dimineața" și „Universul"). În anul 1939, Vlad Furtună a renunțat la conducerea ziarului în favoarea lui Gheorghe Martinescu, care va tipări ziarul la Tipografia „Liga Poporului" din Pitești a lui I. Iotta și, apoi, la Tipografia „Traian Novacovici". Printre colaboratorii ziarului erau renumiții și valoroșii profesori piteșteni Steriopol, Keresteney, Istoc, farmacistul Nicolae Bobancu și soția sa, institutoarea Tatiana Bobancu. În cadrul ziarului „Presa" a apărut și cenaclul literar al orașului. Gheorghe P. Martinescu a fost mare comerciant și membru de frunte al Camerei de Comerț și Industrie. La bombardamentul din 6 mai 1944 asupra Piteștiului, Georgică Martinescu a murit în curtea Diviziei (aflată pe Bulevardul Republicii, unde astăzi este o grădiniță), iar numele său este inscripționat pe monumentul eroilor din spatele Cercului Militar. Erou, consemnat în **Cartea eroilor**.

Z 1, P 2

MARTINESCU, Iosefina Bernadetta Gh. (1913-1976), proprietară și directoare a ziarului „Presa", în perioada 1944-1946, preluat după decesul

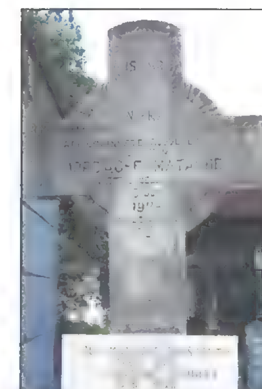
soțului său, Gheorghe Martinescu. În 1946 ziarul a fost desființat și interzis, iar bunurile acesteia au fost rechiziționate.

Z 1, P 2

MARTINESCU, Ștefan P. (1898-1964) Magistrat, avocat și judecător în Constanța, București și Pitești. Înscris în Baroul Argeș. A fost primar al orașului Pitești, în anii 1920, 1926, 1927 și 1928. În această calitate a participat, alături de alte personalități ale orașului, la solemnitatea de inaugurare a monumentului „Porții Eroilor" din Trivale, care a avut loc în 26 septembrie 1926. A deținut funcția de președinte al Curții de Conturi a României, a fost membru al Guvernului în perioada 1942-1946 (când Curtea de Conturi a fost desființată), după care i s-a interzis activitatea juridică, fiind obligat să lucreze ca muncitor necalificat la o Întreprindere de Legume și Fructe din București, unde confecționa lădițe.

Informații de la Virgiliu Martinescu.
Z 1, P 2

MATACHE, Iordache (1858-1935), căpitan, compozitor și dirijor. A fost o figură bine cunoscută în Pitești în primele trei decenii ale secolului al XX-lea. A fost șeful muzicii militare la Regimentul de Infanterie 4 Argeș. Muzica militară condusă de Iordache Matache cânta în Grădina publică și la serbările oficiale. A compus valsuri - „Floarea primăverii", „Visurile mele", „Aurora", „Ilca vals", marșuri, a adaptat pentru fanfară melodii populare românești. A dirijat corul „Liedertafel Lyra", desprins din renumitul cor Liedertafel. A locuit și

s-a stins din viața în casa cu cerdac, nr. 22, pe Strada Cazărmii (astăzi Strada Dumbravei).

Fotografiile de la Marilena Cârciumaru, nepoată.
Bibl.: Voinescu, **Un secol**, pp. 18, 206-207.
Z 2, P 1

MATERNA, Oscar (1902-1966), locotenent colonel. S-a născut în Pitești în 1902, fiu al lui Rudolf Materna (1869-1932) și nepot al lui Iosef Materna (1839-1904). Iosef Materna, pictor decorator, a fost chemat din Boemia în România pentru realizarea unor picturi murale și decorative și s-a stabilit în Pitești. Fiul său, Rudolf, îi continuă activitatea de pictor decorator cu mare pasiune. Se căsătorește la Pitești și are doi copii, Ștefania și Oscar. Acesta a fost elev la Pitești, la Liceul I. C. Brătianu, a urmat Școala Militară de Infanterie la București și Sibiu. A avansat până la gradul de locotenent colonel. Câteva luni (august 1944-martie 1945) a fost prizonier la sovietici, a venit în țară în calitate de comandant de batalion în cadrul Diviziei Horia, Cloșca și Crișan. În 1947, a fost trecut în rezervă și a ocupat funcții modeste în Pitești. În 1952, a fost arestat și condamnat politic la șapte ani de închisoare. Eliberat din închisoare în 1965, moare în 1966. Pe placa comemorativă din cimitir este trecută întreaga familie Materna.

Bibl.: Dinu, **Oameni de seamă**, pp. 51-52.
Z 1, P 5

MERA, Nicolae (1920-1973), regizor tehnic la Teatrul Al. Davila din Pitești.
Z 1, P 1

MIHAILOVICI, Rouă-de-Deal M. (1895-1987), medic. Doctor în medicină legală. S-a născut la Orhei, în Basarabia. A lucrat în cadrul Spitalului Județean Argeș. A activat până în ultimul an de viață. Specialitatea sa îl obliga să ia hotărâri bine echilibrate și nu admitea nici o imixtiune în deciziile luate. Era cunoscut ca un foarte bun specialist în lumea medicală, corect și intransigent. A fost o personalitate de seamă a medicinii argeșene.

Informații de la dr. Zicu Ionescu.
Z 1, P 2

MIHALAȘCU, Dumitru (1908-1984), profesor. Născut în comuna Glodeanu-Cârligu, județul Buzău. Școala primară în satul natal, liceul la Buzău, Facultatea de Matematică la Universitatea București. Profesor suplinitor în București. După căsătoria cu Cornelia Mihalașcu din județul Argeș, a fost transferat la Liceul I. C. Brătianu din Pitești, unde a activat ca profesor de matematică până la pensionare, în anul 1970. Responsabil al cercului de matematică pe oraș. Renumiții profesori de matematică piteșteni Dumitru Mihalașcu și Emil Morțun au format multe generații de absolvenți bine pregătiți, recunoscuți, câștigători ai concursurilor și olimpiadelor naționale și internaționale. În anul 1964, Facultatea de Matematică din București a trimis o scrisoare de felicitare Liceului piteștean, în care se spunea: „Conducerea Facultății vă exprimă pe această cale călduroase felicitări pentru rezultatele obținute în pregătirea matematică a absolvenților dvs. În fiecare an avem plăcutul prilej de a verifica această pregătire prin candidații la examenul de admitere veniți de la Școala dvs., examen la care ei realizează rezultate remarcabile, pe care le confirmă apoi ca studenți". Foștii săi elevi au devenit personalități ale vieții culturale, științifice, medicale românești: prof. univ. dr. docent Marius Iosifescu, prof. univ. dr. ing. Nicolae Leonăchescu, prof. univ. dr. ing. Vitalie Pietraru, locotenent-colonel conf. dr. ing. Șerb Gabriel, matematician Șerban Stratilă, arhitect Viorel Mahu, dr. Ion Corini, fost șef al secției chirurgie a Spitalului Militar din Pitești, dr. Cinel Mărtoiu, regizor Miruna Ionescu. Pentru rezultatele remarcabile obținute a primit titlul de profesor emerit în anul 1966.

Bibl.: Dinu, **Figuri de dascăli**, pp. 236 - 237.
Z 2, P 8

MIHĂILEANU, Mihail (1878-1950), profesor. Licențiat în drept, litere și filosofie, cu specializare în limba și literatura latină, Universitatea din București. Profesor de latină la liceul din Roman; timp de 36 de ani (1902-1938) a predat la Liceul I. C. Brătianu din Pitești. Traduceri și studii din Tacit, membru în comitetul de redacție al revistei „Ausonia" în care publică studii și articole despre autori latini. Lucrări publicate: **Mica pravilă** (1924), **Drumuri spre fericire** (1927). Dan Simonescu, în revista „Junimea", nr. 22-23, 1978, a prezentat personalitatea și activitatea scriitoricească a lui Mihail Mihăileanu. Cu toate că, în mod obișnuit, în **Registrele de înmormântări**, la rubrica „Numele și prenumele decedatului", nu este menționată și profesia, la Mihail

Mihăileanu a fost scris „profesor pensionar", ca dovadă a prestigiului de care se bucura acesta în oraș.

Bibl.: Dinu, **Figuri de dascăli**, pp. 105 - 108.
Nr. loc după plan 1090

MIHĂILESCU, Ioan (1911-1982), preot. A fost preot în comuna Scundu Drăgășani, județul Vâlcea. Acuzat că ar fi fost legionar, a fost închis după 1944. Era un om jovial, glumeț, cu o inteligență ascuțită. În propria casă, a zidit un perete după care și-a ascuns cărțile din bibliotecă, semnate de autori interziși la acea vreme. După ce a ieșit din închisoare, cuscrul său, Constantin Dragnea, l-a încadrat la Dumbrăvești, comuna Drăganu, ca preot. A fost iubit și ajutat de enoriași. A renovat biserica din sat.

Informații proprii.
Z 3, P 3

MIHĂILESCU, Mircea (1934-1994), inginer, fiul preotului Ioan Mihăilescu.

Informații proprii.
Z 3, P 3.

MOICEANU, C. C. (1947-1966), student. Slujba de înmormântare a studentului Moiceanu s-a ținut la Biserica Sf. Ioan Botezătorul. La insistențele familiei și ale preotului paroh de atunci, Ștefan M. Udrescu, cuvântul de despărțire a fost rostit, cu emoție, de către tânărul preot Marin Drăgușin, stabilit de curînd la Pitești.

Informații proprii.
Z 2, P 7

MOISE, Ion (1928-2007) profesor. Născut în comuna Corbi, județul Argeș. Student al Facultății de Filologie, Universitatea București (1948-1949) și al Universității A. Jdanov din Leningrad. La această universitate studiau, pe lângă tineri sovietici și tineri bursieri ai statelor socialiste din estul Europei. În 1971 obține titlul de doctor cu teza **Evoluția negației în limba rusă**. Profesor la Liceul Zinca Golescu din Pitești (1958-1962). Din 1962 a fost cadru

didactic la Institutul Pedagogic din Pitești, ulterior la Universitatea din Pitești, unde a urcat toate treptele, până la gradul de profesor. A fost șef al Catedrei de Limba și Literatura Română și Limbi Străine, în care calitate i-a sprijinit pe colegii mai tineri și a impulsionat activitatea de cercetare științifică. Dintre volume publicate amintim: **Toponimie și istorie argeșeană**, Pitești, 1992, **Studii de onomastică**, Pitești, 1994, **Studii de lingvistică românească**, 1994, **Localitățile județului Argeș. Studiu etimologic și istoric**, Pitești, 2000. Profesorul universitar doctor Constantin Țibrian, fost student al profesorului Moise, spune că „a fost un mare profesor, unul dintre primii mari profesori ai Universității noastre, unul dintre cei mai iubiți și apreciați profesori de către zecile de genrații de studenți, colegi și prieteni".

Bibl.: **Medalioane**, p. 137,
Țibrian, **Ion Moise**, în „Buletin", p. 52.
Cimitir extindere, G.

MORARU, Traian Gh. (1916-1942), locotenent. Erou mort în luptele de la Bogdanovca, Crimeea, la 12 martie 1942. A fost decorat cu Coroana României cu panglică de Virtute Militară.

Z 2, P 6

MORȚUN, Emil (1907-1977), profesor. Născut la Bacău, unde a urmat școala primară și gimnaziul. Licențiat al Universității din București, Facultatea de Matematică, unde a avut profesori pe Gheorghe Țițeica, Pompei, Davidoglu. Între anii 1929 și 1930 a absolvit seminarul pedagogic universitar. Profesor de matematică la Târgu-Jiu, Câmpulung-Mușcel, apoi la Pitești, la Liceul I. C. Brătianu, până în 1963, când a fost încadrat ca lector și apoi conferențiar la Institutul Pedagogic din Pitești până în 1969. Profesor emerit din 1951. A făcut parte din comitetul de redacție al revistei „Gazeta matematică"; a redactat un curs de algebră pentru anul al II-lea de învățământ superior. Despre personalitatea profesorului Emil Morțun, profesorul și inspectorul Gheorghe Oprescu declara: „profesorul Emil Morțun dispunea de calități deosebite și de un volum impresionant de cunoștințe din domeniul matematicii. Prin

personalitatea sa, a contribuit foarte mult la ridicarea și păstrarea prestigiului liceului Nicolae Bălcescu din Pitești. Ca profesor de matematică, avea deosebită plăcere de a sta în mijlocul elevilor, să lucreze cu ei probleme, pornind întotdeauna de la cele mai simple și terminând cu cele mai complexe.... Așa se explică că el, mai niciodată, n-a avut corigenți și repetenți la obiectul său... Profesorul Emil Morțun a reușit să trezească în sufletul multor elevi, dragostea față de obiectul matematică, chiar și acelora care și-au ales în viață meseria de medic, actor, profesor de filologie, farmacist...". Cripta familiei Morțun se află în partea centrala a Cimitirului, și, alături de profesorul emerit Emil Morțun, se afla soția sa, profesoara Maria Morțun, decedată în 1993.

Bibl.: Dinu, **Figuri de dascăli**, pp. 227 - 229.

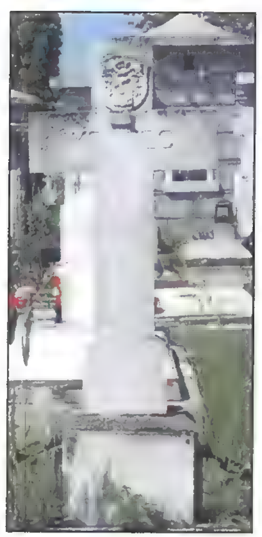
Z 1, P 2

MOȚESCU, Florian (m. 1985), preot. Născut în comuna Tâmpeni, județul Olt. S-a îmbisericit la Biserica Sf. Ioan din Pitești. A locuit pe Strada Victoriei.

Z 1, P 4

MRAŽEK, Hugo (1870-1944), proprietar de moară. Moara situată în Târgul din Vale și înființată în anul 1908 a fost proprietatea lui Hugo Mražek. A fost președinte al comitetului școlar al Liceului Comercial de Băieți din Pitești, calitate în care semnează procesul verbal de înființare a unei noi clase și rectificarea bugetului respectivului liceu. Pe cruce scrie Hugo Mražek și soția Ecaterina Mražek, Grigore Coandă, Lilly Coandă. Profesorul Grigore Coandă s-a oferit a predea gratuit în anul școlar 1915-1916, la noua Școală Normală înființată în Pitești. Placa de marmură de pe soclu indică numele câtorva persoane din familie.

La 22 mai 1909, Hugo Mražek face o petiție către Primarul Urbei Pitești, în care cere o autorizație „spre a face o groapă zidită pentru înmormântarea fiului meu la locul ce am la cimitirul catolic, precum și de a face împrejmuirea locului".

Bibl.: Popa, Dicu, Voinescu, **Istoria municipiului**, p. 156.

Z 1, P 3

MUȘETESCU, Corneliu Eugeniu (1942-2003), magistrat, avocat. A fost unul dintre cei mai valoroși și apreciați avocați argeșeni. Corneliu Mușetescu s-a născut în București. Școala generală și liceul le-a absolvit la Pitești, unde îi era stabilită familia. A urmat cursurile Facultății de Științe Juridice din Universitatea București, promoția 1966. A fost încadrat judecător stagiar la tribunal fostului Raion Costești. În 1968, în urma reformei administrative, se reînființează județul Argeș, iar magistratul Corneliu Mușetescu a fost transferat la Judecătoria Pitești. În 1977, a fost numit judecător la Tribunalul Județean Argeș. Începând cu 1985, a fost numit vicepreședinte al Judecătoriei, funcție în care a activat până la începutul lunii februarie 1990, când a fost transferat din nou la Tribunalul Argeș. După un an, părăsește magistratura la cerere. A lucrat ca jurisconsult la Transloc, apoi consilier juridic la Liga Întreprinzătorilor Particulari din Argeș. În 1994, a solicitat intrarea în Baroul Argeș. În scurt timp, devine unul dintre cei mai străluciți avocați ai Baroului Argeș. Și-a desfășurat activitatea mai ales în domeniul dreptului penal. A îndrumat și a format câteva generații de avocați stagiari.

Informații de la Doina Mușetescu, soție.
Bibl.: Ziarul „Argeșul", 9-10 august 2003.
Z 1, P 3

NAE, Corneliu (1925-2000), medic. S-a născut în comuna Budișteni, jud. Argeș. Părinții Eleonora și Marin Nae erau învățători, oameni stimați și respectați, cu credință în Dumnezeu, care timp de patruzeci de ani de activitate au insuflat generațiilor de elevi dragostea de carte, de limba română, de istoria neamului. Școala primară a absolvit-o în Călinești, Liceul Militar Mănăstirea Dealu din Târgoviște (1937-1945), licențiat al Facultății de Medicină Generală București (1945-1951).

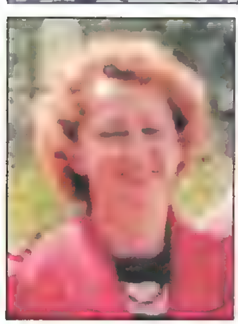

Doctor în științe medicale. Specialist cardiolog. A funcționat la spitalele din Pucioasa, Sinaia. Din 1965, a lucrat ca medic primar cardiolog în Pitești, unde a organizat serviciul de cardiologie din cadrul Policlinicii Județene. A condus rețeaua de cardiologie din județ. Între 1973 și 1993, a fost șeful secției de cardiologie a Spitalului Județean. Profesor la Școala de Asistenți Medicali din Pitești. A acordat o atenție deosebită formării cadrelor medicale, a contribuit la educarea cultural-sanitară a populației prin publicarea de articole în presă, prin prezentarea unor conferințe la radio, în întreprinderi, în orașele județului. Activitatea sa de specialist a fost recunoscută de forurile din București și de alte unități de specialitate din țară. Prin pregătirea profesională, precum și a culturii generale superioare a fost respectat de colegi și de intelectualii din oraș. Drept recunoștință a îndelungatei sale activități, a primit multe medalii, distincții, gradații de merit. A fost o figură luminoasă, un nume de referință în viața medicală argeșeană. Vicepreședinte al Colegiului Medicilor și Farmaciștilor. A fost distins cu Ordinul Meritul sanitar clasa a III-a.

Informații de la Mariana Nae, soție.

NAIBA, Luminița Victoria (1948-1997), profesoară. S-a născut la Pitești, unde a urmat școala primară și Liceul Zinca Golescu. Licențiată a Universității București, Facultatea de Filologie, secția română-engleză. A fost repartizată în comuna Sutești, județul Vâlcea, ca profesoară de limba engleză, bine primită și apreciată de colegi și elevi. Aici și-a desfășurat activitatea timp de cinci ani, apoi a revenit în Pitești, și a lucrat tot în învățământ, predând limba engleză, cu pasiune și dăruire pentru această disciplină. Se stinge prematur din viață în urma unei boli nemiloase. Este înmormântată în somptuoasa criptă de marmură albă a familiei.

Informații de la familie.
Z 1, P 2

NANU, Dimitrie Al. (1906-1988), profesor. Școala primară la Pitești (1912-1916), apoi la Huși (1916-1918). Liceul la Pitești (1918-1924). Absolvent al Facultății de Litere si Filosofie din București. Cursuri de vară, ca bursier, la Facultatea de Litere din Dijon. Profesor suplinitor la București, profesor titular la Pitești. A predat limba și literatura franceză. Scriitor, culegător de folclor, critic literar și poet. În 1930, a publicat la Paris studiul **Eminescu et la poésie lyrique française**. Îndrumat de O. Densusianu, Dumitru Nanu culege folclor ajutat de elevii săi: **Poezia milităriei și a Crăciunului de pe Valea Argeșului** (Pitești, Editura P. Mitu, 1933, 64 p.), **Din literatura populară argeșeană** (Pitești, Editura Centrului de Îndrumare a Creației Populare, 1973, 141 p.). A colaborat la „Universul literar", „Viața românească", „Tribuna școlii", „Cuget clar", „Argeș".

Bibl.: Datcu, **Dicționarul etnologilor**, II, p.104.
Z 1, P 3

NĂDEJDE, Mircea (1942-1993), violonist. Absolvent al Liceului I. C. Brătianu din Pitești și al Conservatorului din București. Și-a început activitatea în cadrul Filarmonicii din Ploiești, venind apoi, prin concurs, la Filarmonica din București. Cunoscut și apreciat violonist, Mircea Nădejde a participat la numeroase festivaluri internaționale. S-a stins prematur din viață. Își doarme somnul de veci alături de părinții săi, Maria și Anastasie Nădejde. Descendent din familia fraților Ion și Gheorghe Nădejde, care au scos în 1881, la Iași, revista „Contemporanul". Ion Nădejde a publicat un mare **Dicționar latin-român,** Iași, Editura și Tipografia H. Goldner, 1894, ediția I; 1913, ediția a II-a, 704 p.

Informații proprii și de la Luminița Nădejde, soră.
Z 3, P 3

NEAGU, Dumitru S. (1930-2000), colonel inginer. Născut în Slobozia-Conachi, județul Galați. Școala generală în comuna natală, Școala profesională în Galați, Școala de ofițeri de infanterie în Constanța (1950-1952), Liceul seral în Constanța. Urmează cursurile Academiei Militare la București, Facultatea Militară Tehnică, secția Tancuri-Auto în perioada 1956-1962 și Cursul postacademic de perfecționare ingineri, secția Tancuri tot la București, la Academia Militară, în perioada 1972-1973. A fost încadrat în funcția

didactică de lector la Școala de Ofițeri Tancuri și Auto „Mihai Viteazul" din Pitești. În perioada 1962-1990 a deținut funcțiile: lector șef - șapte ani; șef Catedră Tancuri - șaisprezece ani; locțiitor tehnic al comandantului (șef de serviciu tehnic) - cinci ani. A fost distins cu ordine și medalii: Medalia Meritul militar clasa a III-a (1956) și clasa I (1962), Ordinele Meritul militar clasa a III-a, clasa a II-a, clasa I.

Informații de la Eugenia Neagu, soție.
Cimitirul veteranilor de război

NICHT, Oscar (m.1948), proprietar cu firmă înregistrată de atelier mecanic și fabrică metalurgică.

Nr. loc după plan 125.
Z 1, P 5

NICOLESCU, Ilie, medic. A fost medicul personal al mamei mareșalului Ion Antonescu. Soția sa, Puica Nicolescu, a trăit între 1913 și 2003.

Z 2, P 3

NICOLESCU, Ioan T. (1884-1930), preot. Născut în comuna Săpata de Sus–Argeș. Hirotonit pe seama Bisericii Mărăcineni-Mușcel. A fost transferat preot la biserica Sf. Ilie, apoi a devenit preot paroh la Mavrodolu. Director al Școlii de Cântăreți Bisericești (1923-1925), profesor de limba română și istoria bisericii române. A fost protopop al județului Argeș (1921-1922 și 1927-1929).

Informații proprii.
Bibl.: Dejan, **Atribuțiile**, pp. 294-295.
Z 1, P 3

NICOLESCU, Otilia (1932-1993), poetă, asistentă de farmacie. Volume publicate: **Lumea care nu moare**, București, Editura Tineretului, 1970, **Sfere muzicale**, București, Editura Eminescu, 1973, **Ora de clopot**, București,

Editura Albatros, 1974, **Cămășile vieții**, București, Cartea Românească, 1980, **Exercițiu de civilizație**, București, Editura Eminescu, 1981, **Despre Astralia**, București, Editura Cartea Românească, 1983, **Spectacol imaginar**, București, Editura Eminescu, 1985. „Explicită sau nedumeritoare, e o poezie tensionată care impune numele Otiliei Nicolescu printre cele mai prestigioase condeie noi și evoluția sa ulterioară nu poate decât să confirme vocația pentru care e dăruită. Cine scrie versuri ca acestea rămâne captiv-suav în nisipurile mișcătoare ale poeziei". (Gheorghe Tomozei, în revista „Argeș", nr. 8, 1971).

Bibl.: **Dicționarul general L-O**, p. 623.
Z 1, P 2.

NICULESCU, Dem (Dumitru) (Miki) (1929-2004), actor. Licențiat al Institutului de Artă Cinematografică, clasa profesorului Marcel Anghelescu. Debutul scenic a avut loc la teatrul „Ritz", apoi a jucat la Teatrul Maria Filotti, la Teatrul Național I. L. Caragiale (1947-1954). Transferat la Teatrul Al Davila din Pitești, unde debutează în 1954. A dat viață unui mare număr de roluri, dintre care amintim: Ștefan Vardia din **Nota zero la purtare** de Virgil Stoenescu și Octavian Sava, Radu Grecescu din **Surorile Boga** de Horia Lovinescu, Răzvan din **Răzvan și Vidra** de B. P. Hasdeu, Mircea din **Io, Mircea Voievod** de Dan Tărchilă, Neagoe Vodă din **Meșterul Manole** de Valeriu Anania, Contele Anselmo Terazani din **Familia anticarului** de Carlo Goldoni, Actorul din **Azilul de noapte** de Maxim Gorki, Ion din **Năpasta** de I. L. Caragiale, Vlaicu Vodă din **Vlaicu Vodă** de Al. Davila, Ianache Duduleanu din **Gaițele** de Al. Kirițescu, Nae Girimea din **D'ale carnavalului** de I. L. Caragiale, Argante din **Vicleniile lui Scapin** de Moliere, Ilia Afanasievici din **Pescărușul** de A. P. Cehov, Wurm din **Intrigă și iubire** de Fr. Schiller. „Dem Niculescu este un profesionist al comicului în stare pură", afirma Dan Giurea, referindu-se la jocul actorului din **Titanic-vals.**

Piatra de pe mormântul actorului Dem Niculescu este din marmură albă, iar crucea este realizată din același material.

Bibl.: Tudor, **Istoria teatrului**, pp. 33-37.
Z 1, P 5.

NICULESCU, Gheorghe Iosif (1897-1972), colonel. Născut la Bușteni, județul Prahova. Familia originară din Săcele, județul Brașov. Face Școala Militară la Dorohoi, 1917. Participă la luptele de la Mărășești. A fost avansat locotenent. Primește medalia Mărășești. În 1918 rămâne în cadrele active ale armatei. În 1923 a făcut parte din Regimentul vânători de munte de la Sinaia, care era de gardă la Palat. În 1924 a fost decorat cu Coroana României în grad de cavaler. În 1926 este avansat la gradul de căpitan, iar în 1930 la gradul de maior. În 1939 a făcut parte din regimentul VI Grăniceri. La 22 iunie 1941 a fost mobilizat în Regimentul 18 Dorobanți, adjunct al comandantului; ajunge până în Crimeea. În 1942 avansat la gradul de locotenent-colonel și decorat cu ordinul Coroana României, clasa I cu spadă și panglică de Virtute Militară. În 22 iunie 1944 a fost avansat la gradul de colonel, numit comandant al Regimentului 30 Mușcel, regiment care a constituit ariergarda în luptele de la Iași. A participat pe frontul de vest cu același regiment până la Târgu Mureș. În 1947 a fost pensionat, la vârsta de 50 de ani, tocmai când era propus să fie avansat la gradul de general. La împlinirea a 50 de ani de la luptele de la Mărășești (1967) a fost în fruntea delegației veteranilor.

Monumentul funerar este realizat din piatră de Albești.

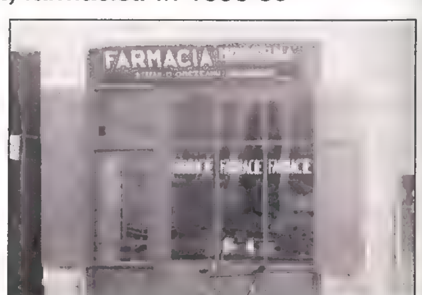
Informații de la arhitect Maria Mulțescu, fiică.

Z 1, P 4

OREZEANU, Ștefan, farmacist. În 1898 se înființează „Farmacia Modernă", al cărei proprietar era Ștefan Orezeanu. (a se vedea, de asemenea, <u>GĂLUȘCĂ Gheorghe)</u>

Z 1, P 2

PATTICU ENICĂ, Maria (1924-1999) Născută la București, unde a urmat cursurile școlii și ale liceului de limbă greacă.

Z 2, P 1

PATTICU, Hroni (1897-1961) Născut la Grebeniți, Epir, Grecia. În anul 1923 s-a căsătorit cu Elisabeta Gravanopulos, născută la Țepelovo, Epir. Au venit din Grecia în România și s-au stabilit la București, apoi Hroni Paticu a devenit comerciant în Pitești. Au avut doi copii, Ioan și Maria.

Z 2, P 1

PATTICU, Ioan (1925-1994) Fiul lui Paticu Hroni s-a născut la București, a urmat școala și liceul în limba greacă la București. S-a stabilit în Pitești, unde a lucrat ca funcționar. Patticu Ioan a înființat Comunitatea elenă din Pitești în anul 1990, împreună cu Fane Ropcea, Tefas și alți conaționali. În Comunitatea elenă sunt cuprinse familiile grecești stabilite în județul Argeș. Ioan Patticu s-a zbătut pentru obținerea unui sediu destinat Comunității elene din Pitești, s-a implicat în procesul redobândirii drepturilor specifice minorităților după 1989, a fost alături de conaționalii săi pentru renașterea și reorganizarea comunităților grecești din București, Brăila, Constanța, Galați, Tulcea, Piatra Neamț, Iași, Prahova, Călărași.

Informațiile despre familia Patticu de la Mihaela Cernătescu, fiică a lui Patticu Ioan.

Z 2, P 1

PĂUN, Zenovie (1928-1991), profesor. Născut în satul Ciobani, comuna Hârsești, jud. Argeș. Licențiat în Filologie cu teza **Folclorul pastoral din zona montană a regiunii Argeș în contemporaneitate**. Profesor emerit. Director al

Casei Regionale a Creației Populare (1959-1968), a publicat culegerea muzical-literară **Așa cum cântă oamenii** (1963), în colaborare, și **Vers și cântec de pe Argeș** (1965). Împreună cu George Cristea-Nicolescu, a scris lucrarea **Corul din Domnești la 75 de ani**, Pitești, 1965. Zenovie Păun, alături de Florin Anghel, se numără printre coautorii lucrării **Itinerare argeșene**, Pitești, 1970.

Bibl.: Constantinescu, **Argeș. Dicționar**, pp. 145, 298.
Popa, Dicu, Voinescu, **Istoria municipiului**, p.10.
Z 1, P 3

PELIGRAD, Nicolae (1914-1980), profesor. Născut la Pitești, într-o familie de comercianți și meseriași. Urmează cursurile Liceului I. C. Brătianu, apoi ale Facultății de Matematică din cadrul Universității București. A funcționat la mai multe școli: Liceul Industrial din Pitești, Școala de Meserii Plenița - Dolj, Liceul Comercial din Pitești, Liceul I. C. Brătianu. În anul 1957, s-a transferat la Liceul Zinca Golescu din localitate, unde funcționează până la pensionare. Este coautor al lucrării **Memorarea involuntară în procesul învățării matematicii**, (împreună cu lect. univ. Simion Sorin), apărută la Institutul Pedagogic din Pitești în 1969; a colaborat la „Gazeta matematică", a fost șeful Catedrei de Matematică din liceu. A fost distins cu titlul de „profesor emerit".

Bibl.: Dinu, **Figuri de dascăli**, pp. 277-279.
Z 1, P 2

PELIGRAD, Onisifor, consilier și epitrop (1926-1927) la Biserica Mavrodolu. Binefăcător al aceleiași biserici. În ianuarie 1947, se aduce la cunoștința protopopului că epitropii N. Păunescu și Onisifor Peligrad au dăruit bisericii un rând de veșminte cumpărate de la Sf. Episcopie.

Onu, Novac, **Biserica Mavrodolu**, p. 93.

PETCULESCU, Ioan I. (1846-1908), preot. S-a născut la Curtea de Argeș, fiu al lui Ilie Minculescu și al Mariei. S-a căsătorit cu Maria Păiș, sora unui cunoscut profesor de matematică. Au avut nouă copii. A înființat, împreună cu preotul Gheorghe T. Popescu, în 1873, Școala Privată de Băieți din curtea Bisericii Mavrodolu, unde a fost institutor și director între anii 1873 și 1883. Preotul I. Petculescu a fost membru al Societății meseriașilor români din Pitești, înființată în 1882, alături de dr. Th. Coculescu, Ion Raicoviceanu, Ion Purcăreanu, Năstase Purcăreanu, Sevastian Hernea, Iancu Hagi Nicolau,

Toma Trifonescu. A militat pentru transformarea școlii private în școală publică. A publicat, în 1886-1898, cărți didactice privitoare la educația religioasă, între care **Despre martirii creștinismului în Dacia Traiană și Aureliană, Carte de rugăciuni, Istoria sacră a Vechiului și Noului Testament**. În 1898, publică la Pitești **Călăuza stupăritului sau Cultura albinelor**.

Fiul său, Gheorghe, născut în 1886, a publicat în perioada interbelică lucrarea **Problema somnului și tămăduirea insomniei sau Metoda de a învăța cum să dormi bine, fără medicamente sau alte mijloace nenaturale**, cu o prefață de Emil Giurea, doctor în științe fizice. Lucrarea a fost dedicată memoriei părinților săi.

Bibl.: Dicu, Mitulescu, **Monografia**, p. 206.
Pitești. Mărturii, vol. I, doc. nr.184, pp. 209-210.
Z 1, P 3

PETCULESCU, Nicolae I. (1879-1948), inginer, profesor. Fiu al preotului institutor Ion PETCULESCU și frate al institutoarei Tatiana BOBANCU. A făcut parte din prima promoție - 1897 - a Liceului I. C. Brătianu. A urmat cursurile Școlii Naționale de Poduri și Șosele (care va deveni Politehnica din București) și a ajuns inginer în 1903. A absolvit în 1903 și Facultatea de Drept. Inginer la serviciul tehnic al județului Argeș. A lucrat la CFR timp de trei decenii. A participat la construirea căilor ferate București - Oltenița, Medgidia - Babadag, Ciulnița - Slobozia, Târgu-Jiu - Bumbești, Piatra Neamț - Bicaz (linie îngustă) și altele. A fost și profesor în specialitatea sa. A întocmit proiectele pentru construirea căii ferate Pitești - Râmnicu Vâlcea și a metroului din București.

În anul 1909, inginerul Nicolae Petculescu solicită primarului o autorizație pentru „a închide cu grilaj de fier terenul de înmormântare clasa I în Cimitirul Sf. Gheorghe, unde se găsește înmormântat tatăl meu, Pr.I. Petculescu, și a ridica un monument".

Pe cruce este consemnat că a avut și funcția de inspector general CFR. Este înhumat alături de tatăl său, preotul Ion Petculescu.

Bibl.: Dicu, Mitulescu, **Monografia**, pp. 218-219.
Z 1, P 3

PETREANU, Dan I. (1939-1994), medic primar.

Z 2, P 1

PETREANU, Natalia (m. 2004), profesoară. A fost profesoară de educație fizică la Școala Generală nr. 9 din Pitești. A cântat în corul Palatului Culturii și a desfășurat timp de mulți ani activitatea de coregraf la Palatul Culturii. A fost sora renumitului actor Colea Răutu.

În 1986, la slujba de înmormântare a mamei sale oficiată la Capela Cimitirului Sf. Gheorghe, preoții Marin Drăgușin, Tonu Dionisie și alții au cântat într-un cvartet constituit ad hoc. După slujba de înmormântare, cuvântul de adio rostit de Părintele Drăgușin a trezit amintiri și regrete în sufletele participanților la prohod, de fața fiind și fiul decedatei, actorul Colea Răutu.

Slujba de înmormântare a Nataliei Petreanu a avut loc la Biserica Mavrodolu. Profesorul Petreanu, soțul Nataliei Petreanu, a murit în anul 1996.

Informații proprii.
Z 2, P 4

PETREANU, Paul (1909-1946), erou maior.

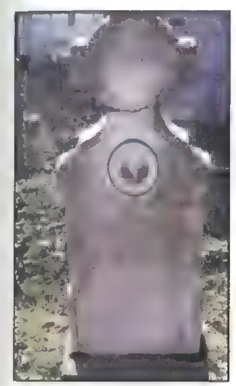
Z 2, P 1

PETRESCU, Gheorghe D. (1934-1997), profesor universitar doctor. S-a născut în satul Glodeni, județul Dâmbovița. Urmează școala primară în satul natal, iar gimnaziul și liceul la renumitul Liceu „Ienăchiță Văcărescu" din Târgoviște. Licențiat al Facultății de Matematică, Universitatea București, cu diplomă de merit în 1958. La terminarea facultății, i se refuză repartiția în învățământul superior și devine profesor la Breaza, apoi suplinitor al prietenului său de o viață, profesorul Simion Sorin, la Liceul I. C. Brătianu din Pitești. În 1962, odată cu înființarea

Institutului Pedagogic din Pitești, devine cadru didactic al acestei instituții. În 1973, își susține teza de doctorat, intitulată **Contribuții la studiul metodei de reprezentare prin sumare și aplicarea ei în teoria filtrației**, sub conducerea profesorului Ștefan I. Gheorghiță. A fost decan la Institutul Pedagogic până la desființarea acestuia în 1984, iar din 1990 până în 1996, șeful Catedrei de Matematică a Universității din Pitești. O scurtă perioada a fost prodecan al Facultății de Științe. Este autorul a cincisprezece cursuri și monografii de matematică, a zeci de articole publicate în reviste de specialitate sau în volumele sesiunilor științifice din țara și din străinătate. A participat la realizarea a opt contracte de cercetare. Profesorul Gheorghe Petrescu a fost președintele Filialei Argeș a Societății de Științe Matematice din România, în perioada 1976-1997. Cu ocazia centenarului „Gazetei Matematice", a primit diploma de onoare și medalia cu brevet a centenarului. Își doarme somnul de veci în cripta familiei. A fost comemorat, în 2007, la împlinirea a 10 ani de la trecerea la cele veșnice.

Informații de la Ani Petrescu, soție, și Nic Petrescu, văr.
Z 2, P 1

PETRUC, Aurel (1904-1941), subprefect. Inscripția funerară ne spune: „decedat în timpul și din cauza serviciului".

Z 1, P 3

PISPIRIS, Ștefan (Teofan) (1877-1949), comerciant. A venit din Grecia după 1900 împreună cu doi frați: unul a avut brutărie în Bârlad, iar celălalt în Ploiești. Teofan Pispiris luase în arendă moșia Petricani, și făcea comerț cu material lemnos. După moartea soției sale, Erifili (1887-1922), născută în comuna Bulți Zacor, Epir, a vândut casa pe care o cumpărase de curând, în Strada Justiției (actuala Casă a căsătoriilor). A avut patru fii și o fiică, Ecaterina, soția doctorului Marin CRIȘCOTĂ.

Informații de la Alexandru Crișcotă, nepot.
Z 2, P 2

POLEXE, Ion (1912-1986), preot, coregraf. Născut în Lereşti, judeţul Argeş. Părinţii Dumitru şi Victoria l-au crescut în respectul pentru religia ortodoxă, pentru cinste, pentru muncă şi corectitudine. Licenţiat al Facultăţii de Teologie din 1939. A fost cântăreţ bisericesc la Parohia Popa Rusu din Bucureşti (1934), iar în 1942 a fost hirotonit preot pe seama parohiei din comuna muşceleană Boteni. S-a căsătorit la 1 septembrie 1940 cu Maria Mateescu, originară din comuna muşceleană Vlădeşti pe Bratia. Au avut trei copii Ionela, Nicoleta şi Gabriel. A fost atras încă din studenţie de jocurile populare, a colaborat cu buni cunoscători ai dansurilor noastre populare şi cu descoperitori ai talentelor interpretative (Ion David, Harry Brauner, Gheorghe Popescu-Judeţ, autorul culegerii de **Jocuri populare din Regiunea Argeş**, 1963). Din medalionul închinat valorosului coregraf reţinem următoarele: „În panoplia valorilor la care merită să facem oricând trimitere - cel puţin în privinţa preocupărilor coregrafice - Ion Polexe trebuie aşezat pe un loc distinct, cât mai sus. Pentru că asigura pregătirea metodică a dansatorilor argeşeni de horă, brâu, sârbă, alunel, mânioasă, cârjalie, raţă, căluş... O făcea, încă din 1956, ca îndrumător de joc pe scenă, respectiv instructor (inspector) metodist la Casa Regională a Creaţiei Populare (1957-1968) şi Consiliul Judeţean al Sindicatelor Argeş (1968-1972) [...]. Îl preocupa literatura despre jocul popular, dar mai ales înfăţişarea vie a lui, contribuţia la configurarea portretului spiritual propriu conaţionalilor." A scris, împreună cu Ion Ghinescu, **Brâul de la Boteni - 50 de ani de activitate a echipei de dansuri populare**, Piteşti, 1981. Are merite incontestabile în promovarea mişcării coregrafice pe teritoriul judeţului Argeş.

Bibl.: Constantinescu, **Argeş. Dicţionar**, pp. 156, 297.
„Buletin informativ", nr. 4, 2006, pp. 46-47.
Z 2, P 6

POPA, Livia (1936-2001), profesoară. S-a născut în oraşul Călăraşi. Părinţii Gheorghe şi Cristina Petre au fost învăţători. S-a stabilit cu familia în satul Teiu din Deal, judeţul Argeş, de unde erau originari bunicii dinspre tată. Studii primare şi gimnaziale (1943-1950) la şcoli din Gliganu şi Teiu. Absolventă a Liceului Zinca Golescu, cu Diplomă specială. Licenţiată a Facultăţii de Filologie, Universitatea Bucureşti. Colegă de generaţie cu Nicolae Labiş, Sorin Alexandrescu, Eugen Simion. Ca studentă, i-a avut profesori pe Boris Cazacu, Ion Coteanu, Zoe Dumitrescu-Buşulenga, Iorgu Iordan, Dumitru

Micu, Al. Rosetti, T. Vianu. A fost profesoară în Topoloveni (1959-1961). S-a căsătorit cu Petre Popa, actualmente prof. univ. dr. la Facultatea de Ştiinţe Socio-Umane a Universităţii din Piteşti. Unicul lor fiu, Dan Gabriel, a devenit medic primar de medicină generală în Piteşti, azi, senator de Argeş în Parlamentul României. Livia Popa a fost profesoară la Liceul Zinca Golescu în perioada 1962-1983. A predat limba şi literatura română, literatura universală, limba latină. A promovat toate gradele didactice: definitivatul (1962), gradul didactic II (1971), gradul didactic I (1976). Director adjunct între 1963-1978. A primit titlul de profesor evidenţiat pe ţară. A fost numită în Consiliul de Conducere al Ministerului Educaţiei şi Învăţământului (1973-1978). A înfiinţat cenaclul literar „Nicolae Labiş" şi a contribuit la editarea revistei „Sânziana". Între 1983 şi 1989 a fost inspector de

specialitate pentru limba şi literatura română la Inspectoratul Şcolar Judeţean Argeş. În 1989, s-a pensionat medical. Din cauza unei afecţiuni cardiace, profesoara Livia Popa se stinge din viaţă în ianuarie 2001.

A scris studii, eseuri şi portrete literare privitoare la: M. Eminescu, Al. Odobescu, L. Rebreanu, G. Topîrceanu, Al. Philippide, Vl. Streinu, N. Labiş ş. a. În volum, a semnat: **Dezvoltarea aptitudinilor creatoare şi a spiritului de discernământ la elevi prin cenaclul literar**, Piteşti, 1976. Postum i-au apărut: **Aduceri aminte**..., vol. I, II, Piteşti, Ed. Trefla, 2002, 256 p.; 2006, 180 p. Despre cărţile sale au scris: acad. Eugen Simion, scriitorii Marin Ioniţă, Ion Lică Vulpeşti, actorul şi scriitorul Ion Focşa, fost director al Teatrului Al. Davila şi alţii.

Pe crucea din marmură albă este prefigurat cadranul solar al veşniciei, iar dedesubtul acestuia se află, drept epitaf, citatul din Dante Alighieri: *Il vivere è un correre alla morte.*

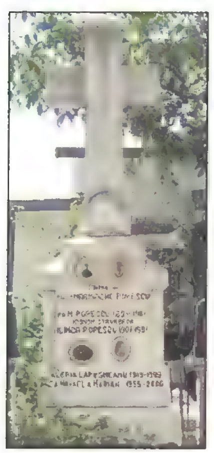
Informaţii de la Petre Popa, soţ.
Bibl.: Popa, **Aduceri aminte**...
Constantinescu, **Argeş. Dicţionar**, p. 264.
Z 2, P 3

POPESCU, Aurel, profesor. Din inscripția funerară aflăm ca a fost conferențiar universitar la Universitatea Al. I. Cuza din Iași.

Z 2, P 6

POPESCU, Gheorghe T. (1846-1908), preot, profesor. S-a născut în comuna Ciumești-Mușcel, astăzi satul Argeșelul, comuna Mărăcineni, județul Argeș. În 1868, a absolvit Seminarul Teologic din Curtea de Argeș. A oficiat, ca preot iconom stavrofor, la Biserica Domnească Sf. Gheorghe din Pitești. În 1902, preotul Gh. Popescu a făcut ultima reparație la Biserica Domnească Sf. Gheorghe înainte de începerea războiului. S-a căsătorit cu Maria Boerescu și a avut mai mulți copii. Între anii 1873 și 1901, a funcționat în învățământ: profesor de religie la Gimnaziul și Liceul I. C. Brătianu din Pitești (1873-1879; 1880-1901) și director al gimnaziului (1873-1877), profesor de teologie, morală pastorală și de liturgică la Seminarul din Curtea de Argeș, director al Seminarului. Împreună cu preotul Ioan Petculescu, a înființat și a condus Școala Privată Primară de Băieți din curtea Bisericii Mavrodolu în anul 1873. Școala a fost transformată în școală publică în 1883, cu denumirea de Școala Primară de Băieți nr. 3 din Pitești. Preotul profesor Gheorghe T. Popescu a fost ales consilier comunal (orășenesc), a participat la acțiuni culturale și sociale ale orașului. A susținut înființarea Cimitirului Sf. Gheorghe pe locul unde se află astăzi. (Vezi comentariul monumentului funerar la Aspecte ale plasticii..., fig. 12).

Dicu, Mitulescu, **Monografia**, p. 205.
Z 1, P 3

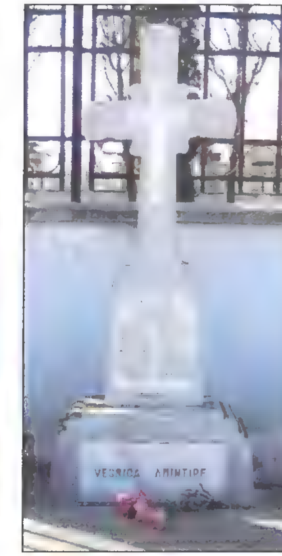

POPESCU, Marinache (1891-1981), preot. A slujit la Biserica Sf. Ilie, a avut casă pe strada Craiovei, și, după demolarea casei, s-a mutat în blocurile de lângă Biserica Sf. Ioan Botezătorul. A fost protopop de Pitești (1929-1946). A obținut gradul de iconom stavrofor.

Informații proprii
Z 1, P 3

POPESCU BERBEC, Ion, proprietar de așezământ comercial „situat în partea de sud-est a pieței Episcopiei din Pitești".

Bibl.: Cruceană, **Hanuri**, p. 232.
Z 1, P 3

POPOVICI, Anghel (1925-1987), medic. Născut în comuna Valea Mărului, județul Tecuci. Anii de școală în orașul Tecuci, unde a absolvit liceul teoretic în 1944. Licențiat al Facultății de Medicină Generală din Iași, în 1956. După absolvirea facultății a funcționat ca medic în mai multe localități din județul Bacău. A fost transferat la Spitalul Unificat Onești, unde a fost încadrat ca medic de întreprindere la Combinatul Chimic Borzești (1959-1962); apoi medic secundar oncolog (1962-1965) și medic specialist oncolog în secția de chirurgie a Spitalului Unificat Onești, județul Bacău (1956-1971). Medic specialist oncolog la Spitalul Unificat Pitești (1971-1987), timp în care a funcționat la Cabinetul de Oncologie din Policlinică și

a asigurat gărzi în Secțiile de Chirurgie și apoi de Ortopedie. A fost și medicul personalului sanitar. A decedat în 1987 în urma unei boli cumplite. A fost soțul poetei Vavila Popovici. Spirit artistic, iubea muzica (cânta la vioară) și literatura. A fost un soț minunat și un părinte iubitor. Pe mormântul lui sunt scrise versurile: „Trec anii/Îi aud cum trec/Prin liniștea ce mă-nconjoară./Privesc la ultimul gând/La ultimul zbucium.../Prin liniștea eternă/Stelele par/Un stol de păsări triste".

Informații de la Vavila Popovici, soție.
Z 2, P 4

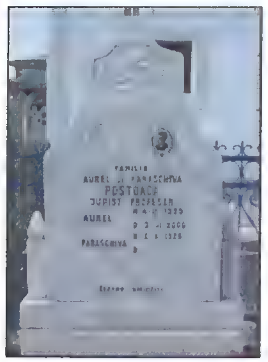

PORUȚIU, Emil (1889-1975), colonel. Profesor la Academia Militară București, prefect la Năsăud și Argeș (28 februarie 1944-6 octombrie 1944), primar la Pitești (1943-1944). În august 1944, locotenent colonelul Emil Poruțiu semna, în calitate de prefect, o notă informativă a Prefecturii județului Argeș către Inspectoratul General Administrativ al Regiunii a IX-a Pitești, referitoare la dezarmarea trupelor germane și siguranța circulației pe căile ce leagă Piteștiul de alte localități și, o altă notă, cu privire la starea de spirit a

populației civile la încheierea armistițiului cu Uniunea Sovietică: „În urma evenimentelor politice din 23 VIII [1944], comunicate la radio, toată lumea a izbucnit în manifestațiuni de bucurie, iar după două zile să-și manifeste îngrijorarea față de cele ce se așteaptă, în viitor".

Bibl.: **Pitești. Mărturii**, I, doc. nr.417, 418, pp. 412-413.
Mavrodin, **Istoria Primăriei**, p. 215.
Z 1, P 3

POȘTOACĂ, Aurel (1929-2000), jurist, profesor. S-a născut în localitatea

Bughea de Jos, Câmpulung-Mușcel, județul Argeș. Școala primară în satul natal. A fost copil de trupă la Statul Major din București. În anul 1963, a absolvit Facultatea de Științe Juridice, secția Științe Administrative, Universitatea București. A funcționat ca profesor de educație politică între 1952-1955 la Școala Profesională nr. 2 Metalurgie din Făgăraș. A deținut următoarele funcții: secretar al Comitetului Executiv al Sfatului Popular Făgăraș, director al Palatului Cultural din Sibiu, secretar al Comitetului Executiv al Sfatului Popular Cisnădie, secretar al Comitetului Executiv al Sfatului Popular Pitești, șeful serviciului de Stare civilă din cadrul Consiliului Popular Județean Argeș. A predat la Liceul Economic din Pitești disciplina drept, specialitatea planificare-contabilitate. În

anul 1999, soții Aurel și Paraschiva Poștoacă și-au propus să construiască o troiță, lucrare finalizată de soție după decesul soțului. Troița se află în comuna Dobrogostea, cătunul Căpățânești, județul Argeș.

Informații de la
Paraschiva Poștoacă, soție.
Z 1, P 5

POȚINCU, Gheorghe (1933-2002), profesor universitar doctor inginer. S-a născut în comuna Moeciu, unde a absolvit și școala primară. În localitatea Bran a urmat gimnaziul, apoi Liceul Industrial în Brașov, pe care îl absolvă în anul 1952. În perioada 1952-1957, urmează cursurile Facultății de Automobile și Tractoare din cadrul Institutului Politehnic Brașov. Absolvent al cursurilor postuniversitare cu profil tehnico-economic la Institutul Politehnic București (1962-1965) și stagiu pentru doctorat în specialitatea automobile, la același institut (1972-1976). A efectuat stagii de specializare la Universitatea din Dresda, Germania (1973) și la Universitatea din Banska-Bistrica, Cehoslovacia (1975). În anul 1977, obține titlul de doctor cu teza **Studiul teoretic și experimental al comportării pneurilor pentru autoturisme, cu aplicare la autoturismele românești.** A parcurs toate gradele didactice universitare: șef de lucrări (1969-1977), conferențiar (1977-1995), profesor (1995). A fost prodecan și membru al Senatului Institutului Politehnic București, membru în Consiliul profesoral al Institutului de Subingineri Pitești

(1969-1970). Decan al Institutului de Subingineri Pitești și membru al Senatului Institutului Politehnic București (1970-1974). În perioada 1974-1981, a fost rector al Institutului de Învățământ Superior Pitești, membru al Consiliului Superior al Învățământului din România. Activitatea științifică este reflectată de cele peste o sută patruzeci lucrări elaborate: douăsprezece cărți și tratate, treizeci de lucrări publicate în reviste și volume editate în străinătate, șaizeci de lucrări publicate în reviste și volume editate în țară, șaisprezece comunicări științifice, douăzeci și două de contracte de cercetare științifică. Dintre aceste lucrări, menționăm cărțile **Automobile**, București, EDP, 1980, (în colaborare), **Dinamica autovehiculelor**, vol. 1 și 2, Pitești, Editura Universității, 1997, 1998, articolele **Cercetarea teoretică a parametrilor funcționali și a comportării pneurilor pentru autoturisme; Corelația dintre eforturile, deformațiile și alunecările din suprafața de contact a pneului cu calea de rulare**, în „Wissenschaftlicke Zeitschrift der Tehnischen Universitat", Dresda, 1973, **Automobil cu multiplă**

funcționalitate, în „Revista Inginerilor de Automobile din România", nr. 5, 1991, **Influența masei proprii asupra consumului de combustibil la autoturisme**, în „Revista Inginerilor de Automobile din România", nr. 3, 1995, comunicările publicate **The Ability of the Motor Vehicles to run on the Non-Rigid Roads**, în The 16th International Conference „Science and Motor Vehicles 97", Belgrad 19-21 mai 1997, **Consideration over the Behavior of Automotive's Tyres Rolling**, Motauto '99, vol. I, Vehicles, 13-15 oct. 1999 și altele. În perioada 1986-1989, a fost președinte al comisiei de omologare a prototipurilor, modelelor funcționale și a unor subansamble pentru autoturismele Dacia, Aro și Oltcit. În perioada 1986-1988, a deținut funcția de președinte al comisiei tehnice de organizare a investițiilor și de punere în funcțiune a capacităților de producție în cadrul Centralei de Autoturisme Pitești. În 1966, devine membru al Asociației Inginerilor și Tehnicienilor din România. Din 1990, a devenit membru fondator al Societății Inginerilor de Automobile din România și membru în Consiliul Național al Societății până în 1993. A fost membru în Societatea Termotehnicienilor din România (1992) și membru în Society of Automotive Engineers (din 1997). Pe monumentul funerar elegant, impunător și sobru, din marmură neagră, din Cimitirul Sf. Gheorghe, stă scris: „În amintirea tatălui meu drag, Ariana".

Informații de la Elisabeta Poțincu, soție.
Z 2, P 8

PREOȚESCU, Marin (1882-1943), preot iconom stavrofor. Senator, împreună cu Mitropolitul Nicolae Bălan, în Parlament. În anul școlar 1915-1916, preotul Marin Preoțescu a predat, gratuit, la nou înființata Școală Normală din Pitești, alături de N. G. Dumitrescu, D. Ghimpa, V. Lupescu, Gr. Coandă și alții. În anul 1924, a făcut reparații la Biserica Domnească Sf. Gheorghe din Pitești, al cărei slujitor era. Preotul Marin Preoțescu a fost nașul de botez al preotului Marin Drăgușin. A avut o fiică, Maria, care a murit tânără și a cărei moarte l-a afectat mult. În timpul pregătirilor parastasului de patruzeci de zile pentru fiica sa, în timp ce scria invitațiile pentru acest moment comemorativ, părintele Marin Preoțescu a făcut stop cardiac și a murit. Soția lui a mai trăit mulți ani după el.

Impresionantul cavou, cu inscripția scrisă cu majuscule de culoare neagră pe fondul alb, este așezat la intrarea în cimitir, în partea stângă.

Informații proprii
Z 1, P 3

PRISTĂVESCU, Emil (1916-1944), locotenent, mort pentru patrie.

Z 1, P 1

PRISTĂVESCU, Gheorghe (1879-1968), general doctor. Comandantul Spitalului Militar de Urgență „Dr. Ion Jianu" din Pitești, în perioada 1919-1922. Specialist urolog.

Z 1, P 1

PRISTĂVESCU, Maria (1891-1959) În anul 1914, Maria dr. Pristăvescu a făcut parte, alături de alte doamne din oraș, din Societatea Filantropică „Matroana", care sprijinea armata și autoritățile locale pe linie sanitară.

Bibl.: **Pitești. Mărturii**, vol.I, doc. nr. 281, pp. 299-300.
Z 1, P 2.

PROTOPOPESCU, Victor-Dumitru (1928-1954), student. Născut la Pitești. Liceul I. C. Brătianu. S-a stins din viață în timp ce era student în anul V la Facultatea de Medicină Veterinară și în anul II la Facultatea de Drept, secția fără frecvență.

Informații de la Emil Protopopescu.
Z 2, P 9

PUIU, Gheorghe (1888-1981), conductor arhitect. Născut în Rădăuți, județul Suceava, unde face și clasele primare. Urmează la Cernăuți patru clase gimnaziale și Școala de conductori arhitecți. A lucrat la Regia Autonomă a Căilor Ferate și a fost și recepționer pentru masa lemnoasă necesară exploatării căilor ferate în Cernăuți. În timpul primului război mondial a trecut frontiera în România, ca alți bucovineni, și a solicitat să intre în armata română ca voluntar, pentru a lupta împotriva Austro-Ungariei. În 1918 era salariat la Inspecția de Poduri a Căilor Ferate Române din Cernăuți. În iunie 1940, când rușii au ocupat Bucovina, s-a refugiat în România și a lucrat la Inspecția de Poduri Căi Ferate Focșani, iar în 1941, când Bucovina a revenit la România, își reia activitatea la Cernăuți. În martie

1944, se stabilește la Pitești și a lucrat la Secția a II-a Poduri Pitești, de unde s-a pensionat în 1945. A participat la următoarele lucrări importante: la construcția podului peste Nistru, la Tighina, pod care s-a construit jumătate de partea română și jumătatea de partea sovietică, la podul de peste Nistru, la Grigore Ghica Vodă; la podul de cale ferată peste Siret, localitatea Vadul Siretului, la executarea lucrărilor de artă: poduri, podețe, în zona lacului de acumulare de la Bicaz pentru construcția hidrocentralei. Este înmormântat în cripta familiei din Pitești.

Z 2, P 9

PUIU, Maria (1892-1983), învățătoare. S-a născut la Cernăuți. A funcționat ca învățătoare în Bucovina în timpul ocupației austro-ungare, în perioada 1911-1918, și a predat lecții în limba română în școlile românești din Voitinel, Horodnic, Frătăuții Noi, Frătăuții Vechi. Învățătoarea Maria Alias s-a căsătorit cu Gheorghe Puiu în anul 1921. Familia Puiu a avut trei fete: Oltea-Vera, Silvia și Elena-Grațiela. În 1944, s-a stabilit cu familia în Pitești.

Informații de la Oltea Vera Puiu, fiică.
Z 2, P 9

PURCĂREANU, Ioan T. (1827-1896), membru în consiliul comunal al Primăriei Urbei Pitești. Procesul-verbal încheiat cu ocazia recepției clădirilor de la cazarma pompierilor din orașul Pitești, în anul 1887, a fost semnat, din partea primăriei de Ioan T. Purcăreanu.

Bibl.: **Pitești. Mărturii**, vol. I, doc. nr. 196, pp. 223-224.
Z 1, P 3

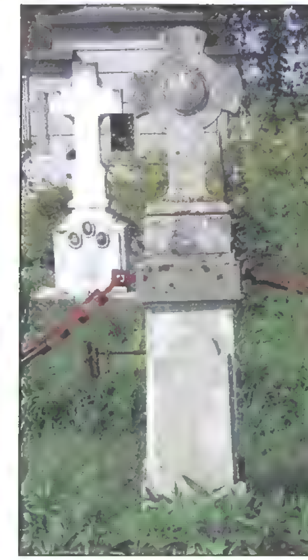
PURCĂREANU, Ion I. (1872-1945), avocat. În anul 1892, s-a înscris în Baroul Argeș.

Bibl.: Predescu, **Istoria Baroului**, pp. 23, 142.
Z 1, P 3

RACOVICEANU, Grigore (1833-1910), proprietar. A donat un local pentru școală în 1897.

Monumentul funerar este realizat din calcar de Mateiaș și este compus din două părți: un soclu cu inscripția numelui răposatului, cu o dală puternică deasupra și crucea propriu-zisă. Crucea este concepută ca un disc din care se desprind radial brațele. Brațele, capetele, ele însele se înscriu într-un cerc și în mijlocul crucii este amplasat un disc în relief. Locul de veci este mărginit cu un lanț cu zale puternice.

Bibl.: D. J. A. N. Argeș, fond Primăria orașului Pitești, dosar 30/1897.
Comentariul monumentului funerar: arhitect Alexandru Mulțescu.
Z 1, P 2

RADU, Andrei Eduard (1984-2004), elev. S-a născut în Pitești, a urmat cursurile Școlii Generale nr. 10, unde a fost premiant an de an, și ale Liceului I. C. Brătianu, secția matematică- informatică, la care a reușit cu media 9,56. A

fost un elev eminent, activ, perseverent, cu orizont intelectual deschis spre nou, lărgit prin călătorii în străinătate, pasionat de tehnica de calcul, bun cunoscător al limbilor străine de circulație. S-a calificat la faza pe județ a Olimpiadei de limba germană. Iubitor al sportului, Andrei Eduard a câștigat concursul „Prima rolă" pe municipiul Pitești. Se pregătea temeinic pentru Academia de Științe Economice (în limba germană). Admirativ, colegii îi spuneau Profesorul. Această ascensiune spectaculoasă a fost curmată de un accident de mașină. În amintirea sa, părinții au ridicat un cavou din materiale moderne, luminos, impunător, și, alături de florile proaspete, se află obiectele care i-au fost dragi tânărului Andrei Robert. Zilnic la mormântul său se aprind lumânări, iar candela nu se stinge niciodată. Durerea celor rămași este exprimată direct, ca și cum ar vorbi cu cel plecat: „Ai trecut ca un vis, te-ai veștejit ca un trandafir", cum se spune pe cruce. Rugăciuni, lacrimi, tristețe, iubire, dor sunt revărsate de familie, de colegi, de profesori și cunoscuți asupra mormântului său.

Informații de la Valeru Radu, tată.
Z 1, P 2

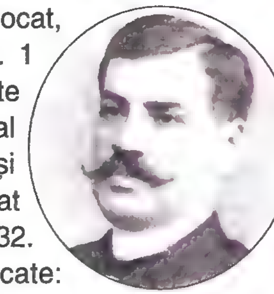

RADU, Vasile N. (1929-2005), inginer mecanic. S-a născut în comuna Deagurile, județul Argeș, fiul lui Neguț și al Mariei. Clasele primare în satul natal. Liceul I. C. Brătianu din Pitești. Institutul de Căi Ferate, Facultatea Mecanica Transporturilor din București. Și-a desfășurat activitatea timp de treizeci și cinci de ani la Întreprinderea de Poduri Metalice și Prefabricate din Beton Pitești, unde a funcționat ca inginer, șef secție, tehnolog șef și, timp de șaptesprezece ani, ca inginer șef. A condus colectivul de constructori din întreprindere pentru realizarea **Instalației de încărcat și transportat fosfați** și montarea ei în Siria, în portul Tartous. Prin îmbunătățirile complexe aduse a constituit o premieră mondială. Inginerul Radu Vasile, alături de colegi, a participat la următoarele realizări: Antenele parabolice de la Cheia, Lansatorul de grinzi pentru viaducte, Turnurile de televiziune din țară, Macarale portuare de mare capacitate. A obținut certificatul de inovator pentru **Modificarea mașinii de împletit S.B.P.** (sârmă pentru

beton pretensionat) **pentru folosirea directă a colacilor fără o nouă rebobinare**, certificatul de raționalizator pentru **Modificări constructive la producția de conteinere.**

Informații de la Ștefanida Agapi Radu, soție.
Z 1, P 4

RĂDULESCU, Ionel Gr. (1891-1959), profesor, avocat, primar. A urmat cursurile Școlii Primare de Băieți nr. 1 Pitești, Liceul I. C. Brătianu, Pitești, Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale, București. Licențiat al Facultății de Drept, București. Profesor de drept și economie politică la Liceul Comercial din Pitești, avocat la Tribunalul Județean Argeș, primar al Piteștiului în 1932. A scris o istorie a orașului Pitești. Volume publicate: **Mărăștii**, Pitești, Tipografia Liga Poporului, 1919, 28 p. și **Comerțul și industria în trecutul orașului Pitești**, Pitești, Tipografia și Librăria Aristica „P. Mitu", 1938, 43 p. A publicat studii și articole despre câteva monumente istorice din orașul Pitești. Trecut în registrul de decese (anii 1931-1980) la nr. 30 517.

Bibl.: Cristocea, **Argeș. Dicționar**, p. 244.
Z 1, P 2

RĂDULESCU, Stelian (n. 1888), profesor. Liceul I. C. Brătianu. Coleg de cameră, în anul școlar 1906-1907, cu Dan Barbilian, viitorul poet Ion Barbu. Cei doi au locuit pe strada Egalității, la nr. 25. În anul 1960, în trecere prin Pitești, Ion Barbu l-a vizitat pe fostul său coleg de pensiune Stelian Rădulescu.

Z 1, P 2

RĂTESCU, Constantin I., primar al orașului Pitești în anii 1929-1931, 1933, 1938, 1939, 1940. Alături de primarul Constantin I. Rătescu, pe monumentul funerar mai sunt trecute și familiile: Ion Gh. Rătescu, Gh. G. Rădulescu, Zoe și D-trie Ionescu.

Bibl.: Mavrodin, **Istoria Primăriei**, pp. 214-215.
Z 1, P 1

RODOȘ, Ion N. (1866-1934), institutor. S-a născut în Bădești, județul Mușcel, fiind fiu de țărani. A fost un elev eminent. După cinci ani de seminar, a părăsit școala și a intrat în învățământul primar. A fost institutor în mai multe localități. Din 1915 până în 1928, când se pensionează, a lucrat în Pitești la Școala Primară nr. 3 și apoi la Școala Primară nr. 1 „Nicolae Simonide". A fost un dascăl eminent, model de comportament în relațiile cu oamenii și cu elevii, interesat de ridicarea satului. A îndeplinit mai multe funcții, între care cea de revizor școlar și de membru al Consiliului Comunal al Orașului Pitești. A fost decorat cu „Răsplata muncii", clasa a II-a (1902), „Răsplata muncii", clasa I (1928), „Coroana României în grad de cavaler". Pe piatra funerară din cimitir scrie: „Aici odihnește pe veci Ion N. Rodoș, care a săvârșit în viață tot ceea ce Dumnezeu așteaptă bun de la un om."

Bibl.: Dinu, **Figuri de dascăli**, pp. 52-54.
Nr. loc după plan 122, clasa 1

ROTĂREASA, Viorica (1934-1997), profesoară.

Z 1, P 5

RUGINESCU, Ioan (1910-1979), învățător. Originar din Basarabia, a fost coleg de seminar cu părintele Tonu Dionisie. A funcționat ca învățător la Popești-Gălešești. Soția sa, profesoară de menaj, știa să pregătească delicioase mâncăruri de post. Era o maestră neîntrecută în arta culinară.

Informații proprii
Z 2, P 9

RUNCEANU, Marin (1926-1997), colonel.

Cimitirul veteranilor de război

SANDU, Constantin M. (1911-2002) Președinte al Sfatului Popular Regional Argeș până în 1968. S-a născut în comuna Vitomirești, județul Olt. A urmat școala primară în comuna natală. A învățat o meserie. A ajuns la Timișoara, la București, la Gura Ocniței în județul Dâmbovița. S-a căsătorit cu Virginia Mistreanu și au conviețuit șaizeci de ani. Om inteligent, întreprinzător, autodidact, a avut funcții importante: primar al orașului Târgoviște, ministru al agriculturii. Din 1968, prim-secretar al Partidului Comunist Român al județului Olt. Atașat de oameni și de grijile lor, Constantin M. Sandu a înființat bazine

pomicole și viticole în fosta regiune Argeș și în județul Olt, a sprijinit înființarea de brutării și de unități de mică industrie. Era un bun organizator, se bizuia și se înconjura de oameni bine pregătiți, coordonând cu pricepere activitatea acestora. A contribuit la repararea unor biserici. A intervenit pe lângă Patriarhie, sfătuit de preotul paroh Boștinescu, ca biserica de lemn din Vitomirești, veche de trei secole, să fie renovată și declarată monument istoric. A susținut lucrările de reparații ale bisericii Sf. Gheorghe din Pitești. A fost un om vrednic și bine apreciat de contemporani.

Informații de la Maria Giosanu, fiică.
Z 1, P 3

SANDU, Verginia (1921-1996) S-a născut în comuna Adâncata, județul Dâmbovița, unde a urmat și școala primară. Căsătorită cu Constantin M. Sandu. În perioada 1945-1955, a activat în cadrul Uniunii Femeilor Democrate din România, ajutând cămine de copii și azile de bătrâni din Târgoviște și București. A fost o femeie modestă, înțeleaptă și generoasă.

Informații de la Maria Giosanu, fiică.

Z 1, P 3

SATTLER, Carol (1901-1977), profesor maistru. Și-a desfășurat activitatea la Școala de Meserii care aparținea de Ministerul Industriei Ușoare. A asigurat tâmplăria la Uzinele Colibași. Din cauza originii sale germane, după ocupația sovietică, a fost deportat în Rusia timp de trei ani.

Informații de la Cecilia Monica Sava Sattler, fiică, și Laurențiu Sattler, fiu, stabiliți în Germania.
Z 1, P 5

SATTLER, Heinrich (1860-1935), meseriaș de origine germană stabilit în Pitești. A contribuit ca donator cu o sumă importantă pentru întreținerea Bisericii Romano-Catolice din Pitești. Numele său este încrustat pe ușa Bisericii.

Informații de la Cecilia Monica Sattler, nepoată, și Laurențiu Sattler, nepot, stabiliți în Germania.

Z 1, P 5

SCARLAT, Ilie C. (1889-1917), sergent rezervă, mort pe câmpul de luptă la Vizantea Mănăstirească, județul Vrancea, în iulie 1917.

Bibl.: inscripție funerară

Z 1,P 2

SCHMIDT, Heinrich (1877-1960), inginer. Inginer al orașului Pitești în perioada 1909-1949. La 10 decembrie 1910, inginerul Schmidt redactează un amplu memoriu justificativ privind întocmirea planului de sistematizare a orașului Pitești. După introducere și baze de întocmire, sunt prezentate străzile „cu rolul fiecărei străzi și nevoile principale ce e chemată a deservi"; sunt descrise traseele, bulevardele pentru pietoni și trăsuri, formarea cartierelor (comercial, de locuințe, de vile, industrial), promenada publică, grădini publice, parcuri, parcul Trivale. „La elaborarea planului de sistematizare s-a dat o atenție deosebită Parcului Trivalea, care constituie cel mai important loc de agrement al orășenilor, având pentru oraș o deosebită însemnătate. În acest sens, la proiectarea noului bulevard s-a urmărit crearea unei legături mai strânse între parc și oraș". Locul de veci al inginerului Heinrich Schmidt este chiar la intrarea în cimitir, în partea stângă, lângă Administrație.

Bibl.: **Pitești, Mărturii**, vol. I, doc. nr. 267, pp. 283-287

Z 1, P 4

SCHWARTZ, Johan F. (1865-1935), negustor. În anul 1925, avea firma înregistrată de fabrică de bere. În registrul de decese pe anul 1935 se afla la poziția 22 063, luna octombrie.

SIMION, Sorin (1932-2001), profesor. Licențiat al Facultății de Matematică, Universitatea București. Profesor la Liceul Zinca Golescu, Liceul Nicolae Bălcescu, Liceul Sanitar din Pitești. Inspector metodist. Lector titular la Universitatea din Pitești. Autor al unor volume, studii și articole. Membru al Societății de Științe Matematice din România. A avut contribuții importante la dezvoltarea învățământului matematic din județul Argeș, sprijinind concursurile și olimpiadele de matematică pentru elevi. Împreună cu unii colegi a fondat concursul național de matematică Dan Barbilian.

Bibl.: **Medalioane**, pp. 199-200.

Z 1, P 2

SIMIONESCU, Niță (1827-1903) și **SIMIONESCU, Ionel** (1880-1913). Monumentul funerar din marmură cu vinișoare gri, ușor înclinat, frumos executat, este așezat în centrul cimitirului, lângă havuz. La baza monumentului este scris: „Scumpului meu Părinte în semn de recunoștință". Mormântul nu mai există, a fost trasat trotuarul peste el.

Z 2, P 1

SIMIONESCU, Ștefan C. (1880-1936), medic, fost medic-șef al orașului Pitești.

Bibl.: inscripție funerară

Z 1, P 1

SPINEI, Nicolae (1921-2003), profesor. S-a născut în Basarabia. A funcționat ca profesor de limba și literatura română în Pitești la Școala Medie Tehnică de Comerț, Liceul Zinca Golescu, Liceul Ion Barbu, Liceul I. C. Brătianu (1946-1948, 1954, 1957, 1965-1986). A stimulat și a întreținut

viața intelectuală a orașului: sub îndrumarea lui, elevii Liceului I. C. Brătianu au realizat lucrări de artă (picturi, planșe, desene) care au îmbogățit muzeul memorial al Liceului. Profesorul Spinei s-a aflat printre membrii fondatori ai muzeului memorial al „Ligii Culturale pentru Unitatea Românilor de Pretutindeni", a fost prezent în activitatea Societății Culturale „Junimea" și a revistei cu același nume, a participat la deschiderea casei memoriale „Liviu Rebreanu" de la Valea Mare, la aniversări și comemorări. Scrierile sale s-au publicat în presa centrală și locală, în reviste ca: „Tribuna școlii argeșene", „Junimea", „Buletinul Societății de Științe Filologice", dar și în volum: **Lumea cea gândită a lui Eminescu**, 1995. Despre renumitul profesor care a locuit pe strada Teilor, scriitoarea Denisa Popescu afirmă: „ultimul profesor-orator Nicolae Spinei, cel care desfășura lecții-ritual, cu un inepuizabil joc actoricesc, pe scena *sui generis* a clasei". Preotul Marin Drăgușin relatează: „Profesorul Spinei trăia intens momentele pe care evoca. Vorbea la înmormântările colegilor sau ale elevilor înveșmântând imaginile respective cu figuri de stil care emoționau".

Bibl.: Dinu, **Oameni de seamă**, pp. 126-127.
Popescu, **Scriitorii**, rev. „Argeș", nr. 11, 2004.
Rădulescu, **Carte de citire**, p. 344.
Z 2, P 1

SPIROIU, Constantin I., general. Numele generalului Constantin Spiroiu îl găsim consemnat în presa vremii, în „Facla Argeșului", din 10 ianuarie 1914. Articolul se referea la solemnitatea punerii pietrei fundamentale a halei din piața orașului Pitești.
Z 1, P 2

STAN, Marian (1928-2005), cântăreț bisericesc. A fost șef de promoție la Școala de Cântăreți de la Mănăstirea Turnu, județul Argeș, a urmat liceul la seral și apoi a activat ca funcționar la poștă. A cântat în corurile Bisericilor Sf. Treime și Sf. Ioan Botezătorul timp de mulți ani.

Informații proprii
Z 1, P 3

STANA, Ion (1932-1999), jurist.
Z 2, P 1

STAVĂR, Constantin, farmacist. A avut farmacie în centrul orașului Pitești, Farmacia cu ceas de pe Strada Mare. Vesela din farmacie și mobilierul, dulapurile în care se țineau medicamentele erau aduse de la Viena. Sticla de la mobilier era fabricată din cristal bizonat. Medicamentele erau păstrate pe rafturi, în flacoane diferit colorate: roz, albastre, roșii, în funcție de tipul de medicamente. Cele sensibile la lumină se păstrau în flacoane albastre. Pe fiecare flacon, pe eticheta arsă, se scria numele medicamentului. Cavoul farmacistului Constantin Stavăr se află la loc central în Cimitirul Sf. Gheorghe, la intrare, în partea dreaptă, rândul al doilea. Soția sa, Elena, a fost membră a Societății Filantropice „Matroana", înființată în 1914 și, care avea ca scop ajutorarea armatei și înființarea unui spital pentru răniții din război.

Bibl.: **Pitești: Mărturii**..., vol. I, doc. nr. 281, pp. 299-300.
Informații de la Yvona Georgescu, farmacistă.
Z 1, P 2

STAVRE, Gheorghe I. (1883-1953), comerciant. Pe cruce anul nașterii este trecut 1883, iar în „Buletinul Camerei de Comerț" este 1877. S-a născut în comuna Ohrida, județul Bitolia, Macedonia. A avut firmă comercială cu emblema „Lăptăria Modernă", care avea ca obiect desfacerea produselor din lapte, cofetărie și plăcintărie pe strada D-na Bălașa 74, băcănie, precupeție și cereale în strada Brătianu, nr. 16 și fabrică de gheață în Piața Episcopiei, hala comunală. Sediul firmei se afla în strada D-na Bălașa. A început comerțul la data de 1 octombrie 1903, iar înainte de această data fusese tot comerciant. A fost căsătorit fără act dotal. A avut firma înscrisă la Tribunalul Argeș cu numărul 234 din 26/12/1921. Cripta, cu ornamente deosebite, este a unui om de seamă al orașului.

Bibl.: Supliment la „Buletinul Camerei de Comerț și Industrie", Pitești, septembrie, 1931.
Z 1, P 1

STĂNCIULESCU, Teodor (1902-1971), inspector CFR.

Z 2, P 2

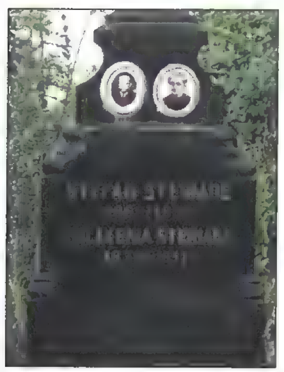

STĂNESCU, Anghel (1927-2004), croitor, ceaprazar. Iscusit meșter, frecventat de o clientelă numeroasă, a avut atelier pe strada Șerban Vodă (Strada Mare) în Pitești. Confecționa și caschete pentru ofițeri. Alături de el, în cavou, este și soția Elena.

Informații proprii.
Z 1, P 4

STĂTESCU, Ionel (1884-1929), inginer inspector silvic. Pe același monument este trecut și numele colonelului Ioan Călinescu (1866-1946).

Z 1, P 2

STERIADE, Polixenia (1879-1957) Membră a Societății Filantropice „Matroana", care își propunea să sprijine armata și autoritățile locale pe linie sanitară în 1914. Societatea avea ca scop confecționarea rufăriei pentru armată, ajutarea societăților similare existente, și înființarea de către doamnele din județ a unui spital local pentru răniții din război. Soțul Polixeniei Steriade, Ștefan, a trăit între anii 1869 și 1933.

Bibl: **Pitești: Mărturii**, vol. I, doc. nr. 281, pp.299-300
Z 1, P 3

STERIOPOL, Ion (1899-1983), profesor. Născut la Găești, județul Dâmbovița, unde urmează și școala primară. S-a înscris la Liceul I. C. Brătianu din Pitești, unde l-a avut ca profesor pe criticul și comparatistul N. I. Apostolescu. Licențiat al Universității din București, Facultatea de Litere și Filosofie, și al Conservatorului de Artă Dramatică. Profesor suplinitor în București, apoi titular în Sighișoara. În 1926, a fost detașat la Liceul Șt. O. Iosif din Odorhei. Aici a desfășurat o bogată activitate ca director de liceu, profesor și scriitor, conferențiar, regizor, îndrumător cultural. Publică volumele de versuri **Partener japonez**, Sighișoara, Editura Markos, 1927, **Credințe ucise**, Sighișoara, Editura Miron Neagu. A tradus din literatura universală.

După Diktatul de la Viena, Ion Steriopol este nevoit să părăsească liceul din Odorhei și să se stabilească la Pitești, ca profesor la Liceul I. C. Brătianu, devenind apoi director al liceului. În 1944, Ion Steriopol a fost ales primar al orașului Pitești.

Bibl.: Dinu, **Figuri de dascăli**, pp. 192-194.
Mavrodin, **Istoria Primăriei**, p. 215.
Z 1, P 2

STOIA, Ion C. (1899-1976), medic. Fiu al lui Coman Stoia, agricultor, care a luat în arendă o vreme moșia Strâmbeni, comuna Suseni, județul Argeș. A studiat medicina la București, a profesat la Spitalul Brâncovenesc, la Clinica de Balneologie, al cărei șef a devenit ulterior. A fost întemeietorul școlii românești de reumatologie. A contribuit la formarea multor specialiști în domeniu. După pensionare, a fost profesor consultant. A publicat numeroase lucrări de specialitate. În onoarea sa, câteva instituții medicale din București îi poartă numele: Centrul de Boli Reumatismale „Dr. Ion Stoia", Ambulatoriul de specialitate „Dr. Ion Stoia", și Centrul Metodologic de Reumatologie „Dr. Ion Stoia". S-a căsătorit cu doctorița Heda Stoia. Urna funerară a doctoriței Heda Stoia este depusă în cavoul familiei.

Informații de la Viorica Paula Băcanu, nepoată.
Z 2, P 2

STRECHE, Andrei, ofițer. De origine basarabean.

Z 2, P 9

ȘERP, Mihai (1939-1996), profesor. A absolvit Facultatea de Limba și Literatura Română, Universitatea București. A fost membru fondator al Fundației Literare „Liviu Rebreanu", al Fundației Literare „Casa Școalelor" și al Societății Culturale „Argessis". Membru al Societății de Științe Filologice, al Societății Independente Române pentru Drepturile Omului si al Asociației

Române pentru Educarea Drepturilor Omului. A scris versuri, proză şi articole de specialitate. Traduceri din italiană, franceză şi spaniolă. Colaborează la revistele „Argeş", „Viaţa studenţească", „Luceafărul", „Contemporanul", „România literară". Pe cruce, numele Şerp apare scris Şerb. Profesorul Mihai Şerp este tatăl poetei piteştene Allora Albulescu Şerp.

Bibl.: **Cenaclul Liviu Rebreanu**, p. 28

Z 2, P 1

ŞTEFĂNESCU, Sebastian (1885-1969), sculptor. Despre Sebastian Ştefănescu şi soţia sa, Elena, aflăm următoarele: „slujitori pasionaţi ai artei sculpturale din lemn. Crezul vieţii: muncă, sinceritate, tăcere". Aceste cuvinte sunt scrise pe placa din partea stângă, de pe soclul monumentului funerar, care aparţine preotului Marin S. Diaconescu.

Z 2, P 2

TEFAS, D. Stefu (1886-1967), comerciant. În Registrul Comerţului pe judeţul Argeş, din 1931, anul naşterii comerciantului Tefas este 1884. Născut în provincia Satista, Macedonia (Grecia). De cetăţenie elenă, a dobândit şi cetăţenia română. La rubrica: Obiectul şi felul comerţului sunt trecute: coloniale, depozit de bere, depozit de făină en-gros şi băuturi spirtoase cu amănuntul. A început comerţul la data de 15 martie 1918. Sediul aşezământului era în Piteşti, Str. Teiuleanu, nr. 16-18 şi B-dul Elisabeta, nr. 144. A avut firmă înscrisă la tribunalul Argeş sub nr. 31/1918.

Bibl.: Supliment la Buletinul Camerei de Comerţ, 1931.

Z 2, P 1

TEIULEANU, Constantin (1862-1883), publicist. Fiul lui Ioan şi al Mariei Teiuleanu.

Z 1, P 2

TEIULEANU, Ioan (Ioan DIMITRIU-TEIULEANU)

Z 1, P 2

TEIULEANU, Maria (1839-1922) **(Maria DIMITRIU-TEIULEANU)** A fost donatoarea şcolii profesionale de fete şi a azilului de bătrâni din Piteşti.

Z 1, P 2

TEODORESCU, Ioan S. (1850-1931), consilier comunal.

Z 1, P 4

TEODORESCU, Ion (1914-2002), preot. A slujit la Bradu, Albota şi Piteşti. Preot paroh al Bisericii Sf. Treime (schitul Beştelei) din Piteşti. Despre preotul Ion Teodorescu, succesorul său, preotul paroh Valeriu DRĂGUŞIN, scria în articolul **Mărturii ale istoriei şi credinţei noaste în capitala judeţului Argeş**, publicat în „Argessis", pp. 285-286: „Lucrările de restaurare ale bisericii începute de fosta Direcţie a Monumentelor Istorice au fost continuate prin grija preotului paroh Ion Teodorescu şi desăvârşite prin eforturi considerabile de conducerea parohiei". În anul 1974, a avut loc restaurarea monumentului arhitectonic ridicat în 1672. Turla clopotniţei s-a refăcut, s-a adăugat pridvorul în stilul arhitecturii tradiţionale româneşti. La construcţia pridvorului a fost folosit calcarul de Albeşti (jud. Argeş). În 1984, s-a terminat consolidarea zidului de incintă ridicat din bolovani de râu şi cărămidă, acoperit cu ţiglă glazurată. Capela Cimitirului Sf. Gheorghe a aparţinut administrativ de Biserica Sf. Treime. În timpul păstoririi sale, preotul Ioan Teodorescu a împrejmuit Capela cimitirului, a stabilit terenul aferent şi a purtat de grijă pentru cele necesare slujirii fie a preoţilor din oraş, fie a preoţilor de la Sf. Treime. După moartea preotului Teodorescu, Capela a devenit parohie şi a fost numit actualul preot paroh, Gheorghe Cernătescu.

Bibl.: Informaţii proprii.

Popa, Voinescu, Dicu, **Ghid**, pp. 47-48

Z 1, P 5

TEODORESCU, Oniga (1887-1916), locotenent, mort în luptele de pe Muntele Măgura.

Z 1, P 2

THEODORU, Ioan Şt. (1870-1909) şi colonel N. Şt. Theodoru. Bustul lui Ioan Theodoru este amplasat sub un baldachin format din patru coloane peste care se înalţă patru arce supraînălţate de o cornişă. Baldachinul este amplasat

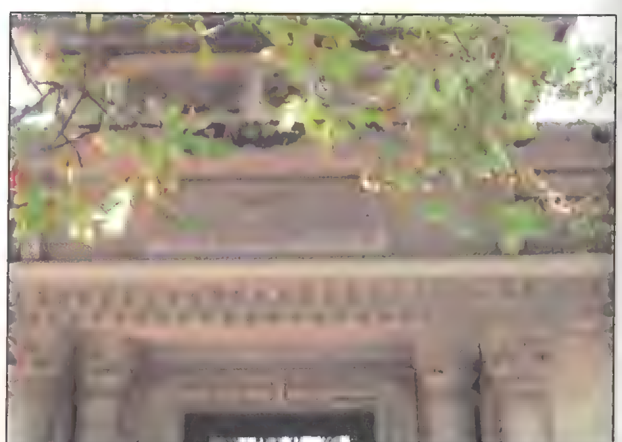

pe un puternic soclu cu inscripția numelui decedatului și anii între care a trăit. Mormintele sunt înconjurate de un gard, element caracteristic epocii de construcție a monumentului funerar și este mărginit de două candele de alamă cu geamurile de cristal amplasate pe două socluri de piatră sculptată sub formă de coloane. Mormântul este sub formă de criptă cu dală de marmură. Monumentul funerar este bine echilibrat și sculptura de foarte bună calitate. Este trecut în **Lista monumentelor istorice**, cod LMI 2004 AG-IV-m-B-13876.

Comentariul monumentului funerar: arhitect Alexandru Mulțescu.
Z 1, P 2

TIȚESCU, Vasile (1898-1988), medic primar radiolog. A desfășurat o activitate medicală de peste jumătate de secol în Pitești. A deținut prima instalație de radiologie din județul Argeș, fiind primul medic primar radiolog din acest județ, secretar și președinte al Colegiului Medicilor din Argeș, vicepreședinte al Societății de Radiologie din România. Din anul 1930, când familia Rebreanu a

cumpărat o casă la Valea Mare, Vasile Tițescu a devenit medicul de familie al scriitorului. **L-am cunoscut pe Liviu Rebreanu** și **Într-un amurg de august la casa memorială Liviu Rebreanu** sunt mărturiile medicului despre marele prozator. Cavoul doctorului Tițescu este conceput de arhitectul D. Sima și realizat de constructorul I. Șuică din Pitești.

Bibl.: **Amintiri despre Liviu Rebreanu**, 1985, pp.191-196
Z 1, P 2

TÎRCOVEANU, Gheorghe (1908-1981), medic militar, chirurg. Comandantul Spitalului Militar de Urgență „Dr. Ion Jianu" din Pitești, în perioada 1950-1958.

Z 2, P 1

TOLOGEA, Sebastian (m.1994), inginer constructor. Personalitate marcantă a științei și ingineriei construcțiilor. Autorul unor lucrări fundamentale referitoare la consolidarea construcțiilor, dintre care amintim: **Accidente și avarii în construcții**, 2 volume, **Lucrări de întreținere și consolidări în construcții de locuințe**, București, Editura Tehnică, 1961, **Probleme privind patologia și terapeutica construcțiilor**, ed. I, 1976, ed. a II-a, 1977, București, Editura Tehnică. Cărțile sale sunt recomandate în pregătirea studenților din domeniul construcțiilor, precum și doctoranzilor, cercetătorilor și proiectanților.

Informații proprii.
Z 1, P 3

TOMA, Gheorghe (1909-1979), profesor. S-a născut în comuna Tuțulești, jud. Argeș. Licențiat al Facultății de Litere și Filosofie din București, secția Geografie, în anul 1934. Până în 1938, a funcționat în calitate de custode bibliotecar la secția Geografie a Universității București. Profesor de geografie la Pitești, iar din 1954 a devenit inspector școlar al regiunii Argeș. A fost membru al Societății de Științe Geografice, președinte al Filialei Pitești. În anul 1963 a publicat **Monografia comunei Tuțulești - Argeș**, folosită ca temă pentru obținerea gradului didactic II. A realizat un manual de geografie al județului Argeș, folosit ca lucrare pentru obținerea gradului I. Acest manual a fost completat și adăugit, fiind publicat împreună cu renumitul învățător Constantin ARSENE și cu învățătorul Anton Petrescu.

Bibl.: Dinu, **Figuri de dascăli**, pp. 250-251.
Z 1, P 3

TOMA, Ion M. (1912-1994), general maior. Fost preşedinte al Asociaţiei veteranilor de război din judeţul Argeş. Absolvent al Liceului militar „Nicolae Filipescu" de la Mănăstrirea Dealu şi al Şcolii de Ofiţeri de Artilerie de la Timişoara. A fost încadrat ca sublocotenent în Regimentul 6 Artilerie Piteşti. A luptat în cel de-al Doilea Război Mondial; a participat la eliberarea Basarabiei şi Bucovinei, apoi a luptat în Ungaria şi Cehoslovacia. Decorat cu „Coroana României" şi „Steaua României".

Bibl.: Dinu, **Oameni de seamă**, pp. 52-54.
Z 1, P 3

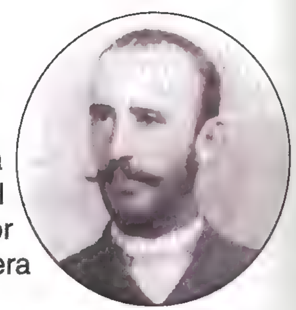
TONU, Dionisie (m. 1988), preot. Basarabean la origine, a slujit la Biserica Buna Vestire şi, apoi, timp de douăzeci de ani, la Biserica Sf. Treime (Schitul Beştelei) din Piteşti.

Informaţii proprii.
Z 1, P 3

TRIFONESCU, Ion (1852-1900), profesor. Într-un document din 27 octombrie 1886, emis de Primăria oraşului Piteşti, către Gimnaziul din Piteşti, directorul şi corpul profesoral sunt invitaţi la sărbătorirea inaugurării noului Palat Comunal din acest oraş. Este menţionat, între alţii, şi Ion Trifonescu.

Bibl.: D. J. A. N. Argeş, fond Liceul N. Bălcescu, Piteşti, dosar 21/1886, f. 303.
Z 1, P 2

TRIFONESCU, Toma (1856-1930), profesor. Figură remarcabilă a învăţământului piteştean de la sfârşitul secolului al XIX-lea. Renumitul inginer constructor Dimitrie Dima a făcut şcoala pe când Toma Trifonescu era profesor.

Bibl.: Voinescu, **Argeşeni**, p. 33.
Z 1, P 2

TROFIM, Vasile (1908-1967), preot. A slujit la Biserica Sf. Ilie din anul 1949, timp de 18 ani. Cuscru cu părintele Dionise Tonu. A fost secretar

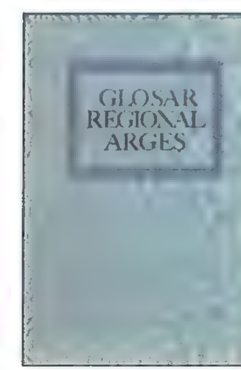

protopopesc la Protopopiatul Piteşti. În cuvântul rostit la înmormântarea sa, părintele protopop Constantin Dejan spunea: „Preotul V. Trofim poate nici n-a avut timp să-şi dea seama cât era de cult, câtă cantitate impresionantă de cunoştinţe acumulase şi cât de solidă formaţie intelectuală îşi făurise. Era însă de ajuns ca cineva să-l asculte o singură dată când predica, sau când prezenta în conferinţele şi seminarele noastre preoţeşti un referat, sau lua cuvântul, spre a-şi da seama din spontaneitatea şi logica gândirii sale, din cursivitatea şi bogăţia exprimării, din căldura convingerilor, din precizia şi întinderea informaţiunilor sale, de excepţionalele posibilităţi intelectuale ale acestui slujitor al Bisericii".

Informaţii proprii.
Bibl.: Dejan, Obrocea, **Paşi**, pp. 169-170.
Z 2, P 7

TUŢĂ, Romeo Vasile (1970-1989), erou-martir. Absolvent al Liceului Al. Odobescu din Piteşti. Era militar în termen. A fost împuşcat mortal la 22 decembrie 1989, în Bucureşti. Înmormântat în cavou, în data de 29 decembrie 1989.

Bibl.: Ionescu, Cîrstea, **Martiri argeşeni**, p. 148.
Z 2, P 7

UDRESCU, Dumitru (1892-1981), învăţător, autor de manuale şcolare, folclorist, lexicograf, poet, publicist. S -a născut în comuna Săpata, judeţul Argeş. Şcoala primară în satul natal şi la Şcoala nr. 1 din Piteşti. A urmat Şcoala Normală în Bucureşti. A participat la primul război mondial. Învăţător în comuna Läunele de Sus, apoi s-a transferat în satul său natal, unde a activat până în 1922. Îşi continuă activitatea didactică în comuna Cepari, la Şcoala nr. 3 din Piteşti şi la Curtea de Argeş. Împreuna cu folcloristul C. Rădulescu-Codin, a publicat revista „Prietenul nostru" (Câmpulung, 1923-1926), urmată de revistele „Solidaritatea" (1928-1930) şi „Mioriţa" (1929). În prefaţa binecunoscutei sale lucrări, **Glosar regional Argeş,** Bucureşti, Editura Academiei, 1967, 304 p., autorul mărturisea: „Culegerea de faţă este fructul

unei munci de decenii, aș putea zice chiar al unei jumătăți de veac, iar rădăcinile ei se împletesc cu cele mai îndepărtate impresii ale copilăriei. Pus deseori în fața unor surprinzătoare formații lexicale, am început să notez încă de tânăr, bogăția de cuvinte noi, de situații speciale de folosire a altora, de expresii, frânturi de limbă care erau altfel decât limba românească pe care o puteam găsi în cărți. Făcute inițial fără o finalitate anume, aceste notații au devenit nucleul glosarului de față, alcătuit cu trudă și perseverență, pe de o parte din convingerea că fără studiul graiului popular nu se poate ajunge la conturarea fizionomiei complete a unei limbi, pe de altă parte din constatarea că graiul argeșean, deși unul din participanții la făurirea limbii literare, nu s-a bucurat până în prezent de o atenție deosebită". Acest **Glosar** este o importantă sursă de îmbogățire a listei de cuvinte din **Dicționarul limbii române,** pregătit și editat de Academia Română. Ca folclorist tipărește trei culegeri: **Balade eroice**, București, Editura Militară, 1965; **De pe Argeș. Cântece și strigături din regiunea Argeș** (în **Folclor poetic**, I, volum îngrijit de Pavel Ruxăndoiu, București, 1967, p. 243-282) și volumul **De pe plaiuri argeșene**, Pitești, 1974, 203 p. Intenționa să pregătească o monografie a orașului Pitești, din care a publicat capitole în presa locală.

Bibl.: Datcu, **Dicționarul etnologilor**, p. 261
Dinu, **Figuri de dascăli**, pp. 175-178.
Registru înmormântări loc 91

UDRESCU, Ștefan M. (1907-1976), preot la biserica Sf. Ioan Botezătorul din Pitești, în perioada 1934-1976. Din anul 1963, este numit preot paroh la aceeași biserică. A fost director la Societatea Clerului Ortodox din județele Olt și Argeș.

Informații proprii.
Z 1, P 2

UDRESCU, Valeriu (1935-1993), matematician, fiul preotului Ștefan M. Udrescu.

Z 1, P 2

UIVARY, Alexandru, proprietar de fabrică de tăbăcarie.

Bibl.: Popa, Dicu, Voinescu, **Istoria municipiului**, p. 215.
Z 1, P 5

URLUIANU, Constantin (1951-2003), profesor. Născut în comuna Bârla, județul Argeș. Licențiat al Universității Al. I. Cuza din Iași, Facultatea de Istorie-Filozofie,1974. Doctorand la aceeași universitate. Lecotr titular, disciplina istoria doctrinelor politice, Catedra de Istorie-Muzeologie, Facultatea de Litere și Istorie, Universitatea din Pitești. Profesor la liceele din Agnita, Costești, la Colegiul Național I. C. Brătianu, inspector de specialitate, inspector general adjunct. Colaborează cu Universitatea din Pitești începând cu anul 1987 și a fost încadrat ca lector în 1999.

Bibl.: **Medalioane**, p. 235.
Cimitir extindere, zona G.

VÂLSĂNESCU, Vasile (1880-1952), deputat de Argeș.

Bibl.: **Pitești. Mărturii**, doc. 286, p. 306
Z 1, P 3

VASILIU, George D. (1908-1989), biolog, cercetător, profesor universitar. Născut la Dobrogostea, județul Argeș, tatăl său fiind primul director al Școlii de Horticultură. Absolvent al Facultății de Științele Naturii din București, bursier român la Universitatea din Iena (Germania), recomandat de Grigore Antipa, cu licența *Magna cum laude* în 1929. Doctoratul cu teza **Peștii din Ceylon.** Specializat în biologie marină. Face studii de

sistematică ihtiologică la Frankfurt. Se specializează în hidrobiologie, ihtiologie și piscicultură la Viena, Neapole, Paris etc. și, în biologie marină, la Institutul Biologic din Helgoland (Marea Nordului). A fost membru al Academiei și secretar general al Colegiului Naturaliștilor din România și membru a șaisprezece societăți științifice străine de biologie animală. A fost primul director științific al Institutului de Cercetări Piscicole din România (1941-1949) și a organizat prima expediție științifică de cercetare hidrobiologică a lacurilor alpine din Masivul Retezat (1946). A fost arestat și condamnat pentru „subminarea economiei naționale". Cadru didactic la Institutul de Învățământ Superior din Pitești din 1969 (lector, profesor). A

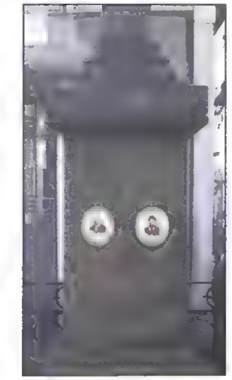

publicat în ţară şi în străinătate peste trei sute cincizeci lucrări ştiinţifice (cărţi, studii şi articole). A cercetat fauna piscicolă a Lacului Vidraru. Figurează în **Dicţionarul Grasse**. Au rămas în manuscris mai multe lucrări, dintre care: **Biologi din România** (700 p., format mare), publicată postum în anul 2001, la Editura Ion Borcea, din Bacău, prin grija doamnei Mariana Şenilă Vasiliu, soţia savantului. **Vertebratele lumii**, în 14 limbi de circulaţie, cca. 1500 p., **Mamiferele României**, cca. 1200 p. şi **Istoria hidrobiologiei româneşti**, topită în şpalt în 1949, când a fost arestat. Dintre cărţile publicate de profesorul George D. Vasiliu în timpul vieţii amintim: **Vertebrata Romaniae**, Bucureşti, Imprimeriile „Independenţa", 1939 (Colecţia „Notationes biologicae", seria B, nr. 1), **Salmonicultura (creşterea păstrăvilor)**, Bucureşti, Institutul de Cercetări Piscicole al României, 1943, **Peştii apelor noastre**, Bucureşti, Editura Ştiinţifică, 1959, **Animalele de apă dulce şi răspândirea lor**, Bucureşti, Editura Ştiinţifică, 1960 (în colaborare cu P. Bănărescu), **Systema avium Romaniae**, Paris, Alauda, 1968, **Fauna Vertebratica Romaniae** (Index), Bacău, Muzeul Judeţean, 1968, (Secţia Ştiinţele Naturii, Studii şi comunicări, partea a II-a), (în colaborare cu Constantin Şova), **Istoria ihtiologiei româneşti**, Bucureşti, Buletinul de Cercetări Piscicole. Supliment I, 1987 (în colaborare cu Gheorghe I. Manea). Întreaga existenţă a lui George Vasiliu a fost dedicată biologiei româneşti.

Pe crucea de la mormântului ilustrului profesor stă scris: „A iubit lumina şi florile, oamenii şi vietăţile, a iubit viaţa".

Bibl.: Mariana Şenilă-Vasiliu, **A trăi lângă un om excepţional**, „Argeş", nr. 9, 2006, pp. 10-11

Z 3, P 1

VASILIU, Ghică (1852-1928) şi **VASILIU, Maria G.**, soţie. În partea de jos a monumentului funerar din granit sunt trecuţi: Ştefan Fanian, judecător şi Ana Fanian.

Z 1, P 2

VĂLEANU, Alexandru (m.1977), prefect. În perioada interbelică, a fost timp de douăzeci de ani prefect de Tighina (Basarabia), a făcut parte din Sfatul Ţării, a fost semnatar al Unirii Basarabiei cu Ţara.

Z 2, P 9

VĂLSĂNESCU, Radu (1909-1991), avocat.

Z 1, P 2

VERMESCU, Fr. Cavoul Vermescu este inspirat de arhitectura religioasă tradiţională românească. Soclul, cornişa şi turlele au ca inspiraţie profilatura Bisericii Mănăstirii Argeşului. Pe o friză deasupra uşii de intrare apare inscripţia Familia Wiermescu. Inscripţia este realizată cu caractere naţionale. Intrarea în cavou era protejată de o copertină metalică cu sticlă. Tâmplăria metalică este structurată astfel încât să aibă în partea centrală o cruce; sticla folosită era colorată. Turlele mici sunt amplasate pe socluri prismatice cu cornişă şi au ferestrele în torsadă.

Întregul acoperiş este din beton impermeabil. Este posibil să fie construit în două etape: 1. hipogeu, 2. capela actuală. Cavoul este o prezenţă bine individualizată în cimitir şi propunem să fie înscris pe lista monumentelor istorice.

Comentariul monumentului funerar: arhitect Alexandru Mulţescu.

Z 2, P 2

VESPESCU, Ștefan (Ică) (1930-2007), avocat. Unul dintre cei mai renumiți avocați ai Argeșului. Licențiat al Facultății de Drept din București. Consilier juridic în Pitești. În 1956, la 20 februarie, a intrat în Baroul Argeș. În perioada 1990-1998, a fost directorul Baroului de Avocați Pitești. A iubit fotbalul, pe care l-a practicat în tinerețe. Din mărturisirile maestrului Vespescu aflăm că el l-a făcut cunoscut pe fotbalistul Nicolae Dobrin. În ultimul său interviu acordat ziarului „Societatea argeșeană", avocatul Ică Vespescu declara: „Avocatura face parte din rândul profesiilor caritabile, alături de profesia de medic, polițist sau preot.[...] Avocatul te ajută să-ți găsești dreptatea. Ca să fii avocat, trebuie să ai înclinație spre bine. Eu am avut șansa de a-l avea profesor în facultate pe Vintilă Dongoroz, om unic care atunci când ținea prelegeri, îi cucerea pe studenți. [...] Avocații de pe vremuri erau formați într-un anumit spirit în care logica, mila și respectul față de oameni, deși nu apăreau în legi și regulamente, constituiau legi nescrise și erau respectate cu sfințenie. Majoritatea primarilor erau aleși din rândul avocaților [...]. Eu, ca și avocat, am fost cunoscut drept omul care nu pierde procese!".

Bibl.: Predescu, **Istoria Baroului**, p. 153.
Tomaziu, Eduard, **Dumnezeu să-l ierte pe Ică Vespescu**, în ziarul „Societatea argeșeană", 1 august 2007.
Z 2, P 7.

VICOL, Dumitru C. (1913-1998), colonel.

Cimitirul veteranilor de război

VIEROȘANU, Ion (1919-1981), profesor. Cripta din marmură este decorată cu reliefuri vegetale, iar în partea de sus, cartea deschisă - simbol al științei, al cunoașterii, al creației - devine un mediator al transcendentului. Imaginea cărții deschise reprezintă lumea cu întreaga ei varietate de forme și culori.

Informații proprii.
Z 1, P 2

VIIȘOREANU, Acsente (1925-2006), general doctor. A fost comandantul Spitalului Militar de Urgență „Dr. Ion Jianu" din Pitești, în perioada 1981-1985.

Z 2, P 4

VINTILĂ, Petre, profesor. A locuit pe strada Negru Vodă. Era un ilustru specialist în taxidermie, preparând păsările pentru expunerea în muzeu.

Informații proprii.
Z 2, P 8

VIȘINESCU, Ioan I. Th. (1891-1944), preot. Născut la Ionești, județul Argeș. Licențiat al Facultății de Teologie. Hirotonisit la 12 iunie 1916, subprotoiereu la Pitești. A fost preot paroh iconom la Biserica Mavrodolu. A predat la Școala de Fete, nr. 1, la clasele a II-a, a III-a, a IV-a, în 1937.

Bibl.: Onu, Novac, **Biserica Mavrodolu**, p. 119
Z 1, P 2

VLAD, Nicolae N. (Nicu) (1920-1977), profesor. S-a născut în comuna Pucheni-Mușcel, județul Dâmbovița, într-o familie de țărani. Studiile elementare în comuna natală, gimnaziul în Câmpulung, apoi urmează cursurile Școlii Normale din același oraș pe care le termină în 1940. A fost încorporat și trimis la Școala de Ofițeri Rezervă București și a făcut stagiul la Școala Rezervă Lugoj. În 1945, luptă pe frontul din Cehoslovacia, fiind comandant de pluton. Când a fost demobilizat, în octombrie 1945, și-a dat diferențele de liceu și examenul de bacalaureat la Liceul

I. C. Brătianu din Pitești. Căsătorit cu profesoara Maria Lambeanu în 1946. În 1947, a fost numit inspector-șef al județului Mușcel, a absolvit Școala de Științe Sociale. A lucrat în Ministerul Învățământului Public, fiind apoi transferat la Râmnicu-Vâlcea unde a fost inspector școlar șef. Absolvent al Facultății de Istorie a Universității „C. I. Parhon" din București, în anul 1955. În perioada 1958-1964 a funcționat ca director al Liceului I. C. Brătianu din Pitești. Din 1964, inspector șef al Inspectoratului Școlar Argeș și, în anul următor a obținut gradul didactic I, cu lucrarea **Monografia Liceului din Pitești (1866-1966)**, întocmită împreună cu profesorul Tudor Popescu, filolog. A publicat numeroase articole și studii în „Revista de pedagogie", în ziarele locale și centrale. A fost distins cu titlul de „profesor emerit", cu gradația de merit „Ordinul muncii", cu alte ordine și medalii. De la profesorul Nicolae Vlad au rămas în manuscris o metodică a predării istoriei, cât și o lucrare, în proiect, cu privire la arhitectura monumentelor istorice de pe teritoriul județului Argeș. Cavoul familiilor profesorilor Nicolae Vlad și George Aman se află la loc central, lângă havuz, în Cimitirul Sf. Gheorghe.

Informații de la Maria Vlad, soție.
Z 1, P 2

VLĂSCEANU, Mircea (1946-1989), erou-martir. A murit împușcat de militari neidentificați în evenimentele din decembrie 1989. Născut în Călinești, județul Argeș, era mecanic auto la Uzina de Autoturisme „Dacia" Mioveni. Domiciliat în Pitești, cartierul Găvana. Era tatăl a trei copii minori.

Bibl.: Ionescu, Cîrstea, **Martiri argeșeni**, p. 151.
Z 3, P 3

VOICULESCU, Alexandru Petre (1951-2003), programator. Absolvent al Liceului I. C. Brătianu; a lucrat la Întreprinderea de Rețele Electrice Pitești. Înhumat în cripta familiei.

Informații de la Filofteia Voiculescu, mamă.
Z 2,P 7.

VOICULESCU, Gheorghe (1906-1967), inginer horticol. Licențiat al Universității București, Facultatea de Horticultură. A funcționat ca profesor la Curtea de Argeș. În Pitești a lucrat la Direcția de Statistică.

Informații de la Filofteia Voiculescu, soție.
Z 2, P 7

VOICULESCU, Ion N. (1919-1983), profesor gradul I, scriitor. Născut în comuna Broșteni, județul Argeș. Școala generală în satul natal, Liceul I. C. Brătianu din Pitești, Facultatea de Litere și Filosofie a Universității București, secția filosofie. Ion N. Voiculescu a publicat antologia **Copilăria evocată de poeți**, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1975. A colaborat la revistele „România literară", „Argeșul", avea pregătite pentru tipar volume de studii, poezii, critică literară.

Bibl.: **Cenaclul Liviu Rebreanu**, p. 21.
Mihai Ghițescu, în „Argeșul", octombrie, 2005.
Z 2, P 7

VOICULESCU, V. (1893-1959), proprietar de așezământ comercial situat pe strada Craiovei, mai jos de cinematograful „Dacia". Monumentul funerar este executat de sculptorul C. Liritis din București.

Bibl.: Cruceană, **Hanuri**, p. 232
Z 1, P 3

ZAFIU, Nicolae (1917-2002), vestit croitor al orașului Pitești. S-a născut în comuna Vîlsănești, județul Argeș, unde a făcut și școala primară. A participat la cel de-al Doilea Război Mondial cu gradul de

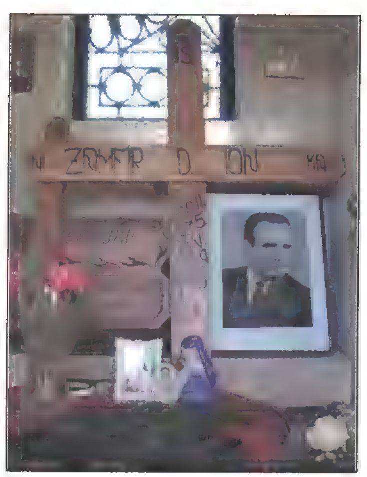
caporal. A luptat la Tiraspol, unde a fost rănit în 4 august 1941. Decorat cu medalia „Crucea comemorativă a celui de-al Doilea Război Mondial 1941-1945”. A fost declarat veteran de război. Până în anul 1960, a avut un atelier de croitorie pe Strada Mare în Pitești. Priceput, harnic, meseriaș valoros, căutat și apreciat de clienții săi, croitorul Nicolae Zafiu lucra atât costume din stofă, cât și haine de piele. A avut trei copii: Mihai, Stelian și Maria (Lala), pentru care a trudit cu râvnă toată viața și i-a lăsat în bună rânduială și cărora le-a transmis dragostea de muncă, dorința de perfecțiune, tenacitatea și răbdarea de a desăvârși un lucru început. Își doarme somnul de veci în cavoul familiei, alături de soția sa, Filofteia (1921-1989) și de fiul său, Stelian.

Informații de la Maria Munteanu, fiică, și Mihai Zafiu, fiu.

ZAFIU, Stelian (1949-2004), maistru. Fiul lui Nicolae și al Filofteiei Zafiu. A absolvit Școala Elementară nr. 3 din Pitești și Școala de Construcții Pitești. Era un foarte bun meseriaș, talentat, inventiv, lucra cu tragere de inimă și dorea ca munca lui, făcută cu migală și cu dăruire, să fie apreciată, ceea se întâmpla în mod obișnuit. A moștenit de la părinți respectul față de muncă și ținuta morală desăvârșită.

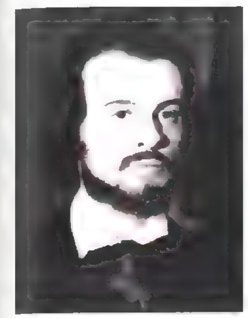
Informații de la Cati Zafiu, soție.
Z 2, P 5

ZAMFIR, Ion D. (1935-1999), profesor maistru. Născut în Broșteni- Costești. Școala primară în satul natal. Apoi, a urmat timp de doi ani, cursurile Liceului „I. C. Brătianu” din Pitești, și, în urma reformei învățământului, a fost înscris la Școala Medie Tehnica Mecanică din Pitești, pe care a absovit-o în anul 1953. A fost repartizat la Uzina 1 Mai Plopeni, unde a lucrat un an, după aceea s-a transferat la Fabrica din Colibași (Uzina Vasile Tudose). Din anul 1964, a funcționat în învățământ la Școala Profesională

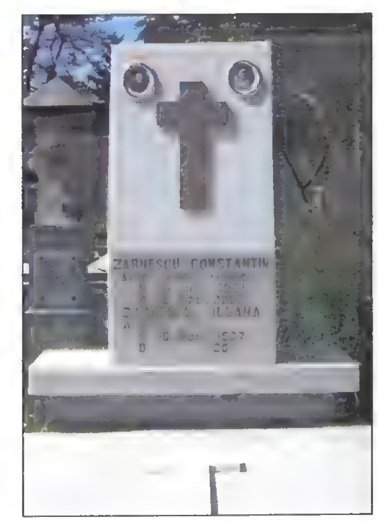
CF Pitești, ca profesor-maistru. S-a pensionat în 1992, de la Liceul Industrial nr. 3, ca profesor-maistru, gradul didactic I.

Informații de la Ecaterina Zamfir, soție.
Z 2, P 9

ZAVULOVICI, Sorin (1947-1997), actor. Născut la Galați. A debutat în piesa **Pisica sălbatică** de Ștefan Berciu, în rolul Voicu Țîcău. La Teatrul Al. Davila din Pitești, a activat în perioada 1971-1997, a jucat peste șaptezeci de roluri. Din mărturisirile soției, aflăm că printre rolurile îndrăgite s-au numărat: Ondra din **Mama** de K. Capek, Oreste din **Electra** de Sofocle, Neznamov din **Vinovați fără vină** de Ostrovski, Marchizul Carlo de Nolli din **Henric al IV-lea** de Luigi Pirandello, Tartuffe din **Tartuffe** de Moliere, Traian din **Titanic vals** de Tudor Mușatescu, Alexandru Andronic din **Ultima oră** de Mihail Sebastian, Profesorul din **Steaua fără nume** de Mihail Sebastian, Boris Alexeevici din **Pescărușul** de Cehov. Actorul Sorin Zavulovici a fost director al Teatrului Al. Davila în perioada 1988-1997. „În acest spectacol [Profesorul de franceză] interpretarea lui Sorin Zavulovici are ținută, schematismul evident al personajului fiind depășit prin munca și experiența actorului”. (Dan Giurea, **Călător**, p. 77).

Informații de la Elena Zavulovici, soție.
Bibl.: Tudor, **Istoria teatrului**, pp. 77-79.
Z 2, P 2

ZĂRNESCU, Constantin (1931-2003), actor, regizor, scenarist, director al Teatrului Al. Davila din Pitești. S-a născut în Pitești. Aici a făcut școala primară și Liceul I. C. Brătianu. La București urmează cursurile de teatru „I. L. Caragiale”. Debutează pe scenă în 1948, pe când era elev. Între 1950 și 1954, a jucat la Teatrul Național din București. S-a stabilit la Pitești în anul 1954, unde și-a desfășurat activitatea ca actor și regizor. A interpretat un mare număr de personaje din repertoriul românesc și universal. Dintre acestea reținem: Leonel din piesa lui Alecsandri, **Piatra din casă**, Harap Alb din **Harap Alb** de George Vasilescu (după Ion Creangă), Mișu Felecan din **Nota zero**

la purtare de Virgil Stoenescu, Mircea Basarab din **Vlaicu Vodă** de Al. Davila, Ferdinand din **Intrigă și iubire** de Fr. Schiller, Vojevanov din **Fata fără zestre** de A. N. Ostrovski, Ionel din **Tache, Ianke și Cadîr** de V. I. Popa și multe alte roluri. A fost director al teatrului în perioada 1976-1988. Într-o cronică dramatică, Dan Giurea afirma: „era firesc deci ca regizorul Constantin Zărnescu să restituie printr-o montare curată farmecul creației lui Tudor Mușatescu, asumându-și totodată meritul întocmirii unei distribuții corecte, cerându-le actorilor [...] să puncteze fără îngroșare efectele de comic verbal, combinațiile scenice convergând spre un final, repetăm, previzibil" (**Călător**, p 77). Binecunoscut, prețuit, iubit și venerat de publicul piteștean, actorul Constantin Zărnescu, o personalitate complexă, va rămâne un nume de referință al istoriei Teatrului Al. Davila. Lângă cripta actorului mai sunt îngropați: Nicolae Zărnescu, Constanța Zărnescu, Toma Grigorescu, Maria Grigorescu.

Informații de la Ileana Zărnescu, soție.
Bibl.: Tudor, **Istoria teatrului**, pp. 37-40.
Z 1, P 2

ZENOVIE Ion (1876-1955), consilier la Curtea de Apel București, fost prim controlor general de stat.

Z 1, P 3

ZENOVIE, Maria I. (1903-1962), profesoară. A predat disciplinele fizică și chimie, a îndeplinit funcția de directoare a Liceului M. Teiuleanu. Pe inscripția funerară citim: „Soție ideală și mamă duioasă răpită fulgerător din mijlocul celor ce o adorau în urma unui zguduitor accident".

Z 1, P 3

ZOLDAN, Alexandru (1858-1921) Monumentul funerar se află în zona catolică. Soclul reprezintă o coloană ionică. Fusul coloanei are caneluri și inscripția cu numele celor decedați și înhumați aici. Capitelul este tipic ionic având volute și ove. Pe abaca lui este amplasat un element decorativ compus dintr-un soclu pe care este inscripționată o cruce și o urnă funerară înfășurată într-un lințoliu.

Comentariul monumentului funerar:
arhitect Alexandru Mulțescu.
Z 1, P 4

CIMITIRUL EROILOR

Cimitirul Eroilor se află situat pe Strada Stadionului. Acesta este despărțit cu un gard de piatră de Cimitirul Sf. Gheorghe și de Cimitirul Veteranilor de Război.

Prefectul de Argeș face un apel către populația orașului și județului, la 24 aprilie 1918, pentru a contribui cu fonduri pentru construirea unui cimitir al eroilor căzuți în luptele pentru întregirea patriei din primul război mondial: „În Pitești se lucrează spre a transforma acea parte a cimitirului în care deja înaintea ocupării s-au îngropat soldați români într-un cimitir de onoare, pentru a face totodată un locaș de odihnă demn de luptătorii căzuți" (**Pitești. Mărturii**, I, doc. 297, p. 316).

Donațiile făcute de populația orașului au contribuit la deschiderea cimitirului în 1920.

Cimitirul Eroilor este organizat ca un dreptunghi cu o alee centrală și cu două alei perpendiculare. Aleea centrală duce către o absidă care are ca element central o cruce monumentală brodată de un chenar și având în mijloc un disc central cu inscripția INRI (Iisus Nazarineanul Regele Iudeilor). Crucea este sculptată într-un bloc masiv, astfel încât sub și deasupra brațelor crucii apar elemente decorative în torsadă. Monumentul are în față un plan înclinat pentru depunerea de coroane. Elemetele decorative în torsadă sunt frunzele de stejar înmănuncheate într-o panglică.

Pe partea exterioară a gardului de zidărie dinspre artera principală, se află două plăci comemorative din marmură, cu următoarele inscripții: SOCIETATEA "MUNȚII COTI" A DEMOBILIZAȚILOR GRADE INFERIOARE PITEȘTI ÎN MEMORIA EROILOR MORȚI ÎN RĂZBOIUL PENTRU ÎNTREGIREA NEAMULUI 1916-1918" 2 iunie 1927 și, a doua, "RECONSTRUIT DE SOCIETATEA CULTUL EROILOR, COMITETUL CENTRAL, BUCUREȘTI, CU SPRIJINUL AUTORITĂȚILOR MILITARE ȘI CIVILE LOCALE 1938".

EROI ROMÂNI

Redăm, mai jos, în ordinea așezării mormintelor din Cimitirul Eroilor, numele tuturor celor înhumați aici. Menționăm că mai sunt câteva cruci de pe care numele s-au șters din cauza intemperiilor. Prezentăm numele întocmai cum sunt scrise pe cruci:

- erou lt. colonel ANGHEL D. IONESCU, (m. 1942)
- căpitan STAFIESCU M. ȘTEFAN (m. mai 1942)
- erou locotenent CRISTESCU VASILE (m. sept. 1941)
- căpitan ȘTEFAN STĂNESCU (m. sept. 1941)
- maiorul activ COCIOCEANU GHEORGHE din arma infanterie (m. 25 aug. 1941). Pe cruce stă scris: „Din partea unui comitet din Pitești. Omagiul eroului pentru jertfa sa dăruită patriei"
- maior post mortem DUMITRESCU ȘTEFAN (m. 25 aug. 1941)
- căpitan CORNESCU EMIL din Regimentul 6 Artilerie căzut eroic în luptele din Moravia la 4 mai 1945)
- locotenent de rezervă PETRE CR. PUNIAȘ (m. dec. 1943)

- căpitan PODOLEANU ILIE - Vânători de munte (m. sept. 1943)
- maior CRUDU ION (m. sept. 1941) Omagiu eroului pentru jertfa sa datorită patriei. Din inițiativa unui comitet din Pitești
- căpitan NICOLE DELCUESCU din Regimentul 1 Vânători (m. 2 febr. 1943). A murit la Pitești, după ce s-a întors de pe front

- soldat ILARION IPORDIU
- soldat STOICA DUMITRU
- soldat POPESCU MARIN
- soldat ANTON SILVECHERU
- soldat BURDEA NICOLAE
- soldat TITA GHEORGHE
- soldat GROSA CONSTANTIN
- soldat DUMINICĂ ȘTEFAN
- soldat RUSNAC IOAN
- soldat SMĂRĂNDICĂ CONSTANTIN
- sergent IONESCU D. IOAN
- sublocot. TATULESCU ION
- locot. TANOVICI GHEORGHE
- plutonier BALDOVIN CONSTANTIN
- soldat VOINEA IOAN
- soldat BARBU IOAN
- soldat PÂRLITU DUMITRU
- soldat GIGEA MARIN
- soldat GICA ION
- soldat DINCĂ MARCU
- soldat GOLEA TUDOR
- soldat MEDOR PETRE
- soldat ZAMFIR GHEORGHE
- soldat DĂDĂLĂU CONSTANTN
- soldat DOBRITORIU DUMITRU
- soldat MIHALCEA ION
- soldat ATANASIU PETRE
- soldat MIRICĂ GHEORGHE
- soldat OPRAN CONSTANTIN
- soldat BALCAN NICOLAE
- soldat IOAN MARIN
- sublocot. IONESCU VASILE
- căpitan POPESCU CONSTANTIN
- sublocot. ARARIT GHEORGHE
- soldat PANȚURESCU DUMITRU
- soldat ILIE IOAN
- soldat GAVRILĂ GHEORGHE
- soldat STANCU STELIAN
- soldat CRISTEA ȘERBĂNESCU
- soldat APOSTOL COMAN
- soldat BALICĂ PETRE
- soldat POSCHIR MARIN
- soldat PELIN IACOB
- soldat FRANCEZ ROMAIN
- soldat OLTEANU STANCIU
- soldat LUPU NICOLAE
- soldat MILCEA ION
- soldat ION GHEORGHE
- soldat PETRICĂ PREDA
- soldat BUJOR PANAITE
- soldat SANDU NICOLAE
- soldat OLĂRAȘ NICOLAE
- soldat SAVA RADU
- sergent COMĂNESCU ȘTEFAN
- locot. OGOREANU ION
- maior IOANID TOMA
- elev DEACONU GH. CONSTANTIN
- soldat DOBRE GHEORGHE
- soldat ROMAN IOAN
- soldat BULIGA MIHAI
- soldat CĂLINESCU GHEORGHE
- soldat CENIA PETRE
- soldat DINCĂ ILIE
- soldat IOAN I. GHEORGHE
- soldat NEDRAGUȚĂ DUMITRU
- soldat MITICĂ IOAN
- soldat DULGHERU STELIAN
- soldat STAN IOAN ENE

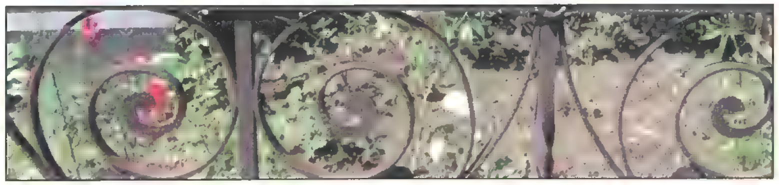
- colonel CONSTANTIN ATANASIU (1883-1963)
- BACIU C. DUMITRU – artilerist Divizia a II-a, voluntar (m. ian. 1947)
- IVAȘCU MARIN, 28 ani, rănit pe front. Căzut victimă datoriei în bombardamentul din 6 mai 1944. Amintire veșnică îți vom păstra
- sergent major T[ermen] R[edus] ION TUDOR, 26 ani. Căzut eroic la 18 aug. 1941. Cinste eroului pentru jertfa sa. Din inițiativa unui comitet din Pitești.

Alături de mormintele soldaților români, se află și cele ale soldaților germani. După numele de pe cruci, observăm că în armata germană erau înrolați și soldați de origine sârbă și croată.

EROI GERMANI*

- ANTON FYALLA
- GEORG BOSCH
- ANTON PALAORO
- ADALBERT WITWER
- ldst. SEBASTIAN WEINGARTNER
- JOHANN OLTEAN
- k. u. k. KARL SOUREK
- ldst. BRUNO GUNDLER
- ldst. GEORG MAISSEL
- ldst. FRANZ SOLTYSSEK
- k. u. k. FRANZ BARTON
- ldst. HERMAN MITTELHÄUSER
- ldst. JOHANN ZEILMANN
- pion GOTTLIEB BOIN
- sergt. AUGUST BLOCK
- pion RICHARD PLAHN
- sold FRANY SCHUBERT
- ldst. WILHELM KURSAWA
- gefr. FRIEDRICH GENS
- ldst. ALFRED FROH
- ldst. ANTON RUDULF
- k. u. k. JOSEF KONYA
- jag. GEORG UTZMANN
- gefr. JOHANN TROSTER
- jag. WOLFGANG HÜBNER
- jag. WILH SCHNEIDERBANGER
- jag. AUGUSTIN KUNKEL
- jag. GEORG DENZLEIN
- jag. FRIEDRICH BIOBER
- jag. JOSEF HARTL
- jag. IGNATZ WEINDL
- jag. THEODOR GÖB
- jag. PETER BERGMAN
- jag. KONRAD KLOHMAN
- jag. GEORG E. MUNLHOLZER
- jag. FRIEDRICH HOFMANN
- utffz. JOHANN LINDWURM
- jag. GEORG POLLMANN
- jag. JOHANN B. FISCHER
- jag. HERMANN KAST
- jag. VALENTIN STEGERWALD
- jag. JOSEF MULLER
- jag. JOSEF KORN
- jag. OTTO NIEBERGAL
- hptm. THEODOR ADLER
- ADOLF JORDAN
- jag. FRIEDRICH SCHMIT
- jag. FRITZ REUTER
- inf. JOSEF HUBER
- jag. STANS SCHNEIDER
- fz. JAKOB STÖGER
- DANIEL BECKMANN
- JOH. AUG. NESER
- elegr. FRITZ LENHARD
- jag. GEORG ZIEGLER
- jag. JOHANN JUNG
- jag. NICOLAUS MAYER
- jag. ALBERT GESSNER
- jag. THEOBALD MAURER
- jag. LORENZ SPITZNAGER
- jag. GEORG KOCH
- jag. EMIL SCHMELTZ
- jag. AUGUSTIN KUNKEL
- jag. GEORG DENZLEIN
- inf. DURO JANCOVIC
- kan. JOSEF HAVLICEK

- inf. ANTON JANICEK
- jag. GEORG MENIG
- jag. HEINRICH SEMMLER
- jag. ADALBERT SCHLIESSEL
- jag. EDUARD CLAUS
- jag. ERNST ROHDBACHER
- jag. JOSEF LEIER
- jag. GEORG JAKOB
- jag. ANTON SCHOTTL
- jag. DANIEL ROSCH
- LUDWIG FUCHS
- SÜTTNER
- JOSEF MAHALET
- jag. STIROM ANDRIC
- inf. JOSEF DEMUS
- inf. FERDINAND FIALA
- jag. JOSEF ALKALAI
- inf. IGNATZ MACHO
- inf. MICHAEL SOLTYR
- inf. JOHANN KARASCH
- inf. ADAM KARKOSCH
- MAXIMILIAN PILAT
- THOMAS DRABECK
- SRCTA KUEZCVIG
- TITICA GARRA
- inf. MATO PAOSEVIC
- WEDZEL KOREIS
- zgf. ILJA MATIC
- korp. FRANZ SENKIR
- JAKOB GREGOR
- frw. ZOLTAN RECHNITZER
- inf. BOROS
- inf. JOSEF VIST
- inf. FRANZ MELICHAR
- inf. JOSIP SAJMIMG
- inf. EMANUEL STREJCEK
- inf. STEFAN PILL
- inf. LUDWIG CRHOUNEK
- jag. AHMED KUSTOVIC
- inf. ZIWAN SIMOVLIEVIC
- gefr. HUSO IBRIC
- inf. JANKO ZDINA
- inf. PARTE RAISAVLIVIC
- san. PETRO MARIC
- DAVID KIMMEL
- GEORG STOLT
- VICTOR ZEDZIANOVIKI
- MICHAEL SEMINIUK
- inf. ANTON CHMELAR
- JANKO BEZPIETKA
- jag. LUIGI ANDRELLA
- ANTON LASEZUK
- FASKOL
- jag. PERO MEDAR
- RADKO JAIRA
- MIKLOS MIRAZIK
- inf. STANKO STEFANOVIC
- NJKUA BULE
- gefr. JOSEF SABLIK
- inf. FRANZ KRALIK
- JOSEF STASDY
- zgf. KARL JURAK
- jag. MEHO GUTESIC
- FRANZ HORINCK

* Prescurtări de grade şi funcţii din armata germană:
FRW. = *feldwebel* = plutonier
FZ. = *offizier* = ofiţer
GEFR. = *gefreiter* = caporal, fruntaş
INF. = *infanterist* = infanterist
JAG. = *jäger* = vânător
K.U.K. = cadet
LDST. = *landstürmler* = rezervist înrolat în armata teritorială
UTFFZ. = *unteroffizier* = subofiţer
ZGF. = *zugführer* = comandant de pluton

Militari polonezi înhumaţi în Cimitirul Sf. Gheorghe

În Cimitirul Sf. Gheorghe se află un mic număr de morminte ale militarilor polonezi. La începutul celui de-al doilea război mondial, Polonia a fost atacată din vest de trupele germane, din est de cele sovietice. O parte din armata poloneză s-a retras din propria ţară prin Bucovina şi Moldova, în sud.

Cele 11 monumente funerare sub formă de cruce au gravate, pe o lespede, la nivelul solului, numele soldaţilor şi data decesului:

PAWEL WOZDZNO d. 1945
ANTONI LABIAK d. 1945
JERZYKRZY MOWSKI
MARJAN MALIK d. 1944
JAN GOGOLEWSKI d. 1941
FRNCISZEK PUDYIANOVSKI d. 1942
KAZIMIERZ ZHMIDT d. 1939
JAN WUZIK d. 1939
JAWOROWSKI PETRONELA d. 1957
JEGO CORKA JAMINA d. 1943
ZMORLI SMIERCIA TRAGICZMA d. 1944

CIMITIRUL OSTAŞILOR SOVIETICI

În anul 1945 a fost deschis Cimitirul Ostaşilor Sovietici.

Cimitirul este independent faţă de Cimitirul Sf. Gheorghe, despărţit de acesta printr-un gard de zidărie. Intrarea în Cimitirul Ostaşilor Sovietici se face printr-o poartă dublă din fier forjat.

Monumentul ridicat în memoria ostaşilor sovietici este o pilă funerară amplasată pe o platformă cu trei trepte. Pila este supraînălţată de o prismă pe care există o stea în relief în cinci colţuri. Monumentul este înconjurat de stele funerare ale celor căzuţi în luptă.

La baza monumentului sunt aşezate două plăci de marmură cu următorul text rusesc tradus în româneşte: GLORIE ETERNĂ OSTAŞILOR SOVIETICI CĂZUŢI ÎN LUPTA PENTRU ELIBERAREA ŞI INDEPENDENŢA UNIUNII SOVIETICE SLAVĂ EROICEI ARMATE SOVIETICE CARE A ELIBERAT ROMÂNIA DE SUB JUGUL COTROPITORILOR FASCIŞTI.

Pe stelele funerare se află înscrise numele următorilor soldaţi:

MUSAKOV NIKOLAI
HUŢAK VASILII
VASILEV GRIGORII
GAŞVILE ASAK
ILIUŞCIUC FEODOR
LENTOV ANDREI
GHERASIMENKO GRIGORII
TOVII STEPAN
IANSAŞVILI JORA
ZAVIAZKII MARTVIN

MUSTAZALEV IZMAIL
LUŞAK IVAN
ALEKAROV ZFEI
BOIKO TROFIM
KUVITERA PAVEL
KRIJAN VLADIMIR
SMOKIN IVAN
KOVALENKO GHERASIM
VILIDICI ISAAK
ANDREŞENKO NIKOLAI

ASEMENKO MIHAIL
BOJAN NIKOLAI
BABIN STEPAN
KOJUHAREV MAKSIM
BELOBORODOV PAVEL
BUŢIK VLADIMIR
MELOHANOV GRIGORII
SLOBOJENIAN NIKOLAI
REZNIKOV IVAN
CIUPVELI ANDREI
BUŢIK IVAN

SAENKO STEPAN
NADOIVOD VASILII
BALDÎREV IACOV

PETRIŢ MIHAIL
LUPŞA ANDREI
KRAVCIUK KIRIL
KONONENKO LEONTII
POLIANKOV GAVRIIL
KOBSIKOV ILIA
IVANOV GRIGORII
KASIANOVSKII NICOLAI
MARTÎNIACOV VASILII
DOROBOV LAVRENTII
KOVALCIUC ILIA
KALANAZII MIHAIL
KOSTIN IVAN
JEMCIUC STEPAN
ABRAMOV DMITRII

EREMENKO STEPAN
KOPONIIŢEV ILIA
KIROŞNICENKO IVAN
ISLANOV ZAIMIR
SATUIKOV FEODOR
LICEVSKII SIGHIZMUND
BOGACIUC EFIM
SEMIVOL IOSIF
AROKOPENKO ANTON
PARFENIEV PAVEL
KANARCENKO NIKITA
FILIMONOV ZINOVII
PAVLININ NIKOLAI
BISKANO NIKODIM
KASILOV ZAHARII
MASLOV VASILII
ABULUKUROV SAIDOMA
SAHAEV ABDUL

LUNEV TROFIM
BLAJKOV SIMION

SOROKOVSKII GRIGORII
MOTORIN GRIGORII
PANASCOV DIONISII
KRÎLOV VASILII
MARKULENKO ZINOVII
CERVONÎI VLADIMIR
STRIALNIC ALECSEI
SALINIKOV FILIP
MAKSIM MIŞA
DARACIOV STEPAN
DANMILOV PANFILII
STEFANOV IVAN
POLEŞENKO GAVRIL
DOLGOV VALENTIN
PASECINÎI VASILII
BAŞMAKOV NIKOLAI

POSPELOV NIKOLAI
GLINKA ALEKSEI
LUCER IVAN
ROMANIUK IVAN
NIKŞIROV NIKOLAI
6 NEIZVESTNÎH GHEROEV
(6 eroi necunoscuţi)

FREIGHELI ALEKSANDR
KLUJNIKOV STEPAN
KOVSOVSKII AFANASII
GRAVNOVSKII PETR
KOSTOV FEODOR
OSANNIKOV FEODOR
BORISKOV MIHAIL
SOSIN ALEKSEI
ZUBKOV PETR
SVIRIDENKO VLADIMIR
TACŢIANOV SERGHEI
IMAŞCICOV EFIMII

ZINKOV IVAN
DERACOCI PETR
KOŞTEVOI SERGHEI
KACIURIN GRIGORII
BLIAHA ALEXEI
MAROŞ IACOV

BONDARENKO IVAN
SOTNIKOV IURII
KAPITANOV FILIP
DEMENTIENKO MIHAIL
SERGHIEV GAVRIIL
EVGHENIEV VASILII
ILIEV VASILII
TULUPOV GAVRIIL
KLETKOV IVAN
KIŞA SERAFIM
KOCIUBEEV IAKOV
SILKO ROMAN
KOLESNIKOV AFANASII
OSTROVSKII VASILII
REVA VASILII
ANKIRIN STEPAN
POKATILOV IVAN
TKACIOV SIMION
KOVALEV GRIGORII
GAECIUK DIONISII
EŞIN VASILII
MUJIK ANTONII

BELOV SIMION
TIUTIUNCIUK ALEKSEI
SIDORENKO IVAN
DROBNIKOVICI ANATOLII
GHERANCENKO IVAN
VOVORIUK SIDOR
AKIMOV PAVEL

BUBLIK ALEKSEI
DOBRIKOV NIKITA
ȘTERVINA SPIRIDON
GVOZDIKOV VASILII
MELNIK NIKITA
VALENKOV IOSIF
ZINOVIEV ARIADI
LANIK SIMION
GONCIAROV GRIGORII
KUJELEV VASILII
GHEȚKOVICI IOSIF
VEDRIN GRIGORII
SEMNICENKO VASILII
PROSFIROV AKIM
LIAH ANDREI
SULTAN SOIBOR

KULIKOV PROCOPII
LITIGHIN IVAN
HARȘAEV VASILII
VOLKOV ALEKSANDR
DENIKIN GAVRIIL
PETRUHA LEONTII
KRAVCENKO NIKOLAI
SERCIUK NIKOLAI
VOROBIEV ANDREI
MIHALCENKO IAKOV
PUCIN PETR
DZIUBA PROCOPII
AZOMIN ALEKSEI
AGANESIAN ARSENII
VOLKOTRUP MIHAIL
BUDANOV DANIIL
SERGIENKO MIHAIL
BLIAH ANDREI

LEȘTENKO NIKOLAI

NAZARENKO DIMITRII
BOTEZAT VASILII
KOSTIN ALECSANDR
BASOV IVAN
ROGOJIN VASILII
FRANȚUZIN GRIGORII
PETRENKO ALEKSANDR
BRILEV IVAN
SEMISILENKO ANDREI
ZIKOV DIMITRII
KUZNEȚOV IVAN
BUILOV STEPAN
PROKOPIEV IVAN
VINCEVOI MIHAIL
BURLACENKO STEPAN
IHADJIMOV AHMED

GOVOROV VASILII
DURVIN GHEORGHII
KASATKIN ALEKSEI
CIJIKOV PETR
GORBOV FEODOR
VIRADOV KUZIMA
VAHARIEV SIMION
KARAGADOV IVAN
MONASTÎRENKO LEONTIN
KOROLEV VLADIMIR
PODOLIN ANDREI
KIRILENKO KONSTANTIN
STUPAH PETR
PAVLECENKO SERGHEI
RILIN MIHAIL
SOCOLOVSKI ALEKSANDR
KARACIOV ANDREI
KIRPA VASILII

CIKOV EGOR

SIMENENKO VASILII
HOLODOV ALEKSEI
ARKADIEV NIKOLAI
LEIAN BORIS
DENISENKO GRIGORII
LENTIA IVAN
HRIUKOV FEODOR
PLUTALOV SIMEON
GURKOVSKII ALEKSANDR
SERBIANOV NAZIRII
IDOVSKII EMELIAN
HULIKOV IVAN
CIRKARIN ALEKSEI
HARITONOV MIHAIL
JUKOV ALEKSEI
BOTENKO SIDOR
DENISOV SERGHEI

PODSTAVNOI NIKOLAI
KORNENKOV STEPAN
RUDIANOV VASILII
DIRINKA TIMOTEI
TATARNIKOV GAVRIIL
SUHORAKOV EFIM
CEREDNICENKO ALEXANDR
PECENOV MIHAIL
BILAN GRIGORII
GOLUB IVAN
KOTIKOV NIKOLAI
SEIKONIKOV MIHAIL
KUȚÎI AKIM
CIUMACENKO NIKOLAI
KONOMIENKO ALEKSEI
ȘULIGA FEODOSII
KARHUZKIAN EFIM
STOICENKO IVAN

EPITAFURI

Termenul *epitaf* își are originea în cuvintele grecești *epi* „deasupra, pe" și *taphos* „mormânt". Îl întâlnim ca inscripție funerară în versuri sau în proză, compusă la moartea unei persoane, cuprinzând elogiul defunctului, regretul despărțirii, promisiunea de a nu fi uitat, dorințele din urmă ale decedatului, o sentință morală. Epitaful poate apărea, uneori, și sub o formă satirică și ironizează vicii sau are conținut glumeț la adresa decedatului când este creat de el sau în numele lui, la adresa trecătorului sau la adresa altor oameni. Epitaful poate fi scris de către decedat, în timpul vieții, de către urmași sau de către persoane solicitate să scrie astfel de texte.

În 1711 J. Addison, referindu-se la unele epitafuri din cimitirele vremii, scria următoarele în ziarul englez „The Spectator":

„Găsești acolo, în cimitir, lespezi acoperite cu epitafuri atât de extravagante, încât dacă printr-o minune cel răposat le-ar putea citi, cu siguranță s-ar face stacojiu de rușine la văzul laudelor cu care a fost copleșit prin bunăvoința amicilor".[1]

Epitaful lui Cyrus: *„Omule, oricine ești și ori de unde vii, căci știu că vei veni, eu sînt Cyrus, care am întemeiat imperiul perșilor. Să nu mă pizmuiești, deci, pentru acest puțin pământ, care acoperă trupul meu". Acest epitaf l-a tulburat foarte mult pe Alexandru (Macedon, n.n.), care s-a gândit la șubrezenia și la schimbarea lucrurilor omenești.*[2]

Plutarh, **Alexandru**, III

Pe mormântul lui Platon a fost scris următorul epitaf:
Pe muritori întrecând prin cumpătare, dreptate,
Loc aflatu-și aici Aristocles (numele lui adevărat) divin,
Dintre cei ce-au primit a-nțelepciunii cinstire
Parte mai mare și-a luat, pizma loc nu-și găsi.[3]

Diogenes Laertios, **Viețile și doctrinele filosofilor**

Poetul Ovidiu, exilat la Tomis, fiind bolnav și socotind că va muri curând, i-a transmis soției sale la Roma ultimele sale dorințe și și-a compus propriul său epitaf:

Eliberare dulce înseamnă moartea mea,
De chinurile lumii pe veșnicie fug...
Vreau spiritul să-mi ardă cu trupul meu, pe rug,

Nimic să nu rămână pe-acest tărâm străin,
Să-mi spulbere cenușa pe Pontul Euxin,

Te rog să ceri la vreme cenușa ce-a rămas!
Măcar așa, în urmă să mă întorc acas'...

Și în pământul Romei s-o-ngropi! Apoi să spui,
Pietrarilor să sape pe piatra de mormânt,
Pentru drumeți din vremuri, acest modest cuvânt:

Sub piatra asta doarme Ovidius zis Naso,
Ce-a preamărit iubirea! Talentul l-a ucis...
Dac-ai iubit vreodată, un pic cărarea las-o,
Și spune: Fie-i somnul mai moale ca un vis.[4]

Ovidiu, **Tristele**, III, 3 (în traducerea lui Eusebiu Camilar)

Epitaful lui Voltaire compus de J. J. Rousseau:
Deștept mai mult, nu geniu strălucit,
Cu spatele spre lege, virtutea în derivă,
El a murit cum a trăit, acoperit
De glorie și infamie de-o potrivă.[5]

(traducere de Teodor Crișan)

Vestitul Prale*, autorul unei **Psaltiri în versuri** (1827), și-a făcut singur următorul epitaf, scris în 1847, înainte de a muri:
Toată grija mi-am luat
Și de lume am scăpat,
Eu de dânsa, ea de mine
Și... să ne fie de bine![6]

Vasile Alecsandri, **Opere**, IV

Iată și ultimele dorințe și epitaful lui Anton Pann:
- Tipografia cu toate
S-o vânză iar rânduiesc,
Și cu banii ce va scoate,
Soației mele poruncesc
- La mormânt ca să-mi ridice
Un stâlp ca un monument
De marmură, să nu-i strice
Tăria vr-un element,
- Carele lucrat să fie

* Prale Ion (1769-1847) poet, născut în județul Soroca, în Basarabia. S-a stabilit de tânăr la Iași, fiind psalt bisericesc, probabil și dascăl la seminarul de la Socola. Eminescu l-a numit "Prale firea cea întoarsă" (**Epigonii**), din cauza firii sale ciudate. „Figură bizară, care amuză și consternează deopotrivă, Prale a lăsat nu atât o operă, cât o legendă. A putut fi chiar socotit de unii un bărbat genial, care aspiră la universalitate. Era însă numai un om ciudat, poate nu tocmai întreg la minte de o inventivitate aiuristică" (**Dicț. Gen. Lit. Rom.**).

Cvadrat și lucrat frumos,
Și pe dânsul să se scrie
Aceste versuri din jos:
- *Aici s-a mutat cu jale,*
În cel mai din urmă an,
Care în cărțile sale
Se numește Anton Pann.
- *Acum mâna-i încetează,*
Ce la scris mereu ședea;
Nopți întregi nu mai lucrează,
La lumină cărți să dea.
- *Împlinindu-și datoria*
Și talentul ne-ngropând,
Și-a făcut călătoria,
Dând în lume altor rând.[7]

P. I. Papadopol, **Anton Pann**

Epitaful lui Păstorel Teodoreanu:
Aici zace Păstorel,
Suflet bun și spirit fin;
Dacă treceți pe la el,
Nu-l treziți, că cere vin.[8]

Al. O. Teodoreanu, **Versuri**

Dublul epitaf al fraților Teodoreanu:
Aici zace Păstorel,
Desmierdat și Păhărel,
Ce s-a prăvălit în gol
Din beție de alcool.
Iar alături lângă el,
Doarme fratele Ionel,
Răposat mai înainte
Din beție de cuvinte.[9]

Florin Iordăchescu

Epitaful pe care și l-a compus Miron Radu Paraschivescu, după modelul lui Anton Pann:

Aicea s-au dus cu jale
Și în tihnă se albesc
Oasele Domniei-Sale
De Miron Paraschivesc
Ce au fost trecut prin lume
Să le dea la toate nume.
Astăzi, una cu țărâna,
De iubire n-are știre
Și un vreasc îi este mâna
Care scrise aste șire.
Când zâmbiți din întâmplare
Întorcând aceste foi
Domnișori și Domnișoare,
Va zâmbi și el cu voi.[10]

M. R. Paraschivescu, **Cântece țigănești**

Temele mari ale vieții și morții, prezente în epitafuri, întâlnite în toate cimitirele, le regăsim și pe monumente funerare din Cimitirul Sf. Gheorghe din Pitești. Uneori găsim durerea, tristețea și filosofia provocate de dispariția ființei dragi, gravate în piatră.

Categorii de epitafuri

În loc de creații proprii, am constat că urmașii au ales drept epitafuri citate din versuri ale unor poeți, cu preponderență romantici, dar nu numai, fără a indica autorul. Le redăm mai jos, precizând și numele poetului.

Era un vis misterios
Și blând din cale afară
Și prea era de tot frumos
De-a trebuit să piară.

(M. Eminescu – **S-a dus amorul**...)

*

Îți dau catarg lângă catarg
Oștiri spre a străbate
Pământu-n lung și marea-n larg
Dar moartea nu se poate.

(M. Eminescu – **Luceafărul**)

*

Că vis al morții-eterne e viața lumii-ntregi.

(M. Eminescu - **Împărat și proletar**)

*

Și pulbere, țărână,
Din tine se alege,
Căci asta e a lumii
Nestrămutată lege
Nimicul te aduce,
Nimicul te reia
Nimic din tine-n urmă
Nu va mai rămânea.

(Veronica Micle, **Și pulbere, țărână...**)

*

Din codru rupi o rămurea,
Ce-i pasă codrului de ea!
Ce-i pasă unei lumi întregi
De moartea mea!

(G. Coșbuc, **Moartea lui Fulger**)

*

Vâslind prin nori, pe nori și peste nori
M-oi înălța la Tine Doamne, dornic,
Cum se întorc la cuibul lor, statornic
Hulubii lumii pururi călători.

(V. Voiculescu, **Sufletul**)

Nădejdi și îndoiala mea deșartă
Așteaptă un cuvânt al mântuirii
Talazele ce inima nu-mi iartă
Spre ce liman sufletul mi-l poartă?
Spre paradisul dulce-al împlinirii?
Spre țărmul trist al despărțirii?

(Nicolaus Lenau (1802-1850), **Întrebare**, traducere de Lazăr Iliescu)

Există o serie largă și eterognă de epitafuri filosofice, firești în perspectiva durerii provocate de pierderea unei ființe iubite.

Ireversibil, definitiv, învins
Aceasta este viața, un vis
O frenezie, ridicolă schimbare
În existență o iluzie, o umbră
O ficțiune și binele?
Cea mai mare iluzie
O nimica toată
Căci întreaga viață e un vis
Să faci bine, căci binele
Nu se pierde
Schimbând numai maniera
Care devine excesiv alegorică
În viață totul e adevăr și minciună
Întreabă-te, ce e iubirea?
E triumfătoare, e oarbă,
cuprinzătoare
E neexplicabilă, inefabilă
Geloasă, minte, degradantă.

*

O! ce fulgere și trăznete
Uragane-n galaxii
Omenirea ce crezură
În atâtea mii de zei
Unde ești tu Doamne?
Ceresc Tată Dumnezeu
Căci Infernul al lui Dante
Dar Da Vinci n-a fost un zeu
Căci ei toți au vrut să știe
De ai aștrilor cerești
Căci pierduți suntem pe Terra
În imensul univers.

*

De unde vin și unde merg?
Enigmă-i universu-ntreg.
Doar ipoteze false și nădejdi
E viața acestei lumi întregi.

*

Nu plânge cum se plânge
Inima noastră se frânge
Care nu ar plânge
Când își vede pe cel drag
pe cruce.

*

Un sicriu și-un leagăn
Așteptau în piață.
Cel dintâi o moarte,
Cel de-al doilea o viață.

Nu știu cine însă
M-a-ndemnat să scriu.
Moarte pe-acel leagăn
Viață pe sicriu.

*

Ce frumoasă e iubirea,
Dar ce tristă despărțirea.
Multe lacrimi vom vărsa
Toate-n amintirea ta.

Asemănător bocetelor tradiționale, avem o categorie de epitafuri care se concretizează în evocări la persoana a doua a defunctului:

*

Suflet nobil, suflet blând,
Ai trăit cu noi râzând
Dar ai plecat din casa noastră
Fără a spune un cuvânt
Ne-ai lăsat durere în suflet
Cât trăim pe acest pământ.

*

Ai plecat mult prea devreme
Dintre cei ce te-au iubit.
Le-ai lăsat lacrimi în gene
Suflet negru și cernit.

*

Te-ai dus în raiul cu lumine,
Dar nu ești mort pentru mine.
Eu sunt jumătate în mormânt
Tu jumătate pe pământ.

*

Către cer ți-ai luat zborul
Tu odor, înger iubit,
Ne-ai lăsat în suflet dorul
Și inima ne-ai zdrobit.

*

Suflet nobil, suflet blând
Ai trăit cu noi râzând
Crucea tristă-n locul tău
O vom săruta mereu

*

Bunătate fără margini
Ai pierit în floarea vieții,
Ca o lacrimă de rouă
La soarele dimineții.
Dar durerea ce-ai lăsat-o
Scumpul nostru soț și tată
Presărând-o tot cu lacrimi
Nu va pieri niciodată.

*

Imaginea și amintirea ta
Vor rămâne în veci săpate
În inimile noastre.

*

Te-ai stins ca o floare
În plină primăvară,
Lăsând durere-n suflet
Și lacrimi amare.

De asemenea, există o altă categorie de epitafuri în care cuvintele sunt puse pe seama defunctului, deci, la persoana întâi, ilustrând desele cazuri în care epitafurile se scriu din timpul vieții de către cel ce urmează să treacă în neființă:

*

Am muncit pe-acest pământ
Pentr-o cruce și-un mormânt!

*

Sub această cruce,
Zace tinerețea mea.

*

Un om am fost pe-acest pământ
De tânăr intrat în mormânt,
Zdrobit, lovit, însângerat
Dar nevinovat.

*

Nu uitați, având tihnă și odihnă
În zile de sărbătoare
Aprindeți și la groapa noastră
Un muc de lumânare.

*

Din calea vieții
Nevrând am plecat
Și în mare durere
Părinți și surori am lăsat.

*

Trecui repede prin această lume
Lăsai pe cei ce i-am iubit
Și ca floarea fără nume
Nu pot zice că am trăit.

*

Am avut și noi pe lume,
Averi, copii și renume
Însă moartea ne-a răpit
Și pe toate le-am părăsit.

Când viața mi-era dragă
Și vream ca să trăiesc
Moartea nemiloasă
De lângă voi m-a smuls.

*

Viața scurtă ce-am trăit
Zi și noapte am muncit,
Iar acum vedeți prea bine,
Nu am luat nimic cu mine.

*

Când credeam c-am reușit
Iată moartea m-a răpit
Și-am lăsat în urma mea
Jale și durere grea.

*

Ca și floarea primăverii
Abătută d-asprul vânt
Casa morții și-a durerii
M-azvârlit în ăst mormânt.
Lăsai soț, copii și frați, rude,
Amice ce m-au iubit
Și plecai deci departe
Unde soarta m-a ursit.

*

Trecătorule, dacă ne recunoști,
Stai o clipă și amintește-ți de noi,
Că am lăsat pe acest pământ
Doar o cruce ș-un mormânt.

*

Din întreaga noastră viață
Ce-am muncit pe-acest pământ,
A rămas ca amintire
Numai crucea la mormânt.

*

Trecător oprește-ți pasul
Și privește acest mormânt
Că am fost ce ești tu astăzi
Și vei fi și tu ce sînt.

*

Trecătorule iubit,
Stai puțin, nu fi grăbit,
Citește și te gândește:
Cum ești tu, am fost și eu
Cum sunt eu, vei fi și tu.

*

M-am stins c-un pâlpâit ușor
Și las părinții mei cu dor,
În rai azi înger poposesc,
Pe voi cei dragi să vă păzesc.
Iar pe obraz un vânt ușor,
Va fi sărutul meu de dor.

Întocmai cum florile de viscole grele
Se rupe și cade suflate de vânt,
Așa în zborul dulce al zilelor noastre
Stinse de soartă căzurăm în mormânt.

*

Din viața zbuciumată de pe acest pământ,
Nu m-am ales decât cu o piatră pe mormânt.
Cei care se amăgesc că vor avea mai mult,
Oprească-se o clipă privind acest mormânt.

*

Sunt ca o lacrimă de trist
Și mut precum aș fi un gând
De bunăvoie merg la rând
Și mă declar că nu exist.

Sunt ca un foșnet în eter
Sau, dacă vrei, o umbră albă
Fereacă-mă în flori de nalbă
Și-apoi aruncă-mă în cer.

O rară categorie este cea a epitafurilor ironice sau amuzante, cu umor negru specific.

Trecătorule,
Aici zac eu și citești tu.
Mai bine zăceai tu
Și citeam eu.

Sfaturile și cugetările constituie o altă serie de epitafuri des întâlnite:

Să puneți flori și lumânări aprinse
Celor cu inimile stinse
Care v-au iubit și crescut
Până când au dispărut.

*

Sub această piatră rece,
În acest tăcut mormânt,
Fără grai, fără cuvânt
Zace tot ce-avem mai scump.

*

Sub acest negru pământ
În acest tăcut mormânt
Doarme ce-am avut mai dulce
Și mai scump pe-acest pământ.

*

Suflet trist îndurerat
Unde mamă ai plecat?
Ne-ai ars inimile toate.
Dumnezeu să-ți fie tată,
Îngerașii ca surori
Sufletelul plin de flori.

*

Ce-i frumos, frumos rămâne
Chiar de viața-l ofilește
Ce-i iubit, iubit rămâne
Chiar de moartea îl răpește.

*

Ce folos că plângeți
Pe lângă acest mormânt
Căci plânsul cât de tare
N-ajunge sub pământ.

*

Vom muri cu toții
Vom muri pe rând,
Nu se știe unde,
Nu se știe când...

*

Voi ce ne-ați iubit în viață
Amintirea ne-o păstrați
Șoptiți și al nostru nume
Și uitării nu ne dați.

Pe lângă epitaful laborios, găsim pe cruci inscripții scurte, gravate sau cioplite în piatră având caracter de promisiune, de legământ, sentințe, expresii imperative, citate din scriitori celebri, formulări care întăresc încredințarea că cei rămași nu-l vor uita pe cel mutat la cele veșnice: „Mort e numai acela care este uitat", „Doresc liniște că dorm pe veci", „Amintirile trăiesc", „Nu vorbiți tare: Dorm", „De acum totul va fi straniu, totul va fi trist", „Munca și familia i-au fost virtutea și viața", „Chiar atuncea când apune, Soarelui tot Soare-i spune!," *„Amara mors amorem non separat*" (*lat.*: Moartea cea crudă nu te desparte de ceea ce iubești), *„Vivunt sub pectore vulnus*" (*lat.*: Rănile trăiesc în suflet), *Nihil sine Deo* (*lat.* : Nimic fără Dumnezeu), *„Il vivere è un correre alla morte*" (*ital.*: Viața este o fugă către moarte, Dante Alighieri, **Purgatoriul**), „Și jur pe

Dumnezeu, că nu am dus nimic cu mine în mormânt", „Dumnezeu s-o odihnească", „Viața nu valorează nimic, dar... nimic valorează cât viața", „Între aceste ziduri reci, Dorm părinții mei pe veci."

Pe lângă epitafuri, pe crucile din cimitir întâlnim inscripții omagiale sau cu tâlc: „Ca tine am fost, ca mine vei fi".

1 **Miere și fiere,** Cugetări, aforisme, paradoxuri, Antologie realizată de Ion Borlan, București, Editura Albatros, 1982, p. 110.
2 *Ibidem*, p. 108.
3 *Ibidem*.
4 *Ibidem*, p.109.
5 *Ibidem*, p. 110.
6 *Ibidem*, p. 111
7 *Ibidem*, p. 112.
8 *Ibidem*, p. 112.
9 *Ibidem*, p. 113.
10 *Ibidem*, p. 113.

Comemorarea coriștilor

Duminică, 21 octombrie, 2007, la Biserica Sf. Ioan Botezătorul din Pitești, a avut loc a XXXII-a comemorare a ostenitorilor întru înfrumusețarea cântării corale religioase și laice, aflători în municipiul Pitești și decedați în perioada anilor 1866-2007.

Începutul comemorărilor coriștilor din Argeș urmează modelul Corului Carmen, al cărui dirijor a fost Dimitrie Chiriac, fost dirijor al Corului Bisericesc Domnița Bălașa din București.

În București, în data de 26 octombrie a fiecărui an, are loc pomenirea tuturor coriștilor, în frunte cu dirijorii, coriști care erau, concomitent, și ai Bisericii și ai Corului Carmen, care a trecut sub diferite baghete: Ioan Chirescu, Gavriil Muzicescu (Iași), Gheorghe Dima (Sibiu), Timotei Popovici, preot Gheorghe Șoima. Toți aceștia au promovat muzica religioasă românească și clasică universală.

Biserica s-a simțit și se simte datoare a-i păstra cu recunoștință în memoria celor de azi și de mai târziu pe coriști și pe dirijori, ca pe niște eroi al căror obol a constat în a cânta și a înnobila sufletele ascultătorilor.

Comemorarea constă în slujba de pomenire a tuturor, în auzul celor prezenți, rostindu-se și câte un cuvânt de prețuire și executându-se de către corul respectiv bucăți religioase și în special cele legate de cultul morților.

Aceasta s-a făcut în scopul de a avea în repertoriul activ aceste bucăți pioase, pe care altfel nimeni nu le execută.

Această comemorare a coriștilor care au contribuit la menținerea mișcării corale din Pitești de-a lungul celor 141 de ani de activitate (1866-2007) are loc anual, în luna octombrie, la Biserica Sf. Ioan Botezătorul din Pitești, prin strădania preotului Marin Drăgușin.

Redăm finalul cuvântului de prețuire, rostit de Părintele Marin Drăgușin, în încheierea comemorării: „Noi cei de azi, în anul acesta 2007, comemorăm pentru a treizeci și doua oară acest moment, dorind ca urmașii noștri să-l

păstreze cu sfințenie ca pe o datorie de suflet și sunt convins că cei pomeniți au simțit, acolo, undeva în ceruri, cântările dedicate lor ca semn de aleasă și sinceră prețuire pentru tot ceea ce au făcut ca muzica de înaltă ținută și calitate să fie acolo unde îi este locul."

Presa argeșeană a menționat și acum această creștinească tradiție de comemorare a coriștilor, în „Argeșul Ortodox", anul VI, nr. 336, 25-31 octombrie 2007, p. 8, printr-un articol semnat de preotul Florin Iordache.

Nr. crt.	Profesia	Numele şi prenumele ostenitorului	Data decesului
GRUPUL VECHILOR CORIŞTI DE LA LIEDERTAFEL – PITEŞTI			
1.		Nicolae Serafim	
2.		Mihail Serafim	
3.		Traian Serafim	
4.		Vasile Mîndru	
5.		Dumitru Pamfil (Cismarul)	
6.		Ioan Eremie Voicu	
7.		Gheorghe Stoica (Tâmplarul)	
8.	funcționar	Dumitru Enescu	
9.	funcționar	Ionel Ştefănescu	
10.	actor	Panait Constantinescu	
11.		Nicolae Constantin	
12.		Gheorghe Matache	
13.		Iancu Cristescu	
14.		Petre Ganea	
15.		Anton Ionescu	
16.		Iosif Schreider	
17.		A. Loewenthal	
18.		Adolf Schweitzer	
19.	preot	Nicolae Constantinescu	
20.		Maria Crețulescu	
21.		Nicolae Marinescu	
22.		Dumitra-Domnica Tomescu	
23.		Natalia Ştefănescu	
24.		Ioan Dobrescu	
25.		Constantin Dionisiescu	
		DIRIJORI	
26.	preot profesor	Teodor Băjenaru	1951
27.	profesor	Teodor Săvulescu	1960
28.	profesor	Constantin Albu	24.01.1970
29.	profesor	Alfons Popescu	1977
30.	profesor	Ioan Ianculescu	
31.	profesor	Iordan Arsenescu	
32.	profesor	Alexandru Rădulescu	
33.	medic	Ioan Dan	
34.		Anghel Constantinescu	
35.		Gelu Constantinescu	
36.		Ioan Muşetescu	
37.		Ioan Bratu	
38.		Eleonora Boață-Boţeşteanu	7.05.1957
39.		Iacob Ganea	1969
40.		Gheorghe Zagardan	
41.		Dumitru Constantinescu	
42.		Ioan Boghin	
43.		Ioan Eugen Florea	14.09.1974
44.		Frantz Lehrer	
45.		Andreas Hoffer	1938
46.		Paul Prohasca	
47.		Ioan Popa Matei	25.06.1980
48.		Joseph Materna	1904
49.		Iordache Matache	1935
50.		Marius Giura	1983
51.		Dumitru-Tache Hristescu	10.02.1986
52.		Andrei Iliescu	05.07.1984
53.		Emanoil Popescu	12.08.2007
		CORIŞTI	
54.		Alexandru Ianculescu	17.01.1975
55.		Bebe Iosifache	
56.		Petre Brutu	1968
57.		Nicolae-Colea Danielescu	1967
58.		Petre Vasiliu	1969
59.		Maria-Magda Ionescu Oarja	
60.		Filofteia Georgescu	1976
61.		Vasilichia-Lili Lițescu	
62.		Constanța Săvulescu	
63.		Dumitru Naumcea	1973
64.	medic	Rudolf Minialov	
65.		Florian Tutorache	
66.		Ioan Diaconu	1974
67.		Elena Ganea	
68.		Gabriela Ganea	
69.		Atena Rusu	
70.		Ioan Panțurescu	
71.		Lucia Raud	
72.	preot	Ioan Popescu-Albota	
73.		Vasile Popescu-Albota	
74.	profesor	Constantin Diaconescu	
75.		Xenia Lefter	

76.		Ioan Ivan	
77.		Ioan Jean Nicolescu	
78.		Gheorghe Ţibuleac	26.10.1976
79.		Mircea Muşetescu	19.11.1976
80.	farmacist	Cornel Ştefănescu	
81.		Ioan Aurel Petrescu	17.11.1978
82.		Nicolae Zăvoianu	24.12.1978
83.		Alexandru Mitu	01.10.1978
84.		Ioan Ruginescu	01.05.1974
85.		Hagi Nicolau	
86.		Augustin Savu	1977
87.		Maria Ivan	
88.	preot	Emilian Barbăroşie	27.06.1967
89.	preot	Ioan Cornăţeanu	
90.		Adela Bucătaru	1976
91.		Vasilica Fotescu	1975
92.	profesor	Vasile Goleşteanu	
93.		Neon Grînea	20.11.1979
94.		Luminiţa Marilena Popescu	07.09.1980
95.		Pavel Crjijanovski	15.04.1981
96.	preot	Ilie Basarab Popescu	12.06.1981
97.	preot	Ioan V. Popescu	19.07.1981
98.	preot	Vasile Ionescu	20.09.1981
99.		Mircea Constantin Cristescu	20.08.1982
100.		Viorica Nicolau	17.09.1982
101.	preot	Nicolae Popescu Brădet	26.04.1982
102.	preot	Andrei Nica	14.08.1982
103.	preot	Ioan Negescu	03.04.1982
104.	preot	Nicolae Radomir	04.09.1979
105.	preot	Constantin Bujor	1982
106.		Caliopi Teodorescu	1982
107.		Nicolae Ionescu	1983
108.		Elena Ungureanu	18.09.1983
109.		Virginia Pătroi	16.10.1983
110.	profesor	Vasile Albu	
111.		Gheorghe Constantinescu	
112.		Mihai Hurduc	07.10.1984
113.		Vasile Brebu	1984
114.		Grigore Belu	1984
115.		Alexandra Covaci	
116.		Alexandru Drinu-Enescu	18.04.1985
117.		Raliţa Delighioz	1974
118.		Maria Zamfirescu	01.09.1985
119.		Aurel Bratu	22.07.1986
120.		Natalia Bogoş	

121.		Ioan Iancu Stănescu	22.03.1983
122.		Mihai Andrei	12.09.1986
123.		Ioan Anca	08.06.1986
124.		Florea Vlăsceanu	03.04.1983
125.	preot	Ioan Mihăilescu	
126.		Alexandru Călin	
127.	preot	Marin Crînguş	1986
128.	preot	Mihai Stănescu	1986
129.		Constantin Voiculescu	1984
130.		Rodica Voiculescu	1986
131.		Viorica Matei	1986
132.		Ionel Giony-Popescu	02.08.1987
133.		Florea Pestriţu	12.02.1987
134.		Petre Manole	29.06.1987
135.		Ilie Dincă	10.10.1987
136.		Eugenia Strochi	12.02.1988
137.		Lucia Mereuţă	10.03.1987
138.	preot	Nicolae Drăguşin	1987
139.		Petru Costovici	21.08.1988
140.		Constantin Dinu	17.01.1988
141.		Pavel Vărticeanu	12.11.1987
142.		Aurelian Totoiescu	12.04.1988
143.		Elena Anghel	17.03.1986
144.		Tudor Dinescu	1989
145.		Ioan Bică	27.09.1989
146.	preot	Dionisie Tonu	21.11.1988
147.	preot	Nicolae Venescu	28.06.1989
148.		Pelaghia-Polina Nica	28.11.1989
149.		Liuba Olaru	1986
150.		Ioan Costelian	08.04.1990
151.		Minodora Cucută	03.02.1990
152.		Gheorghe Diaconu	1990
153.		Jeaneta Alexandru	
154.		Maria Marinescu	
155.		Ionel Teodorescu	
156.		Traian Cîrstocea	01.03.1990
157.		Vasile Marghielu	26.12.1990
158.		Constantin Sofian	1990
159.		Alexandra Bărbulescu	1990
160.	preot	Gheorghe Nicolae	20.01.1991
161.	preot	Cîrstea Rada	05.03.1991
162.	profesor	Emilian Ionescu	20.08.1991
163.		Ana Iuncher	05.1991
164.		Lucia Durati	1991
165.		Paula Alexandra State	03.03.1991

166.		Dumitru Căpitanu	23.06.1991
167.	epitrop	Vladimir Mihail Tanov	26.06.1991
168.		Vera Dinescu	21.11.1991
169.		Zenovie Păun	19.01.1991
170.		Ion Vrabie	17.05.1992
171.		Anastasia Mirică	24.08.1993
172.		Diaconu Florea Cercel	11.09.1993
173.		Georgeta Vîlciu	23.12.1993
174.		Ion Tecuță Negulescu	10.02.1994
175.		Lucia Popescu	08.03.1994
176.		Nicolae Bolfan	09.05.1994
177.		Sergiu-Serghei Lemşhin	06.06.1994
178.	preot	Ioan I. Popescu	06.07.1994
179.	preot	Gheorghe Coşereanu	14.06.1994
180.		Ioan Ionescu	
181.		Petre Stoica	
182.		Ana Ruşescu	11.01.1994
183.		Maria Marinescu	21.01.1995
184.		Lucia Dinovici	08.01.1995
185.		Vasile Lucan	
186.	preot	Marin S. Diaconescu	28.08.1995
187.	preot	Marin Bălan	30.09.1995
188.		Florina-Ramona Mihalcea	
189.		Vera Zagardan	18.01.1995
190.	protopop	Constantin C. Dejan	03.01.1996
191.	preot	Eugen Ion	18.01.1996
192.		Magdalena-Florica Georgescu	28.02.1996
193.	preot	Gheorghe Bărbulescu	06.04.1996
194.	preot	Mircea Roşulescu	29.06.1996
195.	preot	Marin M. Branişte	14.07.1996
196.		Ana Ododec	07.11.1996
197.		Ioan Iacobescu	
198.	actor	Aurel Duminică	
199.		Ioan Costea	01.08.1996
200.		Nicolae Cristea	
201.	preot	Constantin Uțoi	
202.		Alexandra Ancuța	
203.	preot	Gheorghe Truță	
204.		Elisabeta Ducu	
205.		Victoria Țapu	
206.	preot	Ioan R. Ionescu	25.01.1997
207.		Ioan Elefterescu	11.04.1997
208.		Aurel Gurgu	
209.	preot	Ioan D. Mateescu	17.11.1997
210.		Verona Staicu	17.01.1998

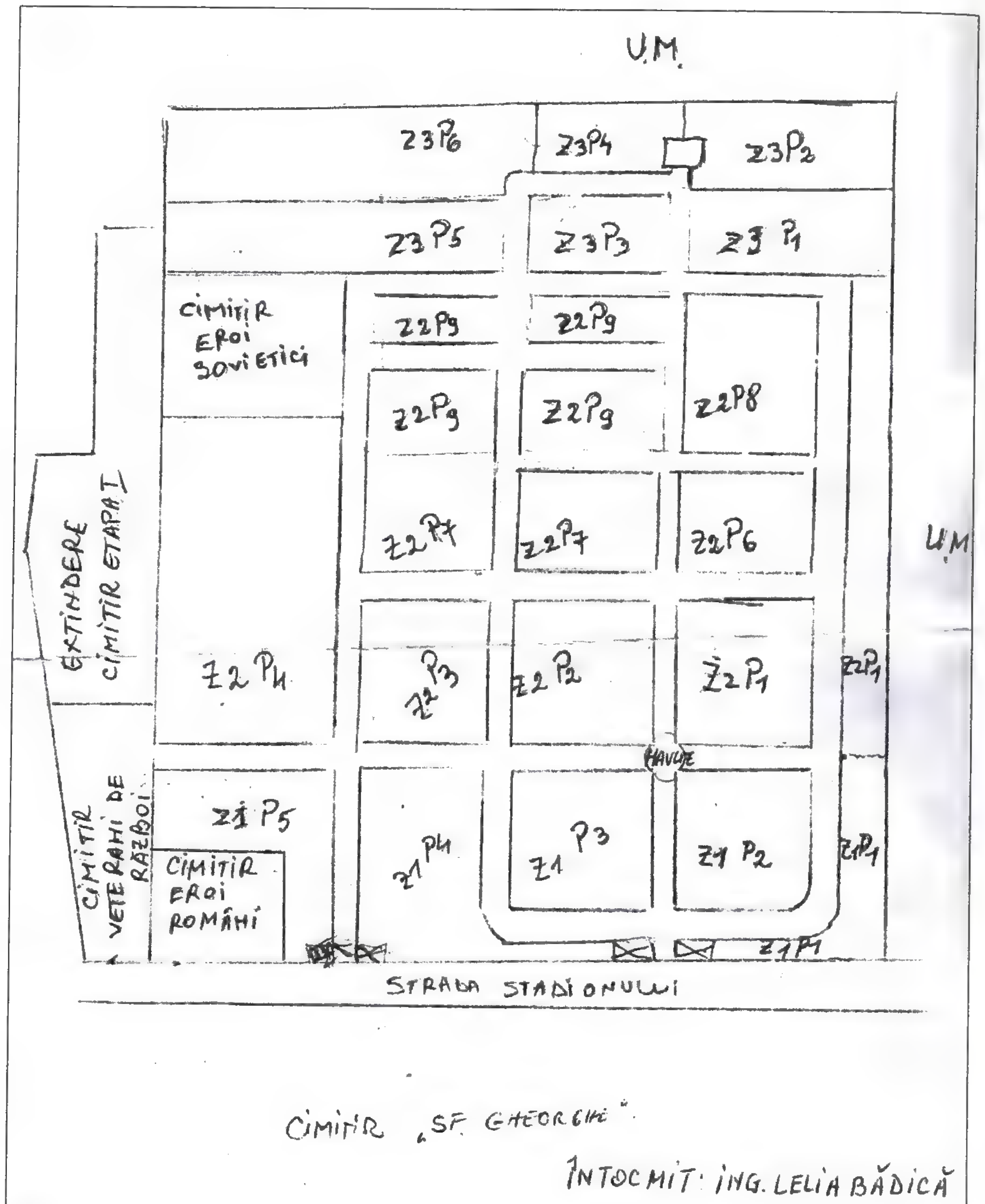
211.		Ştefan Petreanu	05.04.1998
212.		Cornel-George Constantin	14.05.1998
213.		Leonte Topală	05.06.1998
214.		Iuliana-Margareta Drăguşin	17.07.1998
215.	preot	Vladimir Gruiev	09.10.1998
216.	preot	Virgil Duțoiu	15.11.1998
217.		Xenia-Maria Anca	10.08.1999
218.		Clati Elena Victoria	1999
219.		Maria Gurău Onciu	1999
220.	preot	Nicolae Cristea	30.08.2000
221.		Marin Diaconu	
222.		Ion Morțun	25.09.2000
223.		Nicolae Oceanu	
224.		Nicolae Florian	
225.		Nicolae Vasile	
226.		Valeriu Diaconescu	23.01.2001
227.	preot	Valeriu Drăguşin	31.07.2001
228.	cântăreț	Dobre Georgescu	19.12.2001
229.	preot	Pantelimon Musceleanu	19.12.2001
230.		Tatiana Orleanu	2001
231.		Ludmila Spanache	2001
232.		Săvulescu Gheorghe	09.2002
233.		Cristescu Dumitra	2002
234.		Voiculescu Vasile	2002
235.		Alexandru Grigorescu	16.11.2002
236.		Andrei I. Dobrin	10.05.2002
237.		Teodora Popescu	2002
238.	preot	Constantin Popescu	12.02.2003
239.	profesor	Ion Florin Vlădescu	2003
240.		Vasile Onisimov	10.07.2003
241.	preot	Constantin Bacria	25.11.2003
242.	preot	Emanoil Branişte	31.11.2003
243.		Dumitru	2003
244.		Dumitra	2003
245.		Petre Curuțiu	2003
246.		Alexandru Raportăreasa	2003
247.	preot	Mircea Diță	2003
248.	preoteasă	Florica Ionescu	2003
249.	preot	Dumitru Nicolescu	08.01.2004
250.		Magda Anghelescu	24.03.2004
251.		Ioan Stăniloiu	11.05.2004
252.	profesor	Natalia Petreanu	12.06 2004
253.	preot	Aurel Crinteanu	20.07.2004
254.		Diaconescu Constantin	10.12.2004
255.		Emilian Dicu	2004

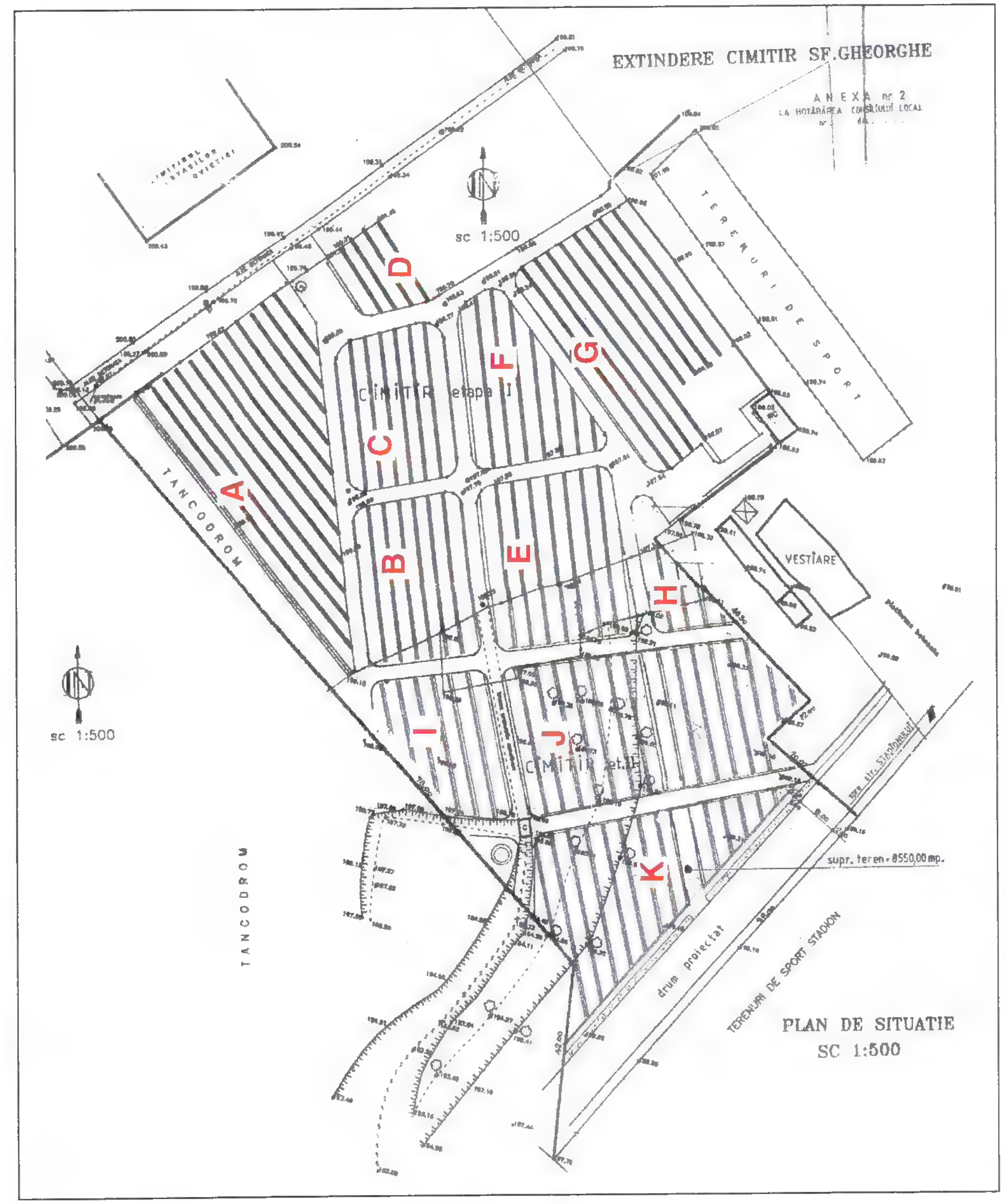
256.		Raisa Alexandrina Baicu	2004
257.		Adina Pascu	2004
258.		Alexandra Covaci	2004
259.		Silvestru D. Voinescu	13.09.2005
260.		Stan Marian	25.12.2005
261.		Maria Georgescu	2005
262.		Emilia-Antoneta Sfedu	02.2006
263.		Ioan Sfedu	09.2006
264.		Petruța Anghel	

Anexe

U.M.
Z3P6
Z3P4
Z3P2
Z3P5
Z3P3
Z3P1
CIMITIR EROI SOVIETICI
Z2P9
Z2P8
Z2P7
Z2P6
EXTINDERE CIMITIR ETAPA I
U.M.
Z2P4
Z2P3
Z2P2
Z2P1
CAPELĂ
Z1P5
CIMITIR VETERANI DE RĂZBOI
CIMITIR EROI ROMÂNI
Z1P4
Z1P3
Z1P2
Z1P1
STRADA STADIONULUI
CIMITIR „SF. GHEORGHE"
ÎNTOCMIT: ING. LELIA BĂDICĂ

EXTINDERE CIMITIR SF.GHEORGHE
sc 1:500
TERENURI DE SPORT
TANCODROM
A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
CIMITIR etapa II
VESTIARE
sc 1:500
TANCODROM
drum proiectat
TERENURI DE SPORT STADION
PLAN DE SITUATIE
SC 1:500

1830 / 11 — 39 — 49/880

Regulamentu Pentru Înmormântări

Titlu I.
Dispozițiuni Generale.

Art: 1. Nu se va mai putea face nici o înmormântare în totu raionului Orașului afară de locurile cimitirului recunoscutu de Primărie. –

Art: 2. Locurile sau Cimitirurile consacrate pentru înmormântări se vor alege a fi cu cele puținu cu 200 metri depărtatu din raionul Orașului, cele mai înalte. –

Acestu locu va fi închisu cu zidu, uluci, sau șanțu adâncu, având un gard viu pe lângă dânsul.

Împrejmuirea Cimitirului va avea înălțimea de 2m. 50 celu puținu. –

În intru cimitirului va avea alee cu plantațiuni, însă nu prea dese, spre a nu se înnăbuși circulațiunea aerului. –

Se vor alege pentru acestu scopu arbori înalți, ca plopi, pini ect. –

Art: 3. Ori cine pote fi îngropatu pe a sa proprietate, însă numai atunci când loculu destinatu pentru înmormântare va întruni Condițiunile prevăzute în art: 2. de mai susu; Aceste înmormântări nu se vor putea face fără permisiunea Primării, trebuind încă a se Conforma și acestea, întru tóte cu dispozițiunile acestui Regulamentu relativ la înmormântări în Genere, în asemenea cazuri Primarul va cere avizulu Medicului Comunal. –

Art: 4. Cimitirul va avea un Cavou Comun (bolta) bine ventilatu, pentru depunerea óselor din locurile temporale și Comune. –

Art: 5. Cimitiru va avea o capelă, o Casă mortuară Compusă din doua până la trei Compartimente, și o camera de Cancelarie. –

Casa mortuara va fi expusă spre miazănópte sau spre apusu, și pardoseala ei nu va fi multu elevată deasupra nivelului solului Circonvecin. Ea va avea aperture suficiente pentru ventilațiune, care la cazu de trebuință se vor putea bine închide. –

Art: 6. Fie care înmormântare se va face în o gropă separată; gropa va avea dimensiuni de 2m adâncime, 0m. 80 lărgime, și 2m lungime afară de acea pentru Copii, care va varia nu mai în lungime și lărgime după etatea lorul, nu însă și în adâncime care va fi aceiași. Gropile vor fi depărtate unele de altele în laturi 0m, 40 la capu, și la picióre de 0m. 50, pământulu pusu deasupra cadavrului se va bate bine. –

Art: 7. Este opritu cu desevârșire deschiderea unei gropi pentru înmormântare noua, mai înainte de ... ani împliniți dela data îngropării anteriore. –

Art: 8. Ori ce mortu adusu în Cimitiru, trebuie a se înmormânta negreșitu în timpu de 24 ore cel multu; acei morți însă care vor fi puși în un Coșciugu de plumbu sau tinichea închisu ermeticeșce, care va sta în altul de stejaru totu ermeticeșce închisu, se va putea ține mai multu timpu, însă numai în Camera mortuară. –

Art: 9. Mortulu adusu în Cimitiru seara sau nóptea spre a fi înmormântatu a doua zi se va depune în Camera mortuara, iar nu în Capelă, și a doua zi după săvârșirea serviciului divinu se va transporta prin Preoți în Capelă unde va sta până la Oficiarea și înmormântarea lui. –

Art: 10. Nu e permisu îngrijitorului a da veri o dovadă fără autorisația Primării, din contra informațiuni verbale e obligatu a da ori când i se va cere. –

Art: 11 Ori ce mortu adusu din afară sau din străinătate nu se va putea înmormânta fără autorisare specială a Primarului carele va Consulta pe Medicul Comunal. –

Art: 12. Decedații care au aparținutu unui cultu care n'are încă Cimitiru sau deosebitu se vor primi în Cimitirul Ortodoxu întrun locu separatu. –

Art: 13. Asemenea când întro familie se află persóne de diferite rituri, nu va putea fi interzisu femeii de altu ritu fiind, de a fi îngropată cu bărbatul său de ritu Ortodoxu în mormântul destinatu pentru familia sa, precum nici bărbatul de altu ritu fiind, a fi înmormântatu în mormântul soției salle de ritu Ortodoxu, în fine se va respecta ultima voință a morților, de a fi înmormântați în sânul familiei loru. –

Art: 14. Este cu totul opritu a se face în Capela Cimitirului serviciu pentru nunți, boteze și alte asemenea, ci numai oficiarea înmormântărilor. Preoți care vor fi săvârșitu asemenea servicii, sau îngrijitorul care le va fi permisu, vor fi de îndată depărtați din funcțiunile loru. –

Art: 15. În generalu nici un mormântu, de ori ce Categorie va fi nu se va putea deschide mai înainte de 7. ani expirați și Constatați, fără autorisație specială și motivată. –

Personalul Cimitirului care va permite sau nu va observa deschiderea unei Gropi în Contra acestei dispozițiuni, va fi destituitu și datu judecății ca violator al legei, Conform art. 384 și următori din Codu penal, afară când numai se va cere de Justiție. –

Art: 16. Măsurele Generale pentru Cimitiru prevăzute în acestu Regulament, privescu pe tóte cimitirele de ori ce ritu, pentru acesta Consiliu de Igienă și Salubritate publică din Districtu Argeșu, este obligatu ca de doua ori pe anu, prin un Membru al său, să vizeteze tóte cimitirele de ori ce ritu din jurul Orașului, spre a se încredința dacă suntu observate și păzite cu strictețe dispozițiunile acestui Regulamentu, în cazu Contrariu va refera Primăriei. –

Art: 17. Parastasele suntu libere a se face în ori ce zi afară din acele zile în care legile Bisericei opresc a se face. –

Titlu II.
Clasificarea Terenului de Înmormântări.

Art: 18. Locurile de înmormântare se împartu mai întâi în doua Categorii. –

1. Locuri private și
2. Locuri Comune. –

Locurile private se sub împartu, în

a). Locuri date pe perpetuitate.

b). Locuri temporale date pe un termen de zece ani.

Art: 19. Locurile date pe perpetuitate, suntu de un mormântu, de doua morminte și de trei morminte. –

Locurile de un mormântu, având întinderea de 2m 0 x 3m, 0:6m □. -
Locurile de doua morminte, 3m 0 x 4m 50=13m, 50 □. -
Locurile de trei morminte având întinderea de 3m 0.x 7m, 0:21m □. —
Costului acestoru locuri se va plăti înainte, ua dată pentru totu d'auna coprelurile următore:
Locurile de un mormântu cu lei noi cinci-ḑeci (l: 50)
Locurile de doua morminte cu lei una sută (l: 100)
Locurile de trei morminte cu lei una sută cinci-ḑeci (150). -

40

Art: 20. Un metru pătratu ce ar trece peste supra feţele determinate pentru locurile pe perpetuitate se va plăti cu lei 20. douăḑeci. -

Art: 21. Aceste locuri de înmormântare date pe perpetuitate nu intră în Categoria unei proprietăţi ordinare, prin urmare nu se va putea înstrăina de câtu sub titlu de moştenire de împărţire între rude, sau de daru dela o rudă la alta, ori daru din aceste locuri s'ar face sau întotalu sau în parte, la vreo persona streină de familie, va fi socotitu ca nefăcut şi nu va avea nici o valore.

Art: 22. Locurile temporale au întinderea de 2m 0 x 0m 80, fara a se mai putea mări prin alte adaosu de locu, sau de a se da mai multe morminte. -

Se vor plăti cu lei ḑece plătite asemenea înainte fără a mai putea fi reînoite. -

Art: 23. Locurile commune se plătescu cu lei tinimunt, cei de tot săraci nu vor plăti nimicu.

Art: 24. Locurile pe perpetuitate se potu Cumpăra ori când, locurile însă pe ḑece ani şi cele Commune, numai la mórtea persónei pentru care se destină; în aceste doua din urmă nu se póte îngropa de câtu un singuru mortu. -

Art: 25. La înmormântările Commune se va observa strictu regula de a se începe înmormântarea dela un Capu al locului destinat pentru asemenea înmormântari, şi a se Continua până la cel laltu Capu fara întrerupere, ast felu că numai după şépte ani expiraţi să se deschidă gropa cea d'întâi, când se va închide cea mai din urmă, la reînceperea înmormântărilor osemintele se vor depune în Cavoulu Commun. -

Art: 26. Sinucişi cu excepţiunea acelora care s'au sinucisu într'un accesu de alienaţiune mentale se vor înmormânta într'un locu îngrădit separat în Cimitiru, locurile pentru înmormântarea acelora se socotescu date pe şépte ani, elle vor avea dimensiunele 0m 80 X 2m 0, şi se vor plăti cu lei 20., cei de totu săraci nu vor plăti nimicu. -

Art: 27. În cazu când morţi înmormântaţi în locuri luate pe ḑeci ani şi pe 7 ani şi acea de categoria prevăḑută la art: 25 nu vor fi strămutaţi de familiele sau rudele loru, administraţia Cimitirului va deschide mormântul, va aduna tóte osele coprinse întrânsul, şi după ce va face prohodul obicinuit cu ceremonia religiósă cuvenită, le va depune în Cavoul Commun, ca astu felu locul de înmormântare să póta trece la masa Cimitirului şi a fi iarăşi Concedatu. -

Deschiderea mormintelor este permisă numai de la 1 Octombrie până la 1 Aprilie, în timpul verei mormintele nu se potu deschide. -

Art: 28. În general ori ce locu de înmormântare de ori ce Categorie ar fi şi fara distincţiune de persónă nu se socotesce Concedatu şi nu se póte face pe dânsul gropă sau lucrari de mausolee, cavouri etc., până ce nu se va plăti Costul după preţurile arătate pentru fie care Categorie în art. precedente. —

Prof. Silvia POPESCU, Preot Marin DRĂGUȘIN, Drd. Silviu BUBURUZAN

Îngrijitorulu permiţând înmormântarea, sau Construcţiuni pe locuri pentru care nu se vor fi îndeplinitu dispoziţiile alin. I. al acestui art. este obligat la plata a îndoitului preţu al acelui locu, după Categoria ce ar fi. -

Titlu III.

Construcţiuni în Cimitiru.

Art: 29. Nu se va tolera în Cimitiru nici un felu de lucrare fara a obţine biletul de permisiune al Primăriei, pentru care la cererea biletului, va trebui a se presinta la aprobarea Architectului Communei, desemnuri de planuri şi faţade, original şi Copie pentru ori ce Construcţie de mormântu, Cavou, statuă, mausolee, grilaje, sau împrejmuiri, iar pentru Cavourile subterane, şi cele din faţa pământului şi pentru mausolee se va arăta special şi secţii transversali, explicând modul diviziunilor interiore şi raportul cu supra faţa Terenului, aprobându-se cu sau fara modificaţii, Architectul va subscrii originalul şi îl va înapoia odată cu biletul de permisiune spre a avea în vedere Constructori şi al executa întocmai, iar Copia se va Conserva cu cererea în dosarul Primăriei. —

Posesorii locurilor care facu asemenea Construcţiuni pe locurile de morminte, vor îngriji asemenea a se executa acele Construcţiuni cu tótă solidaritatea cerută, căci întâmplându-se a se deteriora acele Construcţiuni, nu va fi permisă reparaţiunea loru la partea subterană, dacă va fi înmormântarea făcută de câtu după 7 ani expiraţi. -

Art: 30. Construcţiunea mausoleelor, statuelor, şi mai cu seamă Construcţiunea Cavourilor subterane şi acelor afara din faţa pământului şi a boltelor loru se va face cu cea mai mare îngrijire şi observându-se întru tóte în Construcţiunea loru regulele artei de Construcţiune, nepermiţându-se a se Construi de câtu cu materiale de cea mai bună calitate, precum cărămidă bine amestecată şi bine arsă, numai cu cimentu de bună calitate sau cu varu hidraulicu bine arsu, boltele trebuindu a suporta greutatea monumentelor ce se punu se vor Construi cu cărămiḑi Conice, asemenea bine Comprimate şi bine arse, aşeḑate pe tipare şi observându-se regula de a căta tóte la Centru, d'asupra boltei după o tencuială de mocirlă de cimentu cu nisipu sau de varu hidraulic, se va aşterne un stratu de 0m 12. Centimetre de beton cu mocirlă de varu hidraulic, şi apoi după ce se va prinde bine betonul, se va tencui cu mocirlă de cimentu sau varu hidraulic în grosime de 0m 03, spre a putea astu felu să se evite pătrunderea udăturii florilor la boltă şi a o deteriora, iar tiparele boltei nu se vor scóte, de câtu după ce s'au încredinţatu că aşeḑarea necesarie a ḑidăriei să făcutu. -

Art: 31. Cavourile vor avea pentru fie care coşciugu un parde, celule închise cu Cimentu, în Cavouri nu se potu depune de cât cadavre îmbălsămate, sub priveghierea unui Medic delegatu de Primărie şi închise ermeticesce într'un sicriu de metalu. -

Art: 32. La Construcţiunea temeliei de ḑidu, sau la aşeḑarea pietrelor pentru fixarea grilajului se va observa cu rigurositate atâtu linia despre alee, câtu şi suprafaţa în care s'au delimitatu locului, nefiind permisu ca cu temelia sau cu pietrele de grilajiu, să iasă sau să între parţial sau totalu, din linia fixată a aleului, sau să coprindă între aceste Construcţiuni o supra faţă mai mare de câtu cea delimitată. -

Art: 33. Grilajele de lemnu nu se permitu în Cimitiru de câtu în o Construcţiune forte puţin înaltă, dar bine lucrată şi bine văpsită şi numai pe locurile date pe termen de ... ani, şi proximă

prelungi maximum de un anu pe locurile pe perpetuitate, după expirarea cărui termen socotitu dela data biletului de permisiune, neînlocuindu-se cu grilaje de fieru, administrația Cimitirului va desființa acele de lemnu și le va face pe proprietatea sa, fără ca proprietarii săi să mai rămâie vr'un drept de pretenție.

Art: 34. Ori ce lucrare făcută în Cimitiru în contra dispozițiunilor din precedentele articole și acelora ce urmează acestuia, a biletului de permisiune și a planului alăturatu, precum și ori ce temelii de zidu și așezare de pietre pentru fixarea grilajului, se vor face afară, sau mai înlăuntru de linia aleelor se vor desființa, oprindu-se și continuarea executării ei, iar constructori care se vor dovedi că, chiar învitați fiind de posesorii locului pe care se construe, vor fi contravenitu citatelor dispozițiuni ale biletului sau nu se vor fi conformatu planului se vor da judecăți. –

Art: 35. Depunerea a ori ce felu de material de construcțiune, stingerea varului, facerea mortierului, cioplirea pietrelor și lemnelor, prepararea culorilor, în fine ori ce lucrare pregătitoare nu se pote face în Cimitiru; acei se aduce materialul pregătitu, și mortierul făcutu, și numai în cantități necesarii în cursul lucrări, urmând a se face de către îmbinarea pieselor; chiar atunci se va opri a se face schele mari care ar împiedica circulațiunea. –

Art: 36. Pământul resultatu din săpătura, gunoiele și rămășițele ce ar resulta din construcțiuni, se va transporta negreșitu în fie care seară de constructorul acelor lucrări, afară din Cimitir în locurile ce se vor destina pentru aceasta, la din contra nu se va mai permite a lucra în Cimitir. –

Art: 37. Ori ce felu de material de construcțiune de ori ce categorie ar fi, fiind chiar pregătitu, este opritu a se transporta în Cimitiru cu căruța, ci numai prin omeni. –

Art: 38. Constructori vor fi observați a nu aduce cea mai mică stricăciune în Cimitiru sau a face vr'o necurățenie sau neorânduială; căci pentru cea mai mică stricăciune, sau făcându vr'o necurățenie sau neorânduială, vor fi supuși la plata stricăciunei și dați afară, oprindu-se a nu mai lucra în Cimitiru. –

Titlu IV.

Personalu Cimitirului

Art: 39. Personalul Cimitirului se compune din:

Îngrijitorului Cimitirului

Unu număr de gropari prevăzuți în Budgetul Comunei

Un Portaru. –

Un guardianu de zi și de noapte.

Îngrijitorulu Cimitirului va fi Român din România, va trebui a ști să scrie bine, cele patru operațiuni simple de aritmetică și a ține corespondența; elu se va alege dintre vechii funcționari ai Primăriei, pe câți se va putea din serviciul ei interioru, va trebui a avea recomandațiuni de onestitate și de bună conduită, și spre a putea ocupa funcțiunea de îngrijitor al Cimitirului, va trebui a da o garanție în valoarea ce i se va fixa de Primărie pentru obiectele din Cimitiru ce i se încredințează. –

Servitori sau gropari se vor alege dintre lucrători Români cu activitate încercată și care vor recomandați de onestitate și bună conduită; între servitori se va căuta ca unu să aibă și ceva cunoștință de horticultură. –

Prof. Silvia POPESCU, Preot Marin DRĂGUȘIN, Drd. Silviu BUBURUZAN

Portarulu se va căuta a fi unulu din militari din armată, care și-a îndeplinitu termenul de serviciu cu bună conduită, și va posede gradu de sergentu, știind să scrie și să citească. –

Art: 40. Îngrijitorul este opritu a avea o altă funcțiune salariată, sau chiar și onorifică, căci dovedindu-se se va reamplasa cu altul. –

Art: 41. Atribuțiunile îngrijitorului sunt:

Îngrijitorul este responsabilu de tot ce se va petrece în Cimitiru și de tote obiectele din Capelă și din Cimitiru, ce îi sunt încredințate prin inventariu și de a cărora conservare și bună întreținere răspunde; Ține cancelaria Cimitirului și corespondența cu Primăria, va ține în totă regula Registrele ce i se va da de Primărie, din care unul registrul general, în care va trece toți morți intrați după data înmormântări, categoria și întinderea locului de înmormântare, numărul locului după plan, N. biletului autorisator al înmormântări, și N. de rându ce porta mortu în cele l'alte Registre, trei registre speciale pentru fie care felu de morminte, adică unul pe perpetuitate cu coloane arătătore de 1, 2, 3 și 4 morminte, al 2lea de zece ani și al treilea pentru înmormântarile comune, în aceste patru Registre va trece numele mortului, N. locului după planu, N. actului de concedarea locului și N. actului de liberă înmormântare cu arătare dela Oficiul civilu de unde a emanatu, va ține regulat un dosar specialu de actele Oficierilor stări civile, pentru morți înmormântați în Cimitiru. –

Îngrijitorul va primi și taxele ce se plătescu pentru locurile cedate în Cimitir, după prețurile arătate în acest Regulamentu; pentru aceasta va avea un registru general în care va trece terenul de cumpărarea locului și o colonă, pentru cine se cumpără locul, N. locului după plan, categoria și întinderea locului, costulu lui după prețurile fixate, va mai avea și un altu registru cu matcă (chitanțe duble) numerotate de Primărie sub sigiliul ei, în care va scri în dublu numele acelui ce cumpără locul, pentru cine cumpără, N. locului după planu, categoria și întinderea locului după planu și costul lui: Una din cele două chitanțe subscrise de îngrijitor se va libera cumpărătorului care va trebui a subscri în chitanța ce rămâne în Registru de primirea chitanței de plata costului locului ce a luatu, și la finele fie cărei luni va înainta cu raportu sumele primite în cursul acelei luni, iar la finele anului va înainta întregul registru cu chitanțe spre a se verifica de Casieria Comunală; va priveghia ca personalul Cimitirului să-și îndeplinească întru tote atribuțiunile prescrise, ci pentru fie care raportând îndată Primăriei ori ce abatere dela dispozițiile acestui Regulament.

Atâtu în timpul serviciului divin cât mai cu seamă în timpul înmormântări unui mortu la paraclis, și la aducerea și depunerea unui mortu în Cimitiru va ajuta împreună cu cel l'alt personal, înlesnind tote lucrările și priveghiând d'aprope pe personalu Cimitirului, astfel ca familia sau rudele mortului să nu întâmpine cea mai mică nemulțumire, în fine va îngriji ca tot personalu Cimitirului să se conducă în cea mai bună regulă și în cea mai mare armonie unii către alții.

Pe lângă registrele arătate mai sus îngrijitorul va mai ține un registru de donațiuni sau venit ce ar avea Cimitirul, în care ori ce obiecte, lumânări, unt de lemn, flori și altele, se vor trece de îndată cu arătare de cuantitatea sau N. obiectelor ce a dat și în o colonă separată îngrijitorul va sub scri de primirea lor.

Asemenea va fi îndatoratu îngrijitorul a ține un cont despre plățile ce se fac de particulari pentru întreținerea candelelor pe la morminte și despre prisosul ce rămâne, care varsa în Casa Primăriei conform instrucțiunilor speciale ce va primi, întru cât Primăria va decide ca acest serviciu să se țină în regie. –

Va observa paza și executarea măsurelor de ordine în Cimitiru aci prescrise. — 72

Va observa păzirea întocmai a dispozițiunilor prevăzute la titlu III. pentru Construcțiunile în Cimitiru, fiind cu totul responsabil de ori ce abatere de la aceste dispozițiuni. —

Servitori sau gropari vor îngriji ca, îndată după cumpărarea unui loc de înmormântare, să sape fără amânare gropa în dimensiunele aci prescrise, acele gropi însă care vor fi a se zidi, se vor săpa de lucrători angajați de familia mortului; atât iarna și mai ales Primăvara și Tomna vor întreține Cimitirul în cea mai perfectă bună stare de curățenie, curățând iarna zăpada după alee; în cel l'alt timp al anului, măturând tote aleele și trasportând de îndată gunoiul afară din Cimitiru, vor curăți aleele de iarbă, vor destupa și figurele în care sunt locurile de înmormântare, de bălăriele ce vor creste, vor asculta pe îngrijitorul Cimitirului, făcând totu ce va trebui pentru înlesnirea acestui serviciu, vor îngriji ca atât lampele din Cimitir cât și acea de la portă, și acea din camerile lor, se fie aprinse și se arză bine în totu timpul nopții, îngrijindu ca în fie care seară la ora 12. să mai mărească lumina tuturor lampelor, asemenea la înmormântări, parastase aducerea morților în Cimitiru spre a se înmormânta mai târziu etc., ei se vor plimba respândiți prin Cimitir, spre a observa ca nu cei ce vor intra în Cimitir pentru aceste trebuințe, să aducă veri o stricăciune monumentelor sau obiectelor de la morminte. Pentru ori ce stricăciune, neorânduială sau ori ce altu ar atinge buna orânduială în Cimitiru vor raporta imediatu îngrijitorului. —

Servitori sau gropari sunt cu totu opriți ca nici chiar cu plată să ia parte la lucrările de morminte ce se vor face în Cimitiru, adică la cavouri și la cele l'alte, gardianul va ține la fața de trebuință locul portarului, în timpul zilei el va avea Poliția Cimitirului, umblând neîncetatu prin totu Cimitirul și observând a nu se aduce nici o stricăciune de ómeni, lucrători etc. monumentelor sau obiectelor de pe dânsele, va observa ținerea bunei ordine în Cimitiru, executând imediatu ordinele ce i se vor da de îngrijitor pentru scóterea veri unei persone din Cimitiru, sau pentru alte măsuri relative la Poliția Cimitirului, în timpu de înmormântări, parastase, aducerea morților în Cimitiru duminicele, în timpul vizitelor în Cimitiru etc. se va plimba prin Cimitir spre a observa pe fie care omu ce va intra în Cimitiru, fiind cu cea mai mare priveghere și la poartă, ca nu cerșetori sau alt cineva să intre cu forța în Cimitiru, sau să facă veri o neorânduială în timpu nopții, după închiderea porții va observa cu luare aminte, fiind în totu momentul deștept spre a putea preîntâmpina ori ce se va întâmpla în Cimitiru, dându din când în când semnale anunțătóre de observare în tóte direcțiunele Cimitirului și mai cu seamă în jurul Capelei. —

Guardianul atât în timpul zilei cât și al nopții va observa chiar și pe personalul ce ar fi locuind în Cimitiru raportând îngrijitorului pentru ori ce neorânduială ar vedea, nu va lăsa după închiderea porții pe veri unul din personalul Cimitirului a eși sau a intra în ori ce modu sau a introduce pe alt cineva în Cimitiru. Portarul este și obligatu a lua și el parte la tóte lucrările din Cimitiru, facere de gropi etc. ori de câte ori va fi necesar, în care timpu guardianul îi va ține locul la portă; la înmormântări, parastase, aducerea de morți etc. nu va permite intrarea Cerșetorilor, a copiilor, sau a ori cărei alte persone, ce nu ar avea trebuință

în Cimitiru, impunând totu d'auna cea mai mare liniște la portă, va fi destinatu a deschide și închide pórta numai la ora destinată de îngrijitor, nu va primi veri un mortu până ce mai întâi nu va avea autorisațiunea îngrijitorului, duminicele și sărbătorile, sau și în ori ce altă zi nu va permite starea în Cimitiru, a Copiilor fără a fi însoțiți de părinți sau alt cineva mai mare al loru, a cerșetorilor, a ómenilor de ori ce condițiune ar fi, dar care va fi însoțiți de câini sau alte animale, nu va permite în ori ce timpu să se așeze vânzători de ori ce obiecte pe lângă sau în apropierea Cimitirului, va vedea și va fi văzutu de ori cine va intra în Cimitiru. —

Art: 42. Îngrijitorul fiind către Primărie responsabil de tot ce se va petrece în Cimitiru așa dar totu personalul este pusu sub ascultarea instrucțiunilor ce i se vor da de dânsul întru ceia ce privesce observarea datorii fie caruia, Gardianu, Portaru, Servitori sau Gropari abătându se de la datoriele loru sau călcând dispozițiunile acestui regulament, cu tóte observațiunile ce li se vor face de îngrijitoru în interiorul Cimitirului, acesta va cere la Primărie suspendarea și înlocuirea cu alții. —

Art: 43. Este opritu cu totul ori cărui dintre personalul Cimitirului a se angaja cu lucrări de Construcțiuni de morminte în Cimitiru, sau alte lucrări de ori ce natură ar fi. —

Art: 44. Este cu totul opritu sub pedeapsă de destituire din funcțiune personalului Cimitirului la înmormântări facere de parastase etc. a cere parale de la familiele sau rudele morților, sau a se arăta nemulțumiți de ceia ce li s'ar fi datu; lăsând la buna voința a familielor sau rudelor loru mortului, care vor ști a prețui suma ce trebuie să dea, sau dacă trebuie să dea. —

Art: 45. Nici unul din personalul Cimitirului și mai cu seamă îngrijitorul nu va putea lipsi de la funcțiunea sa mai multu fiind responsabil de totu ce se va petrece în lipsa sa, atrăgându'și prin acesta destituirea din funcțiune. Servitori și portari lipsind mai mult timp din funcțiune se vor înlocui cu alți ómeni, plătiți în Comptul salariului lor și la a doua lipsire vor fi de îndată înlocuiți. —

La cazu de boală constatată, se vor putea înlocui cu alții, însă numai pe timpu de o lună de zile maximum, după care va putea iarăși ocupa funcțiunea loru; iar după lipsirea de un timpu peste o lună de zille, vor fi îndată înlocuiți definitiv. —

Titlu V.

Măsuri de ordine interioră în Cimitiru.

Art: 46. Nici unu trăsuri nu va fi permisă a intra în Cimitiru, carul mortuar va sta afară din Cimitir și mortul se va transporta cu patul, portile cele mari se vor deschide spre a intra personalul din care este compusu Ceremonialul mortului și persónele ce'l însoțescu, și apoi se vor închide îndată, spre a se redeschide după terminarea serviciului divinu. —

Trăsurele ce au însoțitu Carul mortuar și Cerșetori vor sta afară din Cimitiru. —

Art: 47. Afară de cazuri de înmormântare sau parastase portile cele mari nu se vor deschide.

Portița cea mică de la intrarea în Cimitiru în tóte zilele se va deschide numai în timpul celor 6 luni de Tomnă și de iarnă, adică de la 1 8bre până la 1 Aprilie de la ora 9 dimineața și se va închide negreșitu la ora 4 seara, iar în timpul celor 6 luni de vară și Primavară

adică dela 1 Aprilie până la 1 Octombrie, dela ora 7 dimineța și se va închide negreșit la ora șeapte seara. —

Îndată după închiderea portiței, portarul este obligatu a nu mai tolera intrarea nimenui în Cimitiru și în totu timpul anului la ora 9 seara, va da cheia îngrijitorului, care nu va mai tolera nici un funcționar al Cimitirului a mai eși din cimitir, decâtu numai pentru Cazuri de mari trebuințe și cu autorisațiunea sa. —

Art: 48. Cheile dela Portițele mormintelor vor fi sub priveghierea Îngrijitorului. —

Art: 49. Este cu totul opritu personalului Cimitirului de a aduce ziua și noaptea persoane în Camerile lor, a aduce băuturi sau mâncări spre a face veselii, aceia care se vor dovedi că au urmatu în contra acestor dispozițiuni vor fi depărtați din Cimitiru. —

Art: 50. Este asemenea cu totul opritu a intra în Cimitiru Corpuri din armata de Călăreți și Corpuri de gendarmi, cavalerie și nici trunuri cu accesoriele lor Călări ci vor putea staționa numai afară din cimitiru. —

Corpuri de armata, de călăreți, gendarmi, Cavalerie, artilerie, călăreți și pe jos, vor putea intra în Cimitiru, însă numai fără cai, precum și alte Corpuri din armata de infanterie intrând în Cimitiru nu vor putea staționa decâtu pe aleele principale, fiind cu totu oprit a se înșira prin figurele de terenu unde suntu și morminte, sau în care este a se Conceda locuri de înmormântare.

Art: 51. Este cu totul opritu a se face pe aleele Cimitirului pentru veri o înmormântare, decorațiuni cu îngropare în alee, de stâlpi, brazi, bandiere ect. fiind cu totul opritu a se strica aleele prin facere de gropi, sau a se atinge plantațiunile din Cimitiru. —

Este cu totul asemenea opritu a se face conturi în Cimitiru, în cazul când cineva ar dori a se face oficiarea mortului afară, iar nu în capela. —

Este oprita intrarea în Cimitiru și staționarea afară dinaintea Cimitirului a Cerșetorilor, a oamenilor beți, vânzători a ori ce felu de lucruri, Copii fără părinții lor, indivizi ce ar avea cu sine câini sau alte animale domestice. —

Art: 52. Ori ce persoană fără distincțiune ce va intra în Cimitiru și nu se va purta cu cuviință va fi de îndată dată afară, fără nici o Consideratiune. —

Cei ce vor face stricăciuni vor fi aduși înaintea îngrijitorului, care după ce va Constata printrun proces Verbal încheiatu de un Consilier Comunal răul sau stricăciunea făcută îl va trimite la Judecătorul de Ocolu respectivu raportând și Primăriei. —

Art: 53. Este cu totul opritu atâtu streinilor câtu și personalului Cimitirului de a sări peste împrejmuirile Cimitirului sau a se sui pe dânsele, ori pe împrejmuirile mormintelor, ori a pune mâna pe morminte, a umbla sau a se așeza pe iarbă, a se sui pe arbori sau a rupe crăci din ei, ori a rupe flori după morminte, în fine de a face cea mai mică stricăciune sau neorânduială; pentru Contravenitori acestor dispozițiuni se va aplica măsura prescrisă în precedentu articol. —

Este asemenea opritu a face necurățenii, a se preumbla în Cimitir și a ședea pe băncile aleelor fără trebuință. —

Umblarea în Cimitir se va face numai pe alee nefiind permis a călca pe morminte.

Art: 54. Este cu totul opritu punerea la morminte sau pe morminte, a objecte în relief de lemn, marmoră, gips ect. representând pe D. Christos, Maica Domnului, sau alte asemenea persoane sacre, sau tablouri care nu ar fi decorate după regulele legei Creștine ortodoxe, sau statue sau tablouri representând veri un subjectu mithologicu din timpurile idolatrice, nepermise de Biserica ortodoxă Creștină. —

Art: 55. Este cu totul opritu a se ține și nutri în Cimitir animale pentru hrană sau în trebuința omului, precum asemenea și ori ce alte animale, a întinde rufe prin Cimitiru sau alte lucrări necesarii la menagiul Casei. —

Art: 56. Tragerea Clopotului sau Clopotelor din Cimitiru se va face în modu următoru: în ziua de înmormântare după săvârșirea serviciului divinu se vor trage din când în Când Clopotele și de mai multe ori în aceiași zi, apoi mai înainte de a ajunge Carul funebru la Cimitiru, clopotele vor suna până ce mortul va fi depusu în Capelă, când mortul se va aduce seara se va urma asemenea. —

Art: 57. Architectul Comunal însărcinat cu supra veghierea Cimitirului, este obligatu a observa exacta aplicare a dispozițiunilor acestui Regulament, în ceia ce privește Construcțiunile, regulele de ordine în Cimitiru, precum și îndeplinirea atribuțiunilor personalului, atrăgând din când în când și aproape atențiunea îngrijitorului asupra neorânduelilor ce se vor vedea în Cimitiru raportând și Primăriei, în cazuri de abateri dela acestu Regulamentu; el este dator a da îngrijitorului ori ce deslușire ce i se va cere. —

Titlu VI.

Măsuri Sanitare.

Art: 58. Îngrijitorul Cimitirului este supus la pedeapsa de destituire din funcțiune și dare în Judecata când va îngădui a înmormânta vreun mortu fara actul autorisator alla înmormântări. —

Actele oficerilor stării civile autorisatore de înmormântare vor trebui a fi date îngrijitorului odată cu aducerea mortului în Cimitiru, Îngrijitorul le va sa pune în dosaru ce este dator a ține numai pentru asemenea acte, după ce mai întâi le va fi însemnat Coprinderea în colónele registrului general de morți înmormântați în Cimitir, și în dreptul numelui mortului însemnați în actul de înmormântare. —

Art: 59. Morții ce se vor aduce în Cimitiru din părți sau Orașe ale Romaniei, sau din alte state streine, se vor primi în Cimitir și se vor depune în Camera mortuară, dacă mortul va fi pusu întrun Coșciugu ermetic de plumbu sau tinichea, care va sta în altul de stejar tot ermetic închisu, și dacă va presenta actul de înmormântare al Primării Comunii unde a încetat din viața mortul, însă nu se va tolera înmormântarea până ce nu se va presenta îngrijitorului actul de înmormântare al Primării Comunii Pitești, chiar dacă ar fi având un asemenea actu din locul acela unde a muritu. —

Art: 60. În camera mortuară a cimitirului nu se va putea ține un mortu mai mult de 48 ore dela data morții; în timpul epidemii însă, se va putea înmormânta îndată ce va fi adusu un mortu în Cimitiru, în virtutea unei decesiuni generale a Primarului.

95

PRIMARIA COMUNEI URBANE PITESCI

PUBLICATIE

Cu incepere de la 3 Noembre fiitor anul curentŭ, puindu-se în funcționare Cimitirul Sf. Gheorghe din acéstă Comună înființatŭ alăturĭ cu terenul unde se face târgulu din Dealŭ, Primăria publică spre cunoscința tutulorŭ că de la susŭ citata zi nu mai este permisŭ nicĭ uă înmormântare la Bisericile din comună sub vert-ce numire ar fi, cu acéstă ocasiune previne pe cetățenĭ că terrenurile de înmormântărĭ în Cimitirŭ sânt clasificate prin Regulamentul Cimitirului în două categorii:

1). Locurĭ Private și
2). Locurĭ Comune

BIBLIOGRAFIE

Amintiri despre Liviu Rebreanu, text stabilit, antologie, prefață de Ion Popescu-Sireteanu, Iași, Junimea, 1985.

BĂDESCU MANU, Marin, **Oameni de seamă ai Liceului „Nicolae Bălcescu" Pitești**, București, Editura Litera, 1975.

BULETIN INFORMATIV editat de Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Argeș, nr. 4/2006, pp. 46-47.

BUSUIOC, Nicolae, **Scriitori și publiciști ieșeni contemporani: dicționar 1945-2002**, ed. a II –a, revăzută și adăugită, Iași, Editura Vasiliana, 2002.

CĂPITANU, D., **Teatrul „Alexandru Davila". Douăzeci de ani de activitate**, Pitești, 1969.

CIAUȘANU, Gh. F., **Superstițiile poporului român în asemănare cu ale altor popoare vechi și noi**. Ediție critică, prefață și indice tematic de I. Oprișan, București, Editura Saeculum I.O., 2001.

CIMPOI, Mihai, **O istorie deschisă a literaturii române din Basarabia**, Chișinău, Editura Arc, 1996.

CONEA, Ion, **Clopotiva. Un sat din Hațeg**, I-II, București [1940].

CONSTANTINESCU, Grigore, **Argeș. Dicționar etnocultural**, Pitești, Editura Alean, 2006.

COJOCARU, Florentina, **Un memorialist al orașului Pitești: Profesorul Nae Dumitrescu**, în „Cultura", Pitești, nr. 3-4, 2002, pp. 11-12.

CRIȘAN, Ion Horațiu, **Spiritualitatea geto-dacilor. Repere istorice**, București, Editura Albatros, 1986.

CRUCEANĂ, Ion, **Hanuri piteștene**, în „Argessis", Studii și comunicări. Seria Istorie VII. Pitești, Muzeul Județean Argeș, 1995, pp. 229-232.

CRUCEANĂ, Ion, **Momente și figuri argeșene**, Pitești, Palatul Culturii, 1980.

CRUCEANĂ, Paul Ion, **Ion Cruceană–90 de ani de la naștere**, în „Caiete folclorice - Argeș", vol. V-VI, Pitești, Centrul Creației Populare Argeș, 2004, pp. 87-91.

DEJAN, Constantin, protopop; OBROCEA, Dan Florin, preot, **Pași spre Țara Veșniciei**, Pitești, Editura Europroduct, 2006.

DEJAN, Octavian C., **Atribuțiile protopopilor în Biserica Ortodoxă Română, lista cronologică a protopopilor de Pitești în ultimii 170 de ani și câteva figuri reprezentative de protopopi**, în „Argessis" Studii și comunicări, seria Istorie, tom XX, Pitești, 2003, pp. 289-297.

DATCU, Iordan, **Dicționarul etnologilor români**, București, Editura Saeculum I.O., vol. I, 1998, vol. II, 1998, vol. III, 2001.

DATCU, Iordan, **Un Creangă basarabean. Gheorghe V. Madan prozator și etnograf**, în **Imagini și permanențe în etnologia românească**, Chișinău, Editura Știința, 1992, pp. 151-158.

DICȚIONAR GENERAL AL LITERATURII ROMÂNE, București, Editura Univers Enciclopedic, 2004-2006.

DICU, Paul I.; MITULESCU, Nicolae M., **Contribuții la Monografia Școlii nr. 3 „Ion Pillat" din Pitești (1873-1998)**, Pitești, Editura Pământul, 1998.

DINU, Ion M., **Figuri de dascăli argeșeni,** vol. I , Pitești, Complexul Muzeal Golești, 1991.

DINU, Ion M., **Oameni de seamă ai Argeșului de ieri și de azi**, Pitești, Editura Tiparg, 2004.

DRĂGUȘIN, Marin, **Amintiri, reflecții, gânduri** în vol. **Trepte spre cer**: **morală creștină** de Valeriu Drăgușin, Iași, Editura Universitas, 2002, pp. 178-188.

DRĂGUȘIN, Valeriu, **Marea vieții: morală creștină,** Iași, Editura Bucovina, 1999.

GHIȚESCU, Mihai, **In memoriam Romulus Constantinescu**, în „Jurnal Artistic Rebreanu", anul II, nr.11, 4/É2007, p. 2.

GIURESCU, Dinu C. ; PANOIU, Andrei, **Feronerie veche românească**, București, Editura Meridiane, 1967.

GUILLOT, Emile; BOUSQUET, Marius, **Edifices publics pour villes et villages**. 2-eme ed., Paris, Dunod, 1927.

IONESCU, Zicu, CÎRSTEA, Remus Petre, **Martiri argeșeni și musceleni 1939-1989**, Pitești, Editura Tiparg, 2006.

KAHANE, Mariana; GEORGESCU-STĂNCULEANU, Lucilia, **Cântecul zorilor și bradului**, București, Editura Muzicală, 1988.

LE ROY LADURIE, Emmanuel, **Montaillon, sat occitan de la 1294 până la 1324**, București, Editura Meridiane, 1992, I-II.

LE MAUSOLÉE, revue mensuelle des arts et techniques des roches de qualité, fondée en 1933 par René Motinot. Paris. FR. nr.1, 1990, nr. 12, 1994, nr. 1, 1995, nr. 6, 1998, nr. 8, 1998.

LIPS, Julius E., **Obârșia lucrurilor: o istorie a culturii omenirii**, București, Editura Științifică, 1958, p. 517-147.

Medalioane universitare: dicționar, coord. Petre Popa. Pitești, Editura Universității din Pitești, 2002.

NOVAC, Vasile, **Generali argeșeni**, Pitești, Editura Nova Internațional, 2006, vol. I-II.

NOVAC, Vasile, **Generali piteșteni**, Pitești, Editura Nova Internațional, vol. I, 2001, vol. II, 2003.

ONU, Constantin; NOVAC, Vasile, **Biserica Mavrodolu sau Biserica din Mahalaua Albastră**, Pitești, Editura Dacpres, 2007.

PASCHIA, Gheorghe, pr.dr., **Epitafuri**. Adunate, ordonate, adnotate, cu studiu introductiv de.... Ediție îngrijită și postfață de Pr. Al. Stănciulescu-Bârda, vol I. Bârda, Editura Cuget Românesc, 2003.

PĂCURARIU, Mircea, **Dicționarul teologilor români (DTR)** , Editura Univers Enciclopedic, București, 1996,

PĂCURARIU, Mircea, **Istoria Bisericii Ortodoxe Române**, vol.1, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1980.

PĂUN, Gheorghe; DIACONU, Gheorghe, **Un secol de activitate feroviară**, Pitești, 1972.

PITEȘTI. MĂRTURII DOCUMENTARE 1388-1944, vol. I, București, Direcția Generală a Arhivelor Statului din R.S.R., 1988.

POPA, Petre, **PITEȘTI 600: memento**, Pitești, Museum, 1983.

POPA, Petre; DICU, Paul; VOINESCU, Silvestru, **Istoria Municipiului Pitești**, București, Editura Academiei, 1988.

POPA, Petre; VOINESCU, Silvestru; DICU, Paul, **Ghid de oraș: Pitești**, București, Editura Sport – Turism, 1985.

POPA, Petre, **Valeriu Florin Dobrinescu. Paradigma istoricului intelectual**, în „Argeș", ianuarie 2004, p. 24.

POPESCU, Denisa, **Scriitori trecuți în neuitare**, în „Argeș", nr. 11, noiembrie 2004.

PREDESCU, Titică, av. dr., **Istoria Baroului Argeș**, București, Editura RAO, 2003.

PROTASE, D., **Autohtonii în Dacia. I. Dacia Romană**, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1980.

RĂDULESCU, Marin, **Carte de citire :-Reflecții la reflexii -**, vol. I, Pitești, Editura Pământul, 2005.

SACHELARIE, Octavian Mihail, **Silvestru D. Voinescu la 70 de ani,** în „Biblioteca", nr. 2/2004, p. 56.

SCURTU, Dumitru-Codruț, **Evghenie Humulescu-Piteșteanul (1870-1931) Mărturia unui ucenic (Marin S. Diaconescu)**,[I], în „Argeșul Ortodox". Săptămânal teologic, bisericesc și de atitudine al Episcopiei Argeșului și Muscelului, anul VI, nr. 313, 17-23 mai 2007, p. 2; [II], în **ibidem**, 31 mai-6 iunie 2007, p. 2.

STEFĂNICĂ, Elena, **Distracțiile piteștenilor la întrepătrunderea veacurilor XIX-XX (1890-1914)**, în „Restituiri Pitești", anul V, nr. 3(16), 2007, pp. 22-31.

STOICA, Georgeta, **Arhitectura populară românească**, București, Editura Meridiane, 1989.

ȚIBRIAN, Constantin, **Ion Moise**, în „Buletin Cultural Argeșean", nr. 3/2007, p. 52.

VOINESCU, Silvestru, **Argeșeni în spiritualitatea românească.** Cu o prefață de prof. univ. dr. doc. Dan Simonescu, Pitești, Biblioteca Județeană Argeș, 1980.

VOINESCU, Silvestru D., **Un secol de activitate corală în Pitești**, Pitești, Comitetul Județean pentru Cultură și Artă, 1971.

VULCĂNESCU, Romulus, **Coloana cerului**, București, Editura Academiei, 1972.

VULCĂNESCU, Romulus, **Etnologie juridică**, București, Editura Academiei, 1970.

ZEVI, Bruno, **Cum să înțelegem arhitectura**, București, Editura Tehnică, 1969.

ABSTRACT

The book **THE LAND OF SILENCE: ST. GEORGE'S CEMETERY OF PITESTI (TĂRÂMUL TĂCERII: CIMITIRUL SF. GHEORGHE DIN PITEȘTI)** is dedicated to those who passed away in this city and in the same time, it is a mirror of the degree of civilisation attained by the society of Pitesti; it contains the most important contributions made during their lives by the deceased to the economic, political and cultural history of this city.

This writing is based upon our valuation of the things created with various means by several generations of common people of many occupations, of renowned businesspeople, land owners, army men, writers, priests, doctors, pharmacists, architects, artists, teachers, engineers, economists, lawyers and influent politicians, leaders of the city and of the county.

St. George's Cemetery was created by the end of the 19th century, in 1880. Until then the city had been using other cemeteries found especially around churches which were no longer in use afterwards.

Human life evolves in two plans, no matter how large or small its setting is. Its first plan is the village, town or city with all that belong to it, its second plan being the *land of silence*, both quiet and restless, with funerary monuments the memory of which is being preserved in books like this one. The land of silence quietly takes anyone in, with no side-taking and no anger.

The book is made of two main parts: **Introduction (Introducere)** and **Dictionary (Dicționar)**. The **Introduction** is a presentation of the funeral ceremonial and of the cemeteries of Pitești based upon archive documents. The **Dictionary** contains a selective list of the persons buried in St. George's Cemetery of Pitesti from the end of the 19th century to present day. We searched for biographical data for each person and, where applicable, for bibliographical data. This was that case for a number of writers, teachers, priests, researchers, folklore specialists, ethnologists, journalists, doctors, as well as to that of several actors who honoured the

scene of the Al. Davila Theatre in the city. We also included in the dictionary date about plastic artists, architects, engineers, makers of musical instruments. Wherever information is in short supply we plan on completing it on the second edition of this book.

There are two cemeteries of war heroes in which Romanians, Soviets (mostly Romanians from Basarabia) and Germans are buried.

We classified by theme the epitaphs found on funerary monuments and presented them in an individual chapter named **Epitaphs** (**Epitafuri**).

We gathered documentation for this book from the Arges County Directorate of National Archives (Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Argeș), libraries, funeral registers held by the Administration of the St. George's Cemetery, and also with data from personal archives (inedited photographs, academic transcripts), oral information from descendants or from acquaintances of the deceased. In some cases, due to lack of other information, we only presented in the **Dictionary** data read on funerary monuments.

In **Annexes (Anexe)** we included, among other information, copies of documents from the Arges County Directorate of National Archives.

We had the thought that our writing would contribute to a better understanding of social and cultural history of Pitesti from 1880 to present and shall also help know better the Romanian cult of the dead.

SILVIA POPESCU

RESUME

Le pays du silence : le cimetière Saint Georges de Pitesti est un livre dédié à la mémoire de ceux qui sont déjà passés dans le monde des ombres et, en même temps, un miroir qui reflète le degré de civilisation atteint par la société de Pitesti. Cet ouvrage porte sur les contributions importantes des personnes décédées à l'histoire économique, politique et culturelle de la ville.

Ce livre est issu du respect pour ce qu'ont crée, par des moyens différents, plusieurs générations, à partir des gens simples ayant n'importe quelle

occupation jusqu'aux fameux commerçants, propriétaires, militaires, écrivains, prêtres, médecins, pharmaciens, architectes, artistes, enseignants et professeurs, ingénieurs, économistes, juristes et politiciens importants, les maires de la ville et du département.

Le cimetière Saint Georges a été ouvert vers la fin du XIX-ème siècle, en 1880. Avant 1880 il y avait plusieurs cimetières auprès des églises, qu'on n'a plus utilisés après l'ouverture du cimetière Saint Georges.

La vie humaine se déroule dans deux plans. Au premier plan il y a le village ou la ville avec toutes leurs inquiétudes, et au deuxième il y a le pays du silence, avec sa tranquillité, avec des monuments funéraires dont la vie est prolongée parfois par des livres comme celui-ci. Le pays du silence accueille tous calmement, sans parti pris et sans passion.

Cet ouvrage est structuré en deux parties principales, **Introduction** et **Dictionnaire**. L'**Introduction** regroupe des informations générales sur l'enterrement et sur les cimetières de Pitesti, à base des documents d'archive. Le **Dictionnaire** contient une liste sélective des personnes enterrées dans le cimetière Saint Georges, du XIX-ème siècle jusqu'è présent. On a ajouté pour chaque personne des données biographiques et, le cas échéant, bibliographiques. Il s'agit d'écrivains, professeurs et enseignants, prêtres, chercheurs, folkloristes, ethnologues, journalistes, médecins, acteurs qui ont joué sur la scène du théâtre A. Davila. Il y a aussi des références aux artistes plasticiens, architectes, ingénieurs, constructeurs d'instruments de musique. Dans les cas où l'information est trop succincte, on aura l'occasion de la compléter dans une deuxième édition de ce livre.

Il y a encore deux cimetières des héros; ce sont des militaires roumains, allemands et soviétiques qui y sont enterrés (parmi lesquels beaucoup de roumains de la Bassarabie).

Les épitaphes qui se trouvent sur les monuments funéraires ont été classifiés selon leurs thèmes et présentés dans un chapitre spécial: **Epitaphes**.

Les sources de documentation pour ce livre sont la Direction régionale des archives nationales Arges, les bibliothèques publiques, les Registres des enterrements de l'Administration du cimetière Saint Georges. On a ajouté des informations fournies par les descendants et les amis des personnes décédées, y compris des photos inédites et des diplômes d'études. Dans quelques cas, à cause de manque d'informations, on a repris dans le **Dictionnaire** uniquement ce qui est marqué sur les monuments funéraires.

Dans les **Annexes** on a inclus notamment des copies de documents trouvés à la Direction régionale des archives nationales Arges.

On a toujours pensé que ce livre serait utile pour mieux comprendre l'histoire sociale et culturelle de la ville de Pitesti à partir de 1880 jusqu'à présent et pour mieux connaître le culte des morts chez les Roumains.

SILVIU BUBURUZAN

Zusammenfassung

Das Buch **"Ein Ort des Schweigens – Der St.Georgs-Friedhof in Pitesti"** ist denen gewidmet, die hier den ewigen Frieden gefunden haben.

Gleichzeitig soll es den Zivilisationsgrad, den die Pitester Gesellschaft erreicht hat, widerspiegeln, und es beinhaltet bedeutende Beiträge der Verstorbenen zur ökonomischen, politischen und kulturellen Geschichte der Stadt.

Das hier Geschriebene entstand aus Hochachtung für das, was sie geschaffen haben, mit unterschiedlichen Mitteln, über mehrere Generationen hinweg, von einfachen Leuten mit den mannigfaltigsten Beschäftigungen bis zu bekannten Händlern, Eigentümern, im Dienste der Waffen Stehende und des geschriebenen Wortes, Geistliche, Ärzte, Apotheker, Architekten, Künstler, Lehrer, Ingenieure, Ökonomen, Juristen und bedeutende Politiker, Führer der Stadt Pitesti und des Bezirks Arges.

Der St.Georgs-Friedhof wurde gegen Ende des 19.Jahrhunderts, im Jahre 1880, angelegt. Bis dahin wurden in der Stadt andere Friedhöfe genutzt, vor allem die um die Kirchen herum, die aber später aufgehoben wurden.

Das menschliche Leben verläuft auf zwei Ebenen, mit größeren oder kleineren Niederlassungen. Auf der ersten Ebene befinden sich die Dörfer und Städte mit allen ihren Unstetigkeiten und auf der zweiten Ebene befindet sich der Ort des Schweigens, mit seiner Ruhe und Unruhe, mit Grabsteinen, ein Welt, deren Leben manchmal durch Bücher wie dieses verlängert wird. Das Reich des Schweigens empfängt alle in Frieden, ohne Bevorzugung und ohne Leiden.

Das Buch besteht aus zwei Hauptteilen: **Einführung** und alphabetisch geordnetes **Personenverzeichnis**. In der Einführung wird über Begräbnisse und die Friedhöfe in Pitesti auf der Grundlage von Archivschriftstücken berichtet. Das Personenverzeichnis beinhaltet eine selektive Liste der auf dem St.Georgs-Friedhof in Pitesti beigesetzten Personen, vom Ende des 19.Jahrhunderts bis heute. Für jede Person haben wir biografische Daten erkundet und, wo es der Fall war, auch bibliografische Daten. Hier beziehen wir uns auf das Schaffen einiger Schriftsteller, Lehrer, Geistliche, Forscher, Folkloristen, Ethnologen, Journalisten, Ärzte sowie auch auf das Schaffen einiger Schauspieler, die auf der Bühne des hiesigen Alexandru-Davila-Theaters gestanden haben. Hier sind auch Informationen zu Bildhauern und Malern, Architekten, Ingenieuren und Musikinstrumentenbauern enthalten. Dort, wo die Informationen etwas spärlich sind, hoffen wir diese in einer zweiten Ausgabe dieses Buches vervollständigen zu können.

Auf den beiden Heldenfriedhöfen sind rumänische, deutsche und sowjetische (viele aus Besarabien) Soldaten beigesetzt. Die auf den Grabsteinen gefundenen Inschriften wurden thematisch klassifiziert und in einem diesen Personen gewidmeten Kapitel aufgezeigt: **Grabinschriften.**

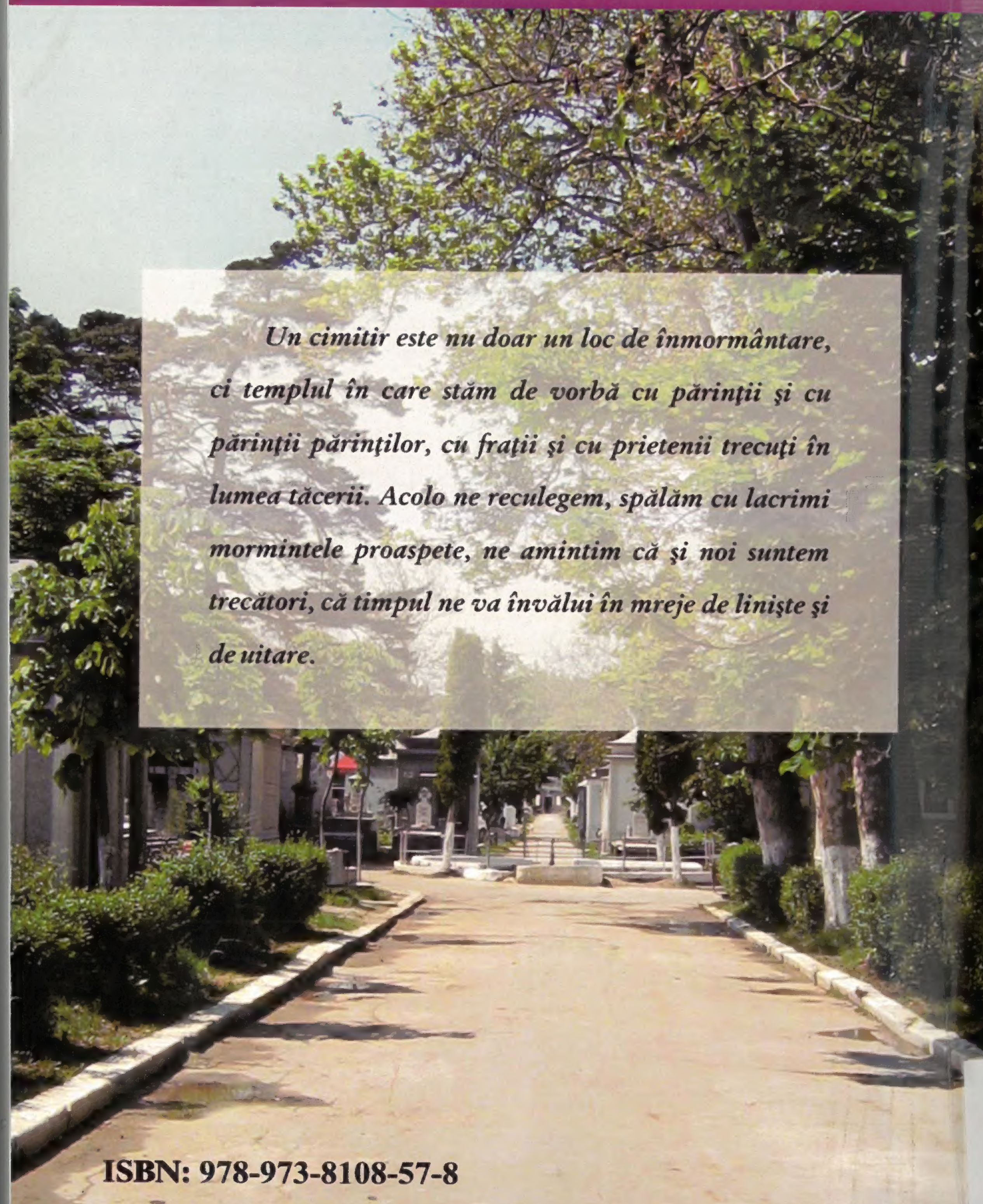
Zur Anfertigung dieser Arbeit dokumentierten wir uns bei der Bezirksdirektion der Nationalarchive Arges, in Bibliotheken, in den Begräbnisregistern der Verwaltung des St.Georgs-Friedhofs. Wir haben auch Daten aus persönlichen Archiven (nichtveröffentliche Fotografien, Studienunterlagen) und mündlichen Überlieferungen von Nachkommen oder Bekannten der Verstorbenen gesammelt. Wegen des Fehlens von Informationen in einigen Fällen haben wir im Personenverzeichnis nur die auf den Grabsteinen gefundenen Daten wiedergegeben.

Der **Anhang** beinhaltet unter anderem auch Kopien der bei der Bezirksdirektion der Nationalarchive Arges gefundenen Dokumente.

Wir haben mit dem Gedanken an dem Buch gearbeitet, dass dieses zu einem besseren Verständnisses der sozialen und kulturellen Geschichte der Stadt Pitesti von 1880 bis zum heutigen Tag beitragen wird und dass es auch dazu dient, den Totenkult bei den Rumänen besser zu verstehen.

Übersetzt von HANNI SCURTU

Index

Un cimitir este nu doar un loc de înmormântare, ci templul în care stăm de vorbă cu părinţii şi cu părinţii părinţilor, cu fraţii şi cu prietenii trecuţi în lumea tăcerii. Acolo ne reculegem, spălăm cu lacrimi mormintele proaspete, ne amintim că şi noi suntem trecători, că timpul ne va învălui în mreje de linişte şi de uitare.

ISBN: 978-973-8108-57-8